

BERÄTTELSE

ANGÅENDE

HELSINGFORS STADS KOMMUNALFÖRVALTNING

ÅR 1889

JEMTE STATISTISKA UPPGIFTER FÖR SAMMA OCH
FÖREGÅENDE TID.

ANDRA ÅRGÅNGEN.

HELSINGFORS,
TIDNINGS- & TRYCKERI-AKTIEBOLAGETS TRYCKERI,
1891.

rsaken till att denna berättelse framträder i offentligheten betydligt senare än vederbort är att söka i det provisoriska tillstånd, hvori Drätselkammarens kansli sedan ingången af år 1890 befunnit sig. Denna omständighet har ock föranledt, att föreliggande berättelse affattats af annan hand än dess utgifvande egentligen tillkommit. Enär emellertid åtgärd vidtagits derom, att tryckningen af följande årgång skall kunna påbörjas så snart denna fullbordats, torde faran för ytterligare dröjsmål blifvit aflägsnad.

Helsingfors, i december 1891.

Leon. v. Pfaler.

INNEHÅLL.

Årsberättelse.

Stadsfullmäktige	sid.	1.
Drätselkammaren	”	65.
Fattigvårdsstyrelsen	”	104.
Inqvarteringsnämnden	”	111.
Förmyndarenämnden	”	115.
Helsovårdsnämnden	”	116.
Folkskoledirektionen	”	”
Brandkommissionen	”	121.
Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen	”	123.
Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl	”	126.

Tabellbilagor*).

Areal. Väderlek. Temperatur.

Tab. n:o 1. Helsingfors stads yttinnehåll vid ingången af år 1888	”	3*.
Tab. n:o 2. Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1889, jemförda med de under åren 1882—1888 rådande	”	4*.
Tab. n:o 3. Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad åren 1888—1882 och 1878—1875, jemförd med medeltalen af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder	”	6*.

Befolkning. Dödlighet. Helsovård.

Tab. n:o 4. Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvart femte år från 1810—1880 samt för åren 1881—1889	”	7*.
Tab. n:o 5. Helsingfors stads mantalsskrifna och mantalspenningar betalande befolkning åren 1886—1889	”	”
Tab. n:o 6. Helsingfors ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 oktober 1880, jemförd med förhållandet vid folkräkningen den 1 mars 1870	”	8*.
Tab. n:o 7. Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 oktober 1880	”	”
Tab. n:o 8. Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 oktober 1880	”	9*.

*) Tecknet † antyder att tabellen ej förekommer i föregående årgång eller ock är betydligt omarbetad.

Tab. n:o 9.	Födde och döde i Helsingfors för hvarje qvinqvenium från 1811—1880 samt för hvarje af åren 1881—1889	„ 10*.
Tab. n:o 10.	Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödseln i Helsingfors åren 1880—1889	„ 12*.
Tab. n:o 11.	Antalet till Helsingfors inflyttade och derifrån utflyttade personer under åren 1881—1889, fördelade efter församlingar	„ 13*.
Tab. n:o 12.	De i Helsingfors åren 1880—1889 döde, ordnade efter kön och åldersklasser	„ 14*.
Tab. n:o 13.	Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1880—1889, fördeladt på månader och kvartal	„ 16*.
Tab. n:o 14.	Barndödligheten bland lutherske trosbekännare i Helsingfors åren 1881—1889	„ ”
Tab. n:o 15.	Dödsorsakerna bland lutherske trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1889, jemförda med åren 1882—1888	„ 17*.
Tab. n:o 16.	Dödligheten bland lutherska befolkningen i Helsingfors 1882—1889 uti några talrikast förekommande sjukdomar	„ 18*.
Tab. n:o 17.	Af distrikts-(fattig-)läkarne i Helsingfors behandlade sjukdomsfall under åren 1880—1889	„ ”
Tab. n:o 18.	Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1889 hos Helsovårdsnämnden, jemfördt med åren 1881—1888	„ 19*.
Tab. n:o 19.	Antalet och beskaffenheten af de å Helsingfors kommunala sjukhus behandlade sjukdomsfall under år 1889	„ 20*.
Tab. n:o 20.	Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1880—1888	„ 21*.
† Tab. n:o 21.	Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik behandlade sjukdomsfall jemte antalet polikliniska sjukbesök under år 1889	„ ”
† Tab. n:o 22.	Antalet af de å enskilda sjukvårdsanstalter i Helsingfors vårdade sjuke under år 1889	„ 22*.
† Tab. n:o 23.	Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1885—1889	„ ”
† Tab. n:o 24.	Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1889	„ 23*.
† Tab. n:o 25.	Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1889	„ 24*.
† Tab. n:o 26.	Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1889	„ 25*.

Undervisningsväsende. Bibliotek.

Tab. n:o 27.	Antalet intagna och afgångna samt inskrifna och närvarande elever vid Helsingfors stads folkskolor under läseåren 1882—1889	„ 26*.
Tab. n:o 28.	De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevers lefnadsstånd, undervisningspråk, fördelning på klasser m. m. åren 1883—1889, enligt förhållandet den 1 maj	„ 28*.
Tab. n:o 29.	Anlitandet af folkbiblioteket och läsesalen åren 1884—1889	„ 30*.

Allmänna val.

Tab. n:o 30. Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1881, 1884 och 1887 sid. 31*.

Domstolarnes och polisens verksamhet. Sedlighetspolis. Eldsvådor.

Tab. n:o 31.	Antalet civila mål och ärenden, behandlade af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1884—1889	” 32*.
Tab. n:o 32.	Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1880—1889	” 33*.
Tab. n:o 33.	Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfälda af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1880—1889	” 34*.
† Tab. n:o 34.	Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1889, jemfördt med åren 1886—1888	” 35*.
† Tab. n:o 35.	Antalet af de personer, som blifvit tagna i fängsligt förvar samt hållna i läns- och stadshäktet i Helsingfors, äfvensom orsaken till deras hållande i häkte, under åren 1885—1889	” 36*.
† Tab. n:o 36.	Antalet af de genom detektiva polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendomen under åren 1887—1889	” 36*.
Tab. n:o 37.	Polispersonalens i Helsingfors antal, bildningsgrad, ålder m. m. åren 1885, 1887—1889	” 37*.
Tab. n:o 38.	Prostitutionen i Helsingfors år 1889	” 38*.
Tab. n:o 39.	Antalet personer, hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1879—1889	” 39*.
Tab. n:o 40.	Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försälda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats, under åren 1880—1889	” ”
Tab. n:o 41.	Eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1889	” 40*.
Tab. n:o 42.	Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom, som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1889	” 41*.

Gårdar och byggnader.

Tab. n:o 43.	Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 oktober 1880	” 41*.
Tab. n:o 44.	Antalet boningshus och rum i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 oktober 1880	” 42*.

Telegraf. Telefon. Post. Fabriker och handtverk. Passagerare- och godsrorelse.

Tab. n:o 45.	Telegramvexlingen å Helsingfors telegrafstation åren 1884—1889 . .	” 43*.
Tab. n:o 46.	Fabriker och handtverkerier i Helsingfors åren 1885—1888	” 44*.

VIII

Tab. n:o 47.	Passagerarerörelsen å Helsingfors bangård åren 1884—1889	sid. 48*.
Tab. n:o 48.	Antal samtal och abonnenter i Helsingfors telefonförening under åren 1882—1889	” 49*.
Tab. n:o 49.	Anmälda resande i Helsingfors åren 1884—1889	” ”
Tab. n:o 50.	Godsrörelsen å Helsingfors och Sörnäs jernvägsstationer åren 1885—1889	” 51*.
Tab. n:o 51.	Rörelsen vid Helsingfors postkontor åren 1885—1889	” ”
Tab. n:o 52.	Värdet af Helsingfors stads import och export under åren 1887—1889	” 53*.
Tab. n:o 53.	Helsingfors stads trävaruexport under åren 1887—1889	” 56*.
Tab. n:o 54.	Uppgift öfver några artiklar, som sjöledes inkommit till Helsingfors från inhemska orter under åren 1879—1889	” 58*.
Tab. n:o 55.	Helsingfors stads import och export samt uppbörden vid dess tullkammare i förhållande till hela landets under åren 1872—1889	” ”
Tab. n:o 56.	Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inklarerade fartyg under år 1889, jemfördt med åren 1884—1888	” 60*.
Tab. n:o 57.	Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1884—1889	” 61*.
Tab. n:o 58.	Antalet fartyg af främmande nationalitet, som besökt Helsingfors under åren 1887—1889	” 61*.
Tab. n:o 59.	Helsingfors hamnkontors uppbörd under år 1889	” 62*.

Gator. Afloppskanaler.

Tab. n:o 60.	Helsingfors stads gator och allmänna platser jemte dertill hörande gångbanor, fördelade efter de underhållsskyldige, samt huruvida de äro stenlagda eller ej, enligt förhållandet år 1886	” 63*.
Tab. n:o 61.	Längder och ytor å Helsingfors stads gator, torg och allmänna platser vid utgången af år 1889 jemte uppgift å planerings- och stenlägningsarbeten, utförda före 1880 samt under hvarje af åren 1881—1889	” 64*.
Tab. n:o 62.	Uppgift å Helsingfors stads allmänna afloppskanaler jemte infallsbrunnar vid utgången af år 1889	” 72*.

Vattenledning.

Tab. n:o 63.	Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1879—1889	” 74*.
Tab. n:o 64.	Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1879—1889	” ”

Gasbelysning.

Tab. n:o 65.	Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1880—1889	” 75*.
Tab. n:o 66.	Lysgasens medelljusstyrka i Helsingfors under lysåren 1882—1889	” ”

Fattigvård.

Tab. n:o 67.	Antalet personer, intagna å Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1882--1889, fördeladt efter månader	” 76*.
Tab. n:o 68.	Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg utackorderade personer under åren 1874--1889	” 77*.
Tab. n:o 69.	Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg vårdade och understödda personer jemte utgifterna härför under åren 1874--1889	” ”
Tab. n:o 70.	Uppgift öfver de för kosthållningen i Helsingfors stads arbets- och fattiggård levererade, uppköpta och från fattiggårdens jordområde skördade produkter under 1889, jemte beloppet af och kostnaden för utdelade dagportioner under åren 1882--1889	” 78*.

Beskattning. Finanser.

Tab. n:o 71.	Sammandrag af taxerings- och uppbördslängderna för kommunala utskylder m. m. för åren 1882--1889 (till fyllande af behofven för 1883--1890)	” 81*.
Tab. n:o 72.	Helsingfors stadskassas inkomster och utgifter under åren 1880--1889	” 85*.
Tab. n:o 73.	Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppburna afgifter under år 1889	” 86*.
Tab. n:o 74.	Uppgift öfver trafiken åhvälfda, af Helsingfors stad uppburna afgifter under åren 1880--1889	” ”
Tab. n:o 75.	Helsingfors stadskassas utgifter och inkomster år 1889 jemförda med faststald budget	” 87*.
Tab. n:o 76.	Kostnaderna för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1878--1889 . .	” 97*.
Tab. n:o 77.	Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1889 jemte uppgift å försäkringsgifvarne	” 98*.
Tab. n:o 78.	Värdet af Helsingfors stads lösegendom under åren 1884--1889 . . .	” 99*.

ÅRSBERÄTTELSE.

Årsberättelse

1889.

I. Stadsfullmäktige.

Af de ärenden, som under året af Stadsfullmäktige handlagts, torde följande här böra omnämnas:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Vid utarbetandet af den år 1887 fastställda förändringen af 1875 års stadsplan hade man visserligen, så vidt möjligt varit, sökt bibehålla redan bebygda tomter oförändrade; men man hade dock icke alldeles kunnat undvika att vid utläggningen af nya gator dels förändra gränserna för en del redan bebygda tomter, dels helt och hållet taga dem i anspråk för de nya gatorna. En sådan rubbning af redan bebygda tomter måste särskildt anläggandet af Smeds-, Fabriks-, Docks- och Repslagaregatorna föranleda. Ehuru samtliga dessa tomter voro arrendetomter, hvilka af staden upplåtits till bebyggande för obestämd tid eller så länge desamma icke voro erforderliga för allmänna eller stadens enskilda behof, med skyldighet för tomtinnehafvarne att, när sådant behof yppades, genast afträda tomterna till staden samt utan ersättning bortskaffa sina å dem belägna byggnader, hade Drätselkammaren ansett billigheten fordra att dylika tomtinnehafvare, hvilka sålunda i samhällets intresse utan egen förskyllan nödgades vika från hus och hem, erhöle något slags ersättning för bortskaffandet af sina byggnader, helst öfriga tomtinnehafvare, hvilka ej träffats af dylikt öde, ej blott fått bibehålla sina hus orubbade, utan äfven försatts i tillfälle att på jembörelsevis billiga vilkor till ego inlösa de tomter, å hvilka deras byggnader befunno sig. På grund häraf hade redan, enligt Drätselkammarens förslag ¹⁾, uti 1889 års utgiftsstat upptagits en förslagssumma af 50,000 mk. På framställning af Kammaren ²⁾ fattade Stadsfullmäktige nu ³⁾ i afseende å regleringen af ifrågavarande tomter följande beslut, nämligen beträffande arrendetomten:

Reglering af arrendetomterna vid Smeds-, Fabriks-, Docks- och Repslagaregatorna. — Ersättning för bortflyttade byggnader.

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 34. — ²⁾ Drkns skrivv. N:o 266 af 28 dec. 1888 (Stfgs tryckta handl. N:o 6 för 1889). — ³⁾ Stfgs prot. den 26 febr. § 10.

N:o 1 vid Kaptensgatan: att innehafvarne af tomten, målaregesällsenkan H. K. Johansson jemte hennes minderåriga barn, äfvensom muraregesällen H. G. Ahlstedt, skulle medgifvas rättighet att, jemte erhållande i flyttningsbidrag för sina å berörda tomt uppförda hus, målaregesällsenkan Johansson och hennes barn 3,500 mk samt muraregesällen Ahlstedt 1,200 mk, gemensamt i samma förhållande, hvori de besuttit ifrågavarande arrendetomt, inlösa den nybildade tomten N:o 17 vid Smedsgatan i kvarteret N:o 123 efter det värde, som vid skeende uppskattning kunde blifva tomten åsatt, sedan Smedsgatan blifvit planerad samt med vatten- och aflopsledningar försedd; men att, i händelse vederbörande icke kunde eller ville begagna sig af omförmälda lösningsrätt, dem skulle tillerkännas såsom ersättning för bortflyttningen af deras å tomten uppförda hus, målaregesällsenkan Johansson och hennes barn 7,000 mk, samt muraregesällen Ahlstedt 2,400 mk; äfvensom att målaregesällsenkan Johansson och hennes barn skulle tillåtas att tills vidare å dess nuvarande plats inom Fabriksparken bibehålla deras berörda hus med skyldighet att till staden erlægga hälften af det för arrendetomten N:o 1 vid Kaptensgatan utfästa årliga arrende samt att inom sex månader efter från stadens sida skedd uppsägning undanskaffa ifrågavarande hus;

N:o 5 vid Fiskaregatan: att förra innehafvarne af tomten, arbetaren G. F. Blankman och sjömansenkan K. Lindström, skulle tillerkännas i ersättning för deras å tomten uppförda hus, Blankman 200 mk, under vilkor dock att huset undanskaffades innan den 1 maj 1889, samt Lindström 300 mark;

N:o 6 vid Fiskaregatan: att åt förre innehafvarne af hälften utaf tomten, enkan W. Törnroos och hennes barn, skulle tillerkännas i ersättning för undanskaffandet af det dem tillhöriga boningshus 200 mk, samt att innehafvarne af andra hälften utaf ifrågavarande tomt, varfstimmermannen E. Ekman och hans hustru, skulle berättigas att, emot erläggande till staden af hälften utaf den för tomten utgående årliga afgäld, intill deras resp. dödedagar bibehålla sina inom den nybildade fabriksTomten N:o 34 belägna hus, så vida staden icke ansåge sig behöfva för annat ändamål disponera öfver hela berörda fabriksTomt, i hvilket fall husen borde inom sex månader efter från stadens sida skedd uppsägning undanskaffas, hvarvid vederbörande för desamma egde tillgodonjuta en ersättning utaf 300 mk, som jemväl skulle till dem utbetalas, i händelse de sjelfmant innan den 15 juni 1889 undanskaffade husen;

N:ris 7 och 8 vid Fiskaregatan: att innehafvarne af dessa tomter, gårdsgagaren W. Priganoff och enkan M. Westerholm, skulle medgifvas rättighet att gemensamt, till hälften hvardera, inlösa nybildade tomten N:o 36 vid Fabriks-gatan efter det värde, som vid skeende uppskattning kunde blifva tomten åsatt, utan rätt till ersättning för sina till följd af regleringen undanskaffade byggnader,

eller ock, i fall vederbörande icke kunde eller ville af omförmälda lösningsrätt sig begagna, att dem skulle tillerkännas i ersättning för undanskaffandet af åbyggnaderna 500 mk hvardera;

N:ris 9 och 10 vid Fiskaregatan: att berättiga innehafvarne af dessa tomter, fältskären F. W. Kother och sjöformannen A. Lindholm, att gemensamt, till hälften hvardera, inlösa den nybildade tomten N:o 38 vid Fabriksgatan efter det pris, som vid skeende värdering kunde blifva tomten åsatt; samt att, med godkännande af den utaf Kammaren verkställda utbetalningen af 200 mk åt fältskären Kother för flyttning af det honom tillhöriga boningshus till förberörda nya tomt, förkasta Kothers anhållan om flyttningsbidrag derutöfver, men deremot tillerkänna sjöformannen Lindholm i ersättning för det honom tillhöriga hus, som skulle undanskaffas, 100 mk, derest han icke ville eller kunde af ofvanberörda lösningsrätt sig begagna;

N:o 27 vid Båtsmansgatan: att förre innehafvarne af tomten, filaren D. O. Weckman och maskinisten K. F. Weckman, skulle i ersättning för det från tomten undanskaffade boningshus tillerkännas tillsammans 500 mk;

N:o 26 vid Båtsmansgatan: att innehafvarne af tomten, sjöformansenan M. Sjöblom, afidne sjömanshusvaktmästaren C. J. Lindströms rättsinnehafvare samt arbetskarlen G. A. Lindström skulle medgifvas rätt att gemensamt med innehafvaren af arrendetomten N:o 31 vid sagde gata, de förra till en tredjedel och den sistnämde till två tredjedelar inlösa nästberörda utvidgade tomt, samt att arbetskarlen Lindström skulle tillerkännas i ersättning för flyttningen af det honom tillhöriga hus 200 mk;

N:o 34 vid Sjömansgatan: att innehafvarne af tomten, timmermannen A. Skutvik och fröken E. Stier, skulle beviljas rättighet att, jemte erhållande i flyttningsbidrag för sina åbyggnader, den förstnämde 300 mk och den senare 400 mk, gemensamt, till hälften hvardera, inlösa den återstående delen af sagda tomt, efter skeende värdering, eller att, i fall vederbörande icke skulle kunna eller vilja begagna sig af omförmälda lösningsrätt, dem skulle tillerkännas i ersättning för undanskaffandet af deras åbyggnader, timmermannen Skutvik 600 mk och fröken Stier 800 mark;

N:o 37 vid Sjömansgatan: att innehafvaren af den vestra hälften af tomten, fiskarenan H. L. Friman, skulle berättigas att intill sin död å dess nuvarande plats bibehålla det henne tillhöriga hus, med skyldighet att intill dess ifrågavarande område förenas med Skeppsdockan till staden erlægga hälften af det för hela tomten utgående arrendet, derest enkan Friman icke föredroge att, emot erhållande af 800 mk i flyttningsersättning, innan den 15 juni 1889 undanskaffa huset och afträda tomtplatsen till stadens förfogande; samt att

innehafvaren af andra hälften af ifrågavarande tomt, fiskköpareenkan E. W. Blomqvist, skulle medgifvas rättighet att gemensamt med innehafvaren af arrendetomten N:o 10 vid Docksgatan, till en tredjedel, inlösa sistberörda tomt efter det värde, som vid skeende uppskattning kunde blifva tomtens åsatt, men att, i fall hon af omförmälda lösningsrätt icke kunde eller ville sig begagna, henne skulle tillerkännas i ersättning för det henne tillhöriga hus, hvilket i sådan händelse borde innan den 15 juni 1889 undanskaffas, 350 mark;

N:o 39 vid Wladimirsgatan: att innehafvaren af tomtens maskinisten E. Selin, skulle berättigas att gemensamt med innehafvaren af tomtens N:o 37 vid samma gata, till en tredjedel, inlösa sistsagda utvidgade tomt efter det värde, hvartill densamma vid skeende värdering kunde komma att uppskattas, emot erhållande derjemte i flyttningsbidrag för ett boningshus 4,000 mk och för ett uthus 300 mk, men att, i fall maskinisten Selin icke kunde eller ville af denna lösningsrätt sig begagna, honom skulle tillerkännas i ersättning för undanskaffandet af samtliga honom tillhöriga åbyggnader tillsammans 13,100 mk;

N:o 32 vid Andreaegatan: att innehafvarne af tomtens, formannen J. F. Grönlund och hyrkuskenkan E. G. Lundström skulle tillerkännas rättighet att gemensamt med innehafvaren af tomtens N:o 30 vid sagde gata, de förra till en tredjedel, inlösa sistsagda tomt efter det värde, som vid skeende uppskattning kunde varda densamma åsatt, emot erhållande derjemte i flyttningsbidrag för dem tillhöriga åbyggnader sammanlagdt 2,050 mk, men att, i fall vederbörande icke kunde eller ville af omförmälda lösningsrätt sig begagna, dem skulle tilldelas i ersättning för undanskaffandet af berörda åbyggnader tillsammans 5,300 mk;

N:o 33 vid Andreaegatan: att innehafvaren af tomtens, gårdsegaren G. W. Lindfors, skulle tilldelas i ersättning för undanskaffandet af de å tomtens befintliga åbyggnader tillsammans 8,000 mk; samt

N:o 2 vid Sandvikskajen: att byggmästaren G. Jansson och perukmakaren E. Wesander skulle medgifvas rättighet att gemensamt, Jansson till tredjedelar och Wesander till en fjerdedel, inlösa den nyreglerade tomtens N:o 2 vid Sandvikskajen efter det värde, som vid skeende uppskattning kunde blifva tomtens åsatt, samt att byggmästaren Jansson, i händelse han icke ville af berörda lösningsrätt sig begagna, skulle tillerkännas i ersättning för de byggnader, hvilka det ålåg honom att för utläggningen af Repslagaregatan undanskaffa, tillsammans 1,400 mk.

Tillika beslöto Stadsfullmäktige: att samtliga ofvan nämnda ersättningar, uppgående till ett sammanlagdt belopp af 21,350 mk, eventuelt 42,750 mk, skulle utgå ur det anslag af 50,000 mk, som uti 1889 års utgiftsstat för än-

damålet anvisats, samt att dessa ersättningar och öfriga förmoner skulle vederbörande tillgodokomma sedan de undanskaffat sina åbyggnader samt under vilkor att de härvid stälde sig de af Drätselkammaren meddelade föreskrifter till efterrättelse.

I hvilken mon ofvan nämnde tomtinnehafvare begagnade sig af rätten att till ego inlösa nya tomter och till huru stor de togo i anspråk dem tillerkända ersättningar för bortskaffande af åbyggnader framgår af nedan intagna redogörelse för Drätselkammarens verksamhet.

Jemlikt Stadsfullmäktiges den 4 april 1876 i afseende å försäljning af arrendetomter gifna föreskrift inkom Drätselkammaren i början af året¹⁾ med förslag om försäljning under 1889 till resp. tomtinnehafvare af sexton stycken vid planerad samt med vatten- och aflopsledning försedd gata belägna, bebyggda arrendetomter, till de priser som vid föranstaltad värdering åsatts desamma samt med skyldighet för köparen att afbörd sig löseskillingen sist inom tio år med minst en tiondedel årligen och med tillägg hvarje gång af sex procents årlig ränta å det för tiden utestående kapitalet. Med anledning af att Stadsfullmäktige under föregående år med 20 % nedsatt de af Drätselkammaren efter försiggången värdering föreslagna löseskillingarne för de till inlösen då upplåtna tomterna²⁾, anhöllo innehafvarne af de flesta af nu ifrågavarande tomter³⁾ om enahanda nedsättning. Efter att i saken hafva infordrat Drätselkammarens yttrande⁴⁾ afböjde Stadsfullmäktige⁵⁾ den påyrkade nedsättningen och godkände de af Drätselkammaren föreslagna löseskillingarne.

På grund af nästnämnda allmänna föreskrift och med föranledande af Stadsfullmäktiges, vid bestämmandet af de ofvan omnämnda ersättningarna för bortskaffade åbyggnader, tillika gjorda anmodan, hemstälde Drätselkammaren under senare hälften af året⁶⁾ ännu om upplåtande till inlösen på enahanda vilkor af sjutton bebyggda arrendetomter, hvilka efter slutförandet af 1889 års arbeten kunde, såsom belägna vid planerade gator med vatten- och aflopsledning, till arrendatorerne försäljas, äfvensom af tre tillskottsmarker, hvilka på grund af senast fastställda stadsplan komme att förenas med äldre tomter. Jemväl denna framställning blef af Stadsfullmäktige bifallen⁷⁾. — Om de på grund af dessa beslut försålda tomters areal och försäljningspris meddelas uppgift längre fram i sammanhang med redogörelsen för öfriga af Drätselkammaren verkställda tomtförsäljningar.

¹⁾ Drkns skriv. N:o 19 af 4 jan. (Stfgs tryckta handl. N:o 2). — ²⁾ Se 1888 års berättelse pag. 2. — ³⁾ Stfgs prot. den 15 jan. § 8. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 51 af 1 febr. (Stfgs tryckta handl. N:o 4). — ⁵⁾ Stfgs prot. den 12 febr. § 7. — ⁶⁾ Drkns skriv. N:o 173 af 30 aug. (Stfgs tryckta handl. N:o 22). — ⁷⁾ Stfgs prot. den 1 okt. § 2.

Försäljning af
tomterna N:o 11
vid Båtsmansgatan
i qv. N:o 115,
N:o 59 vid Wladimirsgatan
och N:o 52 vid Eriksgatan
i qv. N:o 80,
N:o 24 vid Gräsviksgatan
och N:o 43 vid Eriksgatan
i qv. N:o 158 samt N:o 56
vid Wladimirsgatan
i qv. N:o 175.

Derjemte tilläto Stadsfullmäktige, på särskilda framställningar af Drättselkammaren, vederbörande arrendatorer att inlösa ytterligare nedan upptagna tomter, ehuru icke alla vid dem belägna gator ännu blifvit fullständigt planerade eller försedda med erforderliga ledningar:

landthushållaren G. A. Michelsson berättigades¹⁾ att på de för inlösen af arrendetomter fastställda vilkor för ett pris af en mark per kvadratfot inlösa tomten n:o 11 vid Båtsmansgatan i qv. N:o 115;

studeranden J. Eichinger erhöill tillstånd²⁾ att på enahanda vilkor inlösa tomten N:o 59 vid Wladimirsgatan och N:o 52 vid Eriksgatan i qv. N:o 80 samt N:o 24 vid Gräsviksgatan och N:o 43 vid Eriksgatan i qv. N:o 115 för löseskillingar, beräknade efter åttatio penni per kvadratfot för tomten N:o 43 vid Eriksgatan samt efter åttatofem penni per kvadratfot för enhvar af de öfriga tomterna;

ingeniören G. E. Berggren berättigades³⁾ att inlösa tomten N:o 56 vid Wladimirsgatan i fabriksqvarteret N:o 175 för ett pris af femtio penni per kvadratfot, hvilket pris skulle erläggas i den för fabriksomter i allmänhet stadgade ordning, samt under vilkor i öfrigt att köparen i afseende å tomtens bebyggande stälde sig till efferrättelse de föreskrifter, som voro eller framdeles kunde varda i stadens byggnadsordning fastställda beträffande fabriksomters bebyggande äfvensom att köparen icke vore berättigad att fordra anläggning af vatten- och afloppsledning under angränsande gata tidigare än staden eljes funne sådant för sig lämpligt.

Försäljning af
tomten N:o 25
vid Fabriksgatan
i qv. N:o 123.

Oaktadt Drättselkammaren i stöd af § 12 i det för Kammaren fastställda reglemente är berättigad att medels offentlig auktion, utan inhemtande af Stadsfullmäktiges godkännande i hvarje särskildt fall, försälja staden tillhöriga odisponerade tomter, utverkade Drättselkammaren af särskild anledning hos Fullmäktige tillstånd⁴⁾ till försäljning af tomten N:o 25 vid Fabriksgatan i qv. N:o 123 till Byggmästaren G. A. Lindström för ett pris af en mark femtio penni per kvadratfot.

Efterskänkande
af löseskillingen
för Stadsmissionens
tomt N:o 29
vid Sjömansgatan
i qv. N:o 114.

Med anledning af en utaf bestyrelsen för Stadsmissionen gjord anhållan⁵⁾ beslöto Stadsfullmäktige, oaktadt ett utaf Drättselkammaren i ämnet afgifvet afstyrkande utlåtande⁶⁾, att⁷⁾, med erkännande i princip af de utaf Drättselkammaren uttalade synpunkterna, dock bifalla till efterskänkande af den oguldna

¹⁾ Drkns skriv. N:o 20 af 4 jan.; Stfgs prot. den 15 jan. § 9. — ²⁾ Drkns skriv. N:o 83 af 29 mars; Stfgs prot. den 9 april § 9. — ³⁾ Drkns skriv. N:o 53 af 8 febr.; Stfgs prot. den 12 febr. § 9. — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 262 af 21 dec. 1888; Stfgs prot. den 15 jan. § 6. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 30 april § 5. — ⁶⁾ Drkns skriv. N:o 105 af 3 maj. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 14 maj § 7.

löseskillingen för Stadsmissionens tomt N:o 29 vid Sjömansgatan i qv. N:o 114, utgörande 2,711 mark 91 penni.

På framställning af Drätselkammaren¹⁾ beslöto Stadsfullmäktige²⁾ bifalla till sådan reglering af den utaf universitetets astronomiska observatorium å Ulrikasborgsberget disponerade tomten, att nämnda tomt, hvilken enligt tomtboken innehade en areal af 49,000 qvadratfot, genom tillskott från stadens odisponerade mark ökades till en areal af 49,592 qvadratfot, motsvarande den ytvidd, som af observatoriet faktiskt innehafts. För denna tillökning beräknades ej någon ersättning.

Reglering af astronomiska observatoriets tomt.

Egaren af tomten N:o 1 vid Badhusgatan i qv. N:o 100, kaptenen Ver- ner Schatelowitz, hade genom Magistraten inlemnad anhållan om tillstånd till sådan förändring i dispositionsrättigheten till den för trädgårdsanläggning anslagna delen af nämnda tomt, att densamma kunde få till bebyggande användas, äfvensom om rättighet för honom att få till ego inlösa så stor del af de år 1881 arrendefritt till honom öfverlätna 2,200 qvadratfot öfverskottsmark invid sagda tomt, som icke vore för staden behöflig. Efter att i saken hafva infordrat Drätselkammarens utlåtande³⁾, afslogo Stadsfullmäktige⁴⁾ denna ansökan.

Afslagen ansökan om utvidgning af tomten N:o 1 vid Badhusgatan i qv. N:o 100.

Emedan Melkö holme, utgörande större delen af den mark, som underlydt Melkö benämnda $\frac{1}{3}$ af Bertas hemman N:o 2 i Drumsö by af Helsinges socken, från hvilket hemman staden åtnjuter grundröntan, exproprierats för finska kronans räkning för uppförande derstädes af försvarsanstalter, samt fråga dervid uppstått om lägenhetens igenläggande och afförande ur jordeboken, gjordes från Styrelsens sida hos Stadsfullmäktige förfrågan⁵⁾ om beskaffenheten af den godtgörelse, som från stadens sida äskades i vederlag för den sålunda frångående grundröntan. Efter att i saken hafva inhemtat Drätselkammarens utlåtande⁶⁾ beslöto Stadsfullmäktige⁷⁾ anhålla, det staden finge till sin disposition erhålla den återstående delen af lägenheten, hvilken bestod af följande holmar och klippor, nämligen:

Vederlag för expropriation af Melkö lägenhet.

Rysskär, utgörande i areal	19,94	tunnl.
Hundör och Hundörsbådan, utgörande i areal	6,28	”
Ormholmen	5,31	”
Tallholmen (delvis)	4,74	”
Ormholmsklubb	2,85	”
Rönnbusken	2,19	”
Långgrund	2,13	”
Drumsö hatten (delvis)	0,30	”

eller inalles 43,74 tunnln.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 153 af 21 juni. — ²⁾ Stfgs prot. den 10 sept. § 21. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 154 af 21 juni. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 10 sept. § 22. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 26 mars § 4. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 243 af 29 nov. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 3 dec. § 6.

med dertill hörande fiskevatten. Svar å denna framställning fingo Stadsfullmäktige dock icke mottaga under året.

Utarrendering
af plantage å
Aspnäs.

På framställning af Drätselkammaren¹⁾ beslöto Stadsfullmäktige²⁾ bemyndiga Kammaren att för ytterligare fem års tid, räknadt från ingången af år 1889, såsom plantage utarrendera det på samma sätt derförinnan disponerade området af lägenheten N:o 28 *Aspnäs*, med undantag dervid af erforderlig mark för en tilltänkt siminrättning för den arbetande klassen äfvensom under förbehåll om rätt för staden att öfver plantagets mark inrätta en väg från chausséen till simstället.

Upplåtande af
tomtplats för
apotek å Berga.

Efter det Apotekaren N. Artemjeff af K. Senaten erhållit privilegium å anläggande och bedrivande af ett apotek inom Tölö förstad, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens förslag³⁾ bemyndiga Kammaren⁴⁾ att till apotekaren Artemjeff, i och för uppförande af en apoteksbyggnad, utarrendera en tomtplats invid vestra chausséen inom lägenheten N:o 62 *Berga*, med hvars innehafvare aftal i detta afseende träffats, intill utgången af år 1904 mot en årlig afgäld till stadskassan af 500 mark, under vilkor att området ej finge bebyggas med andra hus än den tilltänkta apoteksbyggnaden samt att nämnda byggnad vid arrendetidens utgång undanskaffades, utan att arrendatorn vore berättigad till någon ersättning dertill af staden och utan att han på denna sin eganderätt finge grunda någon företrädesrätt till inlösen af den tomt, hvarpå byggnaden komme att befinna sig, äfvensom att någon nedsättning uti den för villan Berga fastställda arrendeafgift härigenom icke egde rum samt att å tomten befintliga vägar icke afstängdes.

Nya bostadstomter
å Berghäll.
— Plats för
kyrka derstädes.

Sedan Stadsfullmäktiges utskott⁵⁾ för granskning af det utaf Drätselkammaren under år 1888 uppgjorda förslaget till upplåtande af nya bostadstomter i förstaden *Berghäll* afgifvit sitt betänkande i ämnet, beslöto Stadsfullmäktige⁶⁾ att godkänna den af Drätselkammaren verkställda indelningen af Berghäll endast så vidt den gälde kvarteret N:o 308, hvarför blott den del af ifrågavarande område, som fölle inom sistnämnda kvarter, finge omedelbart i mon af efterfrågan utgifvas till bebyggande; äfvensom att infordra Drätselkammarens utlåtande, huruvida den å planen angifna gata, som i Unionsgatans riktning komme att leda från nämnda gata öfver Berghäll, kunde bortlemnas eller icke och hvilka förändringar i de dervid belägna kvarterens disposition, som i förstnämnda händelse blefve erforderliga. Till Drätselkammarens yttrande remitterades⁷⁾ jemväl en från pastorsembetet i svensk-finska församlingen

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 65. — ²⁾ Stfgs prot. den 15 jan. § 7. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 121 af 24 maj. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 28 maj § 3. — ⁵⁾ Se 1888 års berättelse pag. 9. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 29 jan. § 19, den 26 febr. § 7 och den 12 mars § 10. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 10 sept. § 33.

inkommen framställning om reserverande af plats å Berghäll för en ny kyrka. Drätselkammarens i anledning häraf afgifna utlåtande inkom ej under året. Emellertid biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens framställningar om utarrendering af följande bostadstomter å Berghäll för jemväl angifna, å auktion erbjudna arrendeafgälder:

N:o.	G a t a.	Areal qv. fot.	Arrende <i>Frmy.</i>
17	Andra linien	14,734	475 ¹⁾
19	” ”	14,734	250 ²⁾
23	” ”	14,734	258 ³⁾
25	” ”	14,734	305 ⁴⁾
14	Tredje ”	16,541	321 ⁵⁾
18	” ”	14,628	183 ⁶⁾
20	” ”	14,628	360 ⁷⁾
22	” ”	14,628	183 ⁸⁾
24	” ”	14,628	234 ⁹⁾
26	” ”	14,628	278 ¹⁰⁾
6	Fjerde ”	14,800	211 ¹¹⁾
8	Femte ”	19,684	197 ¹²⁾
10	” ”	15,392	170 ¹³⁾

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning beslöto Stadsfullmäktige, på Kammarens förslag¹⁴⁾, att upplagsplatserna N:o 1 och 2 å *Norra Blekholmen* skulle, med upphäfvande af de angående dessa platser gällande arrendeaftal, från den 1 januari 1890 i ett sammanhang på arrende upplätas åt assessorn A. v. Alfthan intill utgången af år 1915 för inrättande och bedrivande af ett båtvarf med nödiga och tidsenliga sliper, skjul och verkstad, mot en årlig afgäld till staden under de första tio åren af 200 mk, under de följande tio åren af 350 mk och under den återstående tiden af 500 mk, samt under vilkor för öfrigt: att det sålunda upplättna området borde för det uppgifna ändamålet användas, vid äfventyr att staden i annan händelse

Utarrendering af upplagsplatserna N:o 1 och 2 å *Norra Blekholmen* för båtvarf.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 228 af 16 nov. 1888, Stfgs prot. den 12 mars § 10. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 110 af 10 maj, Stfgs prot. den 14 maj § 8. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 172 af 30 aug., Stfgs prot. den 10 sept. § 25. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 166 af 26 juli, Stfgs prot. den 10 sept. § 38. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 174 af 6 sept., Stfgs prot. den 10 sept. § 39. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 110 af 10 maj, Stfgs prot. den 14 maj § 8. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 207 af 11 okt., Stfgs prot. den 29 okt. § 7. — ⁸⁾ Drkns skrifv. N:o 207 af 11 okt., Stfgs prot. den 29 okt. § 7. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 172 af 30 aug., Stfgs prot. den 10 sept. § 25. — ¹⁰⁾ Drkns skrifv. N:o 172 af 30 aug., Stfgs prot. den 10 sept. § 25. — ¹¹⁾ Drkns skrifv. N:o 50 af 1 febr., Stfgs prot. den 12 mars § 11. — ¹²⁾ Drkns skrifv. N:o 59 af 15 febr., Stfgs prot. den 12 mars § 11. — ¹³⁾ Drkns skrifv. N:o 87 af 5 april, Stfgs prot. den 9 april § 4. — ¹⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 205 af 11 okt., Stfgs prot. den 29 okt. § 9.

kunde förklara arrendekontraktet förverkadt, äfvensom att Nyländska Jaktklubbens medlemmar tillförsäkrades fritt tillträde till området för besökande af sin å dess östra sida belägna simplats ända till utgången af år 1892.

Utarrendering
af Djurgårds-
villor.

På särskilda af Drätselkammaren derom gjorda framställningar beslöto Stadsfullmäktige bemyndiga Kammaren att för en tid af 50 år och på de för dessa lägenheter förut fastställda vilkor utarrendera följande *Djurgårdsvillor*, nämligen:

N:o 6 till Helsingfors Sjukhem ¹⁾	för en årsafgäld af 260 mk
” 7 ” föreningen „De blindes vänner ²⁾ ” ” ” ”	345 ”
” 10 ” Byggmästaren N. Michelsson ³⁾ ” ” ” ”	316 ”
” 11 ” Målaremästaren U. Palmu ³⁾ ” ” ” ”	315 ”
” 12 ” Byggmästaren N. Michelsson ⁴⁾ ” ” ” ”	150 ”
” 13 ” föreningen „De gamles vänner ⁵⁾ ” ” ” ”	285 ”

Af dessa villor uppläts N:o 7 för den arrendeavgift, som vid värdering åsatts densamma, de öfriga deremot för de afgifter, som erbjudits vid auktioner inför Drätselkammaren.

Förändring af
arrendevilkor
samt anlägg-
ningsplaner för
Djurgårdsvillor.

I afseende å de allmänna arrendevilkoren för djurgårdsvillorna beslöto Stadsfullmäktige⁶⁾, på framställning af ett utskott, som haft i uppdrag att yttra sig om en föreslagen ändring af den för djurgårdsvillan N:o 9 fastställda byggnads- och anläggningsplanen, att i de kontrakt, som framdeles komme att göras angående utarrendering af djurgårdsvillalotter, skyldigheten för arrendator att förse sitt område med hägnad af föreskrifven beskaffenhet skulle utbytas mot rättighet för arrendator att uppföra slik stängsel. — För öfrigt biföllo Stadsfullmäktige till särskilda framställningar från Drätselkammaren om ändring af de jemlikt den af Trädgårdsarkitekten K. Forsberg år 1865 för djurgårdsvillornas bebyggande och plantering uppgjorda plankartan, för villorna N:o 9⁷⁾, 10⁸⁾, 12⁹⁾ och 14¹⁰⁾ fastställda anläggningsplanerna, hvarjemte Fullmäktige, på Drätselkammarens framställning¹¹⁾, beslöto¹²⁾ bemyndiga Kammaren att, utan särskild hemställan till Stadsfullmäktige, bifalla till sådana mindre ändringar uti ifrågavarande plankarta, hvilka utan inverkan på den allmänna karaktären af

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 139 af 14 juni, Stfgs prot. den 10 sept. § 17. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 245 af 29 nov., Stfgs prot. den 10 dec. § 3. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 261 af 21 dec. 1888, Stfgs prot. den 15 jan. § 5. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 63 af 1 mars, Stfgs prot. den 12 mars § 4. — ⁵⁾ Drkns skrivf. N:o 147 af 21 juni, Stfgs prot. den 10 sept. § 19. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 12 febr. § 24. — ⁷⁾ Drkns skrivf. N:o 32 af 25 jan., Stfgs prot. den 12 febr. § 24. — ⁸⁾ Drkns skrivf. N:o 76 af 15 mars, Stfgs prot. den 26 mars § 8. — ⁹⁾ Drkns skrivf. N:o 63 af 1 mars, Stfgs prot. den 12 mars § 4. — ¹⁰⁾ Drkns skrivf. N:o 243 af 20 nov. 1888, Stfgs prot. den 29 jan. § 8. — ¹¹⁾ Drkns skrivf. N:o 76 af 15 mars. — ¹²⁾ Stfgs prot. den 26 mars § 8.

planen endast afse byggnadernas placering samt mindre afvikelser vid utläggandet af vägar och planteringar.

Den under år 1888 väckta¹⁾ frågan om dispositionen af den till Meilans hemman hörande *Fölisön* blef under året afgjord sålunda att Stadsfullmäktige efter att i saken hafva inhemtat utlåtande af ett utskott²⁾, beslöto³⁾: att, i syfte att å Fölisön inrätta en park, åt Drätselkammaren uppdraga att i vederbörlig ordning ansöka, det sagda holme måtte i administrativt och judicielt afseende från Helsinge socken öfverföras till Helsingfors stad; att emellertid och oberoende af denna ansökning, Drätselkammaren skulle å stadens vägnar, så fort sig göra lät, till Helsingfors utskänkningsaktiebolag utarrendera Fölisön på en tid af trettio år emot ett årligt arrende af 3,000 mk; samt att i arrendekontraktet, utom nyssnämnda och öfriga enligt gällande föreskrifter ingående förbehåll, borde såsom vilkor upptagas: *a)* att å holmen skulle af bolaget, på af detsamma föreslaget sätt anläggas och underhållas en allmän park, hvarest skulle anordnas en enklare servering af spis- och läskdrycker utan hvarje utskänkning af spritvaror, vin eller öl; *b)* att bolaget skulle tillförbindas att genom lämplig bevakning å holmen upprätthålla ordning och skick, vid äfven tytyr att, om bolaget bruste uti sin skyldighet härutinnan, det skulle af Drätselkammarens och Stadsfullmäktiges pröfning bero, huruvida arrenderättigheten borde anses förverkad eller icke; *c)* att holmen icke finge till andra än det afsedda ändamålet användas och sålunda icke af bolaget till någon del utarrenderas eller för enskildt behof disponeras; *d)* att bolaget borde sommartiden underhålla kommunikation mellan Fölisön och fastlandet, helst åtminstone framdeles genom anbringande af en enkel gångbro; samt *e)* att, i händelse bolaget skulle upplösas eller göra cession, kontraktet genast vore brutet samt holmen med alla derå gjorda anläggningar utan någon ersättning omedelbart skulle återfalla under stadens disposition.

Med anledning af en utaf arkitekten Jac. Ahrenberg hos Drätselkammaren gjord anhållan att få till bebyggande arrendera villalotten N:o 20 å *Humbleberg*, utgörande en af de genom den af Stadsfullmäktige den 10 oktober 1882 godkända förändrade indelningen af lägenheterna Råstad och Humleberg bildade lotter, hvilka jemlikt nämnda indelning ingå i de derstädes bildade och sedermera till slagtaremästaren J. F. Mangström utarrenderade plantagen, men hvilka staden förbehållit sig att få afsöndra från plantagen för att såsom villalotter utarrenderas åt hugade sökande, beslöto Stadsfullmäktige, på Drät-

Dispositionen af
Fölisön.

Utarrendering
af villalotten
N:o 20 å Humle-
berg.

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 36. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 10. — ³⁾ Stfgs prot. den 29 jan. §§ 7 och 21 samt den 12 mars § 13.

selkammarens framställning¹⁾, bemyndiga Kammaren att till arkitekten Ahrenberg utarrendera ifrågavarande villalott på en tid af trettio år emot den af honom å auktion utfästa årliga arrendeafgälden af 229 mk samt för öfrigt på de för stadens bostadsvillor i allmänhet gällande arrendevilkor, äfvensom med förbehåll att den odlade delen af villalotten finge af arrendatorn tillträdas först sedan grödan för året derifrån blifvit af slagtaremästaren Mangström afbergad samt att det genom villalotten ledande afloppsdikey ej finge af arrendator rubbas och att staden skulle förbehållas tillträde till detsamma för dess rensning m. m.

Utfyllning af stränderna å Stora och Lilla Nätholmen samt å Sörnäs fabriksomt.

På framställning af Drätselkammaren²⁾ beslöto Stadsfullmäktige³⁾ tillåta arrendatorerne af staden underlydande lägenheterna N:o 91 och 92 *Stora och Lilla Nätholmen* jemte den s. k. *Sörnäs fabriksomt*, sågverksegaren C. H. Norrman och handlanden J. E. Francke, att i enlighet med en ingifven karta såväl med ribb och sågaffall påfylla de sankaställena af Sörnäs fabriksomt till jemnhöjd med det till nämnda område dragna jernvägsspåret, som ock att med likartadt material utfylla stränderna kring Nätholmarne till lika höjd med bron öfver sundet emellan Stora Nätholmen och fastlandet; dock med vilkor att utfyllningarna kring Nätholmarne icke utsträcktes utöfver de å kartan angifna områdena, att de anordnades så att fyllningsmaterialet icke kunde utflyta i hamnen och uppgrunda vattnet, samt att påbörjad utfyllning äfven fullbordades till faststald höjd, äfvensom att samtliga ifrågavarande fyllningar jemte ofvan omordade jernvägsspår vid arrendetidens utgång skulle tillfalla staden utan lösen.

Förlängning af arrendetiden för en del af Råholmen.

Emedan af den i Hummelviken belägna lägenheten N:o 133 *Råholmen* en del, hvilken underlyder staden direkt, var utarrenderad till handlanden N. T. Resvoy intill utgången af år 1890 mot ett årsarrende af 0,156 tunnor råg i grundränta och 50 mk i penningar, medan den återstående delen deraf, som underlyder staden tillhöriga Meilans hemman, af honom disponerades intill den 1 augusti 1893 mot en penningefärd af 10 mk, beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾, på Drätselkammarens framställning, med anledning af arrendatorns anhållan om arrende-förlängning, att bemyndiga Drätselkammaren att på förut gällande vilkor förlänga arrendetiden för den del af holmen, hvartill legotiden skulle utlöpa med år 1890, intill den 1 augusti 1893, hvarigenom holmen framdeles kunde utarrenderas i ett sammanhang.

Utarrendering af området N:o 22 i Sörnäs.

Med anledning af Jernvägsstyrelsens hos stadsmyndigheterna gjorda för-

¹⁾ Drkns skrivv. N:o 177 af 13 sept., Stfgs prot. den 24 sept. § 5. — ²⁾ Drkns skrivv. N:o 25 af 11 jan. — ³⁾ Stfgs prot. den 12 febr. § 16. — ⁴⁾ Drkns skrivv. N:o 208 af 18 okt., Stfgs prot. den 29 okt. § 6.

frågan, huruvida och på hvilka vilkor staden vore villig att till statsjernvägarne besittning upplåta en plats inom området N:o 22 i Sörnäs, för uppförande derstädes af några för jernvägarne behof erforderliga byggnader, och emedan arrendetiden för hela det ifrågavarande området, som derförinnan varit upplåtet till upplagsplatser, utlöpte med årets utgång, beslöto Stadsfullmäktige¹⁾, på Drätselkammarens framställning, för ofvan antydda ändamål till statsjernvägarne upplåta ifrågavarande plats af 14,400 qvadratfots areal på femtio års arrende mot en årlig afgäld af 144 mk, äfvensom att bemyndiga Drätselkammaren att fortfarande, alternativt på fem eller tio år, genom auktion uthyra den öfriga delen af nästberörda område N:o 22 till fem upplagsplatser, i enlighet med angifven indelning, på de för stadens upplagsplatser i allmänhet gällande vilkor och med iakttagande af: att staden skulle förbehållas rätt att längs stranden draga eller låta draga jernvägsspår samt verkställa utfyllningar, utan annan ersättning härför än nedsättning i arrendeafgiften i förhållande till den arrendatorn frångångna marken, äfvensom med skyldighet för honom att bortskaffa virke m. m. från sådan plats inom åtta månader efter skedd uppsägning; att de vid upplagsplatserna befintliga landningsbryggor borde af arrendatorerna behörigen underhållas; samt att årsarrendet för upplagsplatserna ej finge fastställas lägre än en penni pr qvadratfot, eller sålunda till 362 mk för platsen N:o 1, 544 mk för N:o 2, 566 mk för N:o 3, 462 mk för N:o 4 och 477 mk för N:o 5.

Sedan Helsingfors utskänkningsaktiebolag vid ordinarie bolagsstämma beslutit anslå ett belopp af 36,000 mk till inrättande af en zoologisk trädgård i Helsingfors, hufvudsakligen afsedd att inrymma djur af i Finland eller närmast angränsande länder lefvande djurarter, hvilken anstalt såvidt möjligt skulle förläggas till Tölö park, samt bolagets styrelse med Finska Trädgårdsföreningen öfverenskommit om upplåtande af en del härför erforderlig mark, utaf det af föreningen i Tölö disponerade området, anhöll nämnda styrelse hos stadsmyndigheterna att ytterligare en del af den norr om Alppaviljongen vidtagande däliden och sluttningen på östra sidan derom, som disponerades af staden, skulle för ifrågavarande ändamål afgiftsfritt till bolaget upplåtas för en tid af förslagsvis trettio år. Stadsfullmäktige inhemtade yttrande i saken af Drätselkammaren, som, med påpekande af särskilda betänkligheter, hvilka talade mot den gjorda ansökningen, framhöll²⁾, hvilka förbehåll från stadens sida borde uppställas, i händelse Fullmäktige ansåge densamma böra bifallas; hvarpå Fullmäktige afslog ansökningen³⁾.

Afslagen ansökan om plats för zoologisk trädgård i Tölö.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 158 af 28 juni, Stfgs prot. den 10 sept. § 36. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 214 af 25 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 27). — ³⁾ Stfgs prot. den 5 nov. § 4 och den 19 nov. § 9.

Utarrendering
af Kaisaniemi
vårdshus.

Emedan arrendetiden för Kaisaniemi vårdshus jemte dermed förenad uteslutande rätt att inom Kaisaniemi park idka restaurationsrörelse utlöpte den 1 Oktober samt Kaisaniemi kägelsbansaktiebolag anhållit att vid den nya utarrenderingen af vårdshuset åtgärd blefve vidtagen derhän att servering å den bolaget tillhöriga, i parken belägna kägelsbanan kunde ega rum oberoende af restaurationen å vårdshuset, hemstälde Drätselkammaren¹⁾ om tillstånd till ett dylikt särskiljande samt föreslog att arrenderätten till vårdshuset fortfarande för fem år skulle öfverlätas åt förre arrendatorn, restauratören G. A. Wickström, mot det af honom under sådana förhållanden erbjudna årliga arrendet af 3,500 mk, medan kägelsbansbolaget skulle berättigas att, efter behörigen utverkad tillstånd, å kägelsbanan handhafva servering mot en afgift till staden af 1,000 mk, eller samma belopp, hvarmed Wickström förbundit sig att öka sitt förenämnda anbud i händelse honom fortfarande beviljades uteslutande utskänkningsrätt. Med afböjande af den förra delen af Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige²⁾ att arrenderätten till Kaisaniemi vårdshus jemte uteslutande rätt till servering inom parken skulle upplätas åt restauratören Wickström under fem års tid mot en årlig afgäld af 4,500 mk.

Jemlikt stadgandet i § 11 af hamnordningen derom, att bryggor, duc d'alber m. m. i stadens hamnar få anläggas endast med Stadsfullmäktiges bifall, fattade Fullmäktige i detta afseende följande beslut:

Utvidgning af
lastningsbrygga
i Sörnäs.

enligt Drätselkammarens tillstyrkan³⁾ beviljade Stadsfullmäktige⁴⁾ bolaget „The Finland Wood Company“ tillstånd att utvidga sin vid upplagsplatsen N:o 6 inom området N:o 21 i Sörnäs belägna lastningsbrygga med tvänne broar enligt ingifven ritning, dock med vilkor att bolaget förbunde sig att, i händelse sådant från stadens sida påyrkades, genast utan ersättning bortskaffa ifrågavarande broar, vid äfventyr att sådant eljes finge af staden på bolagets bekostnad verkställas;

Anläggning af
lastningsbrygga
i Gräsviken.

på framställning af Drätselkammaren⁵⁾ medgäfvos Stadsfullmäktige⁶⁾ egen af fabriksqvarteret N:o 174, handlanden J. Tallberg, tillstånd att i enlighet med inlemnad ritning anlägga en lastningsbrygga i Gräsviken med spår till nämnda fabriksqvarter, under vilkor: att spåret skulle så anordnas, att det komme att ligga i samma nivå, som den här utförda fyllningen, samt sålunda att det icke vore hinderligt för annan trafik; att då fyllningsarbeten här af staden framdeles komme att utföras, spåret skulle af handlanden Tallberg omläggas, om så befundes nödigt; att bron icke finge hindra verkstäl-

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 179 af 20 sept. — ²⁾ Stfgs prot. den 24 sept. § 6. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 21 af 11 jan. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 15 jan. § 10. — ⁵⁾ Drkns skrivf. N:o 64 af 1 mars. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 12 mars § 5.

landet af utfyllning i sjön eller andra af staden tilltänkta anläggningar, samt att bron skulle af sin egare undanskaffas då platsen blefve behöflig för allmän trafik eller staden annars funne sådant nödigt; äfvensom att, om förenämnda af handlanden Tallberg härigenom åtagna förpligtelser icke komme att af honom fullgöras, det bristande finge af staden på hans bekostnad verkställas;

enligt Drätselkammarens förslag ¹⁾ beviljade Stadsfullmäktige ²⁾ första Nylands finska skarpskyttebataljon tillstånd att å dess kasernområde vid stranden af Norra hamnen låta uppföra en landningsbrygga enligt ingifven ritning, dock med den ändring deri att af de å ritningen upptagna brokistorna endast en komme i fråga, samt under förbehåll att den förändring af bryggan, som möjligen kunde föranledas af jernvägsspårs dragande längs stranden, utfördes på bataljonens bekostnad, äfvensom att bryggan i alla händelser, då staden funne sådant nödigt, genast på tillsägelse skulle undanskaffas, vid äfventyr att sådant eljes finge af staden på bataljonens bekostnad verkställas;

Anläggning af landningsbrygga för Nylands bataljons kasern.

med anledning af kommandörens för Sveaborgs krigshamn genom Guvernören i länet Stadsfullmäktige tillhandakomna meddelande om inrättandet af ett kolupplag på Skatudden samt uppförandet i och för upplaget af en ny trämolja bredvid den gamla lastningsbryggan derstädes beslöto Stadsfullmäktige ³⁾, på Drätselkammarens framställning, hos Guvernören anmäla, att från stadens sida intet hinder mötte utförandet af ifrågavarande arbeten; men enär påbörjandet af desamma syntes hafva skett utan kännedom om ofvan berörda stadgande i § 11 af den för staden fastställda hamnordning, skulle en erinran härom i förenämnda anmälan ingå.

Anläggning af lastningsbrygga för kol i Sveaborgs krigshamn.

Uti en genom Magistraten till Stadsfullmäktige öfversänd skrifvelse af den 16 november 1889 hade Jernvägsstyrelsen ej mindre anhållit om Fullmäktiges samtycke till att, i och för utvidgning af härvarande bangård, måtte få utfyllas en del af Tölö viken till den utsträckning en bifogad plankarta utvisade, än ock, med tillkännagifvande att statsjernvägarne, för en ifrågasatt förändrad anordning af bangården, hvartill förslag redan vore uppgjort, framdeles blefve i behof af staden tillhöriga tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99 samt området mellan Gasverkets tomt i vester och statsjernvägarnes område i öster äfvensom en del af den till år 1898 utarrenderade villan Hagasund, förfrågat sig huruvida och på hvilka vilkor staden vore villig att, då sagda förslag komme att genomföras, till Jernvägsstyrelsen afstå dessa områden, den till villan Hagasund hörande marken dock först efter arrendetidens utgång;

Ifrågasatt utvidgning af statsjernvägarne bangård samt utfyllning af Tölövikens.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 82 af 29 mars. — ²⁾ Stfgs prot. den 9 april § 7. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 120 af 24 maj; Stfgs prot. den 28 maj § 6.

hvarjemte Jernvägsstyrelsen anhållit om upplysning för huru lång tid framåt det af staden betingade priset blefve gällande.

I sammanhang härmed påyrkade egarne af särskilda villor m. m. invid Tölö viken uti en genom Magistraten inlemnad skrift, att det begärda tillståndet till igenfyllande af en del utaf nämnda vik från stadens sida skulle medgifvas endast med förbehåll att statsjernvägarne i stället skulle uppmuddra återstoden af den inom jernvägsbanken belägna delen af viken till det djup som af Stadsfullmäktige kunde bestämmas. Angående båda dessa framställningar infortrade Stadsfullmäktige ¹⁾ Drätselkammarens utlåtande, hvilket dock icke hann afgifvas under året.

Tillstånd till
inrättande af
spårvägar.

Sedan den ingenjören D. Fraser tidigare beviljade koncessionen å anläggning af en hästjernväg i staden förfallit ²⁾, anhöll Omnibusaktiebolaget i Helsingfors om tillstånd att anlägga spårvägar i staden och dess omnejd. Denna anhållan remitterades af Stadsfullmäktige ³⁾ till utlåtande af Drätselkammaren, som efter försiggångna underhandlingar med delegerade för bolaget tillstyrkte bifall till ansökningen på de vilkor som ingingo uti ett af Kammaren uppgjort förslag ⁴⁾ till kontrakt. Detta förslag godkändes af Stadsfullmäktige ⁵⁾ med några mindre ändringar och sålunda erhöll bolaget tillstånd att anlägga och trafikera spårvägar i Helsingfors och å dess afhysta område på följande vilkor:

„§ 1. Bolaget berättigas att utföra följande linier: *a)* Linien N:o 1, begynnande, der vägen till Fattiggården afviker från vestra chausséen, samt sträckande sig utmed denna chaussée och vidare, efter bolagets val, antingen med anlöpande af jernvägstorget eller ock längs Östra Henriksgatan och Alexandersgatan eller Norra Esplanadgatan till en centralstation å Salutorget; — *b)* Linien N:o 2, begynnande nedan om backen, hvarå katolska kyrkan är uppförd, och sträckande sig utmed Badhusgatan öfver Strand- och Salutorgen till centralstationen å sistnämnda torg; — *c)* Linien N:o 3, begynnande utanför lutherska begravningsplatsen och sträckande sig antingen längs Albertsgatan eller med anlöpande af Sandvikstorget och Boulevardsgatan, utmed gator, dem bolaget för öfrigt väljer, till centralstationen å Salutorget; — *d)* Linien N:o 4, begynnande på östra chausséen nedanför backen utanför villan Necken och sträckande sig utmed denna chaussée, Långa bron och en del af Unionsgatan samt vidare, längs gator efter bolagets val, med anlöpande af Senatstorget, till centralstationen å Salutorget; — *e)* Linien N:o 5, sammanbindande linierna N:ris 2 och 3 och sträckande sig längs gator efter bolagets val, dock sålunda

¹⁾ Stfvs prot. den 10 dec. § 1. — ²⁾ Se 1888 års berättelse pag. 26. — ³⁾ Stfvs prot. den 8 okt. § 1. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 241 af 22 nov. (Stfvs tryckta handl. N:o 35) — ⁵⁾ Stfvs prot. den 10 dec. § 8.

att sjetta stadsdelen af densamma beröres. — Önskar bolaget för spårvägsnätets vidare utvidgning anlägga och trafikera äfven andra spårvägslinier, än de ofvan uppräknade, på så beskaffade gator och vägar inom stadens område, å hvilka terrängförhållandena det medgifva, bör Stadsfullmäktiges tillstånd härtill utverkas.

§ 2. Bolaget berättigas att under en tid af tjugu år, räknadt från dagen, då kontrakt derom emellan staden och bolaget afslutats, begagna förestående spårvägslinier i och för dermed afsedd trafik; kommande denna tid att förlängas med tio år, derest alla ofvannämnda eller andra af Stadsfullmäktige såsom motsvarande godkända linier blifvit utförda och till trafik upplåtna inom tjugu år från berörde dag.

§ 3. Beträffande spårvägarnes ändamål, konstruktion och utförande gälla följande villkor: *a)* Förevarande tillstånd att anlägga och trafikera spårvägar afser i främsta rummet personbefordran; bolaget likväl icke förbjudet att på de af detsamma anlagda spårvägar äfven befordra gods, såvidt det för personbefordran icke medför någon olägenhet. — *b)* Bolaget skall vid konstruktion af spårvägarna med dertill hörande vagnar iakttaga: 1:o att spårvägarna byggas efter den princip, att spårvagnarne vid möte med andra gatuuåtkdon behålla spåret. I öfrigt få spårvägarna ej utgöra något hinder för andra vanliga gatuuåtkdon att färdas öfver och längs spåren, med undantag af sådana, som äro enkom konstruerade för spårvägstrafik. Spårvägsskenornas öfre kant skall därför äfven ligga i gatans plan; 2:o att spårvägarna byggas „smal- och enkelspåriga“ med nödigt antal omfartsspår; 3:o att spår, som af annan kunna komma att nedläggas, skola få korsa bolagets spår i samma plan; 4:o att till drifkraft för vagnarne användas hästar eller mekanisk kraft, i hvilken sistnämnda händelse Stadsfullmäktige förbehålla sig att fastställa de närmare bestämmingar, som kunna finnas vara af behovet påkallade. — *c)* Bolaget är förbundet att till Stadsfullmäktiges granskning framlägga icke allenast fullständig planritning, upptagande spårens läge å respektive gator, omfartsspårens antal, längd och inbördes afstånd, utan äfven fullständiga ritningar och noggrann beskrifning öfver alla till sjelfva spåret hörande konstruktiva delar och inrättningar; och eger bolaget först efter Stadsfullmäktiges godkännande häraf skrida till utförande af spårvägarna. För ofvanbeskrifna granskning ega Stadsfullmäktige använda en tid af ända till två månader. — *d)* Arbetet skall utföras under inseende och kontroll af person eller myndighet, som af Stadsfullmäktige härtill utses, och är bolaget i anledning deraf skyldigt att minst en månad före arbetets påbörjande derom göra anmälan å stadens Drätselkammare. — *e)* Arbetet skall utföras på det sätt, som är minst

störande för den allmänna trafiken, och med största möjliga skyndsamhet, för hvilket ändamål de materialier, som erfordras såväl för den första anläggningen, som spårvägarnes framtida underhåll, skola, såvidt ske kan, vara så tillredda, att de kunna i mån af arbetets fortskridande framföras och användas, så att gator och platser, hvarest spårvägarne framgå, må i minsta måtto med upplag af materialier belamras. — *f*) De i denna § mom. *c* och *d* upptagna vilkor gälla äfven vid framdeles möjligen behöfliga väsendtligare förändringar i spårvägsanläggningen.

§ 4. I afseende å spårvägarnes trafikering gälla följande vilkor: *a*) Spårvägarne må icke för allmän trafik öppnas, förrän de blifvit vederbörligen afsynade och godkända af person eller myndighet, som af Stadsfullmäktige dertill utses. — *b*) Trafiken underhålles af bolaget derefter oafbrutet i enlighet med af bolaget föreslagna och af stadens Magistrat minst hvarje halft år fastställda turlistor, första halfåret omfattande April till och med September månader, det andra halfåret årets öfriga månader. Vid turlistornas fastställande bör hänsyn tagas å ena sidan till den trafikerande publikens behof, och å den andra sidan till affärens rentabilitet, samt får bolaget icke åläggas att begynna rörelsen tidigare om morgnarne, än kl. 7, eller att fortfara dermed på aftnarne senare än till kl. 10, ej heller till tätare turer i liniernas hvardera riktningar än hvarje tjugonde minut. Bestämmandet af tider för extra turers företagande beror uteslutande på öfverenskommelse emellan bolaget och de trafikerande. — *c*) Bolaget är skyldigt att hålla spårvägarne med all deras materiel i godt och tidsenligt skick. För öfrigt är bolaget underkastadt alla på dess affär tillämpliga bestämmelser i nu gällande eller framdeles utfärdande polisordning. — *d*) Afgift för begagnandet af spårvagn erlägges enligt taxa, som bolaget är berättigadt att fastställa, dock med iakttagande af att för färd inom staden, från en punkt till en annan vid samma eller annan linie, må uppbäras högst tjuгу penni under de första tio åren och högst femton penni under den återstående kontraktstiden samt för färd antingen utom staden, räknadt från vestra ändan af Lappviksgatan, Gasverket och Långa bron, eller för färd från staden utöfver sistnämnda punkter eller tvärtom högst tjugufem penni. — *e*) På bolagets anmälan eger Magistraten, efter Stadsfullmäktiges hörande, uppgöra förslag till spårvägsreglemente, innefattande föreskrifter angående ej mindre trafikpersonalen, hästar och materiel, än hvad allmänheten å sin sida eger iakttaga; tillkommande det Guvernören i länet att berörda förslag pröfva och fastställa. — *f*) Vid spårvägs trafikens omöjliggörande af snöhinder skyldigkännes bolaget att utbyta vagnarne mot andra lämpliga åkdon på medar, hvilka så regelbundet, som för-

hållandena medgifva, om äfven med längre mellantider, hållas i gång på samma linier, som för spårvägarne äro bestämda.

§ 5. Beträffande ändring, remont och renhållning af gator, chausséer, vägar, afloppskanaler och andra rörledningar gälla för bolaget följande föreskrifter: *a)* Bolaget vidkännes alla de kostnader, hvilka erfordras vid eller till följd af nedläggandet af spår och underlag, ehvad utgifterna förorsakats genom nödiga anordningar af terrängen, ändring eller fyllning af gata, gångbana, afloppskanaler, vatten- och gasledningar eller andra arbeten. — *b)* Bolaget bekostar och underhåller gatuläggningen, chausseringen och grusningen inom spårren och till en fots bredd på hvardera sidan utanför desamma med enahanda materialier, hvarmed gatan, chausséen eller vägen i öfrigt är lagd eller kommer att läggas; åliggande det bolaget derjemte att på sin bekostnad bättra den skada, som till följd af spårvägen kan uppkomma på gata, chaussée eller väg. Skall gata beläggas med nytt dyrbarare material, bekostas beläggningen emellan och invid spårren af den gatuunderhållet i allmänhet åligger. — *c)* Spårvägarne få ej utgöra hinder för ändring, omläggning eller reparation af allmän plats, gata, chaussée, väg, gas-, kloak- eller vattenledning, och må af sådana anledningar härrörande afbrott eller hinder i rörelsen å spårvägarne icke föranleda till några ersättningsanspråk. Bolaget är ock skyldigt att, om Stadsfullmäktige sådant yrka, utan godtgörelse flytta stadigvarande spårväg till annan gata eller plats, der sådant till följd af förändrad gatureglering eller dylik kommunal anordning anses nödigt. — *d)* Bolaget åligger att renhålla de i gatorna nedlagda skenorna. — *e)* Vid undanskaffande af snö från spårvägarne bör detta å gata, chaussée eller väg utsträckas så bredt och så utföras, att hvarken någon våda eller hinder för öfrig samfärdsel uppstår. Skulle likväl spårvägarne genom hopad snömassa blifva till hinder för öfrig samfärdsel, bör trafiken med vagnar på polisens tillsägelse afbrytas, till dess hindret upphört att ega rum.

§ 6. *a)* För hvarje dygn rörelsen å hela spårvägsnätet eller någon del deraf afbrytes och bolaget ej kan visa att sådant härrört af naturhinder eller annat olycksfall, som ej kan läggas bolaget till last, pliktar bolaget till stadskassan från 100 till 500 finska mark, efter Drätselkammarens pröfning. Eger dylikt afbrott rum, antingen trettio dagar i en fortsättning eller fyratio dagar under loppet af ett halft år, utan att Magistratens bifall dertill utverkats, är tillståndet till spårvägsanläggningen förverkadt. — *b)* Tillståndet till spårvägsanläggningen är jemväl förverkadt om bolaget icke inom två och ett halft år, efter det kontrakt med staden om spårvägsanläggningen avslutas, till regelbunden trafik upplåtit minst två af de i § 1 omnämnda linierna samt, inom fem

är efter det dessa linier upplåtits till trafik, ytterligare två af i samma § upptagna linier. — *c)* Åtnöjes bolaget icke med Drätselkammarens enligt mom. *a)* fattade beslut, är bolaget berättigadt att hänskjuta saken till pröfning och afgörande af en kompromiss af fem gode män. Af desse gode män utser bolaget tvenne och Stadsfullmäktige tvenne, hvarefter desse fyra välja den femte; skolande, derest någondera parten underlåter att utse gode män eller de fyra utsedda icke blifva om valet af den femte ense, till Helsingfors stads rådstufvurätts 1:sta afdelning öfverlemnas att fylla antalet. — *d)* Till säkerhet för möjligen till stadskassan förfallna plikter och för de kostnader, som antingen kunna uppkomma i följd deraf att bolaget icke ställer sig de i förevarande kontrakt ingående föreskrifter till efterrättelse, eller ock, i händelse tillståndet till spårvägsanläggningen förverkas eller företaget nedlägges och icke af annan med stadens begifvande öfvertages, kunna blifva erforderliga för iständsättande af gator och andra platser, skall bolaget, innan arbetet får vidtaga och sist inom nittio dagar efter det kontrakt om spårvägsanläggningen blifvit med bolaget afslutadt, vid äfventyr att tillståndet till anläggningen i annat fall förverkas, hos Drätselkammaren deponera i räntebärande papper, hvilka af Drätselkammaren godkännas, en summa motsvarande femtusent mark i finskt mynt. Denna deposition bör vid oförminskadt värdebelopp bibehållas och skall därför, i fall staden nödgats använda något deraf för pliktens betäckande eller arbetens verkställande, eller ock depositionen fallit i värde, bristen genast af bolaget på Drätselkammarens tillsägelse fyllas; och eger staden, der detta ej af bolaget fullgöres, hålla sig till bolagets öfriga tillhörigheter för beloppets fyllande. Först när staden icke vidare kan hafva något ersättningsanspråk emot bolaget, må bolaget återbekomma den deponerade säkerheten. Bolaget äger deremot tillgodonjuta de å säkerhetshandlingarne upplupna räntor. — *e)* Underlåter bolaget att med spårvägen eller dess materiel verkställa förändringar eller förbättringar eller i afseende å gatuläggningen eller gatuhållningen eller eljes utföra arbeten, hvilka det, enligt hvad ofvan sagts, åligger bolaget att fullgöra, eger staden låta på bolagets bekostnad sådant utföra.

§ 7. Den bolaget i förestående måtto medgifna rättigheten att anlägga och trafikera spårvägar får af bolaget öfverlåtas till lagligen bildadt bolag eller enskild person, som af Stadsfullmäktige godkännes.“

Vilkor för anläggning af elektrisk belysning.

Uti en genom Drätselkammaren inlemnad skrift hade agenten F. Wilén anhållit om Stadsfullmäktiges begifvande till en af honom tilltänkt anläggning af en centralbelysningsstation för levererande af elektriskt glöd- och båggljus till abonnenter för användning inom hus samt å gårdsplaner och byggnader, under uppgift, bland annat, att anläggningen till en början vore afsedd att

leverera ström för 1,500 glödlampor à 16 normalljus och 18 bågampor à 1,200 normalljus; att ledningarne blefve väl isolerade och af en genomskärning varierande från 0,80 till 15 millimeters kopparkärna samt vore afsedda att ledas på och öfver byggnader eller ock, der sådant påfordrades, å jernkolonner, hvilka skulle utföras så prydliga och solida att de kunde användas för framdeles möjligen tillkommande bågampor, samt, om sådant af vederbörande påyrkades, flyttas; att priset för glödlampor om 16 normalljus vore afsedt att utgöra 4,5 penni per lampa i timmen eller 45 mk per belysningsår om 1,000 timmar med rabatt för större antal lampor och priset för bågampor à 1,200 normalljus 300 mk per belysningsår af nämnda längd; äfvensom att sökanden vore villig att i fråga om förevarande belysningsanläggning underkasta sig alla de bestämmanden som af vederbörande framdeles komme att utfärdas. Kort derpå hade hofrådet D. J. Wadén anhållit om tillstånd att längs Esplanad-, Alexanders-, Unions-, Fabians- och Glogatorna uppställa gjutjernskolonner af närmare angifvet utseende, för att på dem upphänga ledningstrådar för elektriskt ljus ifrån sökandens i staden inrättade elektriska centralbelysningsanstalt. Med anledning af dessa ansökningar föreslog Drätselkammaren¹⁾ att Stadsfullmäktige måtte åt ett för ändamålet utsedt utskott af sakkunnige personer öfverlemna att föreslå de allmänna regler, som borde fastställas till iakttagande vid uppsättandet af elektriska ljusledningar, men att emellertid tillstånd till den af agenten Wilén tilltänkta anläggningen, så vidt å Stadsfullmäktiges pröfning ankom, d. v. s. beträffande tillstånd till dragande af elektriska kablar öfver eller längs stadens gator och öppna platser, måtte omedelbart beviljas mot skyldighet för sökanden ej mindre att underkasta sig de bestämningar i ämnet som af Stadsfullmäktige framdeles blefve fastställda, än att, om sådant från stadens sida påfordrades, omedelbart undanskaffa ledningstrådarne, äfvensom under förbehåll: att ledningstrådarne vore isolerade och att de före sin användning blefve undersökta och godkända liksom ock deras uppsättning och användning kontrollerade af en utaf staden utsedd elektrotekniker; att de i regeln borde föras genom kvarterens inre och emellan kvarteren på kortaste afstånd vinkelrätt öfver gatorna samt att afvikelse från denna regel finge ske endast med Drätselkammarens begifvande i hvarje särskildt fall; äfvensom att stolpar ej skulle ifrågakomma annorstädes än der dylika ej kunde undvaras och deras användande i hvarje fall göras beroende af Drätselkammarens pröfning. Denna framställning blef af Stadsfullmäktige bifallen²⁾ med vilkor att,

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 165 af 19 juli (Stfgs tryckta handl. N:o 16 för 1890). — ²⁾ Stfgs prot. den 10 sept. §§ 28 och 41.

innan någon ledning finge upplåtas till begagnande, densamma borde godkännas antingen af Stadsingeniören eller en af Drätselkammaren utsedd elektrotekniker, äfvensom att möjliga kostnader härför komme att drabba sökanden. Det i anledning häraf tillsatta utskottets utlåtande kunde dock afgifvas först under påföljande år.

Utöfver de allmänna arbeten, för hvilka anslag beviljats i årets utgiftsstat och för hvilkas utförande närmare redogöres i berättelsen om Drätselkammarens och Byggnadskontorets verksamhet, vidtogo Stadsfullmäktige under året särskilda förfoganden beträffande dylika arbeten.

Uppförande af
brandverkshus.

Sedan nämligen det utskott, till hvars förnyade handläggning förstärkte Stadsfullmäktige under föregående år återremitterat¹⁾ frågan om uppförande af ett hus för stadens brandverk, afgifvit nytt betänkande i saken, hvori utskottet²⁾, med vidhållande af sin åsigt om husets uppförande enligt något reducerad plan utan utkikstorn, tillstyrkte beviljande för ändamålet af ett belopp af 200,000 mk, beslöto förstärkte Stadsfullmäktige³⁾ att det tillärnade huset skulle förses med utkikstorn samt uppdrogo åt Drätselkammaren att med ledning af den förefallna diskussionen låta uppgöra alternativa ritningar och kostnadsförslag. Efter det Drätselkammaren derpå utlätit sig i ämnet⁴⁾, beslöto förstärkte Stadsfullmäktige⁵⁾, på Kammarens tillstyrkan, att låta å södra brandtornets staden tillhöriga tomt invid Högbergsgatan uppföra ett brandverkshus i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af arkitekten Th. Höijer först uppgjorda och af Brandkommissionen förordade ritningarna, dock med sådan modifikation att i husets öfversta våning lokal blefve beredd jemväl för underbrandmästaren, äfvensom att för ändamålet anslå ett belopp af högst 294,000 mk; hvarjemte förstärkte Stadsfullmäktige uppdrogo åt ordinarie Fullmäktige att, i fall af behof, gå i författning om anskaffande af dertill behöfliga medel genom upptagande af lån på längre återbetalningstid än två år. Enligt detta beslut komme det tillärnade brandverkshuset att uppföras af sten med ett midtelparti i tre våningar och tvänne sidoflyglar i två våningar. Bottenvåningen skulle i midtelpartiet inrymma hufvudingångar och trappor till öfre våningarna, remontverkstad med slangtrumma och bassin för sköljning af slangar m. m., ångpannerum, vakt- och telegrafrum, bostad för en gift ordningsman samt kök och slöjdrum, sidoflyglarna åter stora redskapsrum för sprutor, rustvagnar m. m. Följande våning skulle i midtelpartiet innehålla rekreati-

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 21. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 16. — ³⁾ Först. Stfgs prot. den 14 maj § 1. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 228 af 8 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 30). — ⁵⁾ Först. Stfgs prot. den 26 nov. § 1.

och läserum, bostäder för tvänne ordningsmän samt tvättrum och en större gymnastiksal, hvilken tillika finge tjena som matsal, äfvensom i sidoflyglarna logementer för 60 brandkonstaplar. I midtelpartiets öfversta våning skulle anordnas lokaler för båda brandmästarne, maskinist och sprutmästare. Öfver dessa våningar komme att resa sig ett utkikstorn, hvars öfversta plåtå komme att ligga 194 fot öfver hafvet samt deröfver en signalstång, försedd med en platform, hvilken komme att befinna sig 214 fot öfver hafvet. Förutom denna hufvudbyggnad skulle å tomten uppföras en uthusbyggnad, inrymmande stallrum för 12 hästar, lider för brandstegar och ved, tvättstuga, rum för stalldrängar samt latrin. — Beträffande de för brandverkshusets uppförande nödiga medlen beslöto ordinarie Stadsfullmäktige sedermera, på framställning af sitt budgetutskott¹⁾, att de skulle hopbringas genom lån på längre återbetalningstid än två år samt att stadfästelse å beslutet härom skulle i vederbörlig ordning ansökas. Summan intogs sedermera i utgiftsstaten för 1890.

För uppförande af ett folkskolehus å tomterna N:o 9, 11 och 13 vid fjerdje linien å Berghäll hade i årets utgiftsstat upptagits²⁾ ett eventuelt anslag af 80,000 mk. Sedan arkitekten Th. Höijer sedermera på uppdrag af Folkskoledirektionen och i samråd med densamma, uppgjort ritningar och kostnadsförslag för byggnaden, utvisande en kostnadssiffra af 93,400 mk, insände Drätselkammaren³⁾ dessa ritningar och kostnadsförslag till Stadsfullmäktige, under framhållande af att intet hinder mötte arbetets omedelbara utförande, enär möjliga tillskottsanslag kunde upptagas i följande års utgiftsstat. Stadsfullmäktige remitterade härpå ärendet till utlåtande af ett utskott⁴⁾, i öfverensstämmelse med hvars yttrande⁵⁾ Fullmäktige öfverlämnade åt Drätselkammaren att i samråd med Folkskoledirektionen låta rätta ritningarna enligt de gjorda anmärkningarna och att draga försorg om arbetets omedelbara utförande på entreprenad. För ändamålet anslogos de i årets budget upptagna 80,000 mk, men något tillskott upptogs ej i utgiftsförslaget för 1890. Enligt det sålunda fattade beslutet skulle huset uppföras i tvänne våningar, den nedre af sten och den öfre af trä, samt inrymma inalles sju skolsalar och tvänne större rekreations- och gymnastiksalor förutom rum för lärare, vaktmästarelokal m. m. Byggnaden skulle uppvärmas medels centralvärmeledning.

Folkskolehus å
Berghäll.

Efter det i utgiftsstaten för året upptagits⁶⁾ ett eventuelt anslag af 50,000 mk för ombyggnad af rådhusets östra flygel vid Katrinegatan, utgörande hälft-

Ombyggnad af
rådhuset.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 38 pag. 10; Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Se 1888 års berättelse pag. 32. — ³⁾ Drkns skrivv. N:o 103 af 3 maj. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 7 maj § 4. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 21 maj § 5. — ⁶⁾ Se 1888 års berättelse pag. 33.

ten af den approximativt beräknade kostnaden för arbetet, anhöll Drättselkammaren¹⁾, med hänsyn till de svårigheter, som voro förbundna med frågans lösning, om bemyndigande att, oberoende af huru ombyggnadsfrågan för öfrigt komme att utfalla, omedelbart låta verkställa några mindre arbeten i gårdsflygeln, hvarigenom här belägna, genom stadshäktets indragning lediga rum kunde anordnas till arkivrum för Drättselkontorets räkenskaper samt lokal för Fattigvårdsstyrelsen eller någon annan af stadens nämnder eller verk. Stadsfullmäktige biföllo²⁾ härtill och medgafvo att den till 4,000 mk beräknade kostnaden för dessa arbeten skulle påföras ofvan nämnda anslag. — Sedermera inkom³⁾ Drättselkammaren med förslag till den ifrågasatta ombyggnaden, enligt hvilket förslag förenämnda låga gårdsflygel skulle nedrivas och i stället, för en beräknad totalkostnad af 130,000 mk, uppföras en byggnad af samma höjd som den öfriga delen af rådhuset eller i tre våningar, inrymmande i nedersta våningen rum för polisinsättningen, i den mellersta för Magistraten jemte stadsfiskaler m. m. (hvaremot de af Magistraten nu disponerade rummen skulle anordnas till lokaler för Rådstufvurätten) samt i den öfversta för Helsevårds- och Inqvarteringsnämnderna. Med anledning af detta förslag framhöll Magistraten⁴⁾ hos Stadsfullmäktige, att detsamma vore i vissa afseenden mindre tillfredsställande, hvarför Magistraten till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlemnade ett nytt förslag till ombyggnad och disposition af lokalerna i rådhuset, enligt hvilket Magistraten skulle bibehålla sin förra lokal mot Senatstorget, men andra och tredje våningarna uti den ifrågasatta tillbyggnaden anordnas till lokaler för Rådstufvurätten samt öfversta våningen af huset för öfrigt användas till utvidgande af Drättselkammarens och Byggnadskontorets lokaler samt till lokal för Helsevårdsnämnden. Stadsfullmäktige beslöto⁵⁾ att, innan vidare i saken tillgjordes, inhemta Samfälta rådstufvurättens utlåtande angående de för Rådstufvurätten föreslagna lokalerna, men detta hann icke afgifvas under året. Emellertid upptogs⁶⁾, i enlighet med den ursprungliga planen för ombyggnaden, uti utgiftsförslaget för 1890 en summa af ytterligare 50,000 mk för ombyggnad af rådhuset.

Skjul å pack-
hustomten.

Med anledning af en utaf åtskillige bland stadens trafikanter hos Drättselkammaren gjord anhållan beslöto Stadsfullmäktige, på Kammarens fram-

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 122 af 24 maj. — ²⁾ Stfgs prot. den 28 maj § 4. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 190 af 27 sept. (Stfgs tryckta handl. N:o 24). — ⁴⁾ Magns skrifv. N:o 174 a 23 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 25). — ⁵⁾ Stfgs prot. den 5 nov. § 2. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 223 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 35); Stfgs prot. den 21 dec. § 6 (Stfgs tryckta handl. N:o 39).

ställning, bevilja¹⁾ ett anslag af 2,000 mk för uppförande å packhustomten längs Södra Magasinsgatan af ett större skjul med plåttak för förvaring af oljefat, färgträd m. fl. dylika varor, hvilka kunna utom sjelfva packhuset förvaras.

På framställning af Brandkommissionen beviljade Stadsfullmäktige²⁾ för att bereda möjlighet till hastigare bistånd i händelse af eldsvåda inom den de tätt bebyggda villaområdena invid Östra chausséen, ett belopp af 1,000 mk för uppförande å villan Neckens mark af ett redskapslider för förvaring af några brandredskap, med hvilka arbetarne vid den å nämnda villa belägna mekaniska verkstaden förbundit sig att vid utbrytande eldsvåda rycka ut och påbörja släckningsarbetet, intill dess hjälp från staden hunne anlända.

Sedan Stadsfullmäktige vid behandling af årets utgiftsstat tillsatt³⁾ ett utskott för afgifvande af utlåtande angående särskilda förslag till förbättrande af stadens hamnförhållanden afgaf utskottet mot slutet af året ett preliminärt betänkande⁴⁾, i enlighet hvarmed Stadsfullmäktige beslöt⁵⁾:

att under år 1890 låta utföra ej mindre i Södra hamnen en förlängning af södra kajarmen i rät linie intill Magasinskajen, än ock i Norra hamnen såväl den från gamla kajen vertikalt utgående delen som den södra tvärrarmen af en derstädes planerad T-formig kaj, samt att för ändamålet anslå ett belopp af sammanlagdt 249,800 mk;

att jemväl under år 1890 låta uppköpa ett för staden tjenligt mudderverk samt derför anvisa ett belopp af 75,000 mk; samt

att anmoda Drätselkammaren att, efter att derförinnan, om så ansåges nödigt, hafva inhemtat utlåtande af fackmän, till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till de åtgärder, som för inköpet af mudderverket vore påkallade. Förenämnda kostnadssummor, hvilka Fullmäktige ansågo böra bestridas med de för försäljning af tomter inflytande medel, upptogos i utgiftsstaten för 1890.

För omläggning af en äldre afloppskanal under Unionsgatan mellan Alexanders- och Norra Esplanadgatorna enligt nyare system jemte partiel omläggning af stensättningen å gatan, hvilka arbeten Drätselkammaren på grund af yppad bristfällighet i kanalen sett sig nödsakad låta under sommaren ombesörja, beviljade Stadsfullmäktige⁶⁾, på Kammarens framställning, ett särskildt anslag af 1,044 mk 58 p.

Likaså beviljade Stadsfullmäktige⁷⁾ på Drätselkammarens förslag ett an-

1) Drkns skrivf. N:o 131 af 31 maj, Stfgs prot. den 4 juni § 3. — 2) Brandkommissionens skrivf. N:o 20 af 24 maj, Stfgs prot. den 4 juni § 4. — 3) Se 1888 års berättelse pag. 29. — 4) Stfgs tryckta handl. N:o 28. — 5) Stfgs prot. den 19 nov. § 5 och den 21 dec. § 6. — 6) Drkns skrivf. N:o 157 af 28 juni, Stfgs prot. den 10 sept. § 37. — 7) Drkns skrivf. N:o 142 af 14 juni, Stfgs prot. den 10 sept. § 18.

slag af 3,450 mk för anläggande af vattenledning under Andra linien å Berg-häll ifrån Östra chausséen till tomten N:o 15 i qv. N:o 307, i sammanhang med inrättandet af afloppskanal under nämnda gata, för hvilket arbete i årets budget var uppfördt ett belopp af 13,000 mk.

Vattenledning till nya logementsbyggnaden å fattiggården.

För införande af vattenledning i den under uppförande varande logementsbyggnaden för manliga hjon¹⁾ å stadens arbets- och fattiggård anslogo Stadsfullmäktige²⁾, på Drätselkammarens framställning, ett belopp af 700 mk.

Afslagen ansökan om inrättande af vattenpost.

Deremot afslogs³⁾, i enlighet med Drätselkammarens i ämnet afgifna utlåtande, en till Stadsfullmäktige inkommen ansökan från direktionen för Skärgårdstrafikaktiebolaget om inrättande på stadens bekostnad af en vattenpost å norra kajarmen i Södra hamnen för servering af vatten till ångbåtar, under det dock bolaget lemnades öppet att sjelft låta anlägga vattenposten samt att, mot förbindelse att ansvara för hela vattenförbrukningen, låta jemväl andra begagna densamma.

Afslagen anhållan om kostnadsfri vattenförbrukning.

Likaledes afslogs⁴⁾ bestyrelsens för „Sörnäs arbetarekök“ anhållan om rätt att från staden tillhöriga vattenposten å villaområdet Ås kostnadsfritt få afhemta det för köket behöfliga vattenförråd.

Åtgärder för förbättrande af gatubevatningen.

Sedan Stadsfullmäktige tidigare⁵⁾ till Drätselkammarens utlåtande remitterat frågan om åstadkommande af en mera ändamålsenlig spolning af de mera trafikerade gatorna i staden, hvilka derförinnan bevattnats genom brandverkets försorg, öfverlemnade Fullmäktige jemväl till Kammarens utlåtande en från Magistraten inkommen framställning i fråga om gårdsegarnes förpligtande att omedelbart före gatornas rensopning låta bevattna desamma, hvarvid Kammaren särskildt egde yttra sig angående de åtgärder som uti ifrågavarande hänseende borde vidtagas beträffande staden tillhöriga gatuandelar och öppna platser samt om de kostnader dessa åtgärder kunde komma att medföra. Med anmälan att sistnämnda ärende, såsom varande af mera omfattande natur, påkallade närmare utredning i särskilda afseenden, hvarför det icke omedelbart kunde af Drätselkammaren handläggas, föreslog Drätselkammaren⁶⁾ att, utöfver de tvänne vattenvagnar för gatuspolning, som med anslag i årets budget anskaffats, ytterligare tvänne vagnar skulle för ändamålet anskaffas; att Drätselkammaren skulle bemyndigas att tillsvidare å gator och chausséer⁷⁾, der sådant befanns nödigt, låta verkställa gatuspolning med användande af

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 19. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 105 af 3 maj, Stfgs prot. den 7 maj § 2. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 90 af 5 april, Stfgs prot. den 9 april § 14. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 182 af 20 sept., Stfgs prot. den 15 okt. § 7. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 2 maj 1888. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 10 sept. § 40. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 249 af 6 dec. — ⁸⁾ Se Stfgs prot. den 28 maj § 2.

genom entreprenad legda hästar och körsvenner, samt att uti följande års utgiftsstat skulle för anskaffande af vagnarne upptagas ett anslag af 2,400 mk och för bekostande af spolningen 3,000 mk. Förslaget bifölls af Stadsfullmäktige¹⁾ och de begärda anslagen uppfördes i utgiftsstaten för 1890.

Det af Stadsfullmäktige under föregående år tillsatta utskott för granskning af den utaf Trädgårdsarkitekten S. Lindh i Stockholm uppgjorda planen för omreglering af Brunnsparken afgaf sitt betänkande, hvori utskottet föreslog²⁾ bl. a. att Stadsfullmäktige, med godkännande i hufvudsak af den uppgjorda planen, ville förordna att, innan vidare åtgärder till dess realiserande vidtoges, en fullständig dräneringsplan för marken vester om stora allén från restaurationslokalen nedåt hafvet skulle uppgöras och dränering samt fyllning till nödiga delar af samma mark utföras; att för nyssnämnda ändamål den i årets utgiftsstat för påbörjande af planteringar i Brunnsparken upptagna posten af 5,000 mk främst skulle användas; samt att de två å planen upptagna lekplanerna skulle förstöras och vardera göras rektangulära eller ännu hellre sammanslås till en enda plan af minst 200 fots längd och 160 fots bredd. Stadsfullmäktige beslöto³⁾ att emellertid remittera ärendet till Drätselkammaren, som egde deri infordra den nyutsedde Stadsträdgårdsmästarens utlåtande samt bl. a. afgifva kostnadsberäkning öfver de af utskottet föreslagna dräneringsarbetena. Emellertid upptogs jemväl uti utgiftsstaten för 1890 ett anslag af 5,000 mk för planteringar i Brunnsparken.

Ny plan för
Brunnsparken.

Med anledning af en utaf Direktionen för finska riddarhuset hos Drätselkammaren gjord förfrågan, huruvida och på hvilka vilkor staden kunde åtaga sig att, på sätt med andra planteringar inom stadens område egde rum, vårda och underhålla den framför riddarhuset belägna sqvären beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning⁴⁾, bemyndiga Kammarerna att med bemälda direktion uppgöra aftal om underhåll af ifrågavarande sqvär genom stadens försorg mot en ersättning till staden af 300 mk om året, hvilket aftal komme att gälla intill dess detsamma å någöndera sidan uppsades.

Öfvertagande af
Riddarhussvärens
underhåll.

Likaså beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens förslag⁵⁾, bemyndiga Kammarerna att å stadens vägnar öfvertaga underhållet af trädplanteringarna å Boulevardsgatan, hvilka derförinnan ombesörjts af tomtegarne, att handhafvas i sammanhang med vården af stadens öfriga planteringar.

Öfvertagande af
underhållet af
trädplanterin-
garna å Boule-
vardsgatan.

I sammanhang med fastställandet af utgiftsstaten för följande år beslöto

1) Stfgs prot. den 10 dec. § 5. — 2) Stfgs prot. den 12 mars § 17 (Stfgs tryckta handl. N:o 15 för 1891). — 3) Drkns skriv. N:o 60 af 15 febr., Stfgs prot. den 26 febr. § 8. — 4) Drkns skriv. N:o 227 af 8 nov., Stfgs prot. den 3 dec. § 7.

Stadsfullmäktige efter vanligheten till utförande af särskilda allmänna arbeten, för hvilka nu återstår att redogöra.

Anläggning af
nytt sug- och
tryckrör för vat-
tenledningen.

Sålunda beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning¹⁾, att den utvidgning af vattenledningsverket, som, i syfte att tillgodose den ökade konsumtionen och skydda staden för vattenbrist, under året påbörjats²⁾ genom anskaffande af ångpumpverket och nedläggning af nytt tilloppsrör från tryckröret till staden, skulle fortsättas genom anläggandet af ett nytt sug- och tryckrör från Gammelstaden till Janssonska mossan, hvarifrån det näst nämnda nya tilloppsröret tager sin början. För det nya tryckröret, hvars åstadkommande ansågs nödvändigt såväl för att minska vattnets hastighet i rören och deraf följande friktionsmotstånd, som ock att säkerställa staden för vattentillförsel, för den händelse något fel skulle uppstå på det äldre tryckröret, fastställdes en storlek af 18 tum i diameter, hvarigenom detsamma blefve användbart äfven om pumpverket ytterligare komme att ökas med 100 hästkrafter; och på grund deraf upptogs i utgiftsstaten för 1890 ett anslag för ändamålet af 236,000 mk, hvilka medel påfördes det blifvande obligationslånet.

Kol- och ved-
plan för vatten-
ledningens ång-
pumpverk.

Emedan inrättandet af ångpumpverket påkallade anordnandet af lämplig plats för uppläggande af det bränsle, som verket förbrukar, upptogs i 1890 års utgiftsstat, enligt Drätselkammarens förslag³⁾, ett anslag af 7,100 mk för anordnande af en kol- och vedplan jemte landningsbrygga och spårväg i Gammelstaden.

Remont af äldre
pumpverket.

Då genom ångpumpverkets åstadkommande möjlighet beredts att företaga en genomgående remont af det äldre pumpverket, hvilket under sin trettonåriga verksamhet ej varit föremål för någon mera betydande reparation, uppfördes jemväl i 1890 års budget³⁾ ett anslag för ändamålet af 8,000 mk.

Anslaget för
vattenlednin-
gens ved, kol
m. m.

I följd af att det nya verket, eller eventuelt den tidigare uppställda provisoriska ångmotorn, sålunda måste under en längre tid hållas i gång, ökades anslaget för ved, kol, olja och trassel för 1890³⁾ till 11,000 mk.

Vattenlednings-
ingenjörens re-
seberättelse. —
Anordningar och
försök för för-
bättrad filtre-
ring.

Sedan Stadsfullmäktige i 1889 års budget beviljat⁴⁾ ett anslag af 2,000 mk såsom understöd åt stadens vattenledningsingenjör för företagande af en utrikesresa till inhemtande af kännedom om vattenledningsteknikens utveckling, sättet för debitering af konsumtionsavgifter m. m. samt Ingenjören C. Hausen efter verkställd resa härom afgifvit berättelse⁵⁾, upptogs enligt hans förslag,

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 223 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 33), Stfgs tryckta handl. N:o 38 pag. 7, Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Se 1888 års berättelse pag. 30. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 223 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 31—32), Stfgs tryckta handl. N:o 38, Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ⁴⁾ Se 1888 års berättelse pag. 32. — ⁵⁾ Tryckt som bihang till Stfgs handl. för året.

på Drätselkammarens tillstyrkan¹⁾, uti 1890 års budget några anslag för särskilda anordningar och försök, i syfte att förbereda en bättre filtrering af vattenledningsvattnet, nämligen för fördelning af vattentilloppet till en filterafdelning på sex olika ställen 2,000 mk, för tre tryckregleringsapparater 2,000 mk samt för apparater till anställande af filtreringsförsök 600 mk.

För utvidgning af vattenledningens rörnät under förut reglerade gator anslogos¹⁾ uti 1890 års utgiftsstat endast följande belopp, nämligen för nedläggning af 6-tums rör under Annegatan mellan Boulevards- och Stora Robertsgatan i stället för 4-tums 4,900 mk, för nedläggning af 4-tums rör under Stenhuggaregatan från adr. n:o 4 till Stora Robertsgatan 730 mk samt för förbindning af rörsträngarne under särskilda gator, till förekommande af frysning, 6,100 mk.

Utvidgning af vattenledningens rörnät. — Regleringsarbeten.

Deremot upptogos särskilda anslag¹⁾ för utsträckande af vattenledningen under gator, hvilka enligt den af Förstärkte Stadsfullmäktige tidigare beslutna²⁾ planen för regleringsarbeten till genomförande af 1887 års stadsplan, under följande år komme att beläggas med arbete, nämligen under:

Fabriksgatan från Badhusgatan till utförd vattenledning under

N:o 30	<i>Fmk</i>	53,400.
Rådmansgatan från Park- till Fabriksgatan	”	8,900.
Petersgatan från Rådmansgatan till Jungfrustigen	”	9,900.
Gengatan från Kristians- till Nikolaigatan	”	10,900.
Nikolaigatan från Gengatan till Elisabetsgatan	”	1,940.
äfvensom för utförande af vattenledning under särskilda gator i		
den nyanlagda förstaden Berghäll, nämligen under:		
Andra linien från n:o 19 till n:o 13	”	3,600.
Tvärgatan C från n:o 18 till n:o 13	”	2,700.
Tvärgatan A till n:o 10 vid Femte linien	”	4,900.
Quarteret n:o 312 från tvärgatan A till Tredje linien	”	4,200.

Summa *Fmk* 100,440.

Samtliga anslag för utvidgning af rörnätet liksom ock det för anordnande af kol- och vedplan påfördes det nya obligationslånet.

För öfrigt ökades vattenledningens utgiftsstat för 1890 derigenom att aflöningen för vattenledningsingenjören, hvaraf hälften förut varit upptagen på Byggnadskontorets stat, numera, med anledning af att hans verksamhet helt och hållet togs i anspråk för vattenledningen, påfördes vattenledningens stat,

Anslagen för vattenledningens förvaltning, drift m. m.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 223 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. n:o 34 pag. 33), Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Se 1888 års berättelse pag. 21.

äfvensom att särskilda utgiftsposter tillkommo för putsare, eldare m. m. Medan sålunda anslaget i 1889 års stat för förvaltning, drift och underhåll upptagits med 45,740 mk, uppfördes i följd häraf, och på grund af de tidigare omnämnda förökningarna af anslagen för remont, för ved samt för särskilda filtreringsapparater m. m., i 1890 års budget anslaget för förvaltning och drift med 33,480 mk samt för underhåll och remont med 34,900 mk eller inalles 68,380 mk.

Remont af desinfektionshuset.
— Förberedelser för nya saluhallar. — Uthus i Brunnsparken. — Plank vid Folkskolegatan. — Simhus vid Brobergskajen.

Förutom de tidigare omnämnda anslagen för brandverkshus och för ombyggnad af rådhuset beviljade Stadsfullmäktige¹⁾ i 1890 års utgiftsstat för stadens byggnader och lägenheter, utöfver det öfliga remontanslaget, för inredning och remont i desinfektionshuset 2,350 mk, för undersökning af plats för och ritningar till nya saluhallar å Jernvägs- och Sandvikstorgen 4,000 mk²⁾, till uthus för badhuset i Brunnsparken 1,000 mk, för plank kring den för brandverkets behof reserverade tomten n:o 3 vid Folkskolegatan 900 mk samt för nytt simhus vid Brobergskajen 7,360 mk.

Nubbstensbeläggning å Norra Esplanadgatan. — Omläggning af Salutorget. — Öfriga omläggningssamt planerings- och nyläggningensarbeten.

Sedan Drätselkammaren under år 1888, för åstadkommande af en bättre beläggning å den starkt trafikerade Norra Esplanadgatan, underhandlat med egarne af tomter vid nämnda gata om hela gatans beläggande med nubbsten, samt i utgiftsförslaget för 1889 förordat upptagande af anslag för omläggning af stadens andel i gatan med nämnda material, men förslaget härom af Stadsfullmäktige afböjts, förnämligast af farhåga för att grunden fortfarande vore utsatt för sättning, hade Drätselkammaren i budgetförslaget för 1890 återupptagit förslaget³⁾. Derjemte hade Drätselkammaren föreslagit omläggning af Salutorget mellan Unionsgatan och Sofiegatan med korsgångar af nubbsten äfvensom nubbstensbeläggning å den starkt trafikerade delen af Östra Henriksgatan utanför gasverket, som derförinnan blott varit makadamiserad. Dessa förslag godkändes af Stadsfullmäktige, som derjemte på Kammarens förslag biföllo⁴⁾ till upptagande af anslag såväl för omläggning som planering och nyläggning af särskilda andra gatuandelar i den äldre delen af staden, samt sålunda beviljade för:

Omläggning af:

trottoir längs Lappviksgatan och dess förseende med föreskrifven gångbana *Sm.* 5,980.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 223 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 35), Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 199 af 4 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 23), Stfgs prot. den 29 okt. § 1. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 223 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 36). — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 17 och N:o 38 pag. 6, Stfgs prot. den 21 dec. § 6.

Östra Henriksgatan, körbanan mellan Alexanders- och Norra Esplanadgatorna	<i>Smk.</i>	1,140.
Östra Henriksgatan från Gasverksgatan till Gasverkstomtens nordvestra hörn (med nubbssten)	”	8,380.
Norra Esplanadgatan mellan Unions- och Mikaelsgatorna (med d:o)	”	21,300.
Estnäsgatan, trottoir utanför brandtornstomten	”	790.
Salutorget jemte Unionsgatan mellan Esplanadgatorna	”	39,100.
Nyläggning af:		
Röddäldsgatan, mellan Kasern- och Högbergsgatorna	”	2,990.
Fredriksgatan mellan Sjömans- och Skarpskyttegatorna	”	2,810.
Eriksgatan utanför odisponerade tomten n:o 41	”	1,270.
Kampgatan mellan Anne- och Fredriksgatorna jemte nedfart till exercisplanen	”	6,480.
Fredriksgatan mellan Kamp- och Folkskolegatan	”	2,610.
Annegatan från adr. n:o 34 till Kampgatan	”	870.
Styrmansgatan mellan Rödbergs- och Sjömansgatorna samt utanför odisponerade n:o 6	”	2,430.
Sandvikstorget jemte planering (en del)	”	10,000.
Planering af:		
Jägaregatan, kompletteringsarbeten	”	1,440.
		eller inalles <i>Smk.</i> 107,590.

Derjemte beslöts¹⁾ till utförande under 1890 återstående tredjedelen af de regleringsarbeten till genomförande af 1887 års stadsplan, för hvilka Förstärkte Stadsfullmäktige den 20 Mars 1888 beviljat nödiga medel. Sålunda upptogos¹⁾ anslag för följande planeringsarbeten, nämligen för Badhusgatans utvidgning till 60 fots bredd från Vestra kajen till

platsen utanför Skeppsvarfvvet	<i>Smk.</i>	107,000.
Expropriationer för d:o	”	70,240.
Skepparegatan från Smeds- till Fabriksgatan	”	20,000.
Fabriksgatan från Smeds- till Ulrikasgatan	”	111,600.
Rådmansgatan från Park- till Fabriksgatan	”	3,500.
Petersgatan från Rådmansgatan till Jungfrustigen	”	9,000.
Gengatan från Nikolai- till Kristiansgatan	”	3,900.
		eller inalles <i>Smk.</i> 325,240.

Förutom vanligt underhållsanslag upptogos²⁾ för kanaler och afloppsskanaler under år 1890 följande anslag:

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 34 pagg. 39 och 51, Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 34 pagg. 40 och 52, Stfgs prot. den 21 dec. § 6.

Ombyggnad af afloppsskanalen under Riddaregatan från adr. n:o 9 till Kyrkogatan	<i>Tmf.</i>	780.
Höjning af kloaken under Alexanders-, Glo- och Norra Esplanad- gatorna från n:o 42 vid Alexandersgatan till Fabiansgatan	„	10,820.
Anläggning af kanaler under:		
Unionsgatan från adress n:o 18 till Södra Magasinsgatan	„	1,010.
Gasverksgatan från adress n:o 6 till Jernvägsområdet	„	2,100.
Stenhuggaregatan från adress n:o 4 till Stora Robertsgatan	„	640.
Annegatan från adress n:o 22 till Andreaegatan	„	1,800.
	eller inalles <i>Tmf.</i>	18,150.

Regleringsar-
beten under 1890:
Afloppsskanaler.

Men derjemte observerades ¹⁾ anslag för följande till regleringsarbetena hörande kanalanläggningar med nedan nämnda belopp, nämligen för kanal under: Fabriksgatan från adr. n:o 4 till Badhusgatan, från n:o 16 till Jungfrustigen, från n:o 15 till Kaptensgatan samt från n:o 17 till färdig kanal utanför n:o 30	<i>Tmf.</i>	18,300.
Rådmansgatan från adr. n:o 6 till Parkgatan	„	4,200.
Petersgatan från adr. n:o 3 och 4 till Rådmansgatan	„	2,800.
Gengatan från adr. n:o 7 till Kristiansgatan och från adr. n:o 6 till Nikolaigatan	„	4,800.
Nikolaigatan från Gen- till Elisabetsgatan	„	2,300.
äfvensom i förstaden Berghäll under:		
Andra linien från n:o 19 till n:o 13	„	2,700.
Tvärgatan C från n:o 18 vid Tredje linien till Andra linien	„	2,300.
Tvärgatan A till n:o 10 vid Femte linien	„	4,700.
Qvarteret 312 från Tvärgatan A till Tredje linien	„	4,400.
	eller inalles <i>Tmf.</i>	46,500.

Väganläggning-
gar under 1890.

Förutom nästnämnda kanalarbeten beslöto Stadsfullmäktige på Drätsel- kammarens förslag ²⁾ till särskilda väganläggningar för 1890 å Berghäll, åsyf- tande att göra en del af de till största delen oplanerade gatorna farbara åt- minstone till någon del af deras bredd. Sålunda beviljades för vägar längs: Andra linien från n:o 19 till Tvärgatan C	<i>Tmf.</i>	1,950.
Andra linien från Tvärgatan A till chausséen	„	5,600.
Tvärgatan A från Andra linien till n:o 10 vid Femte linien	„	21,700.
Fjerde linien från n:o 11 till Tvärgatan A	„	2,820.
	eller inalles <i>Tmf.</i>	32,070.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 34 pagg. 40 och 52, Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 34 pagg. 15, 40 och 54, Stfgs prot. den 21 dec. § 6.

Öfriga väganläggningar, för hvilka anslag observerades¹⁾ i 1890 års budget, bestodo, förutom i mindre remonter af Meilansvägen från Toivola samt Edesviksvägen från Vestra chausséen till arbets- och fattiggården för resp. 2,600 och 840 mk, af utvidgning till 52 fots bredd jemte omplanering af vägen öfver Broholmarne från Långa bron till Östra chausséen för en beräknad kostnad af 42,400 mk samt remont af Långa brons brospann med utvidgning af trottoirerna och nytt brolock med trämosaik för en kostnad af 31,825 mk.

I sammanhang med sitt förslag om stadsträdgårdsmästarebefattningens ledigansläende hade Drätselkammaren under föregående år hemställt²⁾ om anordnande af en bostad för stadsträdgårdsmästaren i Fabriksparken, men förslaget afböjdes då såsom alltför litet förberedt af Stadsfullmäktige, hvilka i stället tillerkände³⁾ bemäde tjensteman ett hyresanslag. Med stöd af Fullmäktiges i sammanhang dermed gifna uppdrag föreslog Drätselkammaren⁴⁾ i budgetförslaget för 1890 uppförandet i Fabriksparken till en början af ett växthus och anläggning af en trädskola för en kostnad af 9,100 mk. Detta förslag godkändes af Stadsfullmäktige, hvilka dock i sammanhang härmed, på framställning af sitt budgetutskott⁵⁾, beslöto⁶⁾: att ifrågavarande arbeten skulle hafva blott en provisorisk karaktär, enär parken framdeles skulle användas för sitt egentliga ändamål, hvarför inga andra nya byggnader i Fabriksparken skulle af Fullmäktige medgifvas; att trädskolorna och växthusområdet skulle förses med nödig stängsel, hvaremot parken i öfrigt skulle lemnas öppen för allmänheten; äfvensom att Drätselkammaren skulle anmodas att i god tid tillse det behöfligt område för stadens trädgårdsbehof å derför lämpligt ställe reserveras.

Anläggning af växthus och trädskola i Fabriksparken.

Med anledning af det under år 1887 afgifna utskottsbetänkandet⁷⁾ angående den redan länge hos Stadsfullmäktige under beredning varande frågan om underhållets af samtliga gator och öppna platser öfverflyttande på kommunen i dess helhet hade Stadsfullmäktige under föregående år beslutat inhemta Drätselkammarens utlåtande rörande det af utskottet afgifna förslaget, som gick ut på att staden å ena sidan samt de gatuunderhållsskyldige å den andra genom utsedde delegationer skulle underhandla om ifrågavarande gatuunderhålls öfverflyttande på kommunen till en början för en tid af tjugu år, emot härför af gårdsegarne utfästa årliga afgifter, för hvilkas fördelning ut-

Frågan om gatuunderhållets öfvertagande af kommunen.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 34 pagg. 41 och 53, Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 25 för 1888. — ³⁾ Se 1888 års berättelse pag. 49. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 42. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 38 pag. 7. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — ⁷⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 37 för 1887.

skottet uppgjort ett förslag, grundadt på det gårdarne åsatta skattöretalet enligt vissa gradationer, och att, sedan öfverensstämmelse härutinnan vunnits, å denna öfverenskommelse skulle sökas öfverhetlig fastställelse. Drätselkammaren tillstyrkte uti sitt i saken afgifna utlåtande¹⁾, som inkom under året, den ifrågasatta reformen, men ansåg att densamma lämpligast kunde åstadkommas genom frivillig öfverenskommelse mellan staden å den ena sidan och hvarje enskild gårdsegare å den andra, genom hvilken öfverenskommelse staden skulle åtaga sig ifrågavarande tunga emot en viss ständig gatuskatt, beräknad för hvarje tomt efter uppskattning af den kostnad, tomtens gatuunderhåll i årligt medeltal betingade. Ärendet behandlades sedermera af Förstärkte Stadsfullmäktige, hvilka beslöto²⁾ öfverlemna åt ordinarie Stadsfullmäktige att till Styrelsen ingå med underdånig anhållan om aflåtande till Ständerna af nådig proposition i sådant syfte, att stadskommunen berättigades att med vederbörande tomtegarare träffa bestående öfverenskommelse om gatuunderhållets ombesörjande af kommunen; hvarpå Stadsfullmäktige öfverlemnade³⁾ åt ett utskott att afgifva förslag till berörda hemställan, hvilket förslag dock icke afgafs under året.

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningeväsen.

Grunden för tolagsafgiftens beräkande.

Med anledning af att den genom K. förordningen af den 20 November 1882 bestämda grunden för tolagsafgiftens beräkande blifvit fastställd endast till utgången af år 1892, hade genom Magistraten Stadsfullmäktiges yttrande infordrats, huruvida den förra grunden för tolagens utgörande borde fortfarande efter 1892 bibehållas eller icke, samt, under förutsättning att grunden blefve oförändrad, förslag till det procenttal af tullsatsen, hvarmed tolagen ansåges böra i staden för framtiden uppbäras. Stadsfullmäktige infordrade⁴⁾ utlåtande i saken af Drätselkammaren, som föreslog⁵⁾ det Stadsfullmäktige ville förordna bibehållandet af den förra grunden för afgiftens beräkande samt dess fortfarande utgående i Helsingfors med 2 % af tullsatsen; men ärendet hann icke slutbehandlas af Stadsfullmäktige under året.

Fastställelse af trafikafgiften för bobiner jemte restitution å erlagd dylik afgift.

Emedan vid utskeppning från staden af s. k. bobiner eller trådrullar trafikafgiften för desamma beräknats såsom för „bearbetadt trävirke“ eller med en mk fyratio penni pr 100 kilogram vid inkommande och sjuttio penni

¹⁾ Drkns skrivv. N:o 267 af 16 nov. 1888 (Stfgs tryckta handl. för 1889 N:o 8). —

²⁾ Först. Stfgs prot. den 1 okt. § 1. — ³⁾ Stfgs prot. den 10 dec. §§ 9 och 13. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 3 dec. § 4. — Drkns skrivv. N:o 262 af 13 dec. (Stfgs tryckta handl. N:o 4 för 1890).

vid utgående, men en dylik afgift med hänsyn till varans värde vore alltför betungande och i det närmaste omöjliggjorde dess utskeppande genom denna ort, biföllo Stadsfullmäktige, med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning i saken, på Kammarens förslag¹⁾, till sådan förändring härutinnan att trädrullar eller bobiner och likartade artiklar skulle vid debitering af trafikavgift föras under rubriken „simpla, obetsade snickare-, svarfware- och träsnideriarbeten“, för hvilka ifrågavarande afgift utgår med femtio penni pr 100 kilogram vid inkommande och tjugufem penni vid utgående; hvarjemte Fullmäktige beviljade Aktiebolaget Tornator restitution å 347 mk 55 pi, som bolaget utöfver förberörda afgift under året erlagt för ifrågavarande artikel.

På framställning af Drätselkammaren²⁾ beviljade³⁾ Stadsfullmäktige nedsättning i hamnavgift med fyratio procent af det i gällande taxa fastställda belopp, såväl åt Helsingfors Nya Ångfartygsaktiebolag, hvilket ansökt derom, som åt hvarje annat rederiföretag, hvilket underhåller regelbunden ångbåtsförbindelse minst hvarje fjerde vecka mellan Helsingfors samt hamn vid Östersjön, Nordsjön eller Kanalen, dock under förbehåll att för sådan ångbåtskommunikation vid hvarje seglationsårs början uppställas och publiceras en bestämd turlista, samt att densamma, såvidt naturförhållanden det medgifva, noggrant iakttages; och genom ett senare beslut⁴⁾ utsträcktes detta medgifvande äfven till ångbåtsföretag, som underhåller regelbunden kommunikation mellan Helsingfors och längre belägen hamn, äfven om Helsingfors hamn dervid icke anlöpes hvarje fjerde vecka, under vilkor att bestämd turlista för dylik ångbåtsförbindelse vid hvarje seglationsårs början offentliggöres samt att densamma noggrant iakttages, såvidt naturförhållandena det medgifva.

Nedsättning af hamnavgift för reguliert gående ångfartyg.

Deremot afslogs, enligt Drätselkammarens förslag⁵⁾, en af firman T. & J. Salvesen, såsom ombud för skeppsmäklarefirman H. M. Gehrekens i Hamburg, gjord ansökan om likartad nedsättning af de hamnumgälder, som till staden erlagts af de ångbåtar, med hvilka nästnämnda firma under föregående år underhållit kommunikation mellan Hamburg och Helsingfors, emedan ifrågavarande kommunikation icke, i afseende å regelbundenhet, uppfyllt de af Stadsfullmäktige tidigare för beviljande af dylik rabatt fastställda vilkor.

Afslagen ansökan om nedsättning af hamnumgälder.

Sedan Stadsfullmäktige redan år 1883 i fråga om ordnande af torghandeln beslutit:

att den del af Salutorget, som ligger emellan Unionsgatan i vester och

Torghandeln ordnande. — Afgifter för fasta försäljningsplatser.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 192 af 4 okt., Stfgs prot. den 15 okt. § 11. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 81 af 29 mars. — ³⁾ Stfgs prot. den 9 april § 6. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 107 af 3 maj, Stfgs prot. den 7 maj § 3. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 55 af 8 febr., Stfgs prot. den 12 febr. § 11.

en dermed parallel, ifrån Sofiegatan utdragen rät linie i öster, samt dessutom en sträcka af det såkallade Strandtorget invid Vestra kajen skulle upplåtas till fasta saluplatser åt försäljare, hvilka efter taxa dertill löst sig rättighet, och den rörliga torghandeln eller torghandeln i öfrigt förläggas till Salutorgets återstående delar;

att utlegningen af de fasta försäljningsplatserna skulle ske sålunda, att polletter, berättigande till handel på viss plats under ett års tid, af Drätselkontoret på anmälan tillhandahöllos hugade försäljare mot erläggande af en på förhand bestämd afgift, som borde förskottsvis för halft år i Maj och November månader betalas;

att all handel å Salutorget borde hvarje dag klockan ett efter middagen upphöra, hvaremot handeln å Strandtorget finge ega rum under hela dagens lopp;

att för vinnande af bland annat bättre ordning, borddiskar m. m. skulle göras likformiga i enlighet med af Drätselkammaren anskaffade modeller;

att gränslinierna för de olika platserna borde med tuktad sten utmärkas; samt att åt Drätselkammaren och Poliskammaren skulle öfverlemnas att skrida till åtgärder för genomförandet af det af Stadsfullmäktige sålunda beslutna sättet för torghandelns ordnande i den mon omständigheterna och den vunna erfarenheten möjliggjorde detsamma;

och detta beslut efter särskilda omgångar faststälts genom K. Senatens utslag af den 8 maj 1886, hade Stadsfullmäktige, med anledning af det emellertid fattade beslutet om uppförandet af en saluhall å Vestra kajen, den 21 september samma år anmodat Drätselkammaren inkomma med yttrande om, hvilka åtgärder under sådant förhållande kunde befinnas påkallade för genomförandet af den sålunda godkända anordningen af torghandeln.

Efter det saluhallen derefter under 1889 upplåtits till begagnande inkom Drätselkammaren, i stöd af förenämnda uppdrag, med sitt utlåtande¹⁾ i saken, i hufvudsaklig öfverensstämmelse hvarmed Stadsfullmäktige sedermera beslöto²⁾:

att uti Fullmäktiges föregående, af K. Senaten fastställda beslut vidtaga sådana ändringar: att å Strandtorget plats skulle upplåtas endast för handel med kokad mat, och att för denna handel några afgifter icke skulle uppbäras äfvensom att Drätselkammaren skulle anmodas inkomma med särskildt förslag angående ifrågavarande handels ordnande; att af de å Salutorget beslutna försäljningsplatserna de för köttvagnar afsedda icke vidare skulle ifrågakomma

¹⁾ Drkns skrif. N:o 199 af 4 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 23) — ²⁾ Stfgs prot. den 29 okt. § 1.

samt de för bord för köttförsäljning äfvensom för smörkärror bestämda platserna inskränkas, de förra till högst 40 de senare till högst 30, äfvensom några ändringar för öfrigt företagas i afseende å platserna för försäljning af saltad fisk, hvarigenom de komme att förläggas i Sofiegatans förlängning; att för försäljning af vilda blommor, bär och svampar afgiftsfri plats skulle upplåtas vid lilla båthamnen; att torghandeln å förenämnda tvänne torg skulle avslutas, med undantag af handeln med kokad mat, kl. 12 på dagen; samt att åt Poliskammaren skulle öfverlemnas att efter inhemtande af Drätselkammarens yttrande ej allenast vidtaga de detaljförändringar uti den af Stadsfullmäktige år 1883 godkända planen för torghandelns ordnande, hvilka kunde påkallas af Stadsfullmäktiges ofvan omförmälda beslut, utan ock meddela erforderliga bestämmingar beträffande anordnandet af sagda handel;

att upplåta plats för all slags torghandel å den stenlagda delen af Sandvikstorget samt å särskildt område å Jernvägstorget enligt Poliskammarens anvisning, utan att några afgifter skulle affordras dervarande försäljare samt med rätt för desse att idka handel under hela dagens lopp;

att å Kaserntorget låta anordna fasta försäljningsplatser af 55 qv. fots areal för handel med inhemska fabriks- och hemslöjdsalster, för hvilka platser skulle erläggas likformig afgift af 20 mk årligen;

att vidtaga åtgärd om införande i stadens polisordning af stadgande derom att, utöfver hvad i det föregående af Stadsfullmäktige beslutits, någon försäljning vid bord, stånd eller diskar, med undantag af handeln å Narinken samt försäljning af läskdrycker, icke vidare finge ega rum å stadens gator och öppna platser, utom å marknader;

att jemlikt § 76 i gällande kommunalförfattning utverka Guvernörens fastställelse å dessa beslut, såvidt angick de förändrade tiderna för torghandeln samt upplåtandet af plats för torghandel å sådana stadens torg, der dylik handel härförinnan uti nu föreslagen utsträckning icke fått ega rum; samt

att bemyndiga Drätselkammaren att så snart som möjligt, efter det Stadsfullmäktiges nyss omförmälda beslut blifvit af Guvernören fastställda, bestämma tiden då Fullmäktiges beslut angående torghandelns ordnande skulle träda i verkställighet.

Med anledning af en utaf Direktionen för ryska Alexandersteatern genom Magistraten inlemnad anhållan, att Stadsfullmäktige ville tillerkänna nämnda teater enahanda befrielser från kommunala utskylder, som enligt uppgift tidigare skulle beviljats öfriga teatrar i staden, infordrade Stadsfullmäktige¹⁾ Drätselkammarens utlåtande i saken. Sedan Kammaren upplyst²⁾ att

Ryska Alexandersteaterns befriande från bidrag till brandverkets underhåll.

¹⁾ Stfgs prot. den 12 mars § 1. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 79 af 22 mars.

några kommunala utskylder icke påförts nämnda teater, men att för densamma, liksom för öfriga ryska kronan tillhöriga byggnader i staden, hvilka icke afsågo militära behof, jemlikt H. Exc. Generalguvernörens skrifvelse till K. Senaten af den 27 April 1880 samt Civilexpeditionen i K. Senaten bref till Guvernören i länet af den 3 mars och 11 maj 1880 till staden erlagts ett bidrag till brandverkets underhåll af 305 mk 54 pi, beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ meddela att ansökningen icke kunde föranleda till någon åtgärd. Efter det Stadsfullmäktige derpå, med anledning af ny ansökan om befrielse jemväl från nästnämnda bidrag, uti affordradt yttrande afböjt²⁾ ansökningen med hänvisning till förenämnda förordnanden, befriade K. Senaten³⁾ ifrågavarande teater från erläggande af hvarje bidrag till brandverkets underhåll efter den 1 januari 1890.

Förvaltningen
af förra afton-
skolans kassa.

På grund af Stadsfullmäktiges under föregående år Drätselkammaren gifna uppdrag⁴⁾ att öfvertaga förvaltningen af det kapital som uppstått af den vid förra aftonskolans upphörande i skolans kassa befintliga besparingen, och af hvilket kapital räntorna enligt Stadsfullmäktiges beslut borde utgifvas såsom årliga stipendier åt personer, hvilka vid Föreningens för konstfliten i Finland skola med flit och framgång utbildade sig för handtverkerierna, anmälte Drätselkammaren⁵⁾ hos Stadsfullmäktige, att Kammaren, oaktadt upprepade påminnelser, icke kunnat af Söndagsskoledirektionen, som senast omhänderhaft ifrågavarande kassa, erhålla någon redovisning om dess förvaltning. I följd häraf och emedan det belopp af 17,539 mk 22 pi, som af Direktionen efter långt dröjsmål till Drätselkontoret inlevererats under uppgift att densamma utgjorde den ifrågavarande kassabehållningen, delvis bestått af obligationer, hvilka flera år förut förfallit till inlösen, hade Drätselkammaren ansett sig icke kunna afgöra, till hvilket belopp förenämnda kassabesparing rätteligen uppginge, ej heller huru stor ränteafkastningen å densamma varit efter den tid, då kassan bort till Drätselkammaren öfverlemnas, hvarför Drätselkammaren ville inhemta Stadsfullmäktiges närmare förordnande i ämnet. Fullmäktige remitterade ärendet till behandling af ett utskott, som, i betraktande af att Söndagsskoledirektionen ej haft egentligt uppdrag att förvalta ifrågavarande kassa och ej heller därför varit aflönad, ansåg direktionens uraktlåtenhet att behörigen förränta medlen icke böra föranleda till någon åtgärd, men, med afseende å dess underlåtenhet att på anmodan i behörig tid aflemla kassa och redovisningshandlingar, föreslog att Stadsfullmäktige, med befriande

¹⁾ Stfgs prot. den 9 april § 5. — ²⁾ Stfgs prot. den 4 juni § 2. — ³⁾ Civilexpeditionens bref till Guvernören af den 22 juli N:o 332, Stfgs prot. den 10 sept. § 8. — ⁴⁾ Se 1888 års berättelse pag. 41. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 98 af 20 april.

af direktionen från skyldighet att afgifva annan redovisning än den direktio-
nen till utskottet aflemnat, ville anmoda Drätselkammaren att vidtaga sådan
åtgärd, att 4 % ränta å den kontanta behållningen i kassan, från första da-
gen i månaden näst efter den då direktionen behörigen uppmanats aflemna
kassan, blefve till stadskassan inbetald. Stadsfullmäktige förklarade¹⁾ dock
att Söndagsskoleldirektionens förenämnda uraktlåtenhet ej skulle till någon åtgärd
föranleda.

Sedan Helsingfors utminuteringsaktiebolag, på grund af de för bolaget ^{Fördelningen af}
gällande stadgar, till Stadsfullmäktiges disposition stält största delen af bola- ^{utminuterings-}
gets vinst för 1888 med 52,382 mark 60 penni, för att till allmänt nyttiga ^{bolagets vinst.}
ändamål användas, beslöto Stadsfullmäktige, efter att i saken hafva inhemtat
utlåtande af ett utskott, fördela²⁾ nämnda vinst så att Fullmäktige tillade

enkefru Sofie Louise Lybeck 2,000 mk, för upprätthållande i hennes pri-
vata sjukhem af tvänne sjuksängar för patienter, hörande till de s. k. pauv-
res honteux, med skyldighet för fru Lybeck att till Stadsfullmäktige aflemna
berättelse om dessa sjukplatsers begagnande;

föreningen „Ved åt de fattiga“ 2,000 mk såsom rörelsekapital;

föreningen „De blindas vänner“ 5,000 mk i kapital, hvaraf räntan finge
användas för föreningens syfte;

bestyrelsen för anordnande af sommarkolonier för arbetande qvinnor, i
antydtt afseende, 1,000 mk, emot skyldighet att öfver medlens användande till
Stadsfullmäktige afgifva berättelse;

polismästaren, öfverste H. Åkerman m. fl., för inrättande af ett arbetar-
kök i Sörnäs, 1,000 mk;

Helsingfors arbetareförening 1,500 mk till anordnande af elementarkur-
ser för arbetare med försummad skolbildning samt 400 mk såsom bidrag till
hyreskostnader;

„Mariaföreningen“ 1,500 mk för uppställande och underhållande af ett
herberge för arbetande qvinnor enligt den af föreningen angifna plan;

fonden för vanartiga barn från Helsingfors kommun 10,000 mk;

aktiebolaget „Orkesterföreningen i Helsingfors“ 7,000 mk, att åt bola-
get under tiden från den 1 oktober 1889 till den 1 maj 1890 utbetalas med
1,000 mk i månaden, emot skyldighet för bolaget att under sagda tid under-
hålla en god orkester af minst 34 man samt minst tio gånger under nämnda
spelår uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en
entrée af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna borde försäljas främst
genom Helsingfors arbetareförening och de sålunda oförsålda vid ingången;

¹⁾ Stfgs prot. den 15 okt. § 16. — ²⁾ Stfgs prot. den 21 maj § 4 och den 28 maj § 5.

garantiföreningen för svenska teatern, för anordnande under följande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mk, att utgå med 1,000 mk för hvarje föreställning, med vilkor likväl att representationerna skulle gifvas företrädesvis på sön- och helgdagar samt under lämplig årstid äfvensom att biljettpriserna icke finge öfverstiga 75 penni för platser i andra radens fond och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 % af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;

direktionen för finska teatern, för anordnande under följande spelår af 5 folkrepresentationer, 4,000 mk, att utgå med 800 mk för hvarje föreställning, under samma vilkor som faststälts för svenska teatern;

samt sällskapet „Turva“ 5,000 mk, mot skyldighet att jemväl under år 1890 underhålla den å Sommarnäs egendom i Orimattila socken inrättade asylen för drinkare, att i densamma bereda plats för minst fem medlemmar af Helsingfors kommun, utaf hvilka de, som af Fattigvårdsstyrelsen intygades vara medellösa, skulle i asylen kostnadsfritt underhållas, samt att öfver sällskapets verksamhet till Stadsfullmäktige aflemna berättelse;

hvarjemte återstoden af vinstmedlen skulle med 6,982 mk 60 penni öfverlemnas till Drätselkammaren för att användas till försköningsarbeten å Observatoriiberget i enlighet med plan som kunde af Fullmäktige godkännas.

Utdelning ur
fonden för dyg-
digt tjenstefolks
belönande.

I enlighet med Stadsfullmäktiges förut¹⁾ fattade beslut om den årliga utdelningen af räntorna å „fonden för dygdigt tjenstefolks belönande“ beslöto Fullmäktige²⁾, på framställning af ett utskott, att genom Drätselkontorets försorg låta å sparbanksbok insätta ett belopp af 60 mk för tjenarinnan Ulrika Johansson samt 50 mk för enhvar af tjenarinnorna Karolina Stenström, Ulrika Lovisa Wikman, Josef Andersson, Amalia Matilda Abrahamsdotter, Anna Sofia Israelsdotter Bäck, Eva Ulrika Nyman, Wilhelmina Lindroos och Karolina Wilhelmina Dansk.

Afslagen dona-
tion af fröken
Alexandra Kise-
leffs arfvingar.

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hade afidna fröken Alexandra Kiseleffs arfvingar erbjudit staden, såsom tillskott till den pensionsfond för äldre medellösa fruntimmer, hvilken den afidna förut³⁾ donerat till staden, en gåfva af 20,000 mk, med vilkor att staden åtog sig att svara för utbetalningen af tvänne utaf fröken Kiseleff genom testamente anslagna lifräntor å 500 mk hvardera. Drätselkammaren tillstyrkte⁴⁾ donationens emottagande, men Stadsfullmäktige beslöto⁵⁾ att, med hänsyn till kapitalbeloppet och då legaten, i anseende till lifräntetagarnes ungdom, komme att utgå under en

¹⁾ Stfgs prot. den 26 okt. 1886 § 25. — ²⁾ Stfgs prot. den 3 dec. § 12. — ³⁾ Se 1888 års berättelse pag. 44. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 33 af 25 jan. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 29 jan. § 14.

oberäkneligt lång framtid, hvarigenom de fördelar staden, sedan legatutbetalningarna upphört, möjligen komme att vinna af det erbjudna kapitalet, kunde anses icke motsvara de förpligtelser staden skulle ikläda sig, afslå det gjorda anbudet.

Genom testamente af den 5 november 1884 hade gårdsegaren Karl Olof Rosengren, som afled den 17 påföljande juni, förordnat bland annat att af den behållna qvarlåtenskapen i hans bo, bestående förnämligast af gården och tomten N:o 6 vid Brunnsbusvägen i qv. N:o 102, den ena hälften skulle tillfalla hans tjenarinna, men den andra hälften disponeras sålunda, att räntan derå efter afdrag af tvänne mindre årliga legat skulle användas till att bekosta de första skolkunskaperna under tvänne år åt några värnlöse och fattige gossebarn i staden, dock sedan det testamenterade kapitalet först under tio år blifvit förräntadt. För att på lämpligaste sätt kunna förvalta den sålunda donerade egendomen, som på grund af Rådstufvurättens förordnande öfvertagits af Drätselkammaren, föreslog Kammaren¹⁾ att Stadsfullmäktige till förstärkt antal ville besluta, att bemyndiga Kammaren att genom stadens auktionskammare låta försälja den staden sålunda tillfallna hälften af förenämnda gård för en köpeskilling, som dock icke fingo understiga det belopp af 10,780 mk, hvartill nämnda gårdshälfv vid anställd värdering uppskattats. Sedan förstärkte Stadsfullmäktige med anledning häraf blifvit utsedde²⁾, beslöto Fullmäktige i förstärkt antal³⁾ bifalla Drätselkammarens förslag samt å beslutet utverka behörig fastställelse, hvilken äfven erhöles⁴⁾.

Försäljning af Karl Olof Rosengrens testamentsfond tillhörig fastighet.

Utöfver hvad i det föregående anförts, beviljade Stadsfullmäktige under året följande extra anslag:

för underhåll af tio medellösa andesvaga barn i skolåldern från Helsingfors kommun vid den af filosofiemagistern Edvin L. Hedman inrättade uppfostrings- och undervisningsanstalten för andesvaga 2,000 mk, att utgå med 200 mk för enhvar⁵⁾;

Anslag för undervisande af andesvaga barn.

för i Stockholm verkställd kemisk undersökning af vattenledningsvattnet 50 mk och åt docenten dr V. Sucksdorff, för anställande af en serie bakteriologiska undersökningar af sagda vatten, 500 mk, med rättighet för honom att derutöfver för sina af undersökningen härledda direkta utgifter erhålla godtgörelse enligt räkning, dock icke till högre belopp än 250 mark⁶⁾;

Anslag för undersökning af vattenledningsvattnet.

åt doktorerna E. Cedercreutz, C. Lundström, G. A. Nordman och A.

Anslag för en allmän poliklinik.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 85 af 29 mars. — ²⁾ Stfgs prot. den 9 april § 13 och den 21 maj § 1. — ³⁾ Först. Stfgs prot. den 13 juni § 1. — ⁴⁾ Civilexpeditionens skrivf. af den 18 sept. — ⁵⁾ Folkskoledirektionens skrivf. af den 7 sept.; Stfgs prot. den 15 okt. § 12. — ⁶⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. N:o 7 af 26 jan., Stfgs prot. den 26 febr. § 12.

Törngren, för inrättande af en poliklinik för specialbehandling af fattige, 1,500 mk, äfvensom för poliklinikens underhåll 3,000 mk om året, med skyldighet för sökandene att ej allenast till Stadsfullmäktige inkomma med af Helsevårdsnämnden godkändt förslag till ordningsstadga för polikliniken, utan ock för hvarje månad till Helsevårdsnämnden aflenna uppgift om antalet och beskaffenheten af de under föregående månad inträffade sjukdomsfall samt årligen afgifva redovisning för inrättningens ekonomi¹⁾;

- Löneförhöjning för bibliotekarien vid folkbiblioteket. förhöjning i aflöningen för bibliotekarien vid folkbiblioteket och läsesalen med 500 mk om året från den 1 juni 1889²⁾;
- Gratifikation åt afgangne kanslibiträdet vid Drätselkammaren. åt kanslibiträdet vid Drätselkammaren, förre kronolänsmannen G. W. Nordberg, vid hans afgang från denna befattning, en gratifikation i ett för allt af 300 mk³⁾;
- Tillskott i anslaget för kosthållningen vid kommunala sjukhuset med 1,500 mk och anslaget för ved med 300 mk samt i Helsevårdsnämndens expensanslag med 1,000 mk⁴⁾;
- Anslag för illumination m. m. vid Deras Kejs. Majestäters besök. för föranstaltande af illumination och fyrverkeri med anledning af Deras Kejsersliga Majestäters besök i stadens hamn ett anslag af 1,434 mk 85 p:⁵⁾;
- Arvode för mantalsskrifvare. för aflönande af särskild mantalsskrifvare för staden, arvode af 2,000 mk om året⁶⁾;
- Pension åt förre sprutmästarna vid brandverket. lifstidspensioner åt förre sprutmästarna vid brandverket M. Henelius och E. Sillman af 800 mk om året för hvardera⁷⁾;
- Tillskott i Poliskammarens expenser. tillskott i Poliskammarens expensanslag för året af 500 mk⁸⁾;
- Understöd åt värnepligtigs hustru. understöd åt värnepligtige målaregesällen K. Wiljanens hustru, att utgå med 15 mk i månaden under den tid hennes man komme att qvarstå i aktiv tjänst, utan att åtnjuta ledighet öfver en månad⁹⁾.
- Afslagen ansökan om understöd. Deremot afslogs den ansökan om understöd, som inlemnats af tvänne fångknektar vid numera indragna stadshäktet¹⁰⁾.
- Budgeten för år 1890; jämförelse med föregående år. Det utgifts- och inkomstförslag för 1890, som af Stadsfullmäktige fastställdes¹¹⁾, visade i jämförelse med budgeten för föregående år följande slutsummor:

1) Helsevårdsnämndens skrivf. N:o 12 af 19 febr., Stfgs prot. den 26 febr. § 14 och den 13 juni § 11. — 2) Styrelsens för folkbibl. skrivf. af 18 mars och 8 april, Stfgs prot. den 9 april § 21. — 3) Drkns skrivf. N:o 34 af 25 jan., Stfgs prot. den 29 jan. § 13. — 4) Helsevårdsnämndens skrivf. N:o 65 af 22 aug., Stfgs prot. den 10 sept. § 26. — 5) Drkns skrivf. N:o 167 af 16 aug., Stfgs prot. den 10 sept. § 31. — 6) Stfgs prot. den 29 jan. § 6. — 7) Brandkoms skrivf. af 11 nov., Stfgs prot. den 26 nov. § 3 och den 3 dec. § 10. — 8) Drkns skrivf. N:o 226 af 8 nov., Stfgs prot. den 19 nov. § 4. — 9) Magns skrivf. N:o 249 af 12 dec. 1888, Stfgs prot. den 26 febr. § 5. — 10) Magns skrivf. N:o 12 af 26 jan., Stfgs prot. den 12 febr. § 3. — 11) Drkns skrivf. N:o 223 af 1 nov., Magns skrivf. N:o 195 af 28 nov., Stfgs prot. den 21 dec. § 6. (Stfgs tryckta handl. N:o 26, 34, 38 och 39).

Utgifter:	1890.	1889.
Stadens skulder <i>Fr.</i>	264,412: 06	<i>Fr.</i> 222,333: —
Stadens embetsverk ”	170,500: —	” 169,380: —
Kommunalförvaltningen ”	151,930: —	” 141,070: —
Gatubelysningen ”	114,730: 89	” 96,444: 52
Brandverket ”	71,461: 30	” 67,087: 65
Polis- och fångvården ”	159,802: —	” 158,036: —
Sundhets- och sjukvården ”	66,008: —	” 42,063: —
Fattigvården ”	172,360: —	” 146,180: —
Undervisningsväsendet ”	355,437: 20	” 325,219: 64
Staden åliggande allmänna onera ”	299,186: 79	” 280,995: 04
Vattenledningen ”	425,850: —	” 391,533: —
Saluhallen ”	7,050: —	” 5,000: —
Allmänna arbeten ”	1,438,825: —	” 761,845: —
Pensioner ”	6,426: 67	” 4,026: 67
Diverse ”	113,820: —	” 120,650: —
	<u>Summa <i>Fr.</i> 3,817,799: 91</u>	<u><i>Fr.</i> 2,931,863: 52</u>

Inkomster:	1890.	1889.
Beräknad disponibel behållning <i>Fr.</i>	628,600: —	<i>Fr.</i> 400,000: —
Räntor ”	52,400: —	” 37,400: —
Tomtlösen ”	185,000: —	” 160,000: —
Stadens fasta egendom ”	204,635: —	” 185,825: —
Tomtören ”	1,900: —	” 1,900: —
Inkomstgifvande rättigheter ”	498,602: 09	” 468,676: 09
Diverse ¹⁾ ”	335,662: 21	” 309,676: —
Statsbidrag ”	164,210: —	” 164,015: 23
Vattenledningen ”	210,300: —	” 195,300: —
Lån ”	836,190: 31	” 392,193: —
Uttaxering ”	700,300: 30	” 616,878: 20
	<u>Summa <i>Fr.</i> 3,817,799: 91</u>	<u><i>Fr.</i> 2,931,863: 52</u>

Olikheten mellan dessa budgetförslag föranleddes, förutom af hvad tidigare omnämnts, förnämligast af följande omständigheter, nämligen:

beträffande utgifterna: att anslaget för ränta å kassakreditiv och korta lån ökades från 15,000 till 30,000 mk samt att för konvertering af återstående beloppet af statslånet för folkskolehuset vid Annegatan upptogs 26,920 mk 31 pi, som påfördes det tillärnade nya obligationslånet²⁾;

Ökad anslag
för ränta å
korta lån samt
konvertering af
lånet för folk-
skolehuset vid
Annegatan.

¹⁾ Incl. den staden från ryska riksskattkammaren tillkommande ersättning för in-
qvartering, beräknad till 286,577: 75 för 1890 mot *Fr.* 268,386: — för 1889. — ²⁾ Stfgs
tryckta handl. N:o 34 pag. 20 & 22.

- Ökning af exekutionsbetjernas antal. — Uteslutning af anslaget för finsk translator. — Ökad arvode för Drätselkammarens ordförande och ökad expensanslag. Anslag för tryckning af taxeringslängder. Ökning af trafikkontoretsstat. att antalet exekutionsbetjenter ökades från 3 till 4¹⁾;
att anslag för finsk translator vid Magistraten ej vidare upptogs²⁾;
att arvodet för Drätselkammarens ordförande ökades från 4,000 till 6,000 mk samt Kammarens expensanslag från 5,000 till 6,000 mk³⁾;
att för tryckning af taxerings- och uppådslängder observerades ett anslag af 700 mk⁴⁾);
att arvodet för trafikkontorets bokhållare ökades från 1,800 till 2,400 mk, för vågmästaren från 1,500 till 1,800 mk samt anslaget för extra biträden från 1,200 till 1,700 mk⁴⁾);
- Ökning af byggnadskontorets stat. att för extra ingenjörbiträden vid byggnadskontoret upptogs 8,000 mk samt anslaget för bestridande af mätningkostnader ökades från 4,300 till 6,000 mk, hvaremot något anslag för ritarebiträde för uppgörande af generalkarta ej upptogs⁵⁾);
- Utvidgning af gatubelysningen. — Elektrisk belysning. att anslaget för gasbelysningen i följd af ökad antal lyktor upptogs med 68,583 mk 80 pi mot 64,277 mk 33 pi under föregående år, hvarjente för elektrisk belysning af Sörnäs hamn anslogs 9,000 mk och för enahanda belysning å Broholmen 120 mk⁶⁾);
- Förhöjning af brandkonstaplarnas aflöning. Anslag för polisens beväpning. att brandkonstaplarnes aflöning ökades från 480 till 600 mk⁷⁾);
att ett anslag af 1,400 mk beviljades för anskaffande af 100 nya sablar åt polisbetjeningen⁸⁾);
- Nya distriktsläkarebefattningar. att tvänne nya distriktsläkare tillsattes samt den qvinliga läkaren likställdes med distriktsläkarne⁹⁾);
- Ökade anslag för Helsovårdsnämnden. Anställande af sundhetsinspektör. Anslag för reservsjukhus. att anslagen för Helsovårdsnämndens sekreterare och expenser förhöjdes¹⁰⁾);
att anslag beviljades för aflöning af en sundhetsinspektör med 7,000 mk¹⁰⁾);
att anslag upptogs för ett reservsjukhus för smittosamma sjuka med 1,800 mk¹¹⁾);
- Ökade anslag för fattigvården. att förhöjda anslag upptogos för fattiges sjuk- och dårdvård, beklädnad m. m. jemte det i budgeten anslag observerades för den nya arbetsinrättningen¹²⁾);
- Förhöjdt anslag för handverkskolan. att anslaget för handverksskolan ökades med 2,211 mk¹³⁾);

1) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 16. — 2) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 23. — 3) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 16, N:o 38 pag. 2. — 4) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 23. — 5) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 24 och 49. — 6) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 25 och N:o 38 pag. 7. — 7) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 26. — 8) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 28. — 9) Stfgs prot. den 9 april § 16; se vidare pag. 56. — 10) Stfgs prot. den 3 dec. § 13, Stfgs tryckta handl. N:o 38 pag. 3; se vidare pag. 57. — 11) Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — 12) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 29 och N:o 38 pag. 3. — 13) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 16.

<p>att aflöningen för folkskolestaten genom tillkomsten af nya lärare och lärarinnor samt anordnande af särskild undervisning, på grund af K. förordningen den 15 april 1889, för barn som sysselsättas i fabriks- eller annat yrkesarbete, ökades med 16,786 mk 56 pi äfvensom anslagen för hyror, ved, belysning, skolmöbel m. m. med 8,410 mk¹⁾;</p>	<p>Ökade anslag för folkskolorna.</p>
<p>att anslaget för uppsigt, belysning, renhållning m. m. af saluhallen, som i föregående års budget observerats blott för en del af året, nu upptogs till fullt belopp med 7,050 mk²⁾;</p>	<p>Anslaget för saluhallens belysning m. m.</p>
<p>att ett årligt understöd af 600 mk beviljades förre hamnvaktmästaren K. M. Hagman³⁾; samt</p>	<p>Understöd åt hamnvaktmästare.</p>
<p>att anslaget för oförutsedda behof till Stadsfullmäktiges förfogande minskades från 40,000 till 30,000 mk⁴⁾; äfvensom</p>	<p>Minskning af Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.</p>
<p><i>beträffande inkomsterna</i>⁵⁾: att i följd af den fortgående raska försäljningen af tomter till enskild ego ej mindre den disponibla behållningen från föregående år, än ock inkomsten af tomtlösen samt ränta derå kunde upptagas med betydligt högre belopp;</p>	<p>Ökad inkomst genom tomtförsäljning.</p>
<p>att i följd af utarrenderingen af talrika bostadstomter å Berghäll arrendeinkomsten från dylika lägenheter kunde betydligt förhöjas;</p>	<p>Ökade arrendeinkomster.</p>
<p>att ökade inkomster kunde upptagas för butikerna i saluhallen samt för de nyinrättade fasta försäljningsplatserna å torgen;</p>	<p>Inkomster från fasta försäljningsplatser och saluhallen.</p>
<p>att inkomsten af tolags- och trafikafgifterna i följd af trafikens stegring kunde uppskattas högre än under föregående år, liksom ock inkomsten från vattenledningen; samt</p>	<p>Stegrade trafikinkomster.</p>
<p>att ej blott i enlighet med tidigare beslut kostnaderna för utvidgning af vattenledningen och för uppförandet af brandverks huset samt utgiften för konvertering af lånet för folkskolebyggnaden vid Annegatan påfördes det tillämnade obligationslånet med sammanlagdt 676,190 mk 31 pi, utan äfven för reglering af budgeten ett lån på kortare återbetalningstid än två år upptogs till belopp af 160,000 mk.</p>	<p>Lånemedel för budgetens reglering.</p>
<p>Emedan af det belopp å inalles 600,000 mk, som förstärkte Stadsfullmäktige tidigare⁶⁾ beviljat till upplåning på längre tid än två år för utvidgande af vattenledningen, endast omkring 30,000 mk voro odisponerade samt till utförande under 1890 föreslagits vattenledningsarbeten för omkring 360,000 mk, hemställde Drätselkammaren⁷⁾ hos Stadsfullmäktige om upptagande af yt-</p>	<p>Lånemedel för vattenledningens utvidgande.</p>

1) Stfgs prot. den 10 sept. § 16, Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 30. — 2) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 34. — 3) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 17 och 45. — 4) Stfgs prot. den 21 dec. § 6. — 5) Stfgs tryckta handl. N:o 34 pag. 18 och 45 och N:o 38 pag. 9. — 6) Först. Stfgs prot. den 22 juni 1886 och den 11 okt. 1887. — 7) Drkns skrivf. N:o 229 af 15 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 36.)

terligare lån på längre tid än två år för vattenledningens utvidgning till ett sammanlagdt belopp af 900,000 mk; och beräknades dervid approximativt att för ifrågavarande ändamål närmast skulle erfordras anslag till följande belopp, nämligen, utom för nyssnämnda arbeten, för den nuvarande sandfilterns utvidgning eller öfvergång till jernfiltrering 200,000 mk, för uppförande af en vattenreservoir å Observatoriiberget till reglerande af vattentrycket 60,000 mk, för inrättande af en remontverkstad 40,000 mk, för utvidgning af röret inom staden samt inom förstaden Berghäll 200,000 mk, samt för anskaffande af ett större antal vattenmätare i händelse af öfvergång till system med obligatorisk vattenmätning 60,000 mk. Sedan förstärkte Stadsfullmäktige blifvit utsedde för behandling af detta ärende¹⁾, biföllo Fullmäktige i förstärkt antal²⁾ till upptagande af förenämnda lån och uppdrogo åt ordinarie Fullmäktige ej mindre att ansöka om fastställelse å detta beslut än besluta om den närmare dispositionen af förberörda lånemedel.

Regler för in-
 kvartering vid
 mobilisering och
 i krigstid.

c) Särskilda andra, af Stadsfullmäktige handlagda ärenden.

Sedan Inqvarteringsnämnden under föregående år hos Stadsfullmäktige anhållit bl. a. om förhållningsregler i händelse af „eventuel mobilisering“ samt Stadsfullmäktige i anledning deraf anmodat Nämnden att uppgöra fullständigt förslag i ämnet, insände Nämnden³⁾ ett dylikt förslag, hvilket i hufvudsak innehöll:

att vid eventuel mobilisering och i krigstid de trupper eller delar af desamma, hvilka icke kunde inrymmas i kronobyggnader, skulle inqvarteras uti af Inqvarteringsnämnden på kommunens bekostnad för tillfället upphyrda lokaler eller, derest sådana icke hunne anskaffas, uti gårdarne i staden på sätt i gällande inqvarteringsreglemente stadgas och enligt af Inqvarteringsnämnden verkställd fördelning;

att antalet militärpersoner, som i sistnämnda fall uti en gård komme att inqvarteras, skulle bestämmas af Inqvarteringsnämnden i förhållande till den truppstyrka, för hvilken qvarter erfordras, men i allmänhet, då större inqvartering icke förekom, borde beräknas sålunda att för 3 å 4 gårderna åsatta skattören skulle inqvarteras en person hörande till underbefäl och manskap, för 20 å 25 skattören en person hörande till någon af de nio lägsta rangklasserna jemte betjening och stallrum för häst, då sådant erfordrades, samt

¹⁾ Stfgs prot. den 19 nov. § 6 och 17 dec. § 2. — ²⁾ Först. Stfgs prot. den 21 dec. § 1. — ³⁾ Inqv.-nämndens skrivf. N:o 113 af 23 nov. 1888 (Stfgs tryckta handl. för 1889 N:o 5).

del i lider, äfvensom för 30 à 40 skattören en person hörande till någon af de fem högsta rangklasserna jemte betjening, stallrum och lider; samt att, då gift person af underbefäl och manskap inqvarterades, för hustru skulle beräknas 3 à 4 gårdens åsatta skattören och för hvarje barn under 14 år 2 skattören;

att vid inqvartering af militärkanslier 12 à 15 skattören skulle anses motsvara ett kanslirum;

att derest inqvarteringsskyldig i egen gård saknade utrymme och förty hos annan gårdsegare anskaffade erforderligt qvarter, sådant borde ske inom det för inqvarteringen för tillfället bestämda område samt anmälan derom ofördröjligen och senast dagen före inqvarteringen göras hos Inqvarteringsnämnden, som egde tillse att det föreslagna qvarteret var ändamålsenligt;

att då qvarter anvisades i gårdarne, Inqvarteringsnämnden skulle för hvarje för inqvartering bestämd gård utfärda en inqvarteringssedel, i två likalydande exemplar, af hvilka genom Nämndens försorg ett exemplar skulle tillställas vederbörande gårdsegare och det andra öfverlemnas åt stadens kommandant, för att tillhandahållas befälet för den trupp, som skall inqvarteras;

att sedan inqvarteringen upphört gårdsegarene borde senast inom åtta dagar derefter till Inqvarteringsnämnden återställa deras exemplar af inqvarteringssedlarne, försedda med påteckning om tiden då qvarteret blifvit utrymdt, för att behörigen granskade och förtecknade till Drättselkammaren öfverlemnas i och för vidare åtgärd med afseende å inqvarteringskostnadernes fördelning uppå stadens samtliga skattskyldige invånare och bemålde gårdsegares ersättande för de utgifter, som de för inqvarteringen fått vidkännas;

att till grund för den uttaxering af inqvarteringskostnaderna, som Drättselkontoret komme att verkställa för uti gårdarne anvisad inqvartering, skulle bestämmas ett visst belopp per dag för hvarje inqvarterad person och för hvarje till kansli upplåtet rum, förslagsvis 20 penni för en till underbefäl och manskap hörande person, 2 mark för en person hörande till någon af de nio lägsta rangklasserna samt 4 mark för en person hörande till någon af de fem högsta rangklasserna äfvensom 1 mark för ett kanslirum samt att det belopp, som borde uttaxeras för familjerna till inqvarteradt underbefäl och manskap, förslagsvis bestämdes till 20 penni för hustru och 10 penni för ett barn under 14 år.

Efter att i saken hafva inhemtat yttrande af ett utskott¹⁾, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ godkänna förestående förslag att gälla intill den 1 juni 1890, med följande ändringar och tillägg, nämligen: att detsamma skulle hänföras

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 5. — ²⁾ Stfgs prot. den 12 febr. § 19.

till de uti § 2 mom. c och § 7 af Kejs. Förordningen af den 18 januari 1882, angående grunderna för inqvarterings utgörande, omförmälda fall; att vid omedelbar inqvartering af underbefäl, manskap och officersbetjening, antalet inqvarterade skulle bestämmas sålunda att uti gårdar, påförda från och med 1 t. o. m. 3 skattören, förläggas en person, men i gårdar med högre skattöretal för fulla tre skattören alltid beräknas en man; att, derest inqvarterings-skyldig sett sig föranlåten att hos annan gårdsegare anskaffa erforderligt militärqvarter, sådant borde ske inom det för inqvartering afsedda området i staden samt anmälan derom utan tidsutdrägt göras hos Inqvarteringsnämnden; hvarjemte Stadsfullmäktige beslöto anmoda Inqvarteringsnämnden att, der tid och förhållanden sådant medgifva, söka upphyra de eventuelt behöfliga qvarteren och endast i undantagsfall skrida till tvungen inqvartering; samt att inqvarterings-sedel, hvori borde meddelas ordalydelsen af § 39 i 1876 års Inqvarterings-reglemente och hvad Nämnden i öfrigt kunde finna behöfligt för att upplysa vederbörande gårdsegare om deras rättigheter och skyldigheter vid nu förfasdedt behof af inqvartering in natura, borde tillställas gårdsegare, såvidt möjligt, minst två dagar innan qvarteret skall upplåtas till begärande.

I sammanhang härmed beslöto Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att tillställa Inqvarteringsnämnden utdrag ur taxeringslängden med angifvande af de gårdar, som äro från inqvartering befriade; äfvensom hos Kejs. Senaten anhålla att den för ryska militären i Finland fastställda inqvarteringsstariff måtte, der inqvarteringen ersättes af kronan, tillämpas äfven vid inqvartering af finska trupper.

Anskaffande af
stallrum för mi-
litärhästar vid
mobilisering

Med anledning af att Inqvarteringsnämnden hos Stadsfullmäktige framhållit behofvet af särskilda föreskrifter beträffande anordnandet af stallrum för militärens hästar vid inträffande mobilisering eller under krigstid, beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ i skrifvelse underrätta Nämnden, att, då enligt tydliga ordalydelsen uti § 20 af gällande Inqvarteringsreglemente af den 19 januari 1876 anskaffandet af stallrum för militärens artilleri- och trosshästar ankommer å kronan, på hvars bekostnad slikt stallrum, der utrymme saknas i kronans egna byggnader, bör, enligt § 30 mom. 8 i samma reglemente, upphyras, Fullmäktige ansågo Inqvarteringsnämndens föreliggande framställning icke påkalla något tillgörande från Fullmäktiges sida.

Sedan Guvernören i länet derefter genom Magistraten af Stadsfullmäktige infordrat²⁾ förslag angående beredande i staden af stallrum för 400 hästar i händelse mobilisering af här förlagda ryska trupper möjligen komme att under

¹⁾ Stfgs prot. den 12 febr. § 20. — ²⁾ Guvns skrifv. af 10 april.

kall årstid inträffa, beslöto Stadsfullmäktige¹⁾, med vidhållande af sin förut i saken uttalade åsigt om kronans skyldighet att anskaffa ifrågavarande stallrum, anmoda Drätselkammaren att, i fall af behof, på anmälan för ifrågavarande ändamål anvisa staden tillhörig odisponerad mark, hvilken mark nu liksom härförinnan skulle för omförmälda temporära behof ersättningsfritt till kronan upplåtas. Efter det Guvernören härpå resolverat²⁾ att, emedan den landets kommuner och innevånare åliggande skyldigheten att under krigstid ombesörja kvarter för till landets försvar sammandragna finska eller ryska trupper sjelffallet måste inbegripa äfven de till dessa trupper hörande hästar samt mobilisering utgjorde begynnelsen af ett inträdt krigstillstånd, Stadsfullmäktige icke egt skäl för den af dem uttalade åsigten, hvarför Stadsfullmäktige förstängades att inom tre månader afgifva det äskade förslaget, samt Fullmäktige anført besvär³⁾ öfver Guvernörens härutinnan meddelade resolution, förklarade⁴⁾ Kejs. Senaten att, alldenstund kommunerna och innevånarne i Finland, enligt K. förordningen af den 18 januari 1882, äro skyldige bland annat att under fredstid åt såväl finska som ryska trupper, då sådant i följd af omständigheterna oundgängligen och undantagsvis erfordrades, mot ersättning upplåta bostad, hvarmed borde förstås ej allenast de boningsrum, som för befälets och manskapets inqvartering voro erforderliga, utan äfven de öfriga lägenheter, af hvilka dessa trupper hade behof, samt att under krigstid utan ersättning ombesörja inqvarterandet af till landets försvar sammandragna finska och ryska trupper, och ehuru väl frågan, hvem kostnaderna för nu ifrågakomna inqvartering komme att drabba, vore beroende deraf, huruvida inqvarteringen komme att ega rum i krigstid eller under fred; och således ej kunde på förhand afgöras, Stadsfullmäktige ej anført skäl till ändring af det slut, hvori Guvernören i saken stannat.

För beredande af logis åt militärpersoner, hvilka i tillfälliga tjensteupdrag vistas i staden, biföllo Stadsfullmäktige till Inqvarteringsnämndens förslag⁵⁾ om afslutandet af kontrakt med enskild person, som förbundit sig att under hyresåret 1889—1890 mot en ersättning af 1,300 mk hålla tvänne rum disponibla för detta ändamål.

Lokal för tillfällig inqvartering.

Enligt anmodan af Öfverstyrelsen för skolväsendet läto Stadsfullmäktige genom utsedde elektorer uppgöra förslag ej mindre till skolråd för tiden till den 1 september 1891 för nyinrättade privata svenska flickskolan⁶⁾, än för

Skolråd.

¹⁾ Stfgs prot. den 30 april § 9. — ²⁾ Guvns resol. af 27 maj. — ³⁾ Stfgs prot. den 13 juni § 3. — ⁴⁾ Kejs. Senatens utslag den 19 nov. — ⁵⁾ Inqv.-nämndens skrivf. N:o 27 af 7 mars, Stfgs prot. den 12 mars § 7. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 10 sept. § 3 och 8 okt. § 3.

komplettering af skolråden för reallyceum¹⁾ och fröken A. Pippings lyceum²⁾, hvarjemte Fullmäktige, på Folkskoledirektionens framställning genom elektorerna utsågo³⁾ skolråd för läsåret 1889—1890 för stadens fjorton folkskoledistrikt.

Medborgarerätt
och näringsrätt.
— Rätt till han-
del med giftiga
ämnen.

Uti 27 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande åt utländingar af finsk medborgarerätt⁴⁾ och uti 21 fall tillstånd till bedrifvande af handel eller annan näring⁵⁾, hvarjemte de uti 1 fall förordade beviljande af rätt till handel med giftiga ämnen⁶⁾.

Rätt till handel
med spritvaror.

Åt 2 personer eller firmor tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af rätt till parthandel med spritvaror⁷⁾ samt åt 1 person tillstånd att vid bedrifvandet af en fabrik för lackfernissa m. m. använda sprit⁸⁾; hvarjemte Stadsfullmäktige uti 4 fall tillstyrkte beviljande af rätt till utskänkning af spritdrycker⁹⁾.

Förslag om för-
bud mot bärande
af knif.

Emedan Guvernören uti en genom Magistraten insänd skrifvelse¹⁰⁾, med anledning af ett uti staden förefallet slagsmål, framställt förslag om införande af förbud för stadens befolkning att vid vite med sig bära knif vid andra tillfällen, än då sådant vid förrättande af arbete var nödvändigt, beslöto Stadsfullmäktige¹¹⁾ meddela, det Fullmäktige icke kunde anse den uti Guvernörens skrifvelse åberopade händelsen böra tillmätas sådan betydelse, att densamma skulle allena för sig påkalla det af Guvernören ifrågasatta förbudet, hvilket, enligt Fullmäktiges öfvertygelse, dessutom lätteligen kunde medföra ledsamma förvecklingar emellan polismyndigheterna, som egde öfvervaka förbudets efterlefnad, och den del af befolkningen, som enligt urgammal landssed städse bär knif uppå sig.

Sammanbyggan-
de af tomter.

På grund af ansökningar, som enligt Drätselkammarens förslag blifvit af Stadsfullmäktige under året tillstyrkta, beviljades tillstånd till sammanbyggande af följande i enskild ego befintliga tomter, nämligen:

tomterna N:o 1 vid Östra Skilnaden och N:o 2 vid Lilla Robertsgatan i qv. N:o 51 Svärdfisken¹²⁾;

¹⁾ Stfgs prot. den 15 jan. § 11. — ²⁾ Stfgs prot. den 26 mars § 5. — ³⁾ Stfgs prot. den 13 juni § 12. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 15 jan. § 1, den 29 jan. § 3, den 26 febr. §§ 2, 3 och 4, den 26 mars §§ 1 och 2, den 9 april § 2, den 23 april §§ 1 och 2, den 30 april § 1, den 14 maj §§ 5 och 6, den 21 maj § 2, den 4 juni § 1, den 13 juni §§ 4, 5 och 6, den 10 sept. §§ 5, 6, 7 och 11, den 24 sept. § 2, den 15 okt. § 1, den 29 okt. §§ 3 a), 4 och 5. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 29 jan. §§ 1 och 4, den 12 febr. § 1, den 26 mars § 3, den 9 april § 1, den 23 april § 3, den 30 april §§ 2, 3 och 4, den 10 sept. §§ 4, 10, 12, 13 och 14, den 24 sept. § 1, den 29 okt. §§ 2 och 3, den 26 nov. § 2, den 3 dec. § 1 och den 21 dec. §§ 1 och 2. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 10 sept. § 15. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 12 mars § 14 och den 1 okt. § 1. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 10 sept. § 23. — ⁹⁾ Stfgs prot. den 26 mars § 12, den 14 maj § 11, den 15 okt. § 5 och den 21 dec. § 4. — ¹⁰⁾ Guvns skrivf. af 13 nov. — ¹¹⁾ Stfgs prot. den 3 dec. § 9. — ¹²⁾ Drkns skrivf. N:o 188 af 27 sept., Stfgs prot. den 15 okt. § 8.

tomterna N:ris 14 & 15 vid Konstantinsgatan i qv. N:o 21 Rådjuret¹);
tomterna N:o 5 vid Skilnadsgatan och N:o 1 vid Nylandsgatan i qv. N:o
61 Örnen²);

Likaledes förordade Stadsfullmäktige i enahanda ordning tillstånd till
klyfning af följande enskilda tomter, nämligen:

Klyfning af
tomter.

tomten N:o 17 vid Kaserngatan i qv. N:o 104 Guldfisken³);
tomten N:o 22 vid Alexandersgatan i qv. N:o 97 Haren⁴);
tomten N:o 15 vid Jägaregatan i qv. N:o 108 Simpan⁵);
tomten N:o 7 vid Albertsgatan i qv. N:o 72 Storken⁶);
tomten N:o 2 vid Munkholmsgatan i qv. N:o 122 Lommen⁷);
fabrikstomten N:o 56 vid Wladimirsgatan i qv. N:o 175 Vakteln⁸).

Deremot afstyrkte Stadsfullmäktige en ansökan om klyfning af tomten
N:o 9 vid Bergmansgatan i qv. N:o 100 b Vimban⁹).

Åt egaren af tomten N:o 11 vid Nikolaigatan i qv. N:o 131 Tigern be-
viljade Stadsfullmäktige rätt att mot det såsom odisponeradt område beteck-
nade Broberget anordna byggnad med fasad, under förbehåll att den reglering
af tomten finge ega rum, som erfordrades för Gengatans utvidgning från 25
till 40 fots bredd¹⁰).

Tillstånd till fa-
sad mot Bro-
berget.

Sedan Stadsfullmäktige under år 1887 till Helsovårdsnämndens utlåtande
remitterat det af ett utskott uppgjorda förslaget¹¹) till ny byggnadsordning
för staden samt detta utlåtande under året af Nämnden afgifvits¹²), företogo
Stadsfullmäktige vid särskilda sammanträden en utförlig granskning af det
uppgjorda förslaget och beslöto dervid¹³) tillsätta ett redaktionsutskott, som
egde i formelt afseende ytterligare genomgå de af Fullmäktige fattade beslu-
ten, för afhjelpande af möjliga inkonsekvenser, samt sedermera underställa
ärendet Fullmäktiges slutliga pröfning vid en andra läsning. För aflönande

Ny byggnads-
ordning.

¹) Drkns skrivf. N:o 191 af 4 okt., Stfgs prot. den 15 okt. § 9. — ²) Drkns skrivf. N:o 213 af 25 okt., Stfgs prot. den 29 okt. § 8. — ³) Drkns skrivf. N:o 253 af 7 dec. 1888, Stfgs prot. den 29 jan. § 5. — ⁴) Drkns skrivf. N:o 89 af 5 april, Stfgs prot. den 9 april § 11. — ⁵) Drkns skrivf. N:o 88 af 5 april, Stfgs prot. den 9 april § 12. — ⁶) Drkns skrivf. N:o 112 af 10 maj, Stfgs prot. den 14 maj § 10. — ⁷) Drkns skrivf. N:o 159 af 5 juli, Stfgs prot. den 10 sept. § 24. — ⁸) Drkns skrivf. N:o 222 af 1 nov., Stfgs prot. den 5 nov. § 5. — ⁹) Drkns skrivf. N:o 189 af 27 sept. och N:o 248 af 6 dec., Stfgs prot. den 15 okt. § 10 och den 10 dec. § 4. — ¹⁰) Drkns skrivf. N:o 56 af 8 febr., Stfgs prot. den 12 febr. § 12. — ¹¹) Stfgs tryckta handl. N:o 24 för 1887. — ¹²) Stfgs tryckta handl. N:o 12 för 1889. — ¹³) Stfgs prot. den 12 mars § 15, den 9 april § 22, den 23 april § 6, den 30 april § 8, den 7 maj § 6, den 14 maj § 12, den 17 maj § 1, den 21 maj § 6, den 28 maj § 11, den 8 okt. § 4, den 15 okt. § 19, den 22 okt. § 1, den 29 okt. § 12, den 5 nov. § 1 och den 19 nov. § 7.

af särskild sekreterare bemyndigades redaktionsutskottet använda ett belopp af ända till 1,000 mk¹⁾. Utskottets förslag hann icke afgifvas under året.

Stadganden ang. bebyggande af fabrikstomter. Det utskott, till hvilket Stadsfullmäktige under föregående år remitterat²⁾ frågan om utarbetande af särskilda stadganden rörande bebyggande af fabriks-
tomter, afgaf under året sitt förslag i ämnet³⁾. Innan Stadsfullmäktige dock ingingo i pröfning af förslaget, remitterade de⁴⁾ detsamma till Helsöwards-
nämndens utlåtande.

Stadganden ang. bebyggande af bostadsvillor. Med anledning af en inom Stadsfullmäktige väckt motion om utarbetande af utförligare stadganden angående bebyggande af bostadstomter å stadens villalägenheter, än de af Drätselkammaren under föregående år fastställda⁵⁾, hvilken motion af stadsfullmäktige remitterats⁶⁾ till Drätselkammarens utlåtande, inkom Kammaren⁷⁾ med förslag i detta syfte, hvilket förslag med några mindre ändringar af Stadsfullmäktige godkändes⁸⁾, jemte det Drätselkammaren tillika berättigades att ombesörja de i dessa stadganden förekommande måttbestämningars reduktion till motsvarande tal enligt metersystemet och dervid gifva dessa nödig afrundning. De sålunda fastställda stadgandena voro af följande lydelse:

„§ 1. Jemte det en fri och öfveralt sammanhängande gårdsplan af minst tvåtusen ethundrasextio qvadratfots areal bör lemnas obebygd, skall dessutom iakttagas att gårdsplanens och öfriga fria områdets sammanlagda areal icke får understiga en tredjedel af tomtens hela yttinnehåll.

§ 2. I afseende å största arealen, som hus af trä får upptaga, skola stadgandena i den för Helsingfors stad gällande Byggnadsordning lända till efterrättelse. Emedan boningshus af trä å samma tomt bör lemnas obebygdt ett afstånd af minst trettio fot samt mellan boningshus och uthus af minst tjugu fot; och må uti ingen händelse hus uppföras närmare inre tomtränserna än femton fot.

§ 3. Å Berghäll, Ås och andra villaområden, hvilka i likhet med dessa indelats i smärre bostadstomter, få trähus uppföras endast i en våning, hvarvid dock i stenfoten, der markens sluttning sådant medgifver, boningsrum och hvälfd bagarstuga må inredas. Vindsrum med eldstad tillåtas icke och böra i afseende å husets höjd föreskrifterna i stadens Byggnadsordning tillämpas.

§ 4. Tvåvåningshus, hvilka icke äro helt och hållet af sten, få uppföras sålunda att nedre våningen är af sten, den öfre af trä, och må, der mar-

1) Stfgs prot. den 28 maj § 10. — 2) Se 1888 års berättelse pag. 55. — 3) Stfgs tryckta handl. n:o 32 för 1889. — 4) Stfgs prot. den 3 dec. § 15. — 5) Se 1888 års berättelse pag. 66. — 6) Stfgs prot. den 15 jan. § 14. — 7) Drkns skrivf. N:o 61 af 21 febr. — 8) Stfgs prot. den 26 febr. § 6 och den 12 mars § 9.

kens sluttning sådant medgifver, i stenfoten dessutom inredas hvälfd bagarstuga. Höjden af sådant boningshus, från markens högsta punkt till takbandet, får uti ingen händelse öfverstiga trettiotvå fot. Vindsrum med eldstad vare förbjudna.

§ 5. Å öfriga villalägenheter, der boningshusen komma att ligga spridda på längre afstånd från hvarandra och möjligen äro omgifna af träd, är uppförandet af trähus i två våningar i allmänhet tillåtet, dock beroende på pröfning af Drätselkammaren i hvarje särskildt fall.

§ 6. Tak få täckas endast med plåt, asfaltfilt eller annat brandfritt material.

§ 7. Å stadens till bostadsvillor indelade mark må hus icke uppföras utan att platsen, der huset skall stå, blifvit genom stadens Byggnadskontor utstakad.⁴

Efter det Magistraten hos Stadsfullmäktige hemställt¹⁾ om utvidgande af stadens brandområde, så att detsamma komme att omfatta jemväl bostadstomterna å villalägenheterna Berghäll, Hagnäs och Necken, samt Brandkommissionen uti affordradt utlåtande²⁾ framhållit de vådor som uppstode för sjelfva staden, i händelse brandkåren i dess helhet ålades att utrycka till eldsvåda å förenämnda villaområden, remitterade Stadsfullmäktige³⁾ ärendet till behandling af ett utskott, på hvars framställning Fullmäktige sedermera beslöt⁴⁾ ingå med underdånig framställning om ändring af stadens brandordning i sådant syfte:

Utvidgning af stadens brandområde.

att till Helsingfors brandområde komme att räknas icke blott den egentliga staden och förstäderna, utan ock Brunnsparcken, Kaisaniemi park, Botaniska trädgården, Broholmarne, villalägenheterna Berghäll, Hagnäs och Necken äfvensom fasta landet söder om en linie dragen från Lappviken mellan villorna Alkärr och Sandnäs samt derefter, längs villorna Fjelldals och Hagsunds södra gränser, ända fram till Gloviken;

att vid uppkommet brandtillbud å lägenheterna Berghäll, Hagnäs och Necken stadens brandkommando vore skyldigt att utrycka endast till så stor del som brandmästaren pröfvade vara med stadens säkerhet mot eldfara förenligt; samt

att, i händelse af eldsvåda utom brandområdet, men inom stadsportarne, någon del af stadens brandredskap och brandkommando finge efter brandmästarens pröfning utsändas.

¹⁾ Magns skrivv. N:o 149 af 20 aug. — ²⁾ Stfgs prot. den 24 sept. § 3 och den 15 okt. § 13.

Förstärkning af stadens brandväsende.

I sammanhang härmed beslöto Stadsfullmäktige jemväl på utskottets förslag uppdraga åt Brandkommissionen att taga under öfvervägande och till Fullmäktige inkomma med förslag till de åtgärder för brandväsendets förstärkning eller förbättring, som Kommissionen fann vara af stadens utveckling och brandområdets nödiga utvidgande påkallade.

Förändrad tolkning af folkskolereglementet.

Emedan §§ 5 och 6 i stadens folkskolereglemente enligt deras ordalydelse tolkats sålunda att antalet ordinarie lärare vid stadens folkskolor icke finge öfverstiga sexton, — i följd hvaraf ett stort antal biträdande lärare och lärarinnor blifvit vid folkskolorna anstälde, hvilka dock icke i denna egenskap kunde komma i åtnjutande af pension, — men berörda inskränkning icke syntes hafva skäl för sig eller ens varit afsedd, beslöto Stadsfullmäktige, med anledning af en utaf Folkskoledirektionen gjord framställning¹⁾, ingå²⁾ med underdånig hemställan derom att Folkskoledirektionen finge, utan hinder af ordalydelsen af sagda §§, till ordinarie utnämna de lärare och lärarinnor, som vid stadens folkskolor oförvitligen tjenstgjort i fem år. I anledning häraf förklarade K. Senaten³⁾ Fullmäktige vara oförhindrade att låta, utan begränsning af antalet, till ordinarie lärare eller lärarinnor vid stadens folkskolor utnämna sådana personer, som äro till slik befattning kompetenta.

Tillägg till polisordningen.

Genom Magistraten hade Stadsfullmäktiges yttrande infordrats⁴⁾ angående införandet af tillägg i polisordningen i sådant syfte, att egare af badstugor, som upplätas till allmänhetens begagnande, skulle vid utsättande vite förbjudas att samtidigt lemna tillträde för män och qvinnor, utom när badstuga upplättes åt en familj, äfvensom att enhvar, som för den arbetande klassen upplät badstuga med gemensamt afklädningsrum, skulle åläggas att ovillkorligen emot kontramärke affordra de badande deras klädespersedlar och öfriga tillhörigheter till förvaring uti något läst rum eller förvaringsställe, till hvilket endast vakten å badanstalten innehade nyckeln, vid äfventyr att, om något härutinnan försummades eller något af de badandes kläder eller tillhörigheter förkom, vara förfallen till utsatt vite och skyldig att ersätta det förkomnas värde. Fullmäktige beslöto⁵⁾ med anledning häraf förklara att Fullmäktige i allo godkände det förra förslaget samt att Fullmäktige väl ansågo det senare vara svårt att i praktiken tillämpa, men i betraktande af dess goda syfte dock icke hade något att deremot invända.

Stadgar angående mjölkhandeln.

Efter det Helsovårdsnämnden under år 1887 uppgjort ett förslag till

¹⁾ Folkskoledirekt:s skrifv. af 18 jan. — ²⁾ Stfgs prot. den 29 jan. § 16 och den 12 febr. § 14. — ³⁾ Ecklesiastik-Exps skrifv. af 10 april, Stfgs prot. den 14 maj § 3. — ⁴⁾ Magns skrifv. N:o 201 af 7 dec. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 17 dec. § 2.

stadgar angående mjölkhandeln i staden¹⁾, hvilket af Stadsfullmäktige öfverlemnats till granskning af ett utskott, inkom utskottet under året med sitt utlåtande²⁾, i enlighet hvarmed Stadsfullmäktige godkände följande stadganden i detta ämne:

„§ 1. Mjölkhandel får i Helsingfors eller å dess afhysta område ega rum endast: 1:o uti särskildt för mjölkhandel afsedd butik (mjölkmagasin); 2:o å allmänna saluplatser samt från mjölkförsäljares fordon på gatorna, i den mån gällande ordningsföreskrifter sådant medgifva; 3:o vid ladugård i särskildt för ändamålet inrättadt rum; och 4:o genom försändning af tingad mjölk till kunders hem. — För rättighet att idka mjölkhandel i butik (magasin) fordras, utöfver hvad i allmän förordning kan vara stadgadt, att skriftligg annmälan göres hos stadens Helsovårdsnämnd, innan försäljningen börjar.

§ 2. Lokal, i hvilken mjölk hålles till salu eller förvaras till försäljning, skall vara sund, ljus, luftig och ändamålsenligt inredd samt hållas i rent och snygt skick. Den får icke för sitt ändamål användas, utan att den blifvit och fortfarande är af Helsovårdsnämnden godkänd. — Lägenheten får icke begagnas till bostad, sofrum eller kök, eller till förvaring eller försäljning af sådant, som kan gifva mjölken bismak eller befordra dess förskämning.

§ 3. Till förvaring eller transport af mjölk få endast användas rena, snygga och i öfrigt ändamålsenliga kärl.

§ 4. Mjölkförsäljningslokal skall utvändigt vara försedd med skylt, som tydligt angifver rörelsen och mjölkförsäljarens namn. I försäljningsrummet skall ett exemplar af dessa stadgar alltid vara anslaget.

§ 5. Inträffar sjukdomsfall i boningsrum, som är beläget intill ladugård eller upplåtet åt der anställd personal, eller i bostadslägenhet, tillhörande mjölkförsäljningslokal, eller ock uti mjölkförsäljares eller mjölkproducents familj, och finnes anledning antaga att sjukdomen är af smittosam beskaffenhet, skall annmälan om förhållandet ofördröjligen göras hos Helsovårdsnämnden, som har att skyndsamt gifva nödiga föreskrifter till förekommande af sjukdomens spridning genom mjölken. Intill dess Nämnden meddelat beslut härutinnan och de gifna föreskrifterna iakttagits, är det förbjudet att utlemna någon mjölk från vidkommande ställen; gällande detta förbud äfven försäljningsställe och förvaringsrum, dit mjölk blifvit sänd ifrån sålunda som misstänkt förklarad ladugård.

§ 6. Mjölk eller grädde får icke till salu hållas eller på försäljnings-

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 4 för 1887. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 29 för 1889. — ³⁾ Stfgs prot. den 19 nov. § 8.

ställe förvaras, med mindre den är fri från tillsats af vatten eller annat främmande ämne. — Söt mjölk, som hålles till salu i butik, skall förvaras i skilda kärl med tydliga påskrifter, utvisande att mjölken är antingen 1:o oskummad (helmjölk), 2:o skummad eller 3:o separerad¹⁾.

§ 7. Helsopolisen får ej förvägras tillträde till ladugård, försäljnings- eller förvaringsställe för mjölk, med dertill hörande lägenheter, ej heller att der mot betalning efter gångbart pris af varorna taga prof.

§ 8. Bryter någon emot denna stadga, eller underlåter att ställa sig de enligt densamma meddelade föreskrifter till efterrättelse, böte, der ej straff för förseelsen är i allmän lag utsatt, från och med tre till och med tvåhundra mark; skolande uti de i §§ 5 och 6 nämnda fall lämplig åtgärd för varans oskadliggörande genast vidtagas, samt, i händelse Helsovårdsnämnden finner skäl dertill förekomma, saken jemte den skyldiges namn bringas till allmänhetens kännedom.

§ 9. Dessa stadgar gälla till efterrättelse från och med den 1 juni 1890. De skola tillämpas jemväl å då redan befintlig mjölkhandel, med rätt likväl för Helsovårdsnämnden att, för såvidt angår bestämmelsen i § 2, för viss tid eller tillsvidare medgifva undantag i de särskilda fall, der större olägenhet deraf icke är att befara.“

Nya distriktsläkarebefattningar.

Med anledning af att den tid, för hvilken stadens tvänne distriktsläkare samt den af staden anställda qvinliga läkaren blifvit antagna, skulle under året utgå, gjorde Helsovårdsnämnden framställning²⁾ om ökande af distriktsläkaretjänsternas ökande till fyra samt deraf föranledd förändring af dessas instruktion m. m. Stadsfullmäktige beslöto³⁾ att till en början anmoda distriktsläkarne och den qvinliga läkaren att tillsvidare fortfara med utöfningen af sina befattningar samt i öfrigt hänskjuta ärendet till behandling af ett utskott. Sedan detta afgifvit sitt utlåtande⁴⁾, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾ i öfverensstämmelse dermed att inrätta två nya distriktsläkaretjenster, som skulle besättas med legitimerade läkare med 3,000 mk årlig lön och med tillägg af 400 mk i resemedel för den ena af dem (i Tölö distrikt); att fortfarande bibehålla den qvinliga läkaren samt öka dess lön med 600 mk, eller till samma belopp, som den för öfriga distriktsläkare bestämda; att låta besätta de sålunda inrättade fyra distriktsläkaretjensterna på tre år från den 1 juni 1889 efter ansökning och med vilkor att framtida innehafvare underkastade sig möjliga

¹⁾ Skummjölk, hvars fetthalt understiger 0,5 %. — ²⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. N:o 11 af 5 febr. (Stfgs tryckta handl. N:o 7). — ³⁾ Stfgs prot. den 26 febr. § 13. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 13. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 26 mars § 11 och 9 april § 16.

ändringar i instruktionen för distriktsläkarne; samt att erbjuda doktorn fröken Rosina Heikel att fortfarande på samma tid omhänderhafva den qvinliga läkarebefattningen.

På grund af ett härvid tillika gifvit uppdrag inkom Helsovårdsnämnden sedermera med ett förslag till ny instruktion för distriktsläkarne¹⁾, hvilket förslag efter försiggången utskottsberedning af Stadsfullmäktige godkändes med några mindre ändringar²⁾. I enlighet härmed indelades stadens område i afseende å distriktsläkarnes tjenstgöring i fyra distrikt, nämligen: södra distriktet, omfattande 3:dje, 5:te, 6:te, 7:de och 9:de stadsdelarne; norra distriktet, omfattande 1:sta, 2:dra, 4:de och 8:de stadsdelarne; Sörnäs-distriktet, eller trakten norr om Långa bron och öster om jernvägslinien; samt Tölö-distriktet, eller trakten norr om Esbo tull och vester om jernvägslinien. Läkaren i södra distriktet bör derjemte betjena underbefälet och manskapet vid stadens ordinarie brandkår äfvensom deras familjer med läkarevård; hvaremot sjukvården vid stadens arbets- och fattiggård samt det dertill hörande lasarettet handhafves af läkaren i Tölö distrikt, som i sådant afseende bör besöka inrättningen, tills derom annorlunda förordnas, minst hvar annan dag och derutöfver vid förekommande fall på kallelse af inrättningens föreståndare. Sjukdomsfall ibland barn till och med femton år uti 1:sta, 2:dra, 3:dje och 8:de stadsdelarne äfvensom de allmänna sjukdomsfallen hos fullväxta qvinnor i samma stadsdelar åligger det åter den uti stadens tjenst för gynakologiska sjukdomar anställda qvinliga läkaren att behandla, i hvilket afseende instruktionen för öfrigt eger sin tillämpning jemväl å henne.

Ny instruktion för distriktsläkarne.

Med stöd af en utaf Helsovårdsnämnden gjord framställning³⁾, som blifvit förordad af ett utskott⁴⁾, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾ att tillsvidare för en tid af tre år anställa en läkare med specialinsigt i hygien såsom sundhetsinspektör i staden mot en aflöning af 6,000 mk i arvode och 1,000 mk i resemedel, samt att för sundhetsinspektören fastställa en instruktion, enligt hvilken honom skulle åligga

Anställande af en sundhetsinspektör.

att, såsom närmast under stadsläkaren förman för helsopolisen, leda den dervid anställda personalens verksamhet och i främsta rummet ansvara för att den vederbörligen fullgör sina åligganden äfvensom lemna densamma nödig undervisning i allmän helsovårdslära och meddela den annan kunskap, som för utöfningen af dess tjensteåliggande erfordras, samt tillse att den eger kän-

¹⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. N:o 49 af 3 juni, (Stfgs tryckta handl. N:o 31 pag. 3). — ²⁾ Stfgs prot. den 3 dec. § 13. — ³⁾ Helsovårdsnämndens skrivf. N:o 20 af 9 mars (Stfgs tryckta handl. N:o 11). — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 31. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 3 dec. § 13 och den 10 dec. § 7.

nedom ej mindre om sina skyldigheter än om de författningar och föreskrifter, hvarpå dessa grundas;

att förrätta sådana helsopolisen tillhörande undersökningar, hvilka erfordra ett större kunskapsmått eller annars äro af den grannliga natur, att de ej kunna af underlydande utföras;

att sjelf och genom den öfriga personalen såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar undersöka de sanitära förhållandena och, der skäl till anmärkning förefinnes, söka genom råd och anvisningar ernå nödig rättelse eller, i motsatt fall, förhållandet hos Helsovårdsnämnden anmäla;

att, så snart ny byggnadsordning för staden blifvit fastställd, fullgöra hvad enligt sagda byggnadsordning honom åligger;

att vid ny- eller ombyggnad af boningshus i staden öfvervaka att byggnadsordningens föreskrifter i sanitärt hänseende iakttagas, särskildt beträffande golffyllning, ventilation och afloppsledningar samt att husen icke upplåtas till beboende så länge rummen i desamma besväras af fukt i för hälsan skadlig grad;

att för öfrigt verkställa alla uppdrag i helsovårdsärenden, som Helsovårdsnämnden eller stadsläkaren honom anförtror;

att hvarje helgfri dag på bestämd tid, som bör genom Helsovårdsnämndens försorg offentliggöras, uppehålla sig å en åt Helsovårdsnämnden för sådant ändamål anvisad lokal, derstädes mottaga anmälningar och meddelanden från allmänheten, åt denna lemna nödiga upplysningar samt af stadsläkaren erhålla förekommande uppdrag;

att vid Helsovårdsnämndens sammanträden, till hvilka han i likhet med nämndens ledamöter kallas, föredraga alla på hans framställning till behandling upptagna ärenden, hvarvid han eger rätt att deltaga i den deraf föranledda diskussionen, men icke i omröstning; samt

att i början af hvarje månad till Helsovårdsnämnden, som han för öfrigt skall hålla i ständig kunskap om alla till hans verksamhet hörande förhållanden, aflemna en kortfattad redogörelse såväl öfver sin egen som den öfriga personalens vid helsopolisen verksamhet under den föregående månaden, ävensom hvarje år före Februari månads utgång en berättelse öfver samma verksamhet under det sist förflutna året, för att i Helsovårdsnämndens årsberättelse intagas.

Emedan Stadsfullmäktige ansågo sundhetsinspektörens åligganden framdeles böra förenas med stadsläkaretjensten, beslöto Fullmäktige tillika

att, då sundhetsinspektörstjensten första gången skulle anslås ledig, uti anslaget härom skulle ingå den bestämning att, derest stadsläkaretjensten blefve

ledig under den tid sundhetsinspektörens förordnande varar, denne vore skyldig att, om han komme att dertill utses, tillsvidare sköta stadsläkarens åligganden;

att anmoda Magistraten att, då stadsläkaretjensten blifver ledig, uti anslaget om tjänstens ledigansläende tillkännagifva att den blifvande innehafvaren deraf är skyldig underkasta sig de bestämmingar angående helso- och sjukvården i Helsingfors, som kunna af Stadsfullmäktige godkännas; samt

att uppdraga åt Helsovårdsnämnden att i god tid förrän tiden för distriktsläkarnes tjänsteförordnande utgår, till Stadsfullmäktige inkomma med förslag angående omorganisation af stadens helso- och sjukvård.

Med anledning af en utaf Helsovårdsnämnden gjord framställning¹⁾, som förordats af Magistraten²⁾, beslöto Stadsfullmäktige³⁾ förordna, att från ingången af år 1890, tillsvidare och intill dess annorlunda blefve förordnadt, allt till salu inom staden hållet svinkött, som vid verkställd besigtning befunnits vara behäftadt med trikiner, skulle med stadens medel inlösas för ett medelpris af 25 penni per skålpund, för att sedermera förstöras; och skulle de här för nödiga utgifterna påföras undersökningsstationens för lifsmedel expenser.

Inlösen af trikinhaltigt svinkött.

Sedan Stadsfullmäktige, med anledning af de i gaskontrollörens berättelse öfver gaslysningen i staden för lysåret 1887—1888 meddelade uppgifterna om gasens låga lyskraft under föregående år, beslutit tillsätta ett utskott⁴⁾ för afgifvande af förslag till de åtgärder, som med anledning deraf borde vidtagas, remitterade Stadsfullmäktige till samma utskotts handläggning gaskontrollörens berättelse för lysåret 1888—1889⁵⁾, hvori likartade uppgifter meddelades. — Till samma utskotts beredning öfverlemnades jemväl en från Helsovårdsnämnden genom Magistraten inkommen framställning om vidtagande af åtgärd för bestämmande af en maximalgräns för lysgasens svafvelhalt⁶⁾. Utskottets utlåtande hann icke afgifvas under året.

Gaskontrollörens årsberättelse.

Bestämmande af maximalgräns för lysgasens svafvelhalt.

Till Drätselkammaren utlåtande remitterades åter⁷⁾ en af gaslysningsaktiebolaget gjord hemställan om vidtagande af särskilda förbättringar af gatubelysningen, gående ut på ökande af gatlyktornas antal, utvidgning af lysningstiden för samtliga gaslyktor äfvensom anordnande af en intensivare belysning af stadens mera centrala och lifligt trafikerade delar genom ökning af gaskonsumtionen och användande af mera tidsenligt konstruerade lyktor.

Förbättring af gatubelysningen.

Emedan åtskilliga af stadens hyrkuskar hos Magistraten gjort framställ-

Ändringar i taxau och ordningsreglerna för hyrkuskarne.

1) Helsovårdsnämndens skrivv. N:o 70 af 24 okt. — 2) Magns skrivv. N:o 186 af 13 nov. — 3) Stfgs prot. den 19 nov. § 2. — 4) Se 1888 års berättelse pag. 55. — 5) Stfgs prot. den 15 okt. § 4. — 6) Helsovårdsnämndens skrivv. N:o 18 af 5 mars, Stfgs prot. den 12 mars § 3. — 7) Stfgs prot. den 22 okt. § 2.

ning om särskilda ändringar i de för dem gällande taxa och ordningsregler, hade Magistraten infordrat¹⁾ Stadsfullmäktiges yttrande angående denna framställning. Efter det Stadsfullmäktige låtit ärendet beredas af ett utskott²⁾, beslöto Fullmäktige afgifva sitt utlåtande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med utskottets förslag³⁾, som förordade särskilda förhöjningar i den förut gällande taxan.

Ny stadga för idkande af fiske i stadens fiskevatten.

I anledning af en utaf Magistraten hos Stadsfullmäktige gjord framställning⁴⁾ derom, att de af Guvernören i länet genom resolution af den 25 juni 1861 fastställda „Stadgar lämdande till efterrättelse i afseende å idkande af fiske uppå det Helsingfors stad underlydande fiskevatten“ borde omarbetas, emedan desamma i flera afseenden voro föråldrade och de deri ingående ansvarsbestämningarna icke vidare voro giltiga, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾ öfverlemna åt ett utskott att uppgöra förslag till nya stadganden i förenämndt afseende; hvarjemte Stadsfullmäktige redan i sammanhang härmed af förekommen anledning beslöto utfärda förbud emot begagnande i stadens fiskevatten af så kallad storryssa jemte erinran om att enligt gällande stadga endast i staden bosatte personer voro till fiske i sagda vatten berättigade. Sedan utskottet afgifvit sitt förslag i ämnet⁶⁾ samt detsamma på grund af Stadsfullmäktiges förordnande blifvit i vissa delar omarbetadt⁷⁾, antogo Stadsfullmäktige⁸⁾ följande stadga för fiskes idkande i Helsingfors stad underlydande fiskevatten:

„§ 1. Enhvar af stadens invånare äfvensom dem hvilka äro bosatta å stadens afhysta mark, men icke andra, är tillåtet att, med undantag af de områden i hvilka enligt § 2 fiskerättighet beviljats, i stadens fiskevatten idka fiske emot erläggande af årliga afgifter till stadskassan för de fiskredskap som dervid begagnas, nämligen för en not tjugu mark, för storryssa tio mark, för hvarje sköt, nät, vanlig ryssa och garnmjärde två mark samt för all slags krok en mark per hundra. För mete erlägges icke någon afgift.

§ 2. Innehafvare af villa- eller andra arrendeområden å stadens mark berättigas att, der de så önska, tillösa sig uteslutande fiskerättighet i fiskevattnet invid deras strandområde, allt eftersom förhållandena sådant tillåta, på en sträcka af högst femtio meter ifrån stranden. För denna rättighet erlägges enligt Drätselkammarens pröfning afgift, beräknad efter femton å tjugu mark för hvarje etthundra meter strandlängd, jemte det för strandlängd under ett-

¹⁾ Magns skriv. N:o 3 af 23 jan. — ²⁾ Stfgs prot. den 12 febr. § 2. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 15, Stfgs prot. den 7 maj § 5. — ⁴⁾ Magns skriv. N:o 50 af 3 april. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 9 april § 3. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 21. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 1 okt. § 4. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 3 dec. § 11.

hundra meter betalas minst femton mark. Arrendator vare skyldig att jemlikt Drätselkammarens närmare föreskrift utmärka gränserna för sitt område.

§ 3. Af ofvanstående afgifter erläggas de i § 1 uppräknade å stadens Hamnkontor, hvarvid för hvarje särskild fiskbragd utlämnas tillståndspollett, hvilken sedermera alltid bör hvad skötar, nät, ryssjor och mjärdar beträffa vara fästad vid bragden då densamma begagnas och vid annat fiske kunna upptes, emedan fisket eljes anses såsom oloffigt och redskapet är beslag underkastadt. De i § 2 omförmälda arrendebelopp inbetalas till stadens Drätselkontor.

§ 4. Fiske med mete, krok, ref, ryssjor, garnmjärdar och nät vare, med de i §§ 7 och 10 omförmälda undantag, under hvarje tid af året tillåtet; dock må, med de i § 7 nämnda undantag inga ryssjor, mjärdar eller nät nyttjas, som i någon del äro finare bundna, än att afståndet från knut till knut, när redskapet är i vått tillstånd, utgör 25 millimeter (1 tum).

§ 5. Notdrägt samt fiske med sköt och storryssja får idkas endast å öppna fjärdar och utåt hafvet samt är helt och hållet förbjudet norr om en linie från Skatuddens ostligaste punkt midt öfver Vrakholmen till grundet Länsman, inom Södra hamnen, Sandvikshamnen samt norr om en linie från Busholmens sydvestliga spets öfver Märrholmen till Grisen. Ryssjor som användas i nyssnämnda inre vatten få icke vara större än 5,7 meter (19 fot) i längd och 1,5 meter (5 fot) i höjd samt ej vara försedda med längre gärde än 6 meter (20 fot) för hvarje parryssja och 9 meter (30 fot) för ensamstående ryssja, hvarvid gärdets höjd lika litet som ryssjans får öfverstiga 1,5 meter (5 fot). I samma områden må ej heller nät, hvars höjd öfverstiger 1,5 meter (5 fot) begagnas.

§ 6. I strandnot af hvad namn den vara må, som begagnas vid dragning från land eller på grundt vatten för fångst af abborre, mört, braxen, id, gädda eller andra större fiskslag, får ingen del vara tätare, än att afståndet från knut till knut, när redskapet är i vått tillstånd, utgör 25 mm (1 tum). Lag samma vare om stornot, som är afsedd för fångst af nyssnämnda fiskslag (s. k. fjällfisk) eller som nyttjas vid dragning på djupt vatten i sådant fiskevatten, der hvarken strömming, hvassbuk, siklöja eller nors finnes; men i stornot som nyttjas i fiskevatten, der ett eller flera af nyssnämnda fiskslag förekomma, må notkilen vara finare bunden, dock icke tätare, än att, med i nästa § 7 nämndt undantag, högst elfva (11) hvarf räknas på 15 centimeter (1 kvarter) af notens djuplek samt att uti fiskevatten, hvarest nors eller hvassbuk samtidigt med strömming förekomma, maskorna i de två sista meter af notkilen få vara tätare bundna.

§ 7. Vid strömmingsfiske får icke nyttjas not eller ryssjor, som i någon del äro finare bundna, än 13 mm ($\frac{1}{2}$ tum) emellan bindningsknutarne eller högst elfva (11) hvarf på 15 centimeter (1 kvarter), ej heller skötor, som äro tätare än $9\frac{1}{2}$ hvarf på 15 centimeter. — Fångst af hvassbuk, spigg, siklöja, nors, löja och gers får idkas alla tider och på alla ställen, som af ålder brukligt varit, med not eller annat af garn bundet redskap; dock må härvid icke begagnas redskap med mindre maskor, än att afståndet emellan närmaste bindningsknutar, då redskapet är i vått tillstånd, utgör åtminstone 10 mm ($\frac{3}{8}$ tum). — Redskap som är afsedt för fångst af nyssnämnda fiskslag får icke till fångst af större fiskslag eller deras yngel afsigtligen nyttjas. — Uti Vanda ås mynning och derutanför belägna inre bassäng af Gammelstads-viken skall siken fredas emellan den 30 September och den 1 December, under hvilken tid inga fiskbragder der få nyttjas.

§ 8. Fiske må ej idkas medels utläggande och affyrande under vattenytan af minor eller patroner, laddade med dynamit, krut eller annat sprängämne, ej heller medels utkastande i fiskevatten af något fast eller flytande ämne, af hvad namn det vara må, som å fisk och fiskyngel verkar dödande eller döfvande.

§ 9. Under påstående fisklek eller notfiske må man icke i grannskapet lossa skott eller annat starkt buller förorsaka, såvidt det utan synnerlig olägenhet undvikas kan. Ej heller må någon genom försänkningar eller medels pålars nedslagning förderfva ställen, som till notvarp nyttjas.

§ 10. Yngel af laxartad fisk som håller i längd mindre än 225 mm (9 tum) må icke under någon tid af året metas eller annorlunda uppsåtligen fångas. Ej heller må sådan fiskyngel till salu utbjudas, köpas, emottagas eller från ort till annan forslas.

§ 11. Att afsigtligt eller genom grof vårdslöshet ur vattnet upptaga och förstöra under lek lagd fiskrom vare förbjudet. Den ofta uti redskap uppkommande fiskrom bör genast i vattnet bortsköljas, helst öfver nedsänkta friska qvistar, med hvilka rommen får sjunka till botten.

§ 12. Hvar och en som bryter emot hvad i denna stadga blifvit förbjudet eller eftersätter, hvad deri är vordet anbefaldt, straffas med böter, efter sakens beskaffenhet, från 10 till och med 100 mark, der uti Nådiga fiskeristadgan ansvar för dylik olaglighet ej finnes utsatt. — Begagnande för fiske af redskap, som förbjudet är, äfvensom idkande under fridlysningstid af sådant fiske, som derunder är instäldt, medföre, utom bötesansvar, jemväl förlust af redskap och fångst, såsom derom uti Nådiga fiskeriförordningen sagdt är. — Yngel af laxartad fisk, som emot stadgandet i § 10 till salu utbjudes,

köpes, emottages eller från ort till annan forslas, vare ock, i enlighet med samma förordning, förverkad.

§ 13. För verksammare kontroll öfver efterlefnaden af denna stadga utser staden för två år i sänder tvänne pålitlige fiskeritillsyningsmän, öfver hvilka stadens fiskaler ega hafva inseende.

§ 14. Allmän åklagare eller fiskeritillsyningsman tillhöre att beifra öfverträdelse af de i denna stadga till allmänt gagn gifna föreskrifter, med iakttagande likväl beträffande de i § 2 nämnda fiskevattensarrendatorer af hvad § 46 i fiskeristadgan härom bestämmer. För sådant ändamål vare allmän åklagare eller fiskeritillsyningsman, utom annat, berättigad att, der något enligt denna stadga förbjudet eller eljes olagligt fiskredskap anträffas i fiskevatten, båt, öppen sjöbod eller annorstädes i närheten af fiskevatten, taga samma redskap i beslag. Och ege allmän åklagare eller fiskeritillsyningsman rätt att besigtiga all inom fiskeområdet i bruk varande redskap.

§ 15. Guvernören må, derest fiskfångst under förbjuden tid för vetenskapligt ändamål eller fiskodlings utförande ifrågasättes, dertill lemna tillstånd, dock att i sammanhang dermed lämpliga föreskrifter till förekommande af missbruk meddelas.“

I sammanhang härmed beslöto Stadsfullmäktige öppna underhandlingar med Helsing kommun för åstadkommande af en fiskeriförening derhän, att notdrägt samt fiskande med storryssa och sköt i Gammelstadsviken äfvensom under sikens lektid eller från den 30 september till den 1 december allt fiske i Vanda ås mynning samt i Gammelstadsvikens inre bassin blefve förbjuden.

Emedan statsverket engagerat danska isbrytareångfartyget „Bryderen“, för att under våren forcera det af is stängda inloppet till Hangö hamn, samt utsigt tycktes förefinnas att kunna erhålla dess bistånd jemväl för öppnande af Helsingfors hamn, hade Drätselkammaren anhållit¹⁾ om bemyndigande att, såvida sådant kunde ske mot utfästade af skälig ersättning, söka utverka att „Bryderen“ blefve beordrad att för sjöfart öppna hufvudstadens hamnar. Stadsfullmäktige biföllo härtill²⁾, men saken förföll, emedan ångaren ej kunde erhållas för ändamålet.

Med anledning af en utaf särskilde trafikanter genom Magistraten gjord framställning³⁾ om vidtagande af åtgärd derhän, att förtullning af varor finge verkställas jemväl i stadens äldre packhus, beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾ ingå till K. Senaten med underdånig hemställan derom att nödiga åtgärder måtte anbefallas för förverkligande af detta, enligt Stadsfullmäktiges åsigt synnerligen

Förslag om danska ångaren „Bryderens“ engagerande för öppnande af stadens hamn.

Ansökan om tillstånd till förtullning jemväl i stadens äldre packhus.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 99 af 23 april. — ²⁾ Stfgs prot. den 23 april § 7. — ³⁾ Magns skrivf. N:o 648 af 27 maj. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 28 maj § 1.

behjertansvärda önskningsmål. Innan svar härå meddelades, inforrades emellertid¹⁾ Stadsfullmäktiges yttrande derom, huruvida staden ville tillförbinda sig att inom år 1891 å nya packhustomten låta uppföra och till tullverket öfverlemna tillbyggnader, som kunde för en längre tid framåt motsvara trafikens behof af beqvämlighet och ökad utrymme. Stadsfullmäktige beslöto²⁾ inhemta Drätselkammarens yttrande angående denna framställning, men detta hann ej afgifvas under året.

Stadsfullmäktige under året voro assessorn U. A. Kurtén, arkitekten Th. Höijer, handlanden K. H. Renlund, bankdirektören Th. Wegelius, ingenjören K. Moring, kommunalrådet F. W. Grönqvist, friherren K. Langenskiöld, lektorn V. Heikel, arkitekten K. G. Nyström, direktören S. Kullhem, handlanden Hj. Schildt, rådmannen B. O. Stenius, maskindirektörsassistenten K. A. Nordman, handlanden N. Kochtomoff, öfversten K. Antell, sekreteraren C. B. Federley, generalen J. af Lindfors, professorn H. Holsti, sakköraren R. Elving, protokollssekreteraren J. A. Nordman, hofrådet W. Brummer, bagaren G. M. Stenius (afgången under året och ersatt af bagaren G. A. Wellingk), referendariesekreteraren F. Stjernvall, handlanden J. Tallberg, hofrådet C. Nummelin, bandirektörsassistenten Th. Frosterus, trafikdirektörsassistenten C. G. Ständertskjöld, generalen F. Neovius, öfverläraren E. J. Mellberg, folkskoleinspektorn V. Öhberg, handlanden N. A. Turdén, rådmannen A. Nyberg, ingenjören R. Huber, öfveringenjören Th. Tallqvist, byggmästaren K. G. Sivenius, professorn J. Forsman, professorn J. W. Runeberg (ordf.), ombudsmannen M. A. Wænerberg, handlanden M. Hallberg, kommerserådet L. Borgström, professorn G. Asp (viceordf.), kapten K. O. Wasastjerna, gårdsegaren K. R. Åström, slagtdaren C. F. Wikström, kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, professorn R. A. Wrede (befriad i början af året och ersatt af hofrättsassessorn J. J. Serlachius), doktorn E. Juslin och handlanden P. Sinebrychoff.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 32 gånger, hvarförutom Fullmäktige till förstärkt antal sammanträdde 5 gånger.

Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 413 och antalet bref, som aflätos å Fullmäktiges vägnar, uppgick till 321.

¹⁾ Finans-Exps skrivf. af 2 okt. — ²⁾ Stfgs prot. den 22 okt. § 3.

II. Drättselkammaren.

Enär de viktigaste af Drättselkammaren handlagda ärenden redan blifvit omnämnda under föregående afdelning, torde blott följande här böra upptagas.

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna och i det föregående berörda bemyndiganden, dels i stöd af den i Drättselkammarens reglemente Kammaren medgifna befogenheten att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga odisponerade byggnadstomter, försälde Drättselkammaren under året nedan upptagna odisponerade och arrendetomter jemte tillskottsområden, å hvilka, efter det de för desamma fastställda löseskillningar blifvit gjaldade medels kontant inbetalning eller medels utställande af skuldsedlar, hvilkas inlösen säkerställdes genom inteckning i tomten eller genom borgen, salubref af Drättselkammaren utfärdades å stadens vägnar:

Försäljning af
tomter.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal	Pris per qv. fot Fmk.	Köpeskillningens belopp Fmk.
61	5	Skilnads-	Lifförsäkringsaktiebolaget Kaleva ¹⁾ .	5,826	7,51	43,753 26
80	52	Eriks-	Studeranden J. Eichinger ²⁾	12,090	0,85	10,276 93
"	59	Wladimirs-	D:o d:o ³⁾	12,238	0,85	10,402 47
108	15	Jägare-	Smeden T. Frey oeh kronolänsmannen G. W. Nordberg ⁴⁾	18,756	0,95	17,818 20
"	20	Skarpskytte-	Byggmästaren N. Michelsson ⁵⁾	15,973,5	1,00	15,973 50
109	4	Jägare-	Bleckslagaren G. W. Sohlberg ⁶⁾	21,287	1,00	21,287 —
"	6	D:o	Gårdsegarene K. F. Rantanen och K. A. Löfman ⁷⁾	21,560	1,00	21,560 —
"	8	D:o	Enkan O. Jerrman jemte son ⁸⁾	19,600	0,90	17,640 —
115	11	Båtsmans-	Landthushållaren G. A. Michelsson ⁹⁾	11,229	1,00	11,229 —
116	25	D:o	Konduktören G. R. Lindqvist ¹⁰⁾	26,892	0,80	21,513 60
117	10	Docks-	Enkefru I. A. Sandberg med döttrar och enkan E. W. Blomqvist ¹¹⁾	13,668	0,70	9,567 60

¹⁾ Drkns prot. den 26 april § 1. — ²⁾ D:o d:o den 3 maj § 11. — ³⁾ D:o d:o den 3 maj § 11. — ⁴⁾ D:o d:o den 1 mars § 7. — ⁵⁾ D:o d:o den 2 augusti § 25. — ⁶⁾ D:o d:o den 1 mars § 13. — ⁷⁾ D:o d:o den 2 augusti § 25. — ⁸⁾ D:o d:o den 2 augusti § 25. — ⁹⁾ D:o d:o den 1 febr. § 12. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 13 sept. § 18. — ¹¹⁾ D:o d:o den 20 sept. § 29.

117	12	Docks-	Maskinisten K. G. Engström ¹⁾ . . .	13,668	0,70	9,567	60
"	33	Båtsmans-	Muraren J. Salenius ²⁾	9,728	0,75	7,296	—
"	35	D:o	Timmermannen J. Pass ³⁾	9,728	0,65	6,323	20
"	37	D:o	Målaregesällen J. F. Uskelander ⁴⁾ . .	9,728	0,65	6,323	20
118	32	D:o	Maskinisten O. A. Eriksson ⁵⁾	8,750	0,65	5,687	50
"	34	D:o	Hamnvaktmästaren J. E. Stenman ⁶⁾ .	9,750	0,65	6,337	50
"	36	D:o	Sjömansenkan A. M. Sundholm ⁷⁾ . .	10,000	0,65	6,500	—
120	28	D:o	Lotsstyrmannen A. G. Sjöberg ⁸⁾ . .	11,088	0,70	7,761	60
123	25	Fabriks-	Byggmästaren G. A. Lindström ⁹⁾ . .	17,314	1,50	25,971	—
124	7	Smeds-	Byggmästaren J. F. Nordberg ¹⁰⁾ . .	12,196,2	1,80	21,953	16
"	9	D:o	Byggmästaren H. W. Nordberg ¹¹⁾ . .	14,066,6	1,66	23,350	55
"	11	D:o	Hyrkusken P. Huttunen ¹²⁾	12,837,1	1,67	21,437	96
132a	18	Brobergskajen	Tvättinrättningsaktiebolaget i Hel- singfors ¹³⁾	13,750	0,48	6,600	—
158	24	Gräsviks-	Studeranden J. Eichinger ¹⁴⁾	19,935	0,85	16,944	75
"	43	Eriks-	D:o d:o ¹⁵⁾	20,493	0,80	16,394	88
166	1b	Barnhems-	Handlanden M. Wirtanen ¹⁶⁾	15,395	0,72	11,084	62
"	3	D:o	Fabrikanten J. Nissinen ¹⁷⁾	29,518	0,65	19,186	70
"	15	Gräsviks-	Byggmästaren H. W. Nordberg ¹⁸⁾ . .	19,707	0,80	15,765	60
174	61	Wladimirs-	Handlanden J. Tallberg ¹⁹⁾	66,071	0,60	39,642	60
175	56	D:o	Ingenjören G. E. Berggren ²⁰⁾	103,649	0,50	51,824	50
villan	8	Östra Brunnsparken	Kommunalrådet F. W. Grönqvist ²¹⁾	134,100	—	9,000	—
Summa				740,591,4	—	535,974	48

Medelpriset för samtliga försålda tomter utgjorde sålunda 72,4 penni per qv. fot eller, med frånräknande af sist nämnda, utom den egentliga staden belägna tomt, 85,2 penni per qv.-fot.

Utfärdade salu-
bref.

Dessutom utfärdade Drätselkammaren under året salubref å nedan upptagna tomter, hvilka enligt förut gällande inlösningsvilkor fått af sina innehavare lösas till ego genom afbetalningar under tio års tid, utan att dock salubref utfärdats innan hela löseskillingen blifvit erlagd:

¹⁾ D:o d:o den 20 sept. § 30. — ²⁾ D:o d:o den 20 sept. § 27. — ³⁾ D:o d:o den 20 sept. § 28. — ⁴⁾ D:o d:o den 2 augusti § 25. — ⁵⁾ Drkns prot. den 13 sept. § 19. — ⁶⁾ D:o d:o den 2 augusti § 25. — ⁷⁾ D:o d:o den 13 sept. § 17. — ⁸⁾ D:o d:o den 20 sept. § 26. — ⁹⁾ D:o d:o den 1 febr. § 13. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 8 nov. § 1. — ¹¹⁾ D:o d:o den 8 nov. § 1. — ¹²⁾ D:o d:o den 25 okt. § 1. — ¹³⁾ D:o d:o den 28 dec. 1888 § 4. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 3 maj § 11. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 3 maj § 11. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 15 febr. § 4. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 28 dec. 1888 § 12. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 27 juli 1888 § 14. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 25 jan. § 5. — ²⁰⁾ D:o d:o den 1 mars § 17. — ²¹⁾ D:o d:o den 10 maj § 28.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal qv.-fot	Pris pr qv.-fot <i>Fmf.</i>	Löseskillingens belopp <i>Fmf.</i>
81	35	Vladimirs-	Enkan E. G. Kistolin ¹⁾	15,140	0,50	7,570 —
105	2	Skarpskytte-	Fröknarna S. E. och H. A. Långström ²⁾	13,521,38	0,35	4,732 35
"	23	Bergmans-	Bagaren F. Feodoroff ³⁾	12,141	—	2,992 12
114	19	Sjömans-	Enkan W. Lindberg ⁴⁾	8,081,7	0,40	3,232 68
"	29	D:o	Stadsmissionen i Helsingfors ⁵⁾	12,914,85	0,30	3,874 46
155	15	Lappviks-	Öfversten K. Theslöfs sterbhusdelegare ⁶⁾	10,000	0,30	3,000 —

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

Utarrenderade lägenheter.

N:o å kartan	Lägenhetens namn	Areal	Arendatorns namn	Arrende- tidens utgång			Grundränta i tunnör	Årlig penning- afgäld <i>Fmf.</i>
60a	Artillerigården	5,417 tunn.	Ingeniörstyrelsen i Finländska militärdistriktet ⁷⁾	1918	Dec.	31	—	2,400 —
28	Aspnäs, plantage	—	Enkan A. Sidneff ⁸⁾	1893	"	"	—	750 —
"	" upplagspl.	36,000 qv.fot	Förvaltaren G. Pesonen ⁹⁾	"	"	"	—	300 —
62	Berga, tomplats	11,900 "	Apotekaren A. Artemjeff ¹⁰⁾	1904	"	"	—	500 —
	<i>Berghäll:</i>							
	Andra lin. N:o 17	14,734 "	Handland. M. Gustafsson ¹¹⁾	1918	"	"	—	475 —
	" " "	19 14,734 "	Timmermannen A. Haavisto ¹²⁾	"	"	"	—	250 —
	" " "	23 14,734 "	Bolaget Askel ¹³⁾	"	"	"	—	258 —
	" " "	25 14,734 "	D:o d:o ¹⁴⁾	"	"	"	—	305 —
	Tredje " "	14 16,541 "	Stenhugg. F. V. Eklund ¹³⁾	"	"	"	—	321 —
	" " "	18 14,628 "	Byggmäst. G. F. Willandt ¹⁵⁾	1919	"	"	—	183 —
	" " "	22 14,628 qv.fot	Kakelugnsmakaren J. Kylander ¹⁶⁾	"	"	"	—	183 —
	" " "	24 14,628 "	Bolaget Askel ¹⁷⁾	1918	"	"	—	234 —
	" " "	26 14,628 "	D:o d:o ¹⁸⁾	"	"	"	—	278 —

¹⁾ Drkns prot. den 8 mars § 1, brefk. N:o 67. — ²⁾ D:o d:o den 15 mars § 6, brefk. N:o 78. — ³⁾ D:o d:o den 17 maj § 7, brefk. N:o 117. — ⁴⁾ D:o d:o den 18 jan. § 18, brefk. N:o 30. — ⁵⁾ D:o d:o den 31 maj § 14, brefk. N:o 137. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 dec § 7, brefk. N:o 265. — ⁷⁾ D:o d:o den 4 jan. § 27. — ⁸⁾ D:o d:o den 1 mars § 4. — ⁹⁾ D:o d:o den 15 mars § 3. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 21 juni § 12. — ¹¹⁾ D:o d:o den 29 mars § 4. — ¹²⁾ D:o d:o den 24 maj § 13. — ¹³⁾ D:o d:o den 27 sept. § 12. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 4 okt. § 9. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 24 maj § 13. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 15 nov. § 14. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 27 sept. § 12. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 27 sept. § 12.

	Fjerde lin. N:o 6	14,800	qv.fot	Banmästaren K. Kronlund ¹⁾	1918	Dec.	31	—	211	—
	Femte " " 8	19,684	"	Smeden A. W. Liiman ²⁾	"	"	—	—	197	—
	" " " 10	15,392	"	Villaegaren K. G. Ruutiainen ³⁾	"	"	—	—	170	—
	plantage	—		Enkan A. Sidneff ⁴⁾	1889	"	—	—	150	—
100	Bleholmen, Norra, upplagsplats 1 & 2	64,000	"	Friherre A. v. Alfthan ⁵⁾	1915	"	—	—	200	—
	Djurgårdsvillan									
	N:o 6	2	tunnl.	Helsingfors sjukhem ⁶⁾	1939	"	—	—	260	—
	D:o " 10	0,85	"	Byggmästaren N. Michelson ⁷⁾	"	"	—	—	316	—
	D:o " 11	0,80	"	Målaren U. Palmu ⁸⁾	"	"	—	—	315	—
	D:o " 12	0,78	"	Byggmästaren N. Michelson ⁸⁾	"	"	—	—	150	—
	D:o " 13	1,75	"	„De gamles vänner ⁹⁾	"	"	—	—	285	—
	Fölisön	77,10	"	Helsingfors utskänkningsaktiebolag ¹⁰⁾	1919	"	—	—	3,000	—
75 & 76	Gardesträdgården, plantage	—		Trädgårdsmästaren M. Petrakoff ¹¹⁾	1889	"	—	—	100	—
61 b	Hesperia	5,126	"	Restaurat. F. Forsström ¹²⁾	1891	Mars	31	—	3,000	—
54 & 55	Humbleberg & Råstad N:o 20	153,000	qv.f.	Arkitekten J. Ahrenberg ¹³⁾	1919	Dec.	31	—	229	—
	Junkarskolans plantage	4,855	tunnl.	Handlanden G. Barkoff ¹⁴⁾	1890	"	—	—	300	—
	Kaisaniemi värdshus	—		Restauratören G. A. Wickström ¹⁵⁾	1894	Sept.	30	—	4,500	—
133	Råholmen, stadens andel	4,91	tunnl.	Handlanden N. T. Resvoy ¹⁶⁾	1893	Juli	31	0,156	50	—
	Surutoin, åkerj.	—		Handland. C. E. Eklund ¹⁷⁾	1889	Dec.	31	—	151	—
	" " "	—		Hyrkusken A. Berndtson ¹⁸⁾	1890	"	—	—	250	—
22	Sörnäs: upplagspl. N:o 1	36,200	qv.fot	Firman T. & J. Salvesen ¹⁹⁾	1894	"	—	—	362	—
	" " 2	54,400	"	D:o d:o ¹⁹⁾	"	"	—	—	544	—
	" " 3	56,600	"	D:o d:o ¹⁹⁾	"	"	—	—	566	—
	" " 4	46,200	"	Stationsinspektorn F. Stormbom ¹⁹⁾	"	"	—	—	470	—
	" " 5	47,700	"	D:o d:o ¹⁹⁾	"	"	—	—	615	—
	bostadstomt	14,400	"	Statsjernvägarne ¹⁹⁾	1939	"	—	—	144	—

1) Drkns prot. den 29 mars § 7. — 2) D:o d:o den 29 mars § 6. — 3) D:o d:o den 3 maj § 2. — 4) D:o d:o den 1 febr. § 7. — 5) D:o d:o den 22 nov. § 7; arrendet utgör för åren 1899—1909 *Fmk* 350 och för åren 1909—1915 *Fmk* 500. — 6) D:o d:o den 27 sept. § 26. — 7) D:o d:o den 1 febr. § 14. — 8) D:o d:o den 29 mars § 13. — 9) D:o d:o den 27 sept. § 27. — 10) D:o d:o den 29 mars § 8; arrendet för Meilans hemman deremot minskadt med 600 mk, enl. Drkns prot. den 22 febr. § 3. — 11) Drkns prot. den 1 febr. § 11. — 12) D:o d:o den 22 mars § 7. — 13) D:o d:o den 11 okt. § 10. — 14) D:o d:o den 18 okt. § 29. — 15) D:o d:o den 1 febr. § 21 och 11 okt. § 9. — 16) D:o d:o den 22 nov. § 6. — 17) D:o d:o den 25 jan. § 3. — 18) D:o d:o den 13 dec. § 1. — 19) D:o d:o den 4 okt. § 1.

Emedan plantagen å *Humbleberg*, jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 10 oktober 1882, äro utarrenderade med skyldighet för arrendatorn att vid förefallande behof till staden afträda de delar deraf, som jemlikt förenämnda beslut komme att indelas uti bostadsvillor, mot åtnjutande af motsvarande nedsättning af arrendeafgålden, beslöt Drätselkammaren¹⁾, i anledning af att villalotten N:o 22 å Humleberg under föregående år särskildt utarrenderats, minska den från plantagen utgående grundräntan med 0,23 tunnor råg samt penningefgålden med 30 mk 75 pi.

Minskning af arrendet för plantagen å Humleberg.

Med anledning af att den utaf trädgårdsarkitekten K. Forsberg år 1865 uppgjorda kartan öfver Djurgårdsvillorna befunnits så till vida oriktig, att de under året utarrenderade villorna N:ris 10, 11 och 12 icke kunde erhålla den areal, som enligt kartan borde dem tillkomma, företog Drätselkammaren²⁾ en reglering af desamma, hvarmed vederbörande arrendatorer förklarade sig nöjde. — Men emedan tillika befunnits, att osäkerhet rådde beträffande den riktiga rån mellan Djurgårdsvillorna och det för statsjernvägarnes räkning exproprieerade området, anhöll Drätselkammaren³⁾ hos Guvernören om vederbörande landmätarens förordnande att utstaka de riktiga rålinierna mellan statsjernvägarnes område och stadens egor.

Reglering af Djurgårdsvillorna N:ris 10, 11 och 12 samt rån mot Statsjernvägarne.

Uti det under föregående år⁴⁾ uppkomna ärendet angående bortskaffandet af en utanför området N:o 21 i Sörnäs befintlig, kaptenen F. L. Henell tillhörig landningsbrygga ålades kaptenen Henell genom utslag af Guvernören⁵⁾ att undanskaffa bryggan. Öfver utslaget anförde Henell besvär hos Kejs. Senaten, öfver hvilka besvär Drätselkammarens utlåtande infordrades⁶⁾, hvarefter Kejs. Senaten fastställde⁷⁾ Guvernörens utslag, med tillägg att bortskaffandet skulle ega rum inom åtta dagar efter delgifvandet.

Bortskaffande af en brygga i Sörnäs.

Enahanda omgång och resultat hade det i föregående årsberättelse⁸⁾ berörda ärendet angående undanskaffandet af en Henell tillhörig badstugubyggnad, jemväl belägen å nyssnämnda område i Sörnäs; blott att tiden för undanskaffandet fastställdes till den 1 oktober 1889⁹⁾.

Bortskaffande af en badstugubyggnad i Sörnäs.

Uti det jemväl sedan föregående år¹⁰⁾ beroende ärendet angående Drätselkammarens ansökan om förbud för handlanden A. Lindström att fortsätta

Bortskaffande af en beumjölsvagn å Grejus.

¹⁾ Drkns prot. den 3 maj § 20. — ²⁾ D:o d:o den 10 maj § 7 och 31 maj § 30. — ³⁾ D:o d:o den 29 nov. § 8; Drkns skriv. N:o 247 af s. d. — ⁴⁾ Se 1888 års berättelse pag. 67. — ⁵⁾ Guvns utslag af 26 jan. — ⁶⁾ Drkns prot. den 31 maj § 28, Drkns brefk. N:o 150. — ⁷⁾ Kejs. Senatens utslag af 21 aug., Drkns prot. den 20 sept. § 6. — ⁸⁾ Se 1888 års berättelse pag. 68. — ⁹⁾ Guvns utslag af 18 jan., Drkns prot. den 17 maj § 39 och brefk. N:o 149, Kejs. Senatens utslag af 21 aug., Drkns prot. den 20 sept. § 7. — ¹⁰⁾ Se 1888 års berättelse pag. 68.

återuppförandet af en utan godkända ritningar bygd och sedermera nedbrunnen benmjölsqvarn å staden underlydande Grejus hemmans mark samt hans förpligtande att nedrifva den påbörjade byggnaden, biföll Guvernören¹⁾ Drättselkammarens yrkande samt utsatte ett vite af 200 mk för byggnadsarbetets fortsättande äfvensom enahanda vite för det redan uppfördas bortskaffande inom en månad efter delgifvandet. Efter i saken anförda besvär och afgifven förklaring²⁾, faststälde Kejs. Senaten³⁾ Guvernörens utslag med den modifikation, att bortskaffandet skulle ega rum före den 1 november.

Beviljande af
friare dispositi-
tionsrätt.

Med anledning af särskilde arrendatorers ansökningar om erhållande af den, för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark, enligt lag erforderliga rättigheten att, utan stadens hörande, till annan öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drättselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 april och 5 september 1882 Kammaren gifna bemyndigande, att afgöra sådana ärenden, slik friare dispositionsrätt för följande arrendetomter inom staden:

N:o 3 vid Arbetaregatan i qv. N:o 169⁴⁾,
 ,, 6 ,, Båtsmansgatan ,, ,, 112⁵⁾,
 ,, 9 ,, Jägaregatan ,, ,, 109⁶⁾;

äfvensom för följande utom staden belägna arrendelägenheter:

Berga, apotekstomt⁷⁾,

Berghäll, Andra linien N:o 9⁸⁾,
 ,, ,, ,, ,, 11⁹⁾,
 ,, ,, ,, ,, 13¹⁰⁾,
 ,, ,, ,, ,, 15¹¹⁾,
 ,, ,, ,, ,, 17¹²⁾,
 ,, ,, ,, ,, 19¹³⁾,
 ,, Tredje linien ,, 12¹⁴⁾,
 ,, ,, ,, ,, 16¹⁵⁾,
 ,, ,, ,, ,, 18¹⁶⁾,
 ,, Fjerde linien ,, 5¹⁷⁾,
 ,, Femte linien ,, 8¹⁸⁾,

¹⁾ Guvns utslag af 15 jan., Drkns prot. den 1 mars § 10. — ²⁾ Drkns prot. den 14 juni § 6 och 21 juni § 15, Drkns brefk. N:o 151. — ³⁾ Kejs. Senatens utslag den 21 aug., Drkns prot. den 20 sept. § 8. — ⁴⁾ Drkns prot. den 31 maj § 5. — ⁵⁾ D:o d:o den 17 maj § 5. — ⁶⁾ D:o d:o den 1 mars § 2. — ⁷⁾ D:o d:o den 23 aug. § 4. — ⁸⁾ D:o d:o den 8 febr. § 2. — ⁹⁾ D:o d:o den 29 mars § 1. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 31 maj § 1. — ¹¹⁾ D:o d:o den 5 april § 6. — ¹²⁾ D:o d:o den 28 juni § 2. — ¹³⁾ D:o d:o den 20 sept. § 4. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 11 jan. § 23. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 22 mars § 5. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 13 dec. § 4. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 1 febr. § 6. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 20 dec. § 4.

Djurgårdsvillan N:o 10¹⁾,
Holmnäs och Sundsberg L:a C 3²⁾,
*Hörneberg*³⁾.

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öfligt sätt vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterna först in-tecknade staden till säkerhet för arrendeafgifternas utgörande.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 52 borgesförbindelser för ingångna arrendeaf-tal, 8 för leverans- och entreprenadkontrakt samt 3 för skuldsedlar å köpeskillingar för tomter.

Godkända borgesförbindelser.

Uti sammanlagdt 50 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillärnade husbyggnader å stadens arrendemark, nämligen för 12 byggnadsföretag å Berghäll, 5 å Djurgårdsvillor, 3 å Fölisön, 2 å Arkadia, Blekholmen, Fogelvik, Humleberg, Meilans, Sandnäs, Strömstenska plantaget, Wallgård m. fl.

Godkända byggnadsritningar.

På grund af gjorda ansökningar och efter förestäld utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelser, genom hvilka nedan nämnde personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätt till följande arrendetomter inom staden:

Öfverlåtelser af arrenderätt.

Qvartier N:o	Tomt N:o	Gata	Den nye innehafvaren
82	1	Sandvikskajen	Förgyllaren E. Andersson ⁴⁾ .
109	9	Jägaregatan (hälften)	Restauratören K. F. Rantanen ⁵⁾ .
115	12	Båtsmansgatan	Villaegaren H. Asikainen ⁶⁾ .

Likaså godkände Drätselkammaren öfverlåtelserna af följande utom den egentliga staden belägna arrendelägenheter till nedan nämnde personer:

¹⁾ Drkns prot. den 13 dec. § 3. — ²⁾ D:o d:o den 4 jan. § 9. — ³⁾ D:o d:o den 9 aug. § 26. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 sept. § 34. — ⁵⁾ D:o d:o den 1 mars § 3. — ⁶⁾ D:o d:o den 9 aug. § 11.

N:o	Lägenhetens namn	Den nye innehafvaren
14	<i>Backas</i> <i>Berghäll:</i>	Glasmästaren J. K. Strömmer ¹⁾ .
	Andra linien: N:o 1	Gårdsegaren G. A. Michelsson ²⁾ .
	” ” ” 3	Fabrikanten J. Böök ³⁾ .
	” ” ” 5	Poliskommissarien E. Parkkinen ⁴⁾ .
	Tredje linien: N:o 1	Kollegiassessorn A. Terentjeff ⁵⁾ , senare handlanden O. W. Eklund ⁶⁾ .
	” ” ” 5	Skomakaren I. Mattsson ⁷⁾ .
	Fjerde linien: N:o 1	Apotekaren J. Grönberg ⁸⁾ .
	” ” ” 2	Agronomen G. Nyholm ⁹⁾ .
	” ” ” 4	Handlanden K. Silander ¹⁰⁾ .
	” ” ” 7	Byggmästaren M. Lindblad ¹¹⁾ , senare pianofabrikanten K. A. Sandströms barn ¹²⁾ .
	Femte linien: N:o 10	Muraren K. A. Wainio ¹³⁾ .
	<i>Djurgårdsvillan</i> N:o 4	Enkefru A. Lange ¹⁴⁾ .
	” 11	Byggmästaren N. Michelsson ¹⁵⁾ .
27 a	<i>Fogelvik</i>	Skräddaren M. Rintala ¹⁶⁾ .
54 & 55	<i>Humleberg o. Råstad:</i> N:o 4	Handlanden K. J. Liljeström ¹⁷⁾ .
	” 5	Sjökaptenen G. T. Dahlström ¹⁸⁾ .
	” 7	Hyrkusken P. Huttunen ¹⁹⁾ .
	” 8	Villaegaren K. H. Ahlgren ²⁰⁾ .
	<i>Janssonska odlingarna</i>	Handlanden A. Pehrsson ²¹⁾ .
85	<i>Lökholmen:</i> N:o 3	Handlanden F. J. F. Sjöblom ²²⁾ .
43 a	<i>Malm</i>	Statsjernvägarne ²³⁾ .
	<i>Mejlans villa</i> N:o 6	Handlanden A. Stude ²⁴⁾ .
22	<i>Södervik</i>	Handlanden E. Sergejeff ²⁵⁾ .
	<i>Vallgård</i> N:o 2	Hårdsegaren A. Wickström ²⁶⁾ .
	” 6	Sörnäs ånghyleri- & snickeri-fabriks aktiebolag ²⁷⁾ .

1) Drkns prot. den 15 febr. § 21. — 2) D:o d:o den 9 aug. § 10. — 3) D:o d:o den 8 nov. § 11. — 4) D:o d:o den 26 april § 14. — 5) D:o d:o den 15 mars § 2. — 6) D:o d:o den 11 okt. § 5. — 7) D:o d:o den 23 aug. § 1. — 8) D:o d:o den 3 maj § 6. — 9) D:o d:o den 8 nov. § 11. — 10) D:o d:o den 12 april § 8. — 11) D:o d:o den 7 juni § 3. — 12) D:o d:o den 6 dec. § 7. — 13) D:o d:o den 11 okt. § 3. — 14) D:o d:o den 13 sept. § 4. — 15) D:o d:o den 29 mars § 3. — 16) D:o d:o den 13 dec. § 20. — 17) D:o d:o den 6 dec. § 22. — 18) D:o d:o den 20 dec. § 3. — 19) D:o d:o den 9 aug. § 1. — 20) D:o d:o den 1 nov. § 7. — 21) D:o d:o den 1 febr. § 10. — 22) D:o d:o den 31 maj § 12. — 23) D:o d:o den 1 nov. § 12. — 24) D:o d:o den 10 maj § 10. — 25) D:o d:o den 19 juli § 1. — 26) D:o d:o den 6 sept. § 14. — 27) D:o d:o den 1 febr. § 20.

98	<i>Vrakholmen</i>	Stenhuggaren F. Ahlstrand ¹⁾ , senare verkmästaren A. Meyer ²⁾ .
16	Ås N:o 12	Brädgårdsförvaltaren J. M. Nyholm ³⁾ .
	„ 14	Muraren O. R. Aspelin ⁴⁾ .
	„ 15	Hyrkusken H. Henriksson ⁵⁾ .
	„ 16 c	Apotekaren A. Lindström ⁶⁾ , senare handlanden J. Grönlund ⁷⁾ .
	„ 18	Hyrkusken K. O. Liuttu ⁸⁾ .
	„ 22	Handlanden A. Th. Råbergh ⁹⁾ .
	„ 23	Muraren K. G. Ruutiainen ¹⁰⁾ .

I öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges förut (se pag. 1—3) omtalade beslut angående utgifvande af ersättningar till särskilde innehafvare af arrendetomter för bortskaffande af åbyggnader, utanordnade Drätselkammaren under året, efter försiggångna underhandlingar, följande ersättningar för nedan nämnda tomter:

Ersättningar åt innehafvare af arrendetomter för bortskaffade åbyggnader.

Tomten	Innehafvare	Ersättningsbelopp <i>Smc</i>
N:o 1 vid Kaptensgatan	Muraregesällen H. G. Ahlstedt ¹¹⁾	1,200
„ 5 „ Fiskaregatan	Enkan K. Lindström ¹²⁾	300
	Arbetaren G. F. Blankman ¹³⁾	200
„ 6 „ „	Enkan W. Törnroos ¹⁴⁾	200
„ 27 „ Båtsmansgatan	Filaren D. O. och Maskinisten K. F. Weckman ¹⁵⁾	500
„ 26 „ „	Arbetskarlen G. A. Lindström ¹⁶⁾	200
„ 34 „ Sjömansgatan	Timmermannen A. Skutvik ¹⁷⁾	300
„ 39 „ Wladimirsgat.	Maskinisten E. Selin ¹⁸⁾	4,300
„ 32 „ Andraegatan	Formannen J. F. Grönlund ¹⁹⁾	2,050
	Enkan E. G. Lundström ²⁰⁾	3,250
„ 33 „ „	Gårdsegaren G. W. Lindfors ²¹⁾	8,000
	Summa	20,500

¹⁾ Drkns prot. den 13 sept. § 12. — ²⁾ D:o d:o den 13 dec. § 19. — ³⁾ D:o d:o den 5 april § 3. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 april § 2. — ⁵⁾ D:o d:o den 29 nov. § 10. — ⁶⁾ D:o d:o den 19 juli § 2. — ⁷⁾ D:o d:o den 30 aug. § 12. — ⁸⁾ D:o d:o den 9 aug. § 9. — ⁹⁾ D:o d:o den 1 mars § 1. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 21 juni § 33. — ¹¹⁾ D:o d:o den 14 juni § 16. — ¹²⁾ D:o d:o den 15 mars § 3. — ¹³⁾ D:o d:o den 26 april § 16. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 22 mars § 14. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 6 sept. § 27. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 21 juni § 41. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 22 juni § 41. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 28 juni § 12. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 21 juni § 41. — ²⁰⁾ D:o d:o den 31 maj § 4. — ²¹⁾ D:o d:o den 19 juli § 9.

Ifrågasatt ut-
rätning af Vinkel-
gatan genom
kvartret Boc-
ken.

Med anledning af att egaren utaf tomten N:o 10 vid Elisabetsgatan i qv. N:o 22 Bocken anmält sin önskan att tillösa sig en norr om tomten belägen tillskottsmark, som på grund af senast fastställd stadsplan komme att med tomten förenas, väcktes inom Drätselkammaren¹⁾ fråga om att med begagnande bl. a. af denna mark söka åstadkomma en direkt förbindelse mellan Vinkelgatan och Gengatan genom det i följd af sin storlek för trafiken hinderliga kvarteret. Frågan kunde dock icke komma till något afgörande inom året.

Försäljning af
åbyggnaderna å
tomten N:o 5
vid Skilnaden i
qv. N:o 61.

På grund af erhållet bemyndigande²⁾ försålde Drätselkammaren³⁾ åbyggnaderna å den till staden inlösta gården N:o 5 vid Skilnaden i qv. N:o 61 Örnen, hvilken togs i anspråk för utvidgning af Skilnadsgatan, för en köpeskilling af 2,000 mk, hvarefter jemväl den för gaturegleringen obehöfliga delen af tomten af 5,826 kvadratfots areal försålde⁴⁾ för 43,753 mk 26 p:i, eller efter ett pris af 7 mk 51 p:i pr kvadratfot. Då gården jemte byggnader kostat staden i inköp 132,000 mk, utgjorde prisskilnaden sålunda 86,246 mk 74 p:i.

Ombyggnad af
„Kapellet“.

Innehafvaren af staden tillhöriga restaurationsbyggnaden „Kapellet“ i Esplanaden, restauratören J. Wolontis, hvars arrendetid utlöpte den 1 december 1890, gjorde hos Drätselkammaren⁵⁾ ett anbud att på sin bekostnad företaga en större utvidgning af byggnaden jemte ny anordning af Kapellesplanaden, mot vilkor att det bestående arrendekontraktet förlängdes på tio år mot en förhöjd arrendeafgäld af 7,000 mk. Drätselkammaren underkastade förslaget granskning af ett utskott⁶⁾ som dock icke hann under året slutföra sitt uppdrag.

Uthyrning af
narinkbodarne
och diskarne.

De 28 s. k. narinkbodarne vid Simonsgatan uthyrdes af Drätselkammaren genom auktion⁷⁾ för tiden från den 1 juni 1889 till samma dag 1890, med rätt för innehafvare, som ordentligt erlade sina hyresafgifter, att äfven under påföljande hyresår bibehålla boden mot samma afgift, om han sådant önskade. Summan af arrendeafgifterna utgjorde 5,450 mk. För samma tid uthyrdes 18 invid bodarne uppställda mångleridiskar⁸⁾ äfvensom den under ena bodbyggnaden befintliga källaren för 711 mk.

Uthyrning af
butikerna i
saluhallen.

Butikerna i den nyuppförda saluhallen å Vestra kajen uthyrdes af Drätselkammaren provisoriskt för tiden från den 1 augusti 1889 till den 1 maj 1890, — hvarefter utlegning för längre tid skulle ega rum — dels genom auktion⁹⁾ dels under hand, och utgjorde summan af de erbjudna arrendeafgifterna 14,784 mk 96 p:i eller i medeltal 126 mk 20 p:i för enhvar af de 120 butikerna.

¹⁾ Drkns prot. den 6 dec. § 30. — ²⁾ Se 1888 års berättelse pag. 6. — ³⁾ Drkns prot. den 8 mars § 4. — ⁴⁾ D:o d:o den 26 april § 1. — ⁵⁾ Drkns prot. den 12 juli § 4 — ⁶⁾ D:o d:o den 19 juli § 10. — ⁷⁾ D:o d:o den 10 maj. § 1. — ⁸⁾ D:o d:o den 10 maj § 1 och 24 maj § 5. — ⁹⁾ D:o d:o den 19 juli § 1.

Stadens simhus vid Brobergskajen och i Munkholmssundet, med skyldighet för entreprenören att emot bestämda afgifter hålla dem tillgängliga för allmänheten, upplätos af Drätselkammaren¹⁾ för sommaren 1889 mot en ersättning till stadskassan af inalles 487 mk.

Uthyrning af
simhusen.

För att åstadkomma inrättandet af simhus för den arbetande befolkningen i Sörnäs lät Drätselkammaren utsyna tvänne platser för ändamålet, hvilka derpå offentligent utbjödos²⁾ hyresfritt på fem år åt den som önskade uppföra dylika simhus, men inga anbud gjordes, hvarför saken för denna gång förföll.

Förslag om
åstadkommande
af simhus i
Sörnäs.

Chausséevaktstugorna, hvilka efter chausséuppbördens upphörande den 1 oktober ej behöfdes för sitt ändamål samt ej heller befunnos lämpliga till polisvaktkontor, beslöt Drätselkammaren uthyra åt enskilde mot en hyra af 15 mk i månaden för hvardera³⁾.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnandet af stadens mulbetesmark, uppläts af Drätselkammaren⁴⁾ för en ersättning af 230 mk samt rättigheten att afberga gräsväxten å särskilda odisponerade områden för sammanlagdt 373 mk⁵⁾.

Utlekning af
mulbetesmark
m. m.

Förutom en mängd syner för uppgörande af förslag till ny utarrändring af lägenheter, byggnadssyner för pröfvande af ansökningar om tillstånd till byggnadsföretag m. m. verkstälde Drätselkammaren under året syner å Djurgårdsvillorna⁶⁾, å Forsby hemman⁷⁾, å Grejus hemman⁸⁾ och å Taipale⁹⁾.

Föranstaltade
syner.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här främst den af stadsingenjören till Drätselkammaren afgifna berättelsen om Byggnadskontorets verksamhet, hvilken är af följande lydelse:

„Byggnadskontorets ordinarie personal var under året oförändradt densamma som under föregående år och anlätades extra biträden i mån af behof för utförandet af de större, särskildt regleringsarbetena.

Byggnadskonto-
rets arbeten och
anslag.

Beträffande anslagen under rubrik „Byggnadskontoret“, är att anmärka att den för „Material- och handtlangaredagsverken“ beviljade summan öfverskridits med *Smk* 4,719: 30. De vidlyftiga mätningar, utpålningar af kvarter och tomter, föranledda dels af regleringsarbetena, dels af förändringar uppkomna genom den nya stadsplanens fastställelse, hvarom redan i föregående årsberättelse blifvit redogjordt, hafva äfven under detta år förekommit i obetydlig mängd. Dessutom hafva mindre affattningar, pliktning och pejling i

¹⁾ Drkns prot. den 17 maj § 2. — ²⁾ D:o d:o den 22 mars § 22 och den 3 maj § 25. — ³⁾ D:o d:o den 10 okt. § 7, den 18 okt. § 28 och den 25 okt. § 30. — ⁴⁾ D:o d:o den 12 april § 2 och den 17 maj § 3. — ⁵⁾ D:o d:o den 28 juni § 1 och den 5 juli § 1. — ⁶⁾ D:o d:o den 22 nov. § 11. — ⁷⁾ D:o d:o den 8 nov. § 12. — ⁸⁾ D:o d:o den 8 nov. § 13, den 22 nov. § 17 och 6 dec. § 32. — ⁹⁾ D:o d:o den 21 juni § 46.

hammarne i och för utarbetandet af nya projekt verkstälts, hvilket allt påkallat förökadt arbete och dermed förknippade utgifter.

Anslaget „Ritarebiträden för uppgörandet af generalkartan“ har debiterats med endast *Fm.* 570, beroende deraf att affattningar för kartans komplettering under året icke medhunnits, hvarför endast sådana delar af densamma kunnat förfärdigas, hvartill koncepter och detaljer å Byggnadskontoret förefinnas.

Anslaget för expenser har öfverskridits med *Fm.* 452: 06, men torde detta vara lätt förklarligt då för hvarje år antalet af uppgjorda projekt, kartor och arbetsritningar betydligt ökas, hvilket naturligtvis åstadkommer förökad förbrukning af ritmaterialier, blanketter m. m.

Med anslag beviljade under föregående år slutfördes eller fortsattes:

„Brädfodring af Kommunala sjukhusbyggnaderna jemte målning“ utfördes på entreprenad, men fulländades icke förrän under följande år.

Till källare vid Kommunala sjukhuset var beviljadt ett anslag stort *Fm.* 1,400 och afsåg förslaget att densamma skulle utföras af trä. Emellertid byggdes källaren af sten, med anledning af att sådan från nära belägna planeringsarbeten erhöles till möjligast billigt pris. En vida bättre källare, som ej erfordrar nämnvärd remont, erhöles härigenom, men öfverskreds dock anslaget med *Fm.* 454: 38.

För „Folkskolehuset å Berghäll“ hvars uppförande af Drätselkammaren öfverlätits på entreprenad åt ingenjör G. A. Hellgren, utfördes under året endast fundamentet samt bottenvåningen af sten.

Nytt tak öfver auktionskammaren utfördes enligt framställt förslag till beräknadt belopp.

„Ombyggnad af Rådhusets östra flygel“. Arbeten utfördes under året endast för en sammanlagd summa af *Fm.* 4,440: 80, hvarmed ett rum i bottenvåningen inreddes till arkiv för Drätselkontoret samt en lokal i vestra flygeln iordningställdes för Fattigvårdsstyrelsen.

Anslaget för „Underhåll af stadens byggnader och lägenheter“ har öfverskridits med *Fm.* 8,100: 05, en följd af att omfattande remonter företagits i flere af stadens hus. De stora remonterna hafva alla utförts på grund af Drätselkammarens beslut efter föregången syn.

Arbetena för „Saluhallen å Vestra kajen“ utfördes genom Drätselkammarens åtgörande på entreprenad, så när som på planering och stensättning hvilket verkställdes af Byggnadskontoret.

Likaså var „Uppförande af allmänt afträde i Teateresplanaden“ öfver-

lemnadt åt af Drätselkammaren godkänd entreprenör. Endast några smärre kompletterings- och planeringsarbeten utfördes af Byggnadskontoret.

Arbetet för „Inredning af gamla proviantmagasinet till tull- & packhus“ utfördes äfvenså på entreprenad. Byggnadskontoret iordningstälde endast en disk af cementmosaik för uppläggning af kött och andra varor i våghuset samt utförde några smärre kompletteringsarbeten.

Anslaget för „Underhåll af gator och allmänna platser“ incl. snöplogning är öfverskridet med *Tmf.* 2,488: 83. För detta ändamål äfvensom för underhåll af kanaler och kajer har tidigare ett gemensamt anslag beviljats och finner man, vid sammanslagning af utgifterna för all hithörande remont och de i tre poster fördelade anslagen, att de förra endast obetydligt öfverskjuta de senare eller med *Tmf.* 791: 65, hvaraf kan dragas den slutsatsen att det nämnda gemensamma anslaget ej blifvit rätt fördeladt vid uppgörande af budget.

Gator och allmänna platser.

Nyläggningen af Brobergsgatan, Brobergskajen, Gräsviksgatan, Barnhemsgatan, Folkskolegatan och Stenhuggaregatan verkställdes, oaktadt stensättningsentreprenadprisen delvis voro högre än vid förslagens uppgörande antagits, enligt förslaget till beräknadt belopp.

Anslaget för „Sandvikstorgets stensättning“ öfverskreds deremot med *Tmf.* 1,532: 73, beroende derpå att sprängsten, såväl från stadens som enskildas arbeten, ditsläpades och nedgräfdes, dels för att höja torget, dels för att man innan torget stensattes skulle kunna tillgodogöra sig den ypperliga sand hvaraf hela platsen består, hvarvid dock slutkostnaden var svår att på förhand kalkylera.

„Planering och stenläggning af f. d. Lagus'ska gården och en del af Skilnaden“ utfördes enligt förslaget och framträder den numera öppna platsen i ett jämförelsevis prydligt skick. Det vid hörnet af Ludvigsgatan uppförda stenhuset omöjliggjorde tyvärr en välbehöflig sänkning härstädes.

„Omläggning af Vestra Henriksgatan“, hvilken delvis utfördes redan under föregående år, slutfördes i enlighet med beräknade kostnader.

Å „Makadamisering af Parkgatan“, som i det närmaste slutfördes under hösten 1888, återstodo några kompletteringsarbeten, hvilka redan i början af Juni voro slutförda. Anslaget öfverskreds med *Tmf.* 1,491: 36, hvilket förorsakades deraf att gatan (planerad före undertecknads tillträde till tjensten) vid den arbetet föregående nivelleringen befanns ega en sådan profil att vattnet icke kunde bortledas med mindre än att densamma omplanerades, hvarjemte en i kostnadsförslaget icke upptagen infallsbrunn måste anläggas.

Anslaget för „Abrahamsgatans nyläggning“, beviljadt till 1888, öfverskreds äfvenledes med *Tmf.* 329: 41, delvis på grund deraf att ganska stora fyllnings-

arbeten måste föregå stensättningen, dels därför att stensättningsprisen under året voro högre än i förslaget beräknadt var.

„Norra kajarmen“ stensattes under början af sommaren i enlighet med fastställt förslag.

Regleringsarbeten enligt 1887 års stadsplan.

Regleringsarbetena enligt 1887 års stadsplan, hvartill anslag beviljades för 1888, omfattade:

Kaserngatan, kanal och vattenledning.

Högbergs- och Bergmansgatorna, d:o d:o.

Qvarter 127, kanal.

Jägaregatan, d:o och vattenledning.

Skepparegatan, planering, d:o d:o.

Skarpskyttegatan, kanal och vattenledning.

Smedsgatan, planering, d:o d:o.

Fabriksparken, kanal.

Fabriks- och Munkholmsgatorna, planering, kanal och vattenledning.

Docksgatan, d:o d:o d:o.

Båtsmansgatan, d:o d:o d:o.

Väfvaregatan, planering och kanal.

Dessa blefvo äfven alla slutförda så när som på planering och anläggning af kanal under Väfvaregatan. Å de sammanslagna anslagen för de utförda arbetena uppstår en behållning af *My.* 20,970: 53, ehuru anslagen för enskilda delar öfverskredos, såsom för kanal under kvarteret 127, Skepparegatans planering, kanal och vattenledning samt Fabriks- och Munkholmsgatornas planering, kanal och vattenledning. Anslaget för det förstnämnda arbetet öfverskreds derigenom att under den tid, som kanalen var belagd med arbete, regn jemt och ständigt inträffade, hvilket upplöste den annars fasta leran, uti hvilken gräfningen skulle företagas, hvarför man, för att arbetet alls skulle kunna utföras, var tvungen att hålla kanalgrafven öppen genom inslagning af täta spontväggar, hvarjemte pumpning natt och dag måste pågå. Å Skepparegatan förorsakades anslagets öfverskridande deraf att balanslinien för planeringen något sänktes och sprängningen sålunda ökades till fromma ej allenast för gatans utseende utan äfven för angränsande tomter, hvilka härigenom blefvo bättre tillgängliga från såväl Skeppare- som Smedsgatan. Vid nedläggandet af kanalen under Fabriks- och Munkholmsgatorna hade man äfven att kämpa med svårigheter, framkallade genom ymnigt tillflöde af grund- och dagvatten, hvilket förorsakade anslagets öfverskridande.

De i 1889 års budget upptagna Regleringsarbetena voro under året alla belagda med arbete och de flesta blefvo äfven så fulländade att endast smärre

kompletteringsarbeten återstodo. Särskildt bör anmärkas att pågrusningen å de flesta nya gator icke kunde utföras, alldenstund tillgången på dugligt grus var mycket liten och priset jemväl högt. Derfor kunde intet af dessa konti afslutas, utan måste desamma förblifva öppna till följande år. Å Väfvaregatan utfördes arbeten endast mellan Sjömans- och Båtsmansgatorna, emedan med utförandet af den stora sprängningen emellan Båtsmans- och Smedsgatorna uppskjöts tills sprängstenen kunde få nyttig användning vid följande års arbeten. Af bokföringen framgår för öfrigt att vid slutförandet af regleringsarbetena uppstår en ganska stor behållning, ehuru anslaget för något enskildt arbete visserligen kan blifva öfverskridet. Dessa arbeten ingå emellertid så i hvarandra att de vid utförandet och således äfven vid bokföringen icke kunnat noggrannt särskiljas.

Af „Kanaler och afloppsdiken“ utfördes de flesta enligt fastställda förslag och ungefär för de beräknade kostnaderna. Undantag äro: Afloppskanalen under Högbergs- Ulrikasborgs- och Sjömansgatorna samt Skepparebrinken, afloppskanalen under Norra Esplanadgatan samt afloppskanalen genom Skeppsdockans område. Den förstnämnda eller kanalen under Högbergsgatan o. s. v. utfördes vida billigare enär en del arbeten kunde utföras fördelaktigare än i förslaget antagits. Så bortföll en mängd infallsbrunnar för det från sluttningarna nedströmmande vattnet, hvilka ersattes af enklare trärännor o. dyl. Dessutom erhöles fyllning till ytterst billigt pris, hvarjemte dräneringarna kunde anordnas på enkelt men dock verksamt sätt och åstadkom den eljest sumpiga grunden inga svåra hinder. På grund af alla dessa gynnsamma omständigheter erhöles å anslaget en behållning af *Tmf* 8,807: 84.

Kanaler och
afloppsdiken.

„Afloppskanalen under Norra Esplanadgatan“ blef icke under året belagd med arbete på grund deraf att Norra Esplanadgatans stensättning med 1:ma nubbsten icke kom till utförande och något trängande behof af ifrågavarande kloak icke förefanns.

„Afloppskanalen genom Skeppsdockans område“ kunde icke utföras under året, alldenstund detta område var belamradt med under arbete varande jernvägsvagnar. Föröfrigt blef förslag sedermera väckt om att draga kanalen en helt annan väg nämligen längs Docksgatan, antingen till den yttre hafsstranden eller till Sandviken.

„Afloppskanalerna i förstaden Berghäll“ äro alla utförda, men då dessa arbeten sammanhånga med planeringsarbetena, som icke afslutats, kunna deras resp. konti icke afslutas. Af bokföringen framgår dock att behållning, till följd af gynnsamma omständigheter, å de flesta anslag uppstår.

Angående utgifterna för „underhåll af kanaler och diken“ relaterades of-
van i sammanhang med underhåll af gator och allmänna platser.

Vägar.

Angående „Vägar genom förstaden Berghäll“ gäller detsamma som blif-
vit anført om regleringsarbetena, hvarföre de resp. konti icke blifvit afslutade.

„Väg mellan Hörneberg och Fogelvik“ utfördes enligt beräknad kostnad;
likaså remonten af Brunnssparkens stora allée. Förstnämnda väg har genast
kommit till användning sedan en klappbrygga, som förut saknades i denna
trakt, placerats vid stranden der vägen slutar.

Chausséer.

„Chausserad väg längs Brunnssparkens sydvästra strand“ slutfördes under
året och framträder nu i ett prydligt, väl trafikabelt skick, hvarföre den äfven
mycket anlitas af promenerande.

„Gångbanorna längs Östra och Västra Chausséerna“ framdrogos från
Kammio till Fattiggårdsvägen och från Ås till Sörnäsvägen enligt fastställt
förslag och tillgodoser den härmed, för en tid framåt, afstannande anläggning-
gar af dylika banor det mest trängande behofvet särskildt för den talrika, å
stadens arrendelägenheter bosatta befolkningen.

Det för „Underhåll af Chausséernas körbanor“ beviljade anslaget 12,000
mk öfverskreds med icke mindre än *Tmf.* 3,705: 92, trots det att remonterna
icke utfördes så omfattande och grundligt som ske bort. Det synes derföre
nödvändigt att för framtiden anskaffa tidsenligare redskap för åstadkommande
af en starkare körbana.

Hamnar.

„Omläggning af Brolocket å Magasinskajen“ utfördes vintertid enligt
förslaget.

Å anslaget för „Upptagning af sjunkna vrak“ i hamnarna, med hvilka
tvenne hela skrof förutom andra sjunkna föremål upptogos, återstår *Tmf.* 669:
35, hvarföre kontot icke afslutades, utan öfverfördes behållningen till följande
år då Hamnkontoret ytterligare önskade få några rensningar verkställda.

Å „Underhåll af kajer och bojar“, utfördt enligt Hamnkontorets anvis-
ning, återstår likaledes en behållning af *Tmf.* 2,316: 68.

„Vågbrytaren i Sandvikshamnen äfvensom i Fiskarhamnen vid Hafsga-
tan“ kunde icke beläggas med arbete, emedan den förra är beroende af den
slutliga lösningen af Helsingfors hamnbanefråga och till den senare icke fanns
tillgång på sprängsten.

„Ångbåtsbrygga i Sörnäs“, hvilken var afsedd att för 400 mk anläggas
nedanför beccakningshuset, kunde, enligt Hamnkontorets anvisning, lämpli-
gare anordnas vid västra ändan af ballastbron och kräfde en kostnad af en-
dast *Tmf.* 266: 95.

Renhållnings-
väsendet.

„Renhållningsväsendet“ har handhafts på föreslaget sätt och ungefär i

öfverensstämmelse med de beräknade kostnaderna med undantag af pissoirers och latriners underhåll som stigit till mer än dubbla beloppet. Byggnadskontoret hade vid budgetens uppgörande antagit att skötseln och underhållet af det allmänna afträdet i Rådhuset skulle bekostas af inkomsten från det-samma, men då denna hänfördes till stadens öfriga inkomster, drabbades underhållsanslaget af en opåräknadt stor utgift.

Kontot „Grusning af lekplan och uppförande af hägnad kring folkskole-tomten vid Annegatan“ kan ej ens detta år afslutas, alldenstund firman J. D. Stenberg & Söner icke afhjelpat de vid synen anmärkta felen vid utförandet af hägnaden.

Förutom dessa, i budgeten upptagna arbeten, hafva på grund af Drät-selkammarens förordnande, genom Byggnadskontoret utförts följande arbeten: Remont af vägen i Brunnssparkens östra område för *Smc* 630: 49; Skjul å Tull- och Packhusgården för *Smc* 1,610: 58; Ombyggnad af kanalen under Unionsgatan mellan Alexanders- och N. Esplanadgatorna, för en kostnad af 1,044: 58 *Smc*; Aflopskanal från N:o 13:b vid Rödbergsgatan, utförd i sam-manhang med kanalen under Stenhuggaregatan för en kostnad af 1,691: 26 *Smc*; Vattenledning till tomt N:o 11 vid Nikolaigatan, (för de tvenne sista upptogos anslag i påföljande års budget) samt Vattenledning från Östra Chausséen till N:o 15 vid 2:dra linien å Berghäll för 3,450 mk.“

Angående de under året utförda byggnadsföretag, hvilka såsom af Drät-selkammaren utgifna på entreprenad endast i korthet berörts uti Byggnads-kontorets ofvan intagna berättelse, torde ännu följande böra här omnämnas.

Det under föregående år påbörjade¹⁾ uppförandet af saluhallen fortgick, efter ett kort afbrott under den kallaste tiden²⁾, ända till maj månad, då så-väl det af byggmästaren Th. Croll utförda murningsarbetet slutfördes³⁾ som ock den af firman J. C. Harcourt i Duisburg verkställda uppsättningen af jern-konstruktionen afslutades med taktäckningens utförande⁴⁾. Sedermera vidtog asfalteringen af golfvet, som å entreprenad utfördes af Helsingfors asfalttak-filtfabrik efter ett pris af 47 pi per kvadratfot⁵⁾; vidare uppsättningen af trä-inredningen för butikerna, hvars utförande å entreprenad öfvertagits af Sand-vikens aktiebolag för en betingad ersättning af 130 mk 50 pi per salustånd, eller inalles 15,660 mk⁶⁾; äfvensom anbringandet af diskskifvor, dels af ce-mentmosaik, som levererades af Helsingfors cementgjuteriaktiebolag efter ett pris af 44 mk pr stycke⁷⁾, dels af trä med zinkbeklädnad, hvilken utfördes

Oafslutadt ar-bete.

Arbeten utom budgeten.

Saluhallens uppförande.

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 84. — ²⁾ Drkns prot. den 4 jan. § 13. — ³⁾ D:o d:o den 31 maj § 15. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 juni § 15. — ⁵⁾ D:o d:o den 12 april § 29. — ⁶⁾ D:o d:o den 22 febr. § 7. — ⁷⁾ D:o d:o den 15 febr. § 28.

af bleckslagaren G. W. Sohlberg¹⁾). Derjemte förseddes byggnaden med vattenledning²⁾, elektrisk belysning³⁾, ett visareur⁴⁾, äfvensom det för uppsyningsmannen afsedda vaktrummet med eldstad⁵⁾ jemte vattenreservoir för uppvärmning af vatten⁶⁾ m. m. Byggnaden uppläts till begagnande den 1 augusti. Totalkostnaden för byggnaden, för hvilken inalles 210,000 mk af Stadsfullmäktige beviljats, uppgick till 217,883 mk 83 pi, nämligen:

för grundmurning, betoneri- ng och uppmurning af tegelfyll-		
ningen	62,866	mk 05 pi
„ jernkonstruktion jemte tak, rännor m. m.	69,629	„ 40 „
„ ritningar och uppsigt	2,350	„ — „
„ tegel	4,640	„ — „
„ träinredningen	16,243	„ 51 „
„ målning	2,500	„ — „
„ asfaltering af golf, trottoir m. m.	10,011	„ 51 „
„ diskskifvor m. m. af cement	5,280	„ — „
„ ornament m. m. af zink och gips	5,118	„ — „
„ vattenledning	4,577	„ 85 „
„ gatläggning	4,602	„ 75 „
„ tull	17,278	„ 30 „
„ diverse	12,786	„ 46 „

Summa 217,883 mk 83 pi

Tillbyggnaden
å fattiggården
samt uppförandet
af en arbets-
inrättning.

Det jemväl under föregående år påbörjade⁷⁾ arbetet för tillbyggnaden å fattiggården samt för arbetsinrättningen, hvilkas utförande öfverlemnats åt byggmästaren A. Stenroos, verkställdes enligt aftal och slutfördes — med undantag af yttre brädfodring, som först senare skulle utföras — inom den utsatta tiden, så att byggnaderna i november kunde öfverlemnas till Fattigvårdsstyrelsens disposition⁸⁾. Den kontraktsevenliga ersättningen för arbetets utförande utgjorde 125,000 mk, men i följd af några under dess fortgång vidtagna förändringar⁹⁾ samt särskilda kompletteringsarbeten steg totalkostnaden till 126,257 mk 90 pi¹⁰⁾, hvaraf dock 6,000 mk tillsvidare skulle innehållas för brädfodring.

Allmänna afträden i Teateresplanaden och å packhustomten.

Byggnaderna för allmänt afträde i Teateresplanaden samt å packhus-

¹⁾ Drkns prot. den 21 juni § 18. — ²⁾ D:o d:o den 5 april § 9 och den 12 april § 29. — ³⁾ D:o d:o den 5 juli § 22, den 26 juli § 14 och den 2 aug. § 9. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 juni § 42. — ⁵⁾ D:o d:o den 9 aug. § 6. — ⁶⁾ D:o d:o den 16 sept. § 15. — ⁷⁾ Se 1888 års berättelse pag. 85. — ⁸⁾ Drkns prot. den 11 okt. § 1 och den 15 nov. § 12. — ⁹⁾ D:o d:o den 21 juni § 43. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 11 okt. § 1.

tomten¹⁾ slutfördes jemväl under året och betingade en totalutgift, den förra af 11,837 mark 2 pi och den senare af 7,500 mk.

Utförandet af folkskolebyggnaden å Berghäll²⁾ öfverlemnades på entreprenad åt ingenjören G. A. Hellgren mot en betingad ersättning af 71,000 mk³⁾, under uppsigt af arkitekten Th. Höijer, som uppgjort ritningarna för byggnaden⁴⁾. Uti denna entreprenad ingick dock icke anskaffandet och uppsättningen af ventilationsinrättningen, som skulle utföras efter ritningar och under uppsigt af ingenjören R. Kolster⁵⁾, ej heller kaloriferen som skulle levereras af Osbergska verkstaden för en summa af 5,714 mk⁶⁾. Enligt de uppgjorda kontrakten skulle samtliga arbeten vara utförda inom den 1 augusti 1890, så att byggnaden från höstterminens början skulle kunna användas för sitt ändamål.

Utförandet af
folkskolehuset
å Berghäll.

Den af Stadsfullmäktige under året beslutna⁷⁾ branddepoten å villan Necken utfördes under Brandkommissionens uppsigt⁸⁾ och betingade en totalkostnad af 994 mk 67 penni.

Branddepoten å
villan Necken.

Angående vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har vattenledningsingenjören aflemnat följande berättelse:

Vattenlednings-
gens utvidgning.

	<i>Från</i>	<i>til</i>	<i>Från</i>	<i>til</i>
<i>„Anläggningen och dess utvidgning:</i> Vattenledningens bokförda värde vid ingången af år 1889 utgjorde	—	—	1,676,463	39
<i>Utvidningar under år 1889:</i>				
Inköp af vattenmätare	7,253	04		
Utvidgning af vattenuppfodringsverket	73,697	64		
Utsträckning af rörnätet:				
Till Brunsparkens östra villakomplex	7,378	64		
Tilloppsrör från Janssons mossa till Alexandersgatan	118,881	42		
Vattenledning till lasarett- och barnhemsbyggnaderna å fattiggården	6,213	56		
5 st. afstängningskranar å rörnätet	967	60		
3 ” ” ” å filterna	335	19		
1 ” vattenpost i Brunsparken	623	59		
4 ” ” ” för gatuspolning	765	44		
1 ” brandpost vid V. Chausséen	359	08		
Regleringsarbeten enl. Stadsfullmäktiges beslut af den 20 mars 1888	40,000		256,475	20
Vattenledningens värde vid utgången af år 1889	—	—	1,932,938	59

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 84. — ²⁾ Se ofvan pag. 23. — ³⁾ Drkns prot. den 19 juli § 14, den 26 juli § 12, den 2 aug. § 26, den 9 aug. § 17 och den 27 sept. § 8. — ⁴⁾ D:o d:o den 2 aug. § 12. — ⁵⁾ D:o d:o den 13 sept. § 9, den 20 sept. § 15, den 27 sept. § 8. — ⁶⁾ D:o d:o den 13 dec. 1889 § 12 och den 13 jan. 1890 § 4. — ⁷⁾ Se ofvan pag. 25. — ⁸⁾ Drkns prot. den 14 juni § 5.

Antalet vatten-
mätare.

Antalet år 1889 uppsatta vattenmätare utgjorde 57 och funnos vid årets slut inalles 603 vattenmätare i bruk, hvaraf 8 st. tillhörde konsumenter.

Utvidgning af
vattenuppför-
dringsverket.

Stadens snabba tillväxt och till följd deraf ökade vattenkonsumtion hade redan under de senaste åren låtit en utvidgning af pumpverket framstå som en önskvärd åtgärd och föranledde år 1889 beställningen af ett nytt vattenuppfodringsverk ämnadt att drivas med ånga. Redan år 1888 hade af ingenjör R. Kolster utarbetats projekt till ett ångpumpverk med $\frac{2}{3}$ af det äldre pumpverkets uppfodringsförmåga, hvilken endast vid normalt vattenstånd i ån förmår tillgodose maximalkonsumtionen. I den icke osannolika händelse att vattenkraften i ån skulle förslå endast för en af det gamla pumpverkets båda turbiner och samtidigt till följd af behöfliga reparationer endast den ena hälften af det nya pumpverket kunde begagnas, skulle emellertid enligt detta första projekt endast $\frac{5}{6}$ af den erforderliga vattenmängden kunnat presteras, och det provisionela pumpverket alltså fortfarande bort qvarstå. Då detta, bestående af två gammalmodiga lokomobiler, emellertid är i hög grad bränsleödande, och lokomobilerna, förutom räntan å deras inköpskostnad, äfven komme att medföra årligen återkommande underhållskostnader, ökades det projekterade ångpumpverkets uppfodringsförmåga genom ytterligare en ångpanna förutom de två föreslagna, hvaraf en skulle stå i reserv, till den dubbla ursprungliga, så att det provisionela pumpverket äfven i ofvanantydnda ogynnsamma händelse skulle vara obehöfligt och sålunda kunna försäljas. I enlighet härmed beställdes ångpumpverket hos Hannoversche Maschinenbau Actien-Gesellschaft i Hannover, men anlände endast de tre pannorna inom år 1889. Pump- och pannhuset blef deremot färdigt i Oktober månad sagda år, så när som på maskinfundamenterna och inre inredning, hvilka icke kunde fullständigt utföras förrän maskinerna anländt.

Vattenledning
till östra
Brunsparken.

Vattenledningen till Brunsparkens östra villakomplex fullbordades genom nedläggning af 200 mm rör under en del af Park- och Badhusgatorna i stället för förut befintliga 100 mm rör. Totalkostnaden för sagde vattenledning stiger till 36,378 mark 64 penni, hvaraf 29,000 mark redan äro observerade i 1887 års berättelse.

Tilloppsröret
från tryckröret
till Alexanders-
gatan.

„Tilloppsrör från tryckröret i Janssons mossa till 300 mm ledningen under Alexandersgatan.“ Närmast afsedt att tillgodose vattenbehovet i villorna längs Ö. Chausséen samt å Berghäll, utfördes den nya ledningen med så stor diameter som 300 mm för att möjliggöra vattentillförseln till staden äfven om det gamla under V. Chausséen ledande tilloppsröret skulle taga skada, samt utsträcktes af denna anledning till stadens centrum. Arbetet fullbordades inom årets utgång, med undantag af ledningen genom Tölöviken, emedan det för

dess nedsänkning erforderliga istäcket å viken icke hunnit bilda sig under den milda höstvintern, äfvensom ledningen längs Broholmen, som uppsköts till dess frågan om Unionsgatans sänkning och utbredning derstädes blefve afgjord.

Regleringsarbetena enligt Stadsfullmäktiges beslut omfatta, såsom af efterföljande tablå framgår, rätt betydande utvidgningar af rörnätet. Kostnaderna härför äro tillsvidare i Byggnadskontorets böcker sammanförda med dem för samtidigt pågående planerings- samt kanalisationsarbeten och har för vattenledningsarbetena endast en approximativ kostnad af 40,000 mark, hvilken framdeles bör justeras, upptagits såsom ökning af kapitalvärdet.

De särskilda utsträckningarnes längd och diameter, äfvensom antalet derå uppsatta brandposter och afstängningskranar, framgå af nedanstående tabell.

Regleringsar-
beten.

Utsträckning.	Rörlängd i m.					Afstängningskranar st.	Brandposter st.
	300 mm rör	200 mm rör	150 mm rör	100 mm rör	50 mm rör		
300 mm tillopprör ifrån Ås till Alexandersgatan	3,161	—	—	—	—	30	12
Vattenledning till lasaretsbyggn. å fattiggården	—	—	—	—	123	4	—
Vattenuppfodringsverket i Gammelstaden	16	—	—	—	—	4	—
Vattenledning till Brunnsparkens östra villakomplex	—	283	—	—	—	3	—
D:o under Hafsgatan	—	—	—	162	—	1	1
D:o under Skeppsredaregatan . . .	—	—	—	68	—	1	1
D:o under Jungfrustigen	—	—	—	84	—	1	1
D:o under Sandvikskajen	—	—	—	100	—	1	1
D:o under Sandviksgatan	—	—	—	52	—	3	—
D:o under Wladimirsgatan	—	—	—	81	—	1	—
D:o under Eriksgatan	—	—	—	133	—	1	—
D:o under Gräsviksgatan	—	—	—	160	—	2	1
D:o under Repslagaregatan	—	—	—	135	—	1	2
D:o under Arbetaregatan	—	—	—	138	—	3	—
D:o under Smedsgatan	—	—	—	276	—	1	4
D:o under Kampgatan	—	—	—	105	—	2	1
D:o under Jägaregatan	—	—	—	6	—	—	1
D:o under Docksgatan	—	—	—	9	—	2	—
D:o under Stenhuggaregatan . . .	—	—	—	27	—	—	—
D:o under Nikolaigatan	—	—	—	65	—	2	1
Transport	3,177	283	—	1,601	123	63	26

Utsträckning.	Rörlängd i m.					Afstängningskranar st.	Brandposter st.
	300 mm rör	200 mm rör	150 mm rör	100 mm rör	50 mm rör		
Transport	3,177	283	—	1,601	123	63	26
Vattenledning under 2:dra, 3:dje o. 4:de linien å Berghäll	—	—	106	289	22	3	3
Brandpost å ledningen under V. Chausséen	—	—	—	—	—	1	1
Trädgårdsvattning post i Brunns-parken	—	—	—	—	38	1	—
5 st. afstängningskranar å rörnätet	—	—	—	—	—	5	—
	3,177	283	106	1,890	183	73	30
Rör upptagna ifrån ledningarna under Unions-, Park-, och Badhusgatorna samt i Janssons mosa, i och för utbyte emot större rör	—	—	97	1,609	—	—	—
Tillkommit under år 1890	3,177	283	9	281	183	73	30

Rörnätets utsträckning.

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1889:

	400 mm	300 mm	200 mm	150 mm	100 mm	50 mm	Summa	Afstängningskranar st.	Brandposter st.
	m	m	m	m	m	m			
31 December 1888	3,140	4,646	2,184	5,044	24,772	750	40,536	150	277
Tillkommit år 1889	—	3,177	283	9	281	183	3,933	73	30
Summa	3,140	7,823	2,467	5,053	25,053	933	44,469	223	307

Vid slutet af år 1889 funnos i bruk staden tillhöriga 4 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, 3 st. dricksvattenkastare, 13 st. pissoirer, 3 st. offentliga afträden, 3 st. fontäner, 13 st. vattenafhemtningsposter för betalande konsumenter, 8 st. vattenposter för gatubevattning, 13 st. vattenposter för trädgårdsbevattning samt 1 st. hydraulisk hiss. Af stadens hus voro 14 försedda med vattenledning.

Förvaltning, drift, underhåll och diverse:

 Kostnaderna för
vattenlednin-
gen.

	<i>Frnc.</i>	<i>pt.</i>	<i>Frnc.</i>	<i>pt.</i>
<i>Förvaltning och drift:</i>				
Löner och arvoden	10,637	70		
Ved, olja m. m. till pumphuset	699	08		
Rörläggare- och handtlångaredagsverken	4,205	—		
Resemedel för Byggnadskontorets ingenjörer	300	—		
Anslag till utrikesresa för vattenledningsingenjören	2,000	—		
Bränsle, olja, trassel samt eldaredagsverken för det provisionela pumpverket	4,299	—	22,140	78
<i>Underhåll och diverse:</i>				
Remont af filterbassinen	473	85		
Remont af vattenledningens byggnader, öfrigt underhåll, brandförsäkringspremier och utskyllder m. m.	15,213	12		
Tvättning och komplettering af sanden i en filterafdelning	3,432	72		
Ombyggnad af locket öfver tilloppsrännan till turbinerna	555	55		
Underhåll af elektriska vattenståndsmätaren	212	—		
Uppförande af ny gångbro öfver Vanda å	3,965	31		
Reparation och justering af vattenmätare	832	90	24,685	45
Summa <i>Frnc.</i>	—	—	46,826	23

De under år 1889 i och för rengöring och reparation ombytta mätarenes antal utgjorde 171 eller 28,3 % af hela antalet i bruk varande vattenmätare.

Anslagssumman för förvaltning, drift och underhåll utgjorde 45,740 mark, uti hvilken ingick 900 mark för påfyllning af tilloppsröret till filtern, ett arbete, som icke kom till utförande emedan fråga uppstått om filtrernas eventuella förändring. Anslagssumman blef öfverskriden med 2,076 mark 53 penni, till följd af kostnader som förorsakades af vattenbristen i Vanda å och sträng köld under vårvintern.

Under en del af vårvintern användes med anledning af vattenbrist i ån det provisionela pumpverket, hvarmed 53,737 m³ uppforslades. Enär kostnaderna för bränsle etc. enligt ofvanstående tablå utgjorde 4,299 mark, steg uppfodringskostnaden för hvarje m³ vatten till omkring 8 penni emot 13 penni under året förut. Som bränsle användes nämligen delvis från stadens arbeten kvarblifvet virke, hvilket erhöles för blotta transportkostnaden.

 Kostnaden för
vattenuppför-
dringen.

Pumpverkets
verksamhet.

Pumpverket arbetade enligt nedanstående tablå:

Månad.	Antal dagar	Pumpens nummer.	Timmar.	Medeltid timmar pr dygn.	Antal slag.	m ³
Januari	31	1 2	434 473	29,26	493,439	85,858
Februari	28	1 2	597 609			
Mars	31	1 2	687 731	45,76	980,139	170,544
April	30	1 2	684 695			
Maj	31	1 2	537 421	30,90	716,454	124,663
Juni	30	1 2	484 506			
Juli	31	1 2	535 513	33,81	635,435	110,566
Augusti	31	1 2	522 550			
September	30	1 2	554 535	36,30	630,073	109,633
Oktober	31	1 2	545 558			
November	30	1 2	568 536	36,80	674,679	117,394
December	31	1 2	492 504			
Summa	365	—	13,270	36,35	8,244,450	1,434,534

Totala vattenkonsumtionen, hvilken år 1888 utgjorde 1,241,876 m³, har under år 1889 ökat med 192,658 m³ eller med omkring 15,5 %.

Vattenförbruk-
ningen.

Vattenförbrukningens storlek under de olika månaderna af år 1889, jemförd med den månadliga medelförbrukningen 119,544,5 m³ framgår af följande sammanställning:

Månad.	% öfver (+) eller under (-) medel- talet.	Månad.	% öfver (+) eller under (-) medel- talet.
Januari	— 28,2	Juli	— 7,5
Februari	+ 6,7	Augusti	— 13,2
Mars	+ 42,7	September	— 8,3
April	+ 25,6	Oktober	— 6,3
Maj	+ 4,3	November	— 1,8
Juni	— 7,9	December	— 6,1

Differensen emellan högsta och lägsta förbrukningen pr månad utgör enligt ofvanstående 70,9 %.

Af de vid slutet af år 1889 uppdebiterade 1,025 konsumenterna betalade 453 vattenafgiften enligt uppmätning. Gratiskonsumtion har såsom förut egt rum till stadens arbeten, gatuspolning, bevattning af planteringar, rörsköljning, frostskydd, eldsläckning äfvensom till förut nämnde stadens hus, fribrunnar, hästhoar, fontäner och pissoirer. En del af förbrukningen har uppmätts och befunnits som följer:

För hästhon vid Gasverket	2,640 m ³
„ „ „ Jernvägstorget	2,895 m ³
„ „ och utkastare vid Kokhuset . .	4,050 m ³
„ „ och pissoir å Broholmen	8,610 m ³
	<u>Summa 18,195 m³</u>

Räknas härtill förbrukningen för 12 återstående pissoirers spolning uppskattningsvis med 60,000 m³, finner man att gratiskonsumtionen för dessa inrättningar och hästhoarna utgör 78,195 m³, motsvarande enligt sjelfkostnadspris en årlig utgift af 2,549 mk 16 p. för staden.

Fördelning af inkomsterna från vattenledningen år 1889 med afseende å konsumtionens beskaffenhet:

Inkomsterna
från vattenled-
ningen.

Konsumenter.	Enligt rumbe- räkning eller öf- verens- kom- melse.		Enligt uppmät- ning.		Mätare- hyra.		Summa		% af totalin- komsten.
	<i>Sm.</i>	<i>ni.</i>	<i>Sm.</i>	<i>ni.</i>	<i>Sm.</i>	<i>ni.</i>	<i>Sm.</i>	<i>ni.</i>	
Publika byggnader, skolor, sjukhus och ka- serner	3,888	26	21,308	32	2,430	—	27,626	58	12,0
Arbetarebostäder	1,458	—	332	—	24	—	1,814	—	0,8
Industriela-, kommunikations-, bad- och tvättinrättningar, hotell, restaurationer och diverse	1,554	76	81,690	16	3,904	59	87,149	51	38,0
Privata	75,026	26	31,403	—	6,661	73	113,090	99	49,2
Summa	81,927	28	134,733	48	13,020	32	229,681	08	100,0

Vattenståndet i
Vanda å.

Vattenståndet i Vanda å år 1889:

M å n a d.	Medeltal m.	Maximum m.	Minimum m.
Januari	+ 0,09	+ 0,24	+ 0,03
Februari	— 0,12	+ 0,03	— 0,36
Mars	— 0,14	+ 0,03	— 0,72
April	+ 0,57	+ 1,59	— 0,24
Maj	+ 0,85	+ 1,05	+ 0,18
Juni	+ 0,04	+ 0,15	— 0,15
Juli	+ 0,04	+ 0,21	— 0,27
Augusti	+ 0,27	+ 0,54	+ 0,06
September	+ 0,25	+ 0,87	+ 0,06
Oktober	+ 0,39	+ 0,75	+ 0,12
November	+ 0,32	+ 0,63	+ 0,24
December	+ 0,26	+ 0,57	+ 0,15
För hela året 1889	+ 0,24	+ 1,59	— 0,72

Islossningen inträffade år 1889 den 24 April.⁴

Öfriga uti berättelsen ingående statistiska uppgifter äro intagna uti de längre fram ingående tabellbilagorna.

Bland ärenden, som ega sammanhang med vattenledningen, torde ännu följande böra här omnämnas.

Vattenledning
under tredje li-
nien å Berghäll.

Med anledning af en utaf innehafvare af arrendetomter vid Tredje linien å Berghäll gjord anhållan att vid pågående arbete för nedläggning af kanal under nämnda linie från tomten N:o 7 till chausséen jemväl vattenledningsrör måtte här utläggas, för afhjelpande af den i trakten rådande vattenbristen, beslöt Drätselkammaren¹⁾ låta omedelbart utföra detta vattenledningsarbete, för hvilket kostnaden beräknades blott till 1,600 mark, samt att sedermera derom hos Stadsfullmäktige anmäla.

Vattenledning
till villan Hum-
levik å Meilans.

Likaså beviljade Drätselkammaren på särskilda villkor²⁾ en framställd an-
hållan om tillstånd att till villan Humlevik å Meilans låta inleda vatten ifrån
de å stadens arbets- och fattiggård nedlagda rören.

Vattenledning
till gaskontroll-
rummet samt
under Nikolai-
gatan från Eli-
sabetsgatan till
Gengatan.

På gjorda framställningar förordnade Drätselkammaren jemväl att, sedan
för gaskontrollen rum under året upplåtits i folkbibliotekshuset³⁾, detsamma
skulle förses med vattenledning⁴⁾ äfvensom att vattenledningen omedelbart

¹⁾ Drkns prot. den 19 juli § 5, den 2 aug. § 28 och den 9 aug. § 15. — ²⁾ D:o d:o den 27 sept. § 16. — ³⁾ D:o d:o den 22 mars § 21. — ⁴⁾ D:o d:o den 4 okt. § 22.

skulle utsträckas under Nikolaigatan från Elisabetsgatan till N:o 29 vid förstnämnda gata¹⁾, detta senare arbete dock under förbehåll att egaren af sagda gård iklädde sig kostnaden för denna ledning, i fall ej nödigt anslag för denna utsträckning af rörnätet komme att af Stadsfullmäktige i följande års utgiftsstat beviljas, hvilket dock sedermera skedde.

Deremot afslogos af Drätselkammaren på särskilda skäl ansökningar om inrättande af vattenledning och afloppskanal under Wladimirsgatan till tomten N:o 7²⁾ under Malmgatan till tomten N:o 8³⁾ samt till Djurgårdsvillorna N:ris 9 och 10⁴⁾), hvarjemte Drätselkammaren för denna gång afböjde ett förslag om vattenledningens utsträckande till den för stadens folkskolor upplätta gården N:o 18 vid Nikolaigatan⁵⁾.

För det till utförande beslutna⁶⁾ ångpumpverket för vattenledningen hade ritningar på Drätselkammarens föranstaltande uppgjorts af ingenjören R. Kolster⁷⁾, som äfven öfvervakade uppställningen af verket⁸⁾, hvilket på grund af uppgjortt kontrakt⁹⁾ skulle levereras af Hannoversche Maschinenbau Actiengesellschaft i Hannover inom den 30 november mot en betingad ersättning af 58,120 Reichsmark samt uppställas inom den 1 februari 1890. Den för verket nödiga byggnaden uppfördes, enligt af vattenledningskontoret uppgjorda ritningar¹⁰⁾, af byggmästaren J. Ahde för en ersättning af 16,371 mark och fullbordades under året¹¹⁾.

Emedan vattenståndet i Wanda å under vårintern var mycket lågt, så att det provisoriska, af tvänne lokomobiler drifna vattenuppfodringsverket måste anlitas¹²⁾, samt i anledning deraf äfven qvarndriften i Gammelstadsqvarnen på Drätselkammarens yrkande inställdes, beviljade Kammarerna på gjord ansökan¹³⁾ arrendatorn af qvarnen ett afdrag af 350 mark å det under året förfallna qvarnarrendet.

Den nya gångbro öfver Wanda å invid pumpverket, för hvilken i årets budget funnits upptaget ett anslag af 3,800 mark. levererades af firman J. C. Harcourt¹⁴⁾ i Duisburg efter ett pris af 316 Reichsmark pr ton och steg hela kostnaden för densamma incl. montering till 3,965 mark 31 penni.

Afslagna ansökningar om utsträckning af vattenledningen.

Ångpumpverket för vattenledningen.

Ersättning åt arrendatorn af Gammelstadsqvarnen.

Ny gångbro öfver Wanda å.

¹⁾ Drkns prot. den 20 sept. § 21 och 27 sept. § 2. — ²⁾ D:o d:o den 26 april § 9, den 31 maj § 27 och den 7 juni § 10. — ³⁾ D:o d:o den 22 mars § 8. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 sept. § 1 och den 22 nov. § 10. — ⁵⁾ D:o d:o den 8 mars § 14 och den 3 maj § 15. — ⁶⁾ Se 1888 års berättelse pag. 30. — ⁷⁾ Drkns prot. den 26 april § 15. — ⁸⁾ D:o d:o den 28 juni § 3. — ⁹⁾ D:o d:o den 28 juni § 3, den 12 juli § 11 och den 9 aug. § 14. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 5 juli § 10 och den 12 juli § 27. — ¹¹⁾ D:o d:o den 6 dec. § 1 och den 20 dec. § 16. — ¹²⁾ D:o d:o den 15 febr. § 23. — ¹³⁾ D:o d:o den 8 mars § 20. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 22 febr. § 9 och den 24 maj § 6.

Reparation af
Gammelstads
långbro.

Med anledning af att nödig remont måste företagas af den körbro öfver Wanda å, hvaröfver landsvägen leder, och hvilken till en del underhålles af Helsingfors stad och till en del af lägenhetsinnehafvare i Helsinge, verkställes nytt skifte, hvarvid underhållsskyldigheten af hälften utaf den 25 meter långa bron tillskiftades staden¹⁾. För den sedermera verkställda remonten af bron utanordnades ur stadskassan 295 mark 51 penni²⁾.

Utsträckning
af gaslednin-
gens rörnät.

Efter det Gaslysningsaktiebolaget, jemlikt § 4 i det mellan staden och bolaget afslutade kontrakt, hos Drätselkammaren anmält, hvilka utsträckningar af rörnätet bolaget under året ärnade företaga, blef förslaget af Drätselkammaren i hufvudsak godkändt³⁾ och skulle sålunda nedan nämnda rörsträckningar af bolaget inrättas med följande antal lykter:

Rörsträckningen	Rörens		Antal lykter
	längd i fot	diam. i tum	
Båtsmansgatan	1,850	3	15
	300	2	
	300	1 ¹ / ₂	
Skepparegatan, mellan Skarpskytte- och Jägaregatorna	300	3	2
	20	1 ¹ / ₂	
Smedsgatan, mellan Skeppare- och Fabriksatorna	1,400	3	10
	200	1 ¹ / ₂	
Fabriksatorn, mellan Smeds- och Docksgatorna	600	3	4
	80	1 ¹ / ₂	
Munkholmsgatan, mellan Docksgatan och Fiskaretorget	750	2	5
	100	1 ¹ / ₂	
Albertsgatan, mellan Smeds- och Rödbergsgatorna	450	2	3
	60	1 ¹ / ₂	
Väfvaregatan, mellan Smeds- och Rödbergsgatorna	450	2	3
	60	1 ¹ / ₂	
Styransgatan, mellan Fabriks- och Sjömansgatorna	300	2	2
	40	1 ¹ / ₂	
Docksgatan, mellan Fabriks- och Rödbergsgatorna	900	2 ¹ / ₂	5
	80	1 ¹ / ₂	
Rödbergsgatan	300	2 ¹ / ₂	1
	20	1 ¹ / ₂	
Sjömansgatan, mellan Styrans- och Docksgatorna	170	1 ¹ / ₂	1
	1,650	2 ¹ / ₂	
Gräsviksgatan, mellan Lappviksgatan och Gräsvikskajen	220	1 ¹ / ₂	10
	650	2 ¹ / ₂	
Barnhemsgatan, mellan Gräsviks- och Arbetaregatorna	100	1 ¹ / ₂	5
	450	2	
Arbetaregatan, mellan Barnhems- och Lappviksgatorna	60	1 ¹ / ₂	4
	450	2	
Sandvikskajen, mellan Sandviks- och Repslagaregatorna	60	1 ¹ / ₂	3
	2,400	2	
Wladimirsgatan, mellan Fredriksgatan och Gräsvikskajen	600	1 ¹ / ₂	16
	1,000	3	
Eriksgatan, mellan Abrahams- och Fredriksgatorna samt Gräsvikskajen	600	4	15
	300	1 ¹ / ₂	
	800	2	3
Sandviksgatan, mellan Andreae- och Gräsviksgatorna	600	2	
	210	1 ¹ / ₂	3
	600	2	
Repslagaregatan, mellan Sandvikskajen och Gräsviksgatan	300	1 ¹ / ₂	3
Summa	19,780	—	110

¹⁾ Häradsrättens i Helsinge prot. den 3 sept. § 4. — ²⁾ Drkns prot. den 13 dec. § 21.
— ³⁾ D:o d:o den 17 maj § 14.

De 57 petroleumgaslyktor, hvilka i följd af denna utvidgning af gatnätet blefvo disponibla, äfvensom 13 af de till Kammarens disposition enligt budgeten ställda, placerades sedermera af Kammaren¹⁾, enligt Byggnadskontorets förslag, förnämligast å Broholmarne, vid chausséerna, å Berghäll och i Brunnsparken.

Placering af lediga petroleumgaslyktor.

Derjemte biföll Drätselkammaren ett framställt förslag²⁾ att å Broholmen skulle uppställas, i stället för ett motsvarande antal petroleumgaslyktor, fyra stycken elektriska glödlampor med en lyskraft af 16 normalljus, med hvilka en entreprenör erbjudit sig att underhålla belysning mot en ersättning af 30 mark pr lampa för hela lysåret.

Elektrisk belysning å Broholmen.

För att bereda möjlighet till aflopsledning från tomten N:o 13b vid Rödbergsgatan förordnade Drätselkammaren, på gjord ansökan³⁾, till anläggning af en mindre kloak under Stenhuggaregatan, för hvilken nödigt anslag sedermera utverkades i utgiftsstaten för 1890.

Aflopskanal under Stenhuggaregatan.

Likaså biföll Drätselkammaren⁴⁾ en anhållan af universitetet om tillstånd till inrättande af en aflopsledning längs berget från astronomiska observatoriets tomt till en söder om tomten befintlig dæld, för afvattning af tomten i och för en tillämnad nybyggnad.

Aflopsledning från astronomiska observatoriet.

En af innehafvare af särskilda lägenheter vid vestra chausséen gjord framställning om att staden, för undvikande af det myckna dammet å chausséen, skulle låta under sommaren vid behof fukta densamma på lämpligt sätt, ansåg sig Drätselkammaren ej kunna villfara⁵⁾, men för följande år föreslogos, såsom ofvan nämnts⁶⁾, åtgärder som tillgodosågo äfven detta behof.

Befuktning af vestra chausséen.

Den staden, jemlikt öfverenskommelse med gårdsegarne⁷⁾, åliggande befuktningen af den makadamiserade Parkgatan verkställdes genom Byggnadskontorets försorg med anlåtande af enkla tunnor⁸⁾.

Befuktning af Parkgatan.

Sedan under föregående år genom utslag af Guvernören, hvilket fått vinna laga kraft⁹⁾, bestämts grunderna för fördelningen af vägaunderhållet inom östra området af Ulrikasborgs brunnsspark, fastställdes af Magistraten¹⁰⁾ den närmare fördelningen af nämnda underhåll, hvarigenom staden såsom egare af villorna N:ris 17, 21, 22 och 23 ålades resp. 2,131, 3,215, 3,620 och 2,715 ‰ samt för stadens öfriga andelar i vägarna 15,498 ‰ af hela underhållskostnaden. Tillika fastställdes den mellan Drätselkammaren å stadens vägnar samt öfriga egare

Vägaunderhållet inom Brunnsparkens östra område.

¹⁾ Drkns prot. den 2 aug. § 10 och den 9 aug. § 29. — ²⁾ D:o d:o den 6 sept. § 17. — ³⁾ D:o d:o den 19 juli § 18. — ⁴⁾ D:o d:o den 24 maj § 17. — ⁵⁾ D:o d:o den 26 april § 2 och den 3 maj § 18. — ⁶⁾ Se ofvan pag. 26. — ⁷⁾ Se 1888 års berättelse pag. 25. — ⁸⁾ Drkns prot. den 3 maj § 18. — ⁹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 101. — ¹⁰⁾ Mag:ns prot. den 22 dec. 1888 § 7, Drkns prot. den 1 febr. § 37.

af villor inom nämnda område träffade öfverenskommelsen angående såväl underhållets och renhållningens af vägarne jemte trottoirer som ock snöplogningens å desamma verkställande genom stadens försorg, hvilken öfverenskommelse skulle gälla från den 1 januari 1889 tills densamma å någondera sidan uppsades, med förbehåll att uppsägningen borde ske inom den 1 december för att öfverenskommelsen skulle upphöra att gälla från den 1 påföljande januari.

Hamnbanc-
frågan.

Efter det Stadsfullmäktige under föregående år uppdragit¹⁾ åt Drätselkammaren att, efter verkställande af nödiga undersökningar, i samråd med Jernvägsstyrelsen uppgöra förslag och kostnadsberäkningar för åstadkommande af en hamnbana från statsjernvägarnes bangård till Skatudden i enlighet med några antydda alternativ, afgaf Drätselkammaren²⁾ sagda förslag och beräkningar för följande fyra särskilda sträckningar: I) från Tölö jernvägsbank längs stranden af Kaisaniemi park och Botaniska trädgården under långa bron och norr om ryska proviantmagasinet samt längs Brobergs- och Norra kajen till Skatudden med bispår till Södra hamnen; II) enligt alternativ I utom att linien skulle dragas i nivå med långa bron och söder om proviantmagasinet; III) från statsjernvägarnes vedplan öfver Kampmalmen, längs vestra och södra hafsstranden, Parkgatan, skeppsvarfsområdet och kajen kring Södra hamnen till Skatudden; samt IV) genom esplanaderna öfver Salutorget. Drätselkammarens dervid gjorda förslag gick ut på att Stadsfullmäktige i förstärkt antal skulle besluta:

att af de olika projekten till åstadkommande af en hamnbana för Helsingfors godkänna alternativ III, för hvilken jernväg kostnaderna voro beräknade till 2,299,232 mark, hvaraf dock 127,055 mark belöpte sig å arbeten inom statsbangårdens område, om hvilkas utförande Jernvägsstyrelsen allaredan gjort framställning, samt 333,884 mark representerade värdet af mark som staden för jernvägen skulle disponera;

att ofvan nämnda jernväg skulle för stadens räkning utföras, i hvilket afseende koncession borde å jernvägen utverkas, med tillkännagifvande att staden hade för afsigt att söka öfverlemna jernvägens exploitation åt statsjernvägarne;

att medel till jernvägsbyggnaden skulle till en början anskaffas sålunda att staden hos Styrelsen anhöll om ett förskott på billiga vilkor, till belopp af högst 2,000,000 mark att lyftas i mån af behof uti poster af exempelvis 100,000 mark, med skyldighet för staden att återbetala förskottet sedan jern-

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 27. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 267 af 29 dec. (Stfgs tryckta handl. för 1890 N:o 6).

vägsbyggnaden blifvit färdig och afsynad samt i hvarje fall inom fem år efter det första raten lyftats;

att Stadsfullmäktige, med framhållande af de betydliga uppoffringar staden stode i beråd att ikläda sig för förbättrandet af sina hamnförhållanden och kommunikationer samt under åberopande af att de hamnbanor, som i öfriga städer utförts, till största delen bekostats af statsverket, ville hos Styrelsen anhålla att för jernvägsanläggningen och dermed förenade hamnarbeten måtte af statsmedel beviljas en subvention till belopp af en miljon mark;

att för återbetalande af de utaf statsverket för jernvägsanläggningen förskotterade medlen, till den del desamma icke betäcktes af ofvan nämnda subvention, skulle af staden upptagas ett obligationslån med längre amorteringstid; samt

att för banbyggnadens utförande skulle tillsättas en byggnadsstyrelse af fyra personer.

Beträffande arbetet i planteringarna under 1889 har stadens under året nyantagna trädgårdsmästare till Drätselkammaren afgifvit följande berättelse: Stadens planteringar.
Underhåll.

„Från den 20 maj, då undertecknad tillträdde stadsträdgårdsmästarbefattningen, och till årets slut hafva följande arbeten blifvit utförda:

I planteringarna hafva arbetena hufvudsakligen bestått i att underhålla gräsplaner, promenadgångar, lekplaner, chausséer och dammar samt träd- och buskpartier m. m.

Gräsplanerna voro i allmänhet tufviga och ojemna samt till stor del bevuxna med ogräs. För att afhjelpa detta erfordras en grundlig planering och påfyllning med mull samt insåning med dertill lämpligt gräsfrö, men till följd af den långt framskridna årstiden kunde icke dessa arbeten utföras, utan inskränktes desamma endast till att inså gräsfrö på sådana ställen der gräset visade en svag och ojemn växtlighet.

Komplettering af träd och buskar måste äfven af ofvan nämnda skäl hänskjutas till kommande år.

Staden öfvertog vården och skötseln af Riddarhusqvären mot en årlig ersättning af 300 mark¹⁾. Planteringarne derstädes voro högst vanvårdade och måste till följd häraf genomgå en grundlig omläggning och förändring; fördenskull blefvo de gamla och vanprydande buskagen undanröjdade, gångar anlagda, gräsplanerna planerade och insådda med gräsfrö. En mindre vattenfontän placerades i midten af sqvären och omgafs med blad- och blomsterväxter²⁾. Äfven framför Riddarhustrappan blef en mindre blomsteranordning utförd.

Riddarhus-
sqvären.

¹⁾ Se ofvan pag. 27. — ²⁾ För denna skulle Direktionen för riddarhuset till staden utbetala ersättning af högst 500 mark, Drkns prot. den 31 maj § 37 och den 21 juni § 37.

Växterna såväl till nämnda planteringar, som till dem omkring Runebergs staty, levererades från Finska Trädgårdsföreningen.

Brunnsparkens
omreglering.

Till Brunnsparken har transporterats mull och fyllnadsämnen att der uppläggas för kommande behof till de föreslagna försköningsarbetena. Det beviljade anslaget för nämnda ändamål öfverskreds med *Smk* 314: 20, emedan ett större parti mull kunde erhållas från den under arbete varande Repslagaregatan, och för att planteringarna icke skulle gå miste om denna mull, användes för transport af densamma ofvanstående belopp.

Till Observatoriibergen har transporterats ett mindre parti fyllning och mull.

För ofvannämnda arbeten hafva uti stadens promenader, planteringar och trädskolor $2,929\frac{3}{4}$ karldagsverken, $1,476\frac{1}{4}$ qvinnodagsverken samt 415 hästdagsverken blifvit utförda. Af fyllning, lersand, grus och mull hafva transporterats till här nedanstående platser inalles 9,826 lass.

Fördelningen
af arbetskost-
naderna.

Härtill bifogas ytterligare en förteckning öfver omkostnaderna, fördelade på följande planteringar:

Esplanaderna.

1,110 karl- och qvinnodagsverken	1,929: —	
95 $\frac{1}{4}$ hästdagsverken	571: 50	
476 lass mull och fyllning	218: 40	
Blomsterväxter omkring Runebergs staty	996: 42	3,715: 32

Kaisaniemi.

938 $\frac{1}{2}$ karl- och qvinnodagsverken	2,007: 90	
97 hästdagsverken	582: —	
482 lass mull och sand	237: 80	2,827: 70

Brunnsparken.

701 $\frac{3}{4}$ karl- och qvinnodagsverken	1,287: 42	
82 $\frac{1}{2}$ hästdagsverken	495: —	1,782: 42

Djurgården.

292 $\frac{3}{4}$ karl- och qvinnodagsverken	682: 75	
20 hästdagsverken	120: —	802: 75

Riddarhussqvären.

359 $\frac{1}{4}$ karl- och qvinnodagsverken	1,032: 33	
19 $\frac{3}{4}$ hästdagsverken	118: 50	
1,001 lass fyllning, lersand och mull m. m.	699: 10	
Fontän	228: —	
Vattenpost med rörledning	474: 95	

Blomsterväxter	201: 79	
Diverse	125: 40	2,880: 07

Sqvären vid Finlands Bank.

130 karl- och qvinnodagsverken	250: 30	
11 hästdagsverken	66: —	316: 30

Kyrkotorget.

87 karl- och qvinnodagsverken	189: 02	
4 ³ / ₄ hästdagsverken	28: 50	217: 52

Trekanten.

118 ¹ / ₂ karl- och qvinnodagsverken	274: 55	
8 ¹ / ₄ hästdagsverken	49: 50	
50 lass lersand	20: —	344: 05

Brunnsplanen.

208 ¹ / ₂ karl- och qvinnodagsverken	476: 85	
11 ¹ / ₄ hästdagsverken	67: 50	544: 35

Elisabetstorget.

52 ³ / ₄ karl- och qvinnodagsverken	123: 85	
3 ¹ / ₄ hästdagsverken	19: 50	143: 35

Kommunala sjukhuset.

25 ¹ / ₂ karldagsverken	56: 20	
¹ / ₂ hästdagsverk	3: —	59: 20

Trädskolorna.

50 ³ / ₄ karldagsverken	— —	105: 45
---	-----	---------

Mullgården.

5 karldagsverken	— —	19: 40
----------------------------	-----	--------

Materialgården.

28 ¹ / ₄ karldagsverken	123: 95	
¹ / ₂ hästdagsverk	3: —	126: 95

Parkgatan.

32 ¹ / ₂ hästdagsverken, vattning	— —	195: —
---	-----	--------

Östra villavägen.

15 ¹ / ₂ hästdagsverken, vattning	— —	93: —
---	-----	-------

Alléen i Brunnsparcken.

5 hästdagsverken, vattning	— —	30: —
Soffor och Säten	— —	305: 50
Diverse	— —	3,467: 37
Omkostnaderna från den 1 januari till och med den 20 maj hafva uppgått till	— —	5,310: 09
Hägnader	— —	1,454. —
	Fmk	— — 24,740: 37

Brunnsparckens nyanläggning.

227 karldagsverken	909: 55	
7 hästdagsverken	42: —	
6,033 lass mull och fyllnadsämnen	<u>4,362: 65</u>	5,314: 20

Observatoriibergens nyanläggning.

70 $\frac{1}{2}$ karldagsverken	231: 80	
1 hästdagsverk	6: —	
1,784 lass mull och fyllning	<u>937: 10</u>	<u>1,174: 90.^a</u>

b) Arenden beträffande stadens lösa egendom och penningeväsen.

Underhållet af
brandtele-
grafen.

Emedan Allmänna telefonaktiebolaget uppsade det under föregående år afslutade¹⁾ kontraktet angående underhållet af brandtelegrafan, vidtogs åtgärd²⁾ om brandtelegrafens underhåll genom brandverkets egen försorg, och skulle detta underhåll ombesörjas af en brandkonstapel under uppsigt af brandmästaren³⁾.

Inventariibo-
kens komplette-
ring.

Inventariiboken öfver stadens löseegendom kompletterades genom införskaffande från de särskilda nämnderna af uppgifter om timade förändringar. Sammandrag af nämnda bok meddelas längre fram bland tabellbilagorna.

Inkomster och
utgifter under
1889.

Bland dessa bilagor ingå äfven redogörelsen för stadens inkomster och utgifter under 1889, jemförelsen mellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet samt uppgiften om stadskassans ställning vid årets utgång.

Stadens kassa-
kreditiv.

Emedan det kontokurantkontrakt, Drätselkammaren under föregående år afslutat med Wasa Aktiebank⁴⁾, utgick den 1 februari samt banken ej var villig att på samma vilkor förnya kontraktet, afslöt Drätselkammaren, efter försig-

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 96. — ²⁾ Drk:ns prot. den 1 febr. § 25. — ³⁾ D:o d:o den 31 maj § 31. — ⁴⁾ Se 1888 års berättelse pag. 96.

gångna underhandlingar, ett kreditivkontrakt¹⁾ med Nordiska Aktiebanken för handel och industri, enligt hvilket staden för det saldo, hvarmed dess uttagningar intill 300,000 mark öfverstege insättningarne, skulle erlægga en ränta af $4\frac{1}{2}$ % pr år, medan staden åter för hvarje creditsaldo skulle åtnjuta en ränta af 2 % . Kontraktet afslutades blott för ett halft år, men prolongerades sedermera²⁾ för samma tid, hvarjemte kreditens maximibelopp derefter förhöjdes³⁾ till 600,000 mark.

I hvilken mon denna kredit under året togs i anspråk, framgår af följande uppgift om räkningens saldo vid utgången af hvarje månad:

	Stadens skuld	Stadens fordran
	<i>Frnk</i>	<i>Frnk</i>
ult. januari	165,500	—
” februari	218,500	—
” mars	173,300	—
” april	206,800	—
” maj	—	41,700
” juni	—	47,700
” juli	142,100	—
” augusti	178,000	—
” september	200,000	—
” oktober	196,000	—
” november	414,000	—
” december	400,000	—

Vid den 1 november 1889 verkställd⁴⁾ utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolutioner af den 17 maj 1876 och den 7 augusti 1882 upptagna vattenlednings- samt nybyggnads- och regleringslånen, utföllo följande nummer till inlösen:

Utlottning af
obligationer.

Vattenledningslånet af 1876:

Serien Litt. A: N:ris 40, 150, 170, 195, 394.

” ” B: ” 101, 130, 210, 232, 379, 392, 594, 846, 899, 937, 1012, 1094, 1117, 1361.

” ” C: ” 92, 377, 438, 489, 608, 710, 728, 883, 956, 1011, 1094, 1105.

¹⁾ Drkns prot. den 18 jan. § 13. — ²⁾ D:o d:o den 2 aug. § 22. — ³⁾ D:o d:o den 6 sept. § 20. — ⁴⁾ D:o d:o den 1 nov. § 1 och den 8 nov. § 18.

Nybyggnads- och regleringslånet af 1882:

Serien Litt. A: N:ris 2, 4, 42.

” ” B: ” 45, 166, 217, 318, 328, 376, 380, 434, 453, 466, 467,
500, 596.

” ” C: ” 79, 92, 105, 183, 217, 269, 326, 327, 375, 434, 451,
472, 553, 561, 574, 634, 718.

Beträffande redogörelsen för stadens inkomstgifvande rättigheter torde främst böra intagas följande af t. f. trafikamreraren afgifna berättelse om trafikkontorets verksamhet samt uppbörden af trafik- m. fl. afgifter.

Trafikkontorets
verksamhet.

„På sätt af medföljande tablå¹⁾ framgår, steg Trafikkontorets debitering för 1889 till Fmk 309,205: 54. Deraf belöpa sig på tolagsafgiften Fmk 104,407: 29, på trafikafgiften Fmk 270,519: 84, mätningafgiften Fmk 3,380: 93, transitomagasinshyra Fmk 51: 88 samt debetsedelafgiften Fmk 845: 60. Debiteringen öfverstiger 1888 års slutsiffra med öfver 54,000 mark, deraf tolagen med inemot 13,000 och trafikafgiften med närmare 41,000 mark. I budgetförslaget för 1889 upptogs tolagen till 80,000 och trafikafgiften till 230,000 mark. De faktiska debiteringssiffrorna öfverskjuta alltså de beräknade med resp. 24,400 och 40,500, eller i det närmaste 65,000 mark. Den kontanta uppbörden 1889 har utgjort Fmk 370,626: 85. Utestående den 31 december voro Fmk 8,578: 69. Häraf komma på Statsjernvägarnes räkning icke mindre än Fmk 7,250: 82. Af återstoden Fmk 1,327: 87 belöpa sig på december månad Fmk 1,185: 61, på de föregående månaderna endast Fmk 142: 26, som ej kunnat indrifvas. Utaf december månads rester torde Fmk 18: 38 vara att betraktas såsom osäkra, den största delen, Fmk 1,167: 23, deremot såsom säkra. Den summa, som ej torde kunna indrifvas, komme sålunda, oberäknadt statsjernvägarnes trafikafgifter, att för året uppgå till Fmk 160: 64. Häröfver måste jag utbe mig att framdeles få afgifva skild redovisning jemte förslag till afskrifning; i detta nu kunna bestämda siffror ej presteras, enär sista restlängden för december först måste indrifvas och redovisas samt ett par poster äro beroende på konkursbevakning. På samma gång hoppas jag kunna klargöra kontot med statsjernvägarne, som varit beroende af processen rörande trafikafgiftens erläggande af kronan. Tyvärr kommer den ojemförligt största parten i följd af domstolsutslaget i högsta instans att måsta afskrifvas. Utaf hela vår fordran hos Statsjernvägarne för 1889 belöpa sig nämligen på den egentliga oss frändömda trafikafgiften Fmk 6,910: 05, resten Fmk 340: 77 på tolagen och debetsedelafgiften, hvilken vid nyutskrifning af debetsedlarne böra inlöpa fullt.

¹⁾ Se längre fram bland tabellbilagorna.

Uppbörden för 1889 angafs här ofvan till Fmk 370,626: 85. Härtill komma dock i början af året å 1888 års debitering influtna Fmk 780: 09 äfvensom en af Universitetet för 1889 tvefaldt inbetald räkning å Fmk 2: 98, så att hela kassauppbörden under 1889 utgjort Fmk 371,409: 92. Men som i januari 1889 återburos å 1888 års öfverbetalningar ett belopp af 87 penni, slutade sig kassörens uppbördslängd å Fmk 371,409: 05, på sätt äfven rapporten för december utvisar. — Af 1888 års debitering utestodo genom Drätselkontoret såsom rester till 1889 inalles Fmk 4,370: 27. Häraf hafva i början af januari 1889 indrivits Fmk 789: 42; till indrifning genom Magistraten hade öfverlemnats 2 räkningar på tillsammans 2: 88; till afskrifning föreslogos direkte hos Drätselkammaren Fmk 57: 80 samt hos Drätselkontoret Fmk 63: 58; genom Trafikkontoret hafva, såsom förut nämnts, under 1889 uppburits 780: 09; summa 1,693: 77. Återstoden Fmk 2,676: 50, bestickande sig endast och allenast i på statsjernvägarne ställda räkningar, voro oafgjorda vid 1889 års utgång, emedan det definitiva domslutet i processen med Statsjernvägarne först den 31 december kom Trafikkontoret tillhanda.

Vid 1888 års utgång hade kassan i följd af några smärre öfverbetalningar ett öfverskott af Fmk 1: 31. Härå har, såsom ofvan antydts, under 1889 återbetalts 87 penni. Återstoden 44 penni, såsom icke i behörig tid återfordrad, torde bokföras såsom tillfällig inkomst utan att vidare balansera.

Beloppet af den Helsingfors stad tillfallande tolag för till uppstad destinerade varor är mig icke bekant, emedan denna inkomst inflyter direkte till Drätselkontoret. — Detsamma är fallet med de af Drätselkammaren medgifna restitutionerna, hvilka jemväl verkställas af Drätselkontoret. Jemte tablå öfver 1889 års debitering och uppbörd för de skilda månaderna närslutas härjemte summarisk redovisning öfver Trafikkontorets hela uppbörd under 1889 äfvensom kassaredogörelse för såväl Hamn- som Trafikkontoret.“

Uti de under föregående år hos Guvernören anhängiggjorda¹⁾ tvisten angående statsjernvägarne skyldighet att erlægga trafikafgift för särskilda varor, som till staden sjöledes importerats för jernvägarne räkning, resolverade Guvernören²⁾, att, alldenstund ifrågavarande varor blifvit till landet för kronans räkning inhemtade, fördenskull och emedan kronan, jemlikt 14:de punkten af kongl. resolutionen på städernas besvär, gifven den 12 april 1739, är för sina fartyg och varor frikallad från vägare-, bro-, hamn- och mätarepenningar, till hvilka den statsjernvägarne påförda afgiften måste hänföras, och då

Tvist angående statsjernvägarne skyldighet att erlægga trafikafgift.

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 100. — ²⁾ Guv:ns utslag den 25 febr., Drkns prot. den 15 mars § 14.

den omständigheten att kronan eller statsjernvägarne enligt den för Helsingfors stadfasta taxa af den 10 april 1888 ej vore från erläggande af stadsafgifter befriade, icke kunde i någon mon förminska kronans i nyssberörda allmänna resolution behörigen tillförsäkrade rättighet, statsjernvägarne voro ifrån nu ifrågavarande afgift frikallade. Drätselkammaren anförde underdåniga besvär öfver utslaget ¹⁾, under framhållande bl. a. af att åberopade kongl. resolution uppenbarligen blott afsåg transport af kronopersedlar, enär städerna i densamma uttryckligen tillförsäkrats dem tillkommande afgifter för varor, som „vid någon för kronans behof skedd entreprenad och auktion eller när kontrakt om leveranser slutas“ kunde bli underkastade debitering, men Kejs. Senaten fann ²⁾ Drätselkammaren icke hafva anført skäl till ändring af Guvernerens utslag.

Hamnkontorets uppbörd. Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram intagna tabellbilagorna.

Utlekning af fasta fiskförsäljningsplatser. De i fiskarhamnen i Södra hamnen anordnade 30 fasta platserna för fiskförsäljning utarrenderades af Drätselkammaren ³⁾ för tiden från den 1 juni 1889 till samma dag 1890 för afgifter, som varierade mellan 100 och 206 mk samt inalles utgjorde 3,990 mk, motsvarande i medeltal 133 mk för hvarje plats.

Stadskällarerättigheter. Rättigheten att hålla stadskällare, som till den 1 juni 1890 varit upplåten åt handlanden A. F. Lindholm för en årlig afgift af 1,250 mk, öfverläts af honom med Drätselkammarens begifvande ⁴⁾ från den 1 december för den återstående tiden till restauratrisen H. K. Tukiainen.

Inventeringar af stadskassan. Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje kvartal försiggått i stadgad ordning, liksom ock vid de tvänne extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvänne utaf Kammarens ledamöter, på tider som af dem utsatts, hafva några skäl till anmärkningar ej förekommit.

Försäljningen af K. O. Rosengrens donationsfond tillhörig fastighet. Den af Stadsfullmäktige beslutna ⁵⁾ försäljningen af den utaf gårdsegaren Karl Olof Rosengren till staden donerade hälften af gården N:o 6 vid Brunns-husvägen lät Drätselkammaren föranstaltas af auktionskammaren ⁶⁾. Köpeskil-lingen utgjorde 11,750 mk.

Makarne Silfvius' donationsfond. Hos Drätselkammaren anmältes under året att handlanden Erik Johan Silfvius, — hvilken jemte sin före honom hädangångna hustru Gustafva Fredrika Silfvius genom testamente af den 22 maj 1887 till staden donerat fyra tolfedelar af bemälda makars qvarlätenskap, för att under namn af makarne

¹⁾ Drkns brefk. N:o 134. — ²⁾ Kejs. Senatens utslag den 11 okt., Drkns prot. den 1 nov. § 13. — ³⁾ D:o d:o den 17 maj § 1. — ⁴⁾ D:o d:o den 22 nov. § 3. — ⁵⁾ Se ofvan pag. 41. — ⁶⁾ Drkns prot. den 18 okt. § 12.

Silfvius' donationsfond⁴ förvaltas såsom ett stående kapital, hvaraf den årliga räntan borde användas till bekostande af stadens folkskolor — affidit, hvarför Drätselkammaren beslöt¹) låta å stadens vägnar bevaka testamentet, hvilket jemväl efter fru Silfvii frånfalle år 1880 blifvit af staden bevakadt.

c) *Särskilda andra af Drätselkammaren handlagda ärenden.*

Med anledning af ett utaf Stadsfullmäktige Drätselkammaren under år 1887 gifvet uppdrag utarbetade Kammaren förslag till nytt reglemente och ny taxa för vattenledningen²), hvilket i hufvudsak afsåg införandet af obligatorisk vattenmätning i stället för det förut jemsides med debitering enligt mätare använda diskretionssystemet, eller debitering per rum, kreatur m. m., hvarjemte i sammanhang härmed föreslogos några häraf föranledda förändringar, nämligen bestämning om de privata ledningarnes från hufvudröret till mätaren utförande genom stadens försorg, fixa rabatter för större konsumtion samt vid inträffade läckor, nedsättning af hyran för vattenmätare m. m. Förslaget kom till behandling hos Stadsfullmäktige först under följande år.

Sedan stadsingenjören från Stockholm införskaffat en närmare redogörelse för de derstädes begagnade metoderna för tillverkning af och stensättning med nubbsten (tuktad sten)³), beslöt Drätselkammaren⁴) fastställa typerna för den nubbsten, som vid stadens arbeten komme att begagnas, i nära öfverensstämmelse med de i Stockholm använda, hvarjemte Kammaren hemstälde⁵), det Magistraten skulle till efterföljd fastställa ungefär enahanda bestämningar i fråga om den nubbsten, som af enskilde gårdsegare begagnades vid beläggning af deras gatuandelar och gångbanor.

Förteckningen öfver stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införandet af skedda förändringar; hvarjemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarande af stadens rätt i förekommande fall vidtogos.

Förutom i förut omnämnda fall blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg bevakad uti åtskilliga judiciella och administrativa ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose. De flesta af dessa gälde kommunaltaxering eller debitering af allmänna afgäl-

Nytt reglemente och ny taxa för vattenledningen.

Fastställande af typer för nubbsten.

Komplettering af fastighetsboken. — Granskning af säkerhetshandlingar.

Bevakande af stadens rätt i taxeringsärenden, rättegångar m. m.

¹) Drkns prot. den 4 okt. § 16. — ²) D:o d:o den 29 dec. § 3, Drkns skrivv. N:o 268 af 29 dec. (Stfgs tryckta handl. för 1890 N:o 8). — ³) Drkns prot. den 8 febr. § 16. — ⁴) D:o d:o den 28 juni § 15, den 22 nov. § 18 och den 20 dec. § 19. — ⁵) Drkns skrivv. N:o 259 af 20 dec.

der¹⁾ äfvensom inteckning af staden tillkommande arrendefgifter²⁾, vidare ersättning för höjning af gata³⁾, ersättning för ombesörjande af gatuunderhåll⁴⁾, qvarstad å lön⁵⁾, bortskaffande af otillåten kanal⁶⁾ m. m.

Drätselkamma-
rens medlem-
mar.

Drätselkammaren bestod under året af vicehäradshöfdingen A. Norrmén (ordf.), hofrådet C. Nummelin (viceordf.), juriskandidaten L. v. Pfaler (afgick i början af året och ersattes af handlanden M. Hallberg), bandirektörsassistent Th. Frosterus, ingenjören K. M. Moring och murarmästaren A. Ärt. Suppleanter voro: maskindirektörsassistenten K. A. Nordman, kommunalrådet F. V. Grönqvist och byggmästaren E. Heikel.

Drätselkamma-
rens sammanträ-
den, antalet
ärenden m. m.

Drätselkammaren hade under året inalles 62 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 10 extra. Dervid handlades inalles 1,075 diariiförda ärenden, af hvilka 76 voro beroende från de föregående åren samt 999 nya. Af dessa blefvo 992 befordrade till slut samt 83 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 1765. Paragrafantalet i Kammarrens protokoll under året uppgick till 1,685 samt brefnummern till 268.

III. Fattigvårdsstyrelsen.

Den af Fattigvårdsstyrelsen till Drätselkammaren afgifna redogörelsen för dess verksamhet under år 1889 är, med uteslutande af särskilda tabeller hvilka i hufvudsak intagits längre fram, af följande lydelse:

Fattigvårdens
medlemmar och
tjenstemän.

„Den styrelse, som under loppet af år 1889 handhaft stadens fattigvård, har utgjorts af följande invalde personer, nemligen: ordförande, sekreteraren vid Öfverstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna B. Sirén samt ledamöterna

¹⁾ Drkns prot. den 4 jan. § 30, den 8 mars § 6, den 12 april § 25, den 26 april § 21, den 3 maj §§ 35, 43 och 44, den 10 maj §§ 25 och 26, den 17 maj § 28, den 24 maj §§ 8, 9 och 10, den 7 juni § 17, den 21 juni § 16, den 9 aug. § 22, den 16 aug. § 13, den 23 aug. §§ 7 och 8, den 6 sept. §§ 21, 22 och 23, den 20 sept. § 19, den 27 sept. § 33, den 25 okt. § 22 och den 22 nov. § 22. — ²⁾ D:o d:o den 4 jan. § 9, den 11 jan. § 23, den 1 febr. § 6, den 8 febr. § 2, den 1 mars § 2, den 22 mars § 5, den 29 mars § 1, den 5 april § 6, den 17 maj § 5, den 31 maj §§ 1 och 5, den 18 juni § 2, den 9 aug. § 26, den 23 aug. § 4, den 20 sept. § 4, den 22 nov. § 4, den 13 dec. §§ 3 och 4 och den 20 dec. § 4. — ³⁾ D:o d:o den 12 april § 19 och den 21 juni § 30. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 juni § 36 och den 20 dec. § 6. — ⁵⁾ D:o d:o den 6 sept. § 24. — ⁶⁾ D:o d:o den 13 sept. § 8 och den 8 nov. § 30.

der¹⁾ äfvensom inteckning af staden tillkommande arrendefgifter²⁾, vidare ersättning för höjning af gata³⁾, ersättning för ombesörjande af gatuunderhåll⁴⁾, qvarstad å lön⁵⁾, bortskaffande af otillåten kanal⁶⁾ m. m.

Drätselkam-
marens medlem-
mar.

Drätselkammaren bestod under året af vicehäradshöfdingen A. Norrmén (ordf.), hofrådet C. Nummelin (viceordf.), juriskandidaten L. v. Pfaler (afgick i början af året och ersattes af handlanden M. Hallberg), bandirektörsassistent Th. Frosterus, ingenjören K. M. Moring och murarmästaren A. Ärt. Suppleanter voro: maskindirektörsassistenten K. A. Nordman, kommunalrådet F. V. Grönqvist och byggmästaren E. Heikel.

Drätselkam-
marens sammanträ-
den, antalet
ärenden m. m.

Drätselkammaren hade under året inalles 62 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 10 extra. Dervid handlades inalles 1,075 diariiförda ärenden, af hvilka 76 voro beroende från de föregående åren samt 999 nya. Af dessa blefvo 992 befordrade till slut samt 83 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 1765. Paragrafantalet i Kammarens protokoll under året uppgick till 1,685 samt brefnummern till 268.

III. Fattigvårdsstyrelsen.

Den af Fattigvårdsstyrelsen till Drätselkammaren afgifna redogörelsen för dess verksamhet under år 1889 är, med uteslutande af särskilda tabeller hvilka i hufvudsak intagits längre fram, af följande lydelse:

Fattigvårdens
medlemmar och
tjänstemän.

„Den styrelse, som under loppet af år 1889 handhaft stadens fattigvård, har utgjorts af följande invalde personer, nemligen: ordförande, sekreteraren vid Öfverstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna B. Sirén samt ledamöterna

¹⁾ Drkns prot. den 4 jan. § 30, den 8 mars § 6, den 12 april § 25, den 26 april § 21, den 3 maj §§ 35, 43 och 44, den 10 maj §§ 25 och 26, den 17 maj § 28, den 24 maj §§ 8, 9 och 10, den 7 juni § 17, den 21 juni § 16, den 9 aug. § 22, den 16 aug. § 13, den 23 aug. §§ 7 och 8, den 6 sept. §§ 21, 22 och 23, den 20 sept. § 19, den 27 sept. § 33, den 25 okt. § 22 och den 22 nov. § 22. — ²⁾ D:o d:o den 4 jan. § 9, den 11 jan. § 23, den 1 febr. § 6, den 8 febr. § 2, den 1 mars § 2, den 22 mars § 5, den 29 mars § 1, den 5 april § 6, den 17 maj § 5, den 31 maj §§ 1 och 5, den 18 juni § 2, den 9 aug. § 26, den 23 aug. § 4, den 20 sept. § 4, den 22 nov. § 4, den 13 dec. §§ 3 och 4 och den 20 dec. § 4. — ³⁾ D:o d:o den 12 april § 19 och den 21 juni § 30. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 juni § 36 och den 20 dec. § 6. — ⁵⁾ D:o d:o den 6 sept. § 24. — ⁶⁾ D:o d:o den 13 sept. § 8 och den 8 nov. § 30.

pastor F. L. Bengelsdorff, som jemväl var utsedd till vice ordförande, senatskanslisten N. Estlander, handlanden N. Kochtomoff, gårdsegaren E. J. Willstedt, slagtaremästaren J. E. Hacklin och bagaremästaren K. A. Brondin, hvarutom suppleanterne handlanden O. W. Laurent och vaktmästaren J. F. Holmberg vid ledamöters förfall deltog i Styrelsens förhandlingar och beslut.

De presterliga förrättningarne vid arbets- och fattiggården utöfvades af gardespastorn K. A. Hyrkstedt. Inspektorsbefattningen vid sagda inrättning innehades af förre slottsbefallningsmannen K. E. Degerholm och sekreterare-tjensten af kamreraren G. A. Wendell. De för fattigvårdens utgifter erforderliga medel hafva, på Fattigvårdsstyrelsens requisition, lyftats i Drätselkontoret af sekreteraren, som för desamma vid hvarje månads utgång afgifvit redovisning, hvilken genast derå afsändts till Drätselkammaren.

Antalet af dem, som genom Fattigvårdsstyrelsens försorg blifvit vårdade under år 1889, har utgjorts af: Antalet fattige, som vårdats på kommunens bekostnad.

a) Intagna i arbets- och fattiggården 426 personer, deraf:	
högsta antalet på en gång	227
(emot 223 för år 1888)	
i medeltal	205
(emot 200 för år 1888)	
minsta antalet	184
(emot 185 för år 1888)	
b) Utackorderade inom staden	110
(emot 90 för år 1888)	
af dem:	
äldre personer	18
barn öfver 10 år	47
barn under 10 år	45
c) Utackorderade på landet	270
(emot 265 för år 1888)	
af dem:	
äldre personer	130
barn öfver 10 år	84
barn under 10 år	56
d) Understödda med ständiga månatliga bidrag hafva blifvit, dels	
hela familjer, dels enskilda medlemmar deraf, till antal	588
(emot 557 för år 1888)	
deraf äldre personer	282
barn öfver 10 år	123
barn under 10 år	173

e) Pensionerade med räntorna å donerade kapitaler 60 personer.

f) Tillfällig hjälp har utdelats åt 434 personer (emot 397 för år 1888) uti 1,429 poster, deraf i medeltal per månad under januari, februari, mars, oktober, november och december 135 (emot 131 för år 1888) samt under april, maj, juni, juli augusti och september månader 102 (emot 73 för år 1888).

Då antalet af dem, som åtnjutit fattigunderstöd eller hjälp år 1888, uppgick till 1,724 personer och summan af här ofvan uppräknade understödstagare eller vårdade utgör 1,888, har antalet sålunda under året ökat med 164 personer.

Af ständiga understöd hafva under år 1889 indragits:

i följd af dödsfall	31	
för uppnådda 15 år	17	
af särskilda andra orsaker	<u>34</u>	82

och utgifvits:

till äldre personer	62	
för barn	<u>50</u>	112

I arbets- och
fattiggården in-
tagna personer.

De i arbets- och fattiggården under året intagna hafva utgjorts af ålderstigna, bräckliga och sinnessjuka personer, hvilka sistnämndas antal uppgick till 76, äfvensom af sådana barn, hvilka blifvit värlösa eller vanvårdade i dåliga hem och qvarhållits en tid, för att sedan kunna öfverlemnas till andras vård och eftersyn. Att de hos de flesta mer eller mindre brutna krafterna blifvit till afpassadt arbete använda, framgår af den härhos bilagda arbetsförteckningen och vill Fattigvårdsstyrelsen blott antyda att inrättningens behof af skodon, kläder, vedhuggning, rummens renhållning, tvätt och diverse remontarbeten m. m. blifvit genom hjonens sjelfva ombesörjda.

Af förenämnda i fattiggården intagna sinnessvaga personer, 27 män, 48 kvinnor och 1 barn, hafva de, som erfordrat strängare bevakning, i mån af utrymme, vårdats i dårvårdsceller och utgjort inalles 38, deraf högsta antalet på en gång 33, i medeltal 30 och minsta antalet 28. Bland utackordade fattige hafva förekommit 30 sinnessvaga personer, deraf 11 män, 18 kvinnor och 1 barn. Samtliga under året af fattigvården försörjda sinnessvaga personer utgjorde således 106, deraf 38 män, 66 kvinnor och 2 barn.

Kosthållningen vid arbets- och fattiggården har, liksom de senast föregående åren, ombesörjts, under inspektorns närmaste tillsyn, af en hushållerska med biträde af nödig tjenstepersonal och lemnat det resultat att kostnaden för hvarje dagportion eller en fullvuxen persons uppehälle för dagen utgör endast 27 penni.

Följande räkning utvisar fattigvårdens inkomster och utgifter för år 1889. Fattigvårdens
inkomster och
utgifter under
året.

Debet.

Behållning från år 1888:
Förskott hos inspektorn Degerholm 588: 72.

Inkomster:

Ersättning för fattigas underhåll 3,641: 81.
D:o för förskjutna sjukvårds- och begrafningskost-
nader 551: 60.
För fattighjorns arbeten 1,409: 33.
,, försålda svinkreatur 358: —
,, ,, affall vid kosthållningen 24: 90.
Lega för maskinmangel 13: 25.
Ränta på medel å löpande räkning 3: 15:
Jordafkastning från fattiggården, utom hö för in-
rättningens tvenne hästar, värderad till . . . 1,207: — 7,209: 04.
Lyftat å Drätselkammaren 143,100: —

Balans till år 1890.

Saldo 100: 24.

Summa 150,998: —

Kredit.

Utgifter:

Aflöningar 11,127: 50.
För städning 48: —
Arvoden åt tillsyningsmännen 1,230: —
För inspektionsresor 690: 20.
Understöd åt de fattige:
Ständiga 60,672: 51.
Tillfälliga 7,643: 50. 68,316: 01.
Beklädnad för de fattige i fattiggården 6,462: 87.
Kost för d:o d:o:
För inköpta förnödenheter . . . 18,958: 11.
Jordprodukter från fattiggården 1,207: — 20,165: 11.
Sjukvård 4,593: 76.

Kostnader för i särskilda dårvårdsanstalter intagna

personer	12,694: 05.	
Läkemedel	2,814: 54.	
Ved	4,080: 89.	
Inventarier	1,196: 34.	
Häsfoder	493: 88.	
Remontarbeten	5,670: 47.	
Diverse	<u>5,756: 14.</u>	145,339: 76.
Understöd åt värnepligtiges hustrur		770: —
Arbetsinrättningen:		
Organisationskostnader:		
Inventarier m. m	2,214: 81.	
Beklädnad	<u>418: 40.</u>	2,633: 21.
Aflöningar	288: 33.	
Materialier	<u>224: 10.</u>	3,145: 64.

Behållning till år 1890.

Förskott hos inspektor Degerholm	142: 60.	
D:o hos fabrikör Nissinen för jernsängar till arbetsinrättningen	<u>1,600: —</u>	<u>1,742: 60.</u>
	Summa	150,998: —

Då från fattigvårdens förestående utgifter jemte understöd åt värnepligtiges hustrur	146,109: 76.	
afdrages fattigvårdens budget för år 1889 efter afdrag af anslagen för hyra och telefonledning 139,650: —		
så synes att budgeten öfverskridits med		6,459: 76.
Som likväl de af Fattigvårdsstyrelsen uppburna inkomsterna uppgå till	7,209: 04.	
emot uti inkomst förslaget beräknade	5,050: —	
hvarigenom uppstått en skilnad af	<u>2,159: 04.</u>	
så utgör egentliga differensen emellan utgifterna och budgeten .		4,300: 72.

Detta skenbart ogynnsamma förhållande härleder sig, utom af understödstagarenes ökade antal och remontkostnader å fattiggården, till stor del af de större utgifter för beklädnad m. m. åt de flere hjon som, genom fattiggårdens under året fullbordade utvidgning med tillbyggnad, blifvit i inrättningen intagna, för hvilket fall Fattigvårdsstyrelsen, hvad utgifterna beträffar, äfven reserverat sig uti skrifvelse till Drätselkammaren af den 5 oktober 1888.

Af anslaget för organisationskostnader eller inventarier och beklädnad för arbetsinrättningen, utgörande enligt det af Herrar Stadsfullmäktige den 22 februari 1888 godkända utskottsbetänkandet 13,560 mark, har deremot användts endast 4,233 mark 21 penni, hvarigenom vid årets utgång återstod ett odisponeradt belopp af 9,326 mark 79 penni.

Följande tablå utvisar skilnaden emellan de särskilda utgiftstitlarne för åren 1888 och 1889.

	Utgifter.		Under år 1889.	
	år 1889.	år 1888.	Utgifterna	
			ökade med	minskade med
Aflöningar	11,175 50	10,983 —	192 50	— —
Arvoden åt tillsyningsmännen	1,230 —	1,080 —	150 —	— —
För inspektionsresor	690 20	709 83	— —	19 63
Ständiga understöd	60,672 51	57,884 59	2,787 92	— —
Tillfälliga d:o	7,643 50	6,355 —	1,288 50	— —
Beklädnad	6,462 87	4,800 18	1,662 69	— —
Kosthållning	20,165 11	16,316 55	3,848 56	— —
Sjukvård	4,593 76	2,314 —	2,279 76	— —
Dårvård	12,694 05	11,069 —	1,625 05	— —
Läkemedel	2,814 54	3,648 53	— —	833 99
Inventarier	1,196 34	888 41	307 93	— —
Ved	4,080 89	3,181 75	899 14	— —
Hafre	493 88	321 75	172 13	— —
Remontarbeten	5,670 47	2,839 97	2,830 50	— —
Diverse	5,756 14	5,771 55	— —	15 41
Summa	145,339 76	128,164 11	18,044 68	869 03

I afseende å utdelning af räntorna å särskilda till fattigvården donerade och af Drätselkammaren förvaltade kapital, har lyftats:

den 6 februari 1889	1,624: 85.
„ 12 maj „	594: 35.
„ 11 december „	914: 22.
	<u>Summa 3,133: 42.</u>

Utdelning från till fattigvården donerade fonder.

Utdelat åt särskilda personer:

I februari 1889: räntan å Alexandras understöd	200: —
D:o å Gripenbergska fonden	516: 32.
D:o å C. G. Hanells d:o	290: 53.
D:o å Elgska fonden pour les pauvres honteux	618: —
	<u>1,624: 85.</u>

I maj 1889: räkntan å Karl Sierckens donationsfond	168: —	
D:o å särskilda små fonder	426: 35.	594: 35.
I december 1889: räkntan å Lisette Gardbergs donations-		
fond	46: 10.	
D:o å F. Siercks d:o	319: 10.	
D:o å Elsa Maria Lampas d:o	549: 02.	914: 22.
		<u>Summa 3,133: 42.</u>

Öfver fröken Maria Kristina Bergmans och bokhållareenkan Helena Kristina Åkermans testamentsfonder, hvilka förvaltas af Fattigvårdsstyrelsen, hafva räkningar för sistlidet år afgifvits till Drätselkammaren, likasom äfven öfver de medel som lyftats för asylén i Lojo för vanartade barn från Helsingfors, för hvilken asyl dervid anställda lärarinnans berättelse från den 15 november 1888, då skolan tog sin början, till den 1 maj 1889 härhos bifogas.

Verksamheten
å arbetsinrätt-
ningen.

Verksamheten i den förut omnämnda, å fattiggårdens mark uppförda nya arbetsinrättningen, vidtog den 17 december sistlidet år och voro der intagne inalles 8 män, hvilka sysselsattes med tillverkning af inventarier och bekläd-
nad för inrättningens behof.

Följande, af inspektorn å arbets- och fattiggården C. E. Degerholm af-
lemnade handlingar bifogas jemväl härhos, nemligen:

1:o. Förteckning öfver de under år 1889 verkställda arbeten af i fattig-
gården intagne personer.

2:o. Redovisning öfver förnödenheterna för kosthållningen och

3:o. Tablå öfver i arbets- och fattiggården under år 1889 intagna
fattighjon.“

Förenämnda af inspektorn Degerholm afgifna berättelse öfver verkställda
arbeten är af följande lydelse:

„Förutom de särskilda arbeten, för hvilka till fattigvården kontant af mig
inlevererats 1,409 mark 33 penni, hafva, oberäknadt att inrättningens äldre
linne- och gångkläder blifvit erforderligen underhållna, följande arbeten för in-
rättningens behof blifvit verkställda under 1889:

Spånad: 9 lisp. 1 H diverse garn;

Väfnad: 155 alnar trasmattor;

Sömnad: 244 lakan, 190 skjortor, 101 linnen, 189 madrasser, 257 dyn-
öfvertåg, 281 handdukar, 75 barnskjortor, 3 mangeldukar, 6 askpåsar, 18 för-
kläden, 8 par gardiner, 13 koftor, 40 klädningar, 14 kjolar;

Strumpstickning: 39 par ullstrumpor, 16 par linnestrumpor, 13 par van-
tar, en mängd skarfvade och lappade;

Skrädderi-arbeten: 14 mössor, 166 rockar, 214 benkläder, 40 västar;

Skomakeri-arbeten: 27 par stöflor, 102 par kängor, 75 par stora träskor, 660 par mindre träskor, 550 par diverse lappningar;

Snickar- och timmermansarbeten: 4 st. långa bord i matsalen, 8 st. långbänkar i matsalen, 65 mindre bord med dubbla skifvor, 1 etagère till kontorslokalen, 1 liten hylla med svarfvade kolonner till kontorslokalen, 900 par större och mindre träskobottnar, 162 st. större och mindre likkistor, 35 dagsverken vid uppförandet af ett nytt plank, en mängd smärre arbeten för gårdens behof;

Måleri-arbeten: 12 långa bord i matsalen, 24 st. bänkar i matsalen, 65 st. bord, hvitmålade, diverse träkärl, trädgårdssoffor, m. fl. arbeten;

Jordarbeten: Plöjning af gårdens öppna jord, alla förefallande arbeten vid plöjning, sättning, sådd, skötsel och skörd af: 250 lisp. hö, 1,000 st. kålhufvuden, 125 t:nr poteter, 32 t:nr kålrötter, 20 t:nr morötter;

Vedsläpning, mullkörning och latrin-tömning.

För en *nybyggd körväg* af sten, från fattiggården till nya arbetsinrättningen, 303 alnar lång och 9 alnar bred och diverse fyllnings- och planeringsarbeten å den genom de nya tillbyggnaderna under året utvidgade gårdsplanen, användt nästan alla arbetsföra manliga hjon under största delen af sommaren.

Graföppning för 152 personer som afidit under året dels å fattiggården dels i staden.

Transport med likvagn af alla desse afidne.“

IV. Inqvarteringsnämnden.

Inqvarteringsnämndens till Drätselkammaren afgifna årsberättelse för år 1889 är af följande lydelse:

„I enlighet med föreskriften i § 8 af det för Inqvarteringsnämnden fastställda reglemente af den 25 januari 1878 får Nämnden härmed äran afgifva en kort redogörelse om Nämndens verksamhet under förlidet år 1889.

Vid den 29 december 1888 anställdt val hafva Stadsfullmäktige till ledamot i Nämnden för 1889 samt de två följande åren utsett öfversten F. Mansner, som jemväl blifvit vald till Nämndens ordförande för ifrågakomna år 1889, hvarjemte öfversten D. Wärnhjelm och kollegiassessorn E. A. Kjöllnerfeldt qvarstodo från föregående år såsom ledamöter i Nämnden. Suppleanter voro

Nämndens ledamöter och tjänstemän.

Skrädderi-arbeten: 14 mössor, 166 rockar, 214 benkläder, 40 västar;

Skomakeri-arbeten: 27 par stöflor, 102 par kängor, 75 par stora träskor, 660 par mindre träskor, 550 par diverse lappningar;

Snickar- och timmermansarbeten: 4 st. långa bord i matsalen, 8 st. långbänkar i matsalen, 65 mindre bord med dubbla skifvor, 1 etagère till kontorslokalen, 1 liten hylla med svarfvade kolonner till kontorslokalen, 900 par större och mindre träskobottnar, 162 st. större och mindre likkistor, 35 dagsverken vid uppförandet af ett nytt plank, en mängd smärre arbeten för gårdens behof;

Måleri-arbeten: 12 långa bord i matsalen, 24 st. bänkar i matsalen, 65 st. bord, hvitmålade, diverse träkärl, trädgårdssoffor, m. fl. arbeten;

Jordarbeten: Plöjning af gårdens öppna jord, alla förefallande arbeten vid plöjning, sättning, sådd, skötsel och skörd af: 250 lisp. hö, 1,000 st. kålhufvuden, 125 t:nr poteter, 32 t:nr kålrötter, 20 t:nr morötter;

Vedsläpning, mullkörning och latrin-tömning.

För en *nybyggd körväg* af sten, från fattiggården till nya arbetsinrättningen, 303 alnar lång och 9 alnar bred och diverse fyllnings- och planeringsarbeten å den genom de nya tillbyggnaderna under året utvidgade gårdsplanen, användt nästan alla arbetsföra manliga hjon under största delen af sommaren.

Graföppning för 152 personer som afidit under året dels å fattiggården dels i staden.

Transport med likvagn af alla desse afidne.“

IV. Inqvarteringsnämnden.

Inqvarteringsnämndens till Drätselkammaren afgifna årsberättelse för år 1889 är af följande lydelse:

„I enlighet med föreskriften i § 8 af det för Inqvarteringsnämnden fastställda reglemente af den 25 januari 1878 får Nämnden härmed äran afgifva en kort redogörelse om Nämndens verksamhet under förlidet år 1889.

Vid den 29 december 1888 anställdt val hafva Stadsfullmäktige till ledamot i Nämnden för 1889 samt de två följande åren utsett öfversten F. Mansner, som jemväl blifvit vald till Nämndens ordförande för ifrågakomna år 1889, hvarjemte öfversten D. Wärnhjelm och kollegiassessorn E. A. Kjöllnerfeldt qvarstodo från föregående år såsom ledamöter i Nämnden. Suppleanter voro

Nämndens ledamöter och tjänstemän.

under ifrågavarande år öfverstelöjtnanten G. E. M. af Enehjelm och bagarmästaren G. M. Stenius, hvilken sistnämnde dock före årets utgång afflyttat från orten och i hvars ställe Stadsfullmäktige utsett gårdsegaren K. R. Åström till suppleant i Nämnden. Sekreterare och kamreraregöromålen hafva fortfarande bestridits af vicehäradshöfdingen B. Sirén, kvartermästarebefattningen af universitetsnotarien E. af Forselles samt translatörsgöromålen af öfverstelöjtnanten A. Moberg.

Antalet ärenden
m. m.

Under år 1889 har till Nämnden inkommit 223 skrifvelse och remisser från kommandanten, 3 från Guvernören i länet, 3 från Stadsfullmäktige, 5 från Magistraten, 2 från öfriga finska myndigheter och 1 från enskilda personer, eller sålunda inalles 237 skrifvelse. För handläggning af dessa och öfriga å Nämnden ankommande åtgärder har Nämnden sammanträdt 12 gånger, vid hvilka sammankomster antalet §§ uppgått till inalles 264, eller i medeltal 22 ärenden på hvarje sammanträde.

De utgångna expeditionerna, förutom requisitioner och anordningar, uppgingo under året till 129.

Då Nämndens räkenskaper och utgiftsstat är beräknad och avslutas för kalenderåret, har Nämnden, ehuruval de för natura-inqvarteringen behöfliga kvarteren äro upphyrda för hyresåret, fördelat lokalerna och kostnaden för desamma på hela året 1889, eller tiden från den 1 januari till den 1 juni samt från nämnda dag till årets utgång. Och utvisar nedanstående tablå och beräkning ej mindre antalet personer och militära inrättningar, som åtnjutit natura-inqvartering, än för dem upphyrda rum. Hyresmedlen i stället för natura-qvarter deremot utanordnas vid utgången af hvarje månad, i grund af kommandantens afgifna förteckningar. För större åskådlighet äro dessa utgifter sammanställda i följande tabellariska form.

Utanordnade
hyresmedel.

A. *Hyresmedel.* Inqvarteringsnämnden har åt nedanstående antal militärpersoner och militära inrättningar uti den i Helsingfors förlagda ryska militär under år 1889 utanordnat hyresmedel enligt faststæld tariff, till följande belopp:

	A n t a l							Fmg.	pi.
	Generaler		Stabs- och öfverofficere samt deras vederlikar		Underbefäl och manskap		Militär-inrättningar och kanslier		
	gifte	ogifte	gifte	ogifte	gifte	ogifte			
För januari månad	8	—	71	70	43	42	8	18,582	35
” februari ”	8	—	73	68	43	42	8	18,658	40
” mars ”	8	—	73	69	45	42	8	18,574	60
” april ”	8	—	71	65	45	41	8	18,321	95
” maj ”	8	—	73	64	43	42	8	18,451	95
” juni ”	8	—	81	76	48	66	10	20,311	50
” juli ”	8	—	79	73	48	67	10	20,963	68
” augusti ”	8	—	79	75	47	64	10	20,323	35
” september ”	8	—	70	66	45	65	10	19,042	78
” oktober ”	8	—	70	67	46	67	10	18,995	40
” november ”	8	—	73	62	45	63	10	19,039	08
” december ”	8	—	73	64	46	62	10	19,119	—
	Summa							230,384	04
Af de utbetalta hyresmedlen har vederbörande befäl till Nämnden återburit för mycket utrequirerade belopp för särskilda officerare m. fl. inalles								428	50
<i>Anmärkning:</i> Möjligen hafva några poster direkte från trupperna återburits till drätselkontoret, ehuru Nämnden derom icke blifvit underrettad.									
De för år 1889 utbetalta hyresmedlen torde alltså rätteligen utgöra endast finska mark								229,955	54

B. *Quarter i stället för hyresmedel.* Inqvarteringsnämnden har åt följande antal militärpersoner och militära inrättningar vid den i Helsingfors förlagda ryska militär under år 1889 anvisat quarter enligt gällande inqvarteringsreglemente. Quarter i stället för hyresmedel.

	Underbefäl och manskap		Militära inrättningar, kanslier m. m.	Bonings- och embestrum	Rum för befjäring och kök
	gift	ogift			
Under tiden 1 januari till 1 juni 1889	3	63	4	39	8
Under tiden 1 juni till och med 31 december 1889	2	44	2	17	4

Dessutom har Inqvarteringsnämnden under året 1889 anvisat bostad åt följande antal i tillfälliga tjensteuppdrag till Helsingfors för kortare tid kommanderade militärpersoner:

	Generaler	Stabs- och öf- verofficerare samt deras ve- derlikar.
I den för ändamålet upphyrda lokal i Nya hotellet	—	33
I andra för tillfället upphyrda lokaler	3	—
Kostnaden för natura-inqvarteringen utgjorde för år 1889:		
I hyror för lokaler	<i>Smf.</i>	8,756: 53
För björkved till eldning af bonings- och embetsrum	”	1,129: 92
” barrved till matkokning och brödbakning	”	182: 41
” ljus	”	110: 43
” halm till bäddar åt underbefäl och manskap	”	42: 56
	Summa <i>Smf.</i>	10,221: 85

För kvartalet december 1888—februari 1889 utanordnades i februari sistnämnda år i hyresersättningar för genom Inqvarteringsnämndens försorg upphyrda kvarter *Smf.* 3,128, hvaraf *Smf.* 1,042: 47 belöper sig på december månad 1888 och återstoden *Smf.* 2,085: 33 på januari och februari månader 1889, hvarutom ett belopp af *Smf.* 17: 60 blifvit särskildt utanordnad å hotellerna Kleineh och Kämp för tillfällig inqvartering. För kvartalet december 1889—februari 1890 utanordnades under sistnämnda månad i hyresersättningar för genom Nämndens försorg upphyrda kvarter *Smf.* 1,612, hvaraf *Smf.* 576 belöper sig på december månad 1889 och återstoden på januari och februari månader 1890.

Då ifrån ofvannämnda årskostnad för natura-inqvarteringen, *Smf.* 10,221: 85, afdrages den staden af Ryska Riksskattkammaren författningsenligt tillkommande ersättning, öfver hvilken Inqvarteringsnämnden, enligt för året gällande tariffer, till Drättselkammaren afgifvit behöriga requisitioner, med *Smf.* 8,877: 83, uppstår en förlust för kommunen af *Smf.* 1,344: 02, hvaraf belöper sig på den hos restauratören Haglund i Nya hotellet upphyrda, men från den 1 juni 1890 uppsagda lokal för i tillfälliga tjensteärenden resande officerare och civila tjenstemän *Smf.* 762: 16 och resten på de hos fruarna Priganoff och Augustofsky upphyrda lokaler för underbefäl och manskap, emedan antalet resande militärer, hvilka inqvarterats i förstnämnda lokal, under år 1889 varit betydligt mindre, än under de föregående åren, och några af de för underbefäl och manskap upphyrda lokalerna i följd af ständiga förändringar med de inqvarterade någon tid af året stått lediga samt lämpliga rum för det i hyrestariffen fastställda priset icke kunnat anskaffas af Inqvarteringsnämnden, som för några rum varit tvungen att erlægga större hyra.

C. <i>Diverse kostnader.</i> Arvoden för Inqvarteringsnämndens tjänstemän och vaktmästare för år 1889	<i>Fmk</i> 7,200: —	Diverse kostnader.
Kansliexpenser och under året uppköpta inventarier för Nämnden	„ 297: 90	
	<u>Summa <i>Fmk</i> 7,497: 90</u>	

Sammandrag af kostnaderna för ryska militärens inqvartering i Helsingfors år 1889. Sammandrag af kostnaderna.

A. Utbetalta hyresmedel	<i>Fmk</i> 229,955: 54
B. Kostnader för anvisade qvarter i stället för hyresmedel „	10,221: 85
C. <i>Diverse kostnader</i>	„ 7,497: 90
	<u>Summa <i>Fmk</i> 247,675: 29</u>

Derifrån afgår:

Ryska Riksskattkammarens ersättning:	
för utbetalta hyresmedel	<i>Fmk</i> 229,955: 54
„ anvisade qvarter i stället för hyresmedel . „	<u>8,877: 83</u> 238,833: 37
Den kostnad, som kommunen fått vidkännas för hela inqvarteringen under år 1889 utgör alltså <i>Fmk</i> 8,841: 92“.	

V. Förmyndarenämnden.

Förmyndarenämndens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse för året är af följande lydelse:

„Till fullgörande af den Förmyndarenämnden åliggande skyldighet att till Herrar Stadsfullmäktige afgifva berättelse angående sin verksamhet under sistlidna år 1889 får Nämnden härhos anmäla:

1:o att de å Nämnden ankommande göromål varit Nämndens ledamöter emellan fördelade på enahanda sätt som under föregående år;

2:o att Nämndens förteckningar för ifrågavarande år upptagit: tillförordnade förmyndare 134, kuratorer 5 och s. k. naturliga förmyndare 115;

3:o att de under året från pastorsembetena i stadens svensk-finska och tyska församlingar ankomna förteckningar öfver personer, som under 1888 års senare och 1889 års förra hälft affidit och efterlemnad minderåriga barn, jemte

Nämndens ledamöter och arbetsfördelning.

Antalet förmyndare.

Antalet sterbhus med omyndige.

C. <i>Diverse kostnader.</i> Arvoden för Inqvarteringsnämndens tjänstemän och vaktmästare för år 1889	<i>Fmk</i> 7,200: —	Diverse kostnader.
Kansliexpenser och under året uppköpta inventarier för Nämnden	„ 297: 90	
	<u>Summa <i>Fmk</i> 7,497: 90</u>	

Sammandrag af kostnaderna för ryska militärens inqvartering i Helsingfors år 1889. Sammandrag af kostnaderna.

A. Utbetalta hyresmedel	<i>Fmk</i> 229,955: 54
B. Kostnader för anvisade qvarter i stället för hyresmedel „	10,221: 85
C. <i>Diverse kostnader</i>	„ 7,497: 90
	<u>Summa <i>Fmk</i> 247,675: 29</u>

Derifrån afgår:

Ryska Riksskattkammarens ersättning:	
för utbetalta hyresmedel	<i>Fmk</i> 229,955: 54
„ anvisade qvarter i stället för hyresmedel . „	<u>8,877: 83</u> 238,833: 37
Den kostnad, som kommunen fått vidkännas för hela inqvarteringen under år 1889 utgör alltså <i>Fmk</i> 8,841: 92“.	

V. Förmyndarenämnden.

Förmyndarenämndens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse för året är af följande lydelse:

„Till fullgörande af den Förmyndarenämnden åliggande skyldighet att till Herrar Stadsfullmäktige afgifva berättelse angående sin verksamhet under sistlidna år 1889 får Nämnden härhos anmäla:

1:o att de å Nämnden ankommande göromål varit Nämndens ledamöter emellan fördelade på enahanda sätt som under föregående år;

2:o att Nämndens förteckningar för ifrågavarande år upptagit: tillförordnade förmyndare 134, kuratorer 5 och s. k. naturliga förmyndare 115;

3:o att de under året från pastorsembetena i stadens svensk-finska och tyska församlingar ankomna förteckningar öfver personer, som under 1888 års senare och 1889 års förra hälft affidit och efterlemnad minderåriga barn, jemte

Nämndens ledamöter och arbetsfördelning.

Antalet förmyndare.

Antalet sterbhus med omyndige.

från pastorsembetet å Sveaborg ankomna enahanda förteckning för förra hälften af år 1889 upptaga 62 sådana personer; och hafva af sterbhusen efter dem 25 af Nämnden ansetts ega den förmögenhet att redovisning öfver de omyndigas tillgångar borde afgifvas;

Förmyndareförordnanden.

4:o att Nämnden utverkat eller blifvit hörd öfver tillförordnande af förmyndare i 26 och kuratorer i 11 fall samt öfver 3 myndiga personers ställande under förmyndareinseende och 3 under dylikt inseende ställdes befriande derifrån äfvensom inför Rådstufvurätten blifvit hörd eller afgifvit yttrande i 12 särskilda frågor beträffande försäljning af och 22 frågor rörande in-teckning i omyndiges fastighet;

Förmyndares redovisningsskyldighet.

5:o att af tillförordnade förmyndare 36 och af naturliga förmyndare 34 icke, ehuru genom kungörelse i stadens tidningar derom erinrade, inom den 1 maj upptett bevis öfver fullgjord redovisningsskyldighet för år 1888, hvarföre skriftlig påminnelse härom ågått de försumlige. Derefter hafva de flesta fullgjort berörda skyldighet eller af Nämnden utverkat sig anstånd dermed samt endast 4 tillförordnade och 3 naturliga förmyndare lemnat påminnelsen helt och hållet obeaktad. Då till följd deraf stemming om de försumliges lagliga förpligtande att omförmälda åliggande fullgöra blifvit uttagen, hafva de samtliga efter dem ågången stemming rätt för sig gjort, hvarför stemningstalan ej behöft emot någon fullföljas.“

VI. Helsovårdsnämnden.

Den af Helsovårdsnämnden afgifna årsberättelsen för 1889 är särskildt till tryck befordrad, hvarför derur här endast intagits de statistiska uppgifter som ingå i efterföljande tabeller.

VII. Folkskoledirektionen.

Den af folkskoleinspektorn afgifna årsberättelsen för läsåret 1888—1889, angående folkskoleväsendet i Helsingfors stad är, med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

från pastorsembetet å Sveaborg ankomna enahanda förteckning för förra hälften af år 1889 upptaga 62 sådana personer; och hafva af sterbhusen efter dem 25 af Nämnden ansetts ega den förmögenhet att redovisning öfver de omyndigas tillgångar borde afgifvas;

Förmyndareförordnanden.

4:o att Nämnden utverkat eller blifvit hörd öfver tillförordnande af förmyndare i 26 och kuratorer i 11 fall samt öfver 3 myndiga personers ställande under förmyndareinseende och 3 under dylikt inseende ställes befriande derifrån äfvensom inför Rådstufvurätten blifvit hörd eller afgifvit yttrande i 12 särskilda frågor beträffande försäljning af och 22 frågor rörande inteckning i omyndiges fastighet;

Förmyndares redovisningsskyldighet.

5:o att af tillförordnade förmyndare 36 och af naturliga förmyndare 34 icke, ehuru genom kungörelse i stadens tidningar derom erinrade, inom den 1 maj upptett bevis öfver fullgjord redovisningsskyldighet för år 1888, hvarföre skriftlig påminnelse härom ågått de försumlige. Derefter hafva de flesta fullgjort berörda skyldighet eller af Nämnden utverkat sig anstånd dermed samt endast 4 tillförordnade och 3 naturliga förmyndare lemnat påminnelsen helt och hållet obeaktad. Då till följd deraf stemming om de försumliges lagliga förpligtande att omförmälda åliggande fullgöra blifvit uttagen, hafva de samtliga efter dem ågången stemming rätt för sig gjort, hvarför stemningstalan ej behöft emot någon fullföljas.“

VI. Helsovårdsnämnden.

Den af Helsovårdsnämnden afgifna årsberättelsen för 1889 är särskildt till tryck befordrad, hvarför derur här endast intagits de statistiska uppgifter som ingå i efterföljande tabeller.

VII. Folkskoledirektionen.

Den af folkskoleinspektorn afgifna årsberättelsen för läsåret 1888—1889, angående folkskoleväsendet i Helsingfors stad är, med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

från pastorsembetet å Sveaborg ankomna enahanda förteckning för förra hälften af år 1889 upptaga 62 sådana personer; och hafva af sterbhusen efter dem 25 af Nämnden ansetts ega den förmögenhet att redovisning öfver de omyndigas tillgångar borde afgifvas;

Förmyndareförordnanden.

4:o att Nämnden utverkat eller blifvit hörd öfver tillförordnande af förmyndare i 26 och kuratorer i 11 fall samt öfver 3 myndiga personers ställande under förmyndareinseende och 3 under dylikt inseende ställdes befriande derifrån äfvensom inför Rådstufvurätten blifvit hörd eller afgifvit yttrande i 12 särskilda frågor beträffande försäljning af och 22 frågor rörande in-teckning i omyndiges fastighet;

Förmyndares redovisningsskyldighet.

5:o att af tillförordnade förmyndare 36 och af naturliga förmyndare 34 icke, ehuru genom kungörelse i stadens tidningar derom erinrade, inom den 1 maj upptett bevis öfver fullgjord redovisningsskyldighet för år 1888, hvarföre skriftlig påminnelse härom ågått de försumlige. Derefter hafva de flesta fullgjort berörda skyldighet eller af Nämnden utverkat sig anstånd dermed samt endast 4 tillförordnade och 3 naturliga förmyndare lemnat påminnelsen helt och hållet obeaktad. Då till följd deraf stemming om de försumliges lagliga förpligtande att omförmälda åliggande fullgöra blifvit uttagen, hafva de samtliga efter dem ågången stemming rätt för sig gjort, hvarför stemnings-talan ej behöft emot någon fullföljas.“

VI. Helsovårdsnämnden.

Den af Helsovårdsnämnden afgifna årsberättelsen för 1889 är särskildt till tryck befordrad, hvarför derur här endast intagits de statistiska uppgifter som ingå i efterföljande tabeller.

VII. Folkskoledirektionen.

Den af folkskoleinspektorn afgifna årsberättelsen för läsåret 1888—1889, angående folkskoleväsendet i Helsingfors stad är, med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

„Helsingfors kommun underhöll läsåret 1888—1889 5 *högre folkskolor*: Folkskolornas antal och art samt förändringar deri. 2 för gossar (1 svensk och 1 finsk), 2 för flickor (1 svensk och 1 finsk) och 1 för gossar och flickor gemensam (svensk och finsk); 37 *lägre folkskolor*: 19 svenska, 17 finska och 1, hvori undervisades både på finska och på svenska, samt 3 *förberedande folkskolor* (skolor för försummade barn): 2 svenska (1 för gossar och 1 för flickor) och 1 finsk (gemensam för gossar och flickor).

Den för gossar och flickor gemensamma högre folkskolan, hvori undervisades såväl på finska som på svenska, fanns å Sveaborg och bestod af blott tre årsafdelningar; andra årsafdelningen saknades. De fyra öfriga högre skolorna (alla inom den egentliga staden) hade enhvar fullständigt antal årsafdelningar, nemligen fyra, och således tillsammans sexton. Med dem voro förēnade fyratiofem parallelafdelningar, af hvilka 17 hörde till första, 15 till andra, 8 till tredje och 5 till fjerde eller högsta årsafdelningen. Af parallelafdelningarna voro 25 svenska och 20 finska; 8 voro nya för läsåret. — De lägre folkskolornas antal ökades icke under året. Af dem funnos 24 inom sjelfva staden, 8 å villan Surutoin, 4 å villan Fjellidal och 1 (med finskt och svenskt undervisningsspråk) å Sveaborg.

Ordinarie lärarinna vid en lägre folkskola Lydia Vilhelmina Nordling, Förändringar inom lärarepersonalen. född Palmroth, afgick i början af läsåret från sin befattning, och ordinarie läraren vid högre svenska gosskolan Johan Engström afled den 3 november 1888; och utnämdes till ordinarie lärarinna efter fru Nordling extra ordinarie lärarinnan Lydia Sofia Finander samt till ordinarie lärare efter Engström biträdande läraren Frans Fridolf Strömberg. I början af vårterminen entledigades, på gjord anhållan, biträdande läraren vid högre finska gosskolan Hans Brynolf Hollmén från sin tienst. — Till biträdande lärare antogos under året: vid högre finska gosskolan studenterna Viktor August Dahlström, Albin Järvinen och Alvar Renqvist samt vid högre svenska gosskolan studenten Matias Alexander Slotte hvilka alla förut undervisat i folkskola. Såsom biträdande lärarinnor anställdes: vid högre finska flickskolan Aina Andersson, Olga Adèle Johansson, Selma Kohonen, född Faasch, och Helmi Katarina Petterson, af hvilka fru Kohonen genomgått seminarium och de öfriga besökt fruntimmersskola, samt vid högre svenska flickskolan Fanny Hohenthal, Anna Molander och Elin Alma Johanna Sederholm, alla tre seminarister. Hohenthal och Molander öfvergingo från lärarinnebefattningar vid stadens lägre folkskolor. — Till extra ordinarie lärarinnor vid lägre svenska folkskolor antogos Johanna Maria Minnona Forss, född Rancken, Jenny Augusta Fredenberg och Fanny Helena Tavaststjerna, af hvilka den förstnämnda genomgått seminarium och de två

andra besökt fruntimmersskola och derefter utöfvat flerårig lärarinneverksamhet. — Såsom biträdande sånglärarinna blef Ina Maria Blondina Brotherus anställd.

Tjenstlediga under året voro: för sjuklighet ordinarie läraren Oskar Fredrik Dannholm i 4 månader (vikarie seminaristen Matias Forss), ordinarie läraren Johan Engström i två månader (vikarie studenten Matias Alexander Slotte, biträdande läraren Gustaf Adolf Sundholm i 7 månader (vikarier folkskollärarene Abraham Reiman och Mårten Thors,) biträdande läraren Viktor August Dahlström i $\frac{2}{3}$ månad (vikarie folkskolläraren Vilhelm Aleksius Lahti), ordinarie lärarinnan Elin Sofia Veckman i 5 månader (vikarie seminaristen Berta Amalia Hermanson i $\frac{3}{3}$ månader och folkskollärarinna Ida Fredrika Rosqvist i $\frac{1}{3}$ månad), ordinarie lärarinnan Elisabet Emilia Homén i 5 månader (vikarie seminaristen Ida Sofia Salo, född Kekäläinen), biträdande lärarinnan Johanna Charlotta Strömberg, född Erling, i $\frac{2}{2}$ månader, (vikarie seminaristen Rosa Natalia Sagulin), biträdande lärarinnan Maria Elisabet Stenberg i $\frac{2}{2}$ månad (vikarie Erika Vilhelmina Lindroos, som genomgått fruntimmersskola); och för enskilda angelägenheter ordinarie läraren Oskar Fredrik Dannholm i $\frac{5}{6}$ månad (vikarie seminaristen Karl Kettunen), biträdande läraren Hjalmar Johannes Mikander i $\frac{6}{4}$ månader (vikarier studenterna Albin Järvinen i $\frac{1}{4}$ månad och Reinhold Roine i 5 månader), biträdande läraren Hans Brynolf Hollmén i $\frac{2}{2}$ månader (vikarie studenten Emil Henriksson, biträdande läraren Karl Johan Hagfors i $\frac{1}{2}$ månad (vikarier folkskollärarene Adolf Nordman och Frans Fridolf Strömberg, ordinarie lärarinnan Agata Antoinette Ingman hela läsåret (vikarie seminaristen Eva Kristiana Ingman), utnämnda extra ordinarie lärarinnan Johanna Maria Minnona Forss hela vårterminen (vikarie Fanny Irene Malm, som utgått från fruntimmersskola) och extra ordinarie lärarinnan Anna Stenberg, född Brofeldt, i $\frac{1}{2}$ månad (vikarie Laura Charlotta Brofeldt, som utgått från fruntimmersskola). — I början af läsåret, innan de ledigblifna och de nya tjeu-sterna hunnit besättas, och derefter vid sjukdomsfall af kortare varaktighet bland lärarepersonalen tjenstgjorde såsom vikarier följande personer: Rosa Natalia Sagulin i 7 månader, Viola Andersson i 4 månader, Emilia Charlotta Gumberg i 4 månader och Berta Amalia Hermanson i 3 månader.

Från medlet af vårterminen blef, på anhållan af pastorn för härvarande grekisk-ryska församling, åt fem till sagda församling hörande barn, hvilka besökte stadens folkskolor, undervisning i deras troslära meddelad af prest-kandidaten V. Iljtonoff.

sar och 4 flickor, blifvit från skolorna förvisade. En gosse skildes för alltid: de öfriga få, om de uppte intyg öfver förbättradt uppförande, återvända till skolorna efter faststald kortare tid. Straffet ådömdes dem för vanart och trots.

Kroppsstraff har någon gång användts för gröfre förseelse.

Helsotillståndet bland eleverna har varit godt.

Helsotillståndet.

Den största golfyta i skollokalerna var 40 kvadratfot för elev, den minsta 11 kvadratfot. Största luftrymd på elev var 630 kubikfot, minsta 123 kubikfot.

För erhållande af bättre skollokaler i Sörnästrakten låter staden för närvarande å villan Berghälls område uppföra en folkskolebyggnad, innehållande åtta skolsalar.

Fru kommerserådsinnan A. Sinebrychoff lät, såsom hon under många år tillförene gjort, jultiden åt de mest behöfvande af folkskolornas elever utdela öfver tvåhundra stycken eller par klädes- och skoplagg. — Till insättning i Kapital- och Lifränteförsäkringsanstalten härstädes för 97 af folkskolornas bästa elever anslog Helsingfors Utskänkningsaktiebolag af sin behållning från sistlidet år 2,910 mark, och för att bereda sjukliga och medellösa folkskolelever tillfälle att under sommarferierna vistas på landet gaf samma bolag 2,500 mark.

Gåfvor under året.

Från och med den 17 till och med den 31 maj innevarande år anställdes årsexamen i skolorna, hvilka alla sistberörda dag med betygutdelning afslutade sin verksamhet. Vid samma tillfälle utlofvades åt elever, som erhållit afgangsbetyg från de högre folkskolorna, följande belöningar: ur Karamsinska hemgiftsfonden gåfvor å 500 mark åt Emilia Eliasson, Aina Maria Lindstedt, Edla Antoinette Thorsdotter och Hedvig Helena Tuominen, och ur skolornas premiefonder insättningar i stadens sparbank å 150 mark för Agnes Florentina Lange och Annetta Charlotta Veckström, å 100 mark för Otto Vilhelm Blomberg, Karl Oskar Lindh, Johan Hjalmar Rusthåll och Johan Emil Sundell, å 75 mark åt Erik Andersson och Herman Ferdinand Lindgren, å 50 mark åt Frans Edvard Saari, Alfred Vilhelm Sandelin och Anders Nikolai Strömsten, å 40 mark åt Georg Villiam Alexander Bergström och Karl Filemon Ek, å 35 mark åt Frans Simeon Flink, Viktor Vilhelm Grahn, Karl Artur Grönkvist och Karl Emil Lindroos samt å 30 mark åt Karl Johansson, Gustaf Valdemar Kortelainen, Ernst Hjalmar Löfgren, Alexander Stap, Karl Einar Sundström och Henrik Josef Thomasson.

Årsexamen.

Sedan Stadsfullmäktige i Folkskoldirektionen återvalt magister E. Lagerblad och såsom ny ledamot i stället för arkitekten G. Nyström, hvilken önskat ur direktionen afgå, invalt arkitekten T. Höijer, utgjordes bemälda direk-

Folkskoledirektionen.

tion af herrar Höijer och Lagerblad jente medicine doktorn K. E. Holm, öfverläraren E. J. Mellberg, handlanden E. Rudolph, slagtaremästaren C. F. Vikström, ordföranden i stadens fattigvårdsdirektion härads höfdingen B. Sirén och undertecknad, skolornas inspektor. — Under hösten utsåg lärarepersonalen till sin ledamot i direktionen läraren O. Dannholm.

Öfverläraren Mellberg har varit ordförande och magister Lagerblad sekreterare i direktionen, hvilken under läsåret haft 18 sammanträden.

Folkskolornas
donerade fonder.

Folkskolornas under direktionens förvaltning stående donerade fonder utvisade vid senaste kalenderårs utgång följande behållning:

Karamsinska hemgiftsfonden	<i>Små</i>	46,905: 80
J. H. Lindroos' beklädnadsfond	„	18,509: 65
J. E. Ollonqvists d:o	„	11,022: 85
Mindre handelsborgaresocietetens d:o	„	4,166: 54
Helsingfors Sparbanks stipendiifond	„	5,256: 85
Helsingfors Utskänkningsaktiebolags d:o	„	13,217: 07
	<i>Summa Små</i>	99,078: 76

Fortsättnings-
skolorna.

Uti den af lärarinnor vid stadens folkskolor läsåret 1882—83 inrättade och sedan dess upprätthållna fortsättningsskolan för flickor, hvilka från härvarande högre folkskolor dimitterats, meddelades detta läsår undervisning åt 30 elever å den svenska och 18 elever å den finska afdelningen. Under läsåret afgingo från den svenska afdelningen 4 elever: 3 för inträde i tjänst och 1 för sjuklighet, och från den finska afdelningen 3 elever: 1 för inträde i tjänst, 1 för sjukdomsfall i hemmet och 1 utan anmälan. Till de återstående 41 eleverna utdelades den 1 juni intyg öfver uppförande, uppmärksamhet, ordning och framsteg, och kunde samtliga elevers uppförande bedömas med det högsta vitsordet. — Uti fortsättningsskolan undervisades i bibelläsning (2 veckotimmar), modersmålet (5 å 6 timmar), räkning (2 tr), bokföring (2 tr), naturlära (2 tr), handarbeten (5 tr) och sång (1 timme). — Syftet med undervisningen i denna fortsättningsskola har varit att bibringa de från folkskolorna utgångna, vanligtvis mycket unga eleverna större klarhet och mognad i det vetande, de i folkskolan inhemtat.“

VIII. Brandkommissionen.

Brandkommissionens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse öfver brand-<sup>Antalet allarme-
ringar och verk-
liga eldsvådor.</sup>verkets i Helsingfors tillstånd och förvaltning under år 1889 är med uteslutning af en större tabellarisk framställning, som i hufvudsak återgifvits bland bilagorna, af följande lydelse:

„Brandkåren har under året allarmerats 64 gånger, nemligen 28 gånger med anledning af eldsvådor eller tillbud till dylika, 21 gånger för soteldar, 4 gånger för brandrök, 1 gång af okynne, 1 gång af missförstånd och 9 gånger till följd af fel i brandtelegrafan.

Af dessa 28 eldsvådor hafva 24 förekommit inom brandområdet och 4 utom detsamma, 23 i trä- och 5 i stenhus, 14 hafva infallit på sön- och helgdagar samt 16 nattetid (räknad från kl. 6 e. m. till kl. 6 f. m.). Anmälan om eldsvåda har 17 gånger gjorts genom brandklocka, 8 gånger med telefon, 2 gånger genom muntliga bud och 1 gång har tornvakten först observerat elden.

Orsaken till eldens löskomst har i 10 fall varit vårdslöst umgående med eld, i 3 fall ovarsamhet vid handterande af brinnande ljus eller lampa och i 1 fall sjelfantändning; i 14 fall har orsaken till eldens utbrott icke blifvit utredd:

Nedanstående tabell utvisar eldsvådornas fördelning på stadsdelar, månader och veckodagar:

Stadsdelar	Månader	Veckodagar
II 1	Januari 3	Söndag 10
III 6	Februari 5	Måndag 4
IV 9	Mars 2	Tisdag 4
V 2	April 5	Onsdag 2
VI 3	Maj 1	Torsdag 3
VII 3	Juni 5	Fredag 3
V. chausséen 2	Juli 1	Lördag 2
Ö. „ 2	September 2	
	Oktober 1	
	November 1	
	December 2	

För eldsvåda inom brandområdet har frivilliga brandkåren i staden 3 gånger blifvit utkallad, men endast 1 gång behöft bistå vid släckning.

Värdet eller försäkringsbeloppet af skadad egendom.

Värdet eller försäkringsbeloppet af den inom brandområdet befintliga egendom, som till större eller mindre del skadats af elden, utgjorde:

för fast egendom *Fmk*: 452,420: —
 „ lösegendom „ 195,800: — 648,220: —

Skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp åter steg till:

för fast egendom *Fmk*: 25,682: —
 „ lösegendom „ 27,248: 50 52,930: 50

således 8,17 % af egendomsvärdet eller 5,68 % af den fasta och 13,92 % af lösegendomens värde. (År 1888 var procenttalet resp, 1,56, 0,70 och 18,28 samt år 1887 resp. 7,73, 3,86 och 14,65).

Värdet eller försäkringsbeloppet för den utom brandområdet genom eldsvådor, till hvilka brandkåren utryckt, skadade egendomen uppgick till *Fmk* 183,900, medan skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp utgjorde *Fmk* 83,851: 48, således 45,60 % af egendomsvärdet. — För öfrigt hänvisas till de tabellariska sammandrag, hvilka åtfölja denna berättelse.

Brandtelegrafafen.

Skötseln af brandtelegrafafen öfvertogs den 1 juli af brandkåren. Sedan dess har brandtelegrafafen visserligen fungerat bättre än förut. Men i sitt nuvarande skick fyller denna telegraf dock icke de anspråk man bör kunna ställa på en slik inrättning. Främsta orsaken härtill är den, att ledningarna äro osäkra. Kontakter med plåttak, skorstenspipor och isynnerhet med telefontrådar — något som inträffar tidt och ofta — omöjliggöra all signalering. Brandtelegrafafen har dessutom åtskilliga gånger varit utsatt för groft okynne.

Brandklockorna.

Brandklockornas antal har under året ökats med 4, nemligen 1 på Skatudden, 1 vid Timmermansgatan, 1 vid Tölö sockerbruk och 1 å villaområdet Necken; af dessa hafva de 2 sistnämnda blifvit uppställda genom brandverkspersonalen.

Redskapsdepoten å villan Necken.

På villaområdet Necken har uppförts en mindre redskapsdepot, uti hvilken är inrymd 1 sugspruta, 1 slangkärria och 3 vattenkärror.

Eldsläckningsmaterielen.

Eldsläckningsmaterielen har ökats för ett värde af 3,077 mark 60 penni, deraf största posten utgjorde priset för 2 vattenvagnar, afsedda att kunna användas vid såväl gatuspolning som utryckning till eldsvådor, hvaremot inventarier för 1,456 mark 60 penni afskrifvits, och uppgick vid årets slut värdet af den staden tillhöriga lösegendom, som Brandkommissionen har i sin vård, till 78,678 mark 31 penni.

Gatuspolningen.

Den brandverket åliggande gatuspolning har under sommaren verkstälts 45 gånger med 3 hästar och 8 man. Från brunnar samt brandstationernas gårdar och gatuandelar hafva bortkörts 961 lass snö och is.

Af manskapet har 1 man varit intagen på sjukhus under 39 dagar och för mindre åkommor 43 man anlitat brandkårens läkare. Dessutom var större delen af manskapet under december månad mer eller mindre angripen af den då gängse influenzan.

Brandmanska-
pet.

Till stadskassan har inlevererats 446 mark 11 penni i plikter, ådömda brandkonstaplar för begångna förseelser.

Plikter.

Äfven år 1889 har Helsingfors Utskänkningsaktiebolag till brandkårens bibliotek förärat 200 mark. Biblioteket omfattar för närvarande 330 band.

Biblioteket.

Brandkommissionen har under året haft 16 sammanträden.“

Brandkommis-
sionen.

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för året är med utslutning af en tabell, som ingår längre fram, af följande lydelse:

„*Biblioteket* har under år 1889 varit tillgängligt för allmänheten hvarje dag från kl. 5 till 8 e. m. (under sommaren 6—9) samt sön- och helgdagar från kl. 4 till 7 e. m. med undantag af fyra helgdagar (midsommar och jul) samt tio dagar i juni, då biblioteket var stängdt i och för inventering af boklagret, samt under tiden från 15 juni till 15 augusti, då det, på grund af rörelsens aftagande under sommaren, hölls öppet endast hvarje onsdag och lördag.

Bibliotekets
öppenhållande.

Under år 1889 var inrättningen för första gången tillgänglig äfven under alla högtidsdagar utom julaftonen och juldagen samt midsommaraftonen och midsommardagen.

Lånerörelsen har under året varit stadd i stark tillväxt. Lånens antal steg nämligen, såsom af vidfogade tabell framgår, under 1889 till icke mindre än 42,512, medan föregående år hade att uppvisa en summa af 33,826.

Lånerörelsen.

Huru lånerörelsen ökats under de senaste fem åren ses af följande siffror:

År	Lånens antal.	Utlånings-dagarnes antal.	Medeltal lån per dag.
1885	16,745	252	66
1886	21,162	270	78
1887	27,055	297	91
1888	33,826	326	104
1889	42,562	317 ¹⁾	134

*) Antalet dagar har minskats mot föregående år, emedan biblioteket i och för inventering hölls stängdt flere dagar.

Af manskapet har 1 man varit intagen på sjukhus under 39 dagar och för mindre åkomor 43 man anlitat brandkårens läkare. Dessutom var större delen af manskapet under december månad mer eller mindre angripen af den då gängse influenzan.

Brandmanska-
pet.

Till stadskassan har inlevererats 446 mark 11 penni i plikter, ådömda brandkonstaplar för begångna förseelser.

Plikter.

Äfven år 1889 har Helsingfors Utskänkningsaktiebolag till brandkårens bibliotek förärat 200 mark. Biblioteket omfattar för närvarande 330 band.

Biblioteket.

Brandkommissionen har under året haft 16 sammanträden.“

Brandkommis-
sionen.

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för året är med utslutning af en tabell, som ingår längre fram, af följande lydelse:

„*Biblioteket* har under år 1889 varit tillgängligt för allmänheten hvarje dag från kl. 5 till 8 e. m. (under sommaren 6—9) samt sön- och helgdagar från kl. 4 till 7 e. m. med undantag af fyra helgdagar (midsommar och jul) samt tio dagar i juni, då biblioteket var stängdt i och för inventering af boklagret, samt under tiden från 15 juni till 15 augusti, då det, på grund af rörelsens aftagande under sommaren, hölls öppet endast hvarje onsdag och lördag.

Bibliotekets
öppenhållande.

Under år 1889 var inrättningen för första gången tillgänglig äfven under alla högtidsdagar utom julaftonen och juldagen samt midsommaraftonen och midsommardagen.

Lånerörelsen har under året varit stadd i stark tillväxt. Lånens antal steg nämligen, såsom af vidfogade tabell framgår, under 1889 till icke mindre än 42,512, medan föregående år hade att uppvisa en summa af 33,826.

Lånerörelsen.

Huru lånerörelsen ökats under de senaste fem åren ses af följande siffror:

År	Lånens antal.	Utlånings-dagarnes antal.	Medeltal lån per dag.
1885	16,745	252	66
1886	21,162	270	78
1887	27,055	297	91
1888	33,826	326	104
1889	42,562	317 ¹⁾	134

*) Antalet dagar har minskats mot föregående år, emedan biblioteket i och för inventering hölls stängdt flere dagar.

Tillökningen i lånens antal, som under 1885 var 1,868, under 1886 steg till 4,417, år 1887 till 5,893 och år 1888 till 6,771, har under år 1889 sålunda nått siffran 8,736 eller nära nog 2,000 mer än föregående år.

Låntagarne.

Hvad låntagarnes stånd beträffar kan det med glädje framhållas, att den s. k. arbetande klassen under 1889 till större procent än föregående år varit bibliotekets kunder. Och att ej blott skönlitteraturen utan jemväl naturvetenskapliga och historiska böcker blifva allt mer eftersökta just af sistnämnda låntagare är tecken på att bildningsbehovet mer och mer vaknar äfven i dessa kretsar.

Till följd af den noggrannhet, hvarmed okände låntagares rekommendationer till erhållande af bibliotekslån städse granskas, är de oordentliga lånarnes antal fortfarande jämförelsevis ringa. Sålunda återstodo af 42,512 under 1889 utgifna lån vid årets slut endast 75 såsom oinfriade.

Inventering.

I enlighet med stadgarne för biblioteket verkställdes den 20, 21 och 22 juni inventering af bokförrådet, och befunnos dervid 114 band förkomna, och blefvo dessa ur förteckningarna afförda. Inventeringsmän voro ordföranden i biblioteksstyrelsen, doktor R. Sievers, medlemmen i samma styrelse, kammarförvandten L. von Pfaler samt på Stadsfullmäktiges vägnar folkskolläraren, filosofie kandidaten M. Holmberg.

I bibliotekets förteckningar voro vid årets slut inskrifna 9,000 band, af hvilka i det närmaste ett tusen under året inskrifvits.

Öfver bibliotekets finska böcker har under året en ny katalog af bibliotekarien utarbetats samt blifvit i tryck utgifven.

Bibliotekets inkomster.

Inkomsterna vid biblioteket hafva under året varit följande:

Under Januari månad	<i>Små:</i>	255: 20.
„ Februari	„	255: 25.
„ Mars	„	273: 35.
„ April	„	233: 30.
„ Maj	„	163: 70.
„ Juni	„	112: 10.
„ Juli	„	124: 55.
„ Augusti	„	134: 70.
„ September	„	219: 75.
„ Oktober	„	288: 30.
„ November	„	308: 35.
„ December	„	287: 30.
	Summa <i>Små:</i>	2,655: 85.

Denna summa fördelar sig på följande hufvudposter:

27,100 lån, betalda för gången, à 5 p.	<i>Små</i> 1,355: —
511 abonnement à 1 mk	„ 511: —
244 d:o à 25 p.	„ 61: —
511 influtna plikter, för förfallna lån, à 50 p.	„ 255: 50.
170 kataloger, sålda à 15 p.	„ 25: 50.
115 d:o d:o à 10 p.	„ 11: 50.
Extra inkomst	„ 9: 35.
Hyresmedel	„ 427: —
	<u>Summa <i>Små</i> 2,655: 85.</u>

I jembredd med lånerörelsen hafva jemväl inkomsterna vid biblioteket stigit, så att desamma, som år 1885 belöpte sig till *Små* 891: 08, år 1889 som ofvan synes utgjorde *Små* 2,655: 85.

Läsesalsafdelningen vid inrättningen har under året varit förlagd i tvenne salar, en på nedre botten, tillgänglig från kl. 10 f. m. till 9 e. m. (sön- och helgdagar 10 f. m. till 8 e. m.) och en annan sal en trappa upp, tillgänglig kl. 5—9 e. m. (sön- och helgdagar kl. 4—8 e. m.).

Läsesalarne.

Läsesalarne hafva öfver allt varit tillgängliga 361 af årets dagar, och de besökandes antal har fortfarande varit stadt i starkt stigande, hvilket synes deraf att, enligt bifogade tabell, summan af besök under året nått den ovanligt höga siffran af 65,930. Senaste år var hela antalet besök 47,283. Det är synbarligen det nya läserummet i öfre våningen, hvarest tidskrifter och illustrerade verk tillhandahållas allmänheten, som orsakat denna tillökning.

Det högsta antalet besök på en dag (den 3 november) har varit 882, det lägsta (5 juli) 41. Då jemväl biblioteket vissa dagar besökts af 300 à 400 personer, hafva i inrättningen under den lifligaste trafikens tid (november—mars) icke sällan mer än 1,000 personer gjort besök på en enda dag.

Antalet besök.

Oaktadt detta starka tillopp har ordningen varit monstergill. För dess upprätthållande har aldrig den yttre ordningsmakten behöft anlitas, utan de besökande hafva sjelfmant och villigt fogat sig efter de för inrättningen gällande ordningsreglerne.

Medan biblioteket räknar sina kunder bland, snart sagdt, stadens alla samhällsklasser, synas läsesalarne företrädesvis besökas af de s. k. arbetande och mindre bemedlade klasserna.

Bibliotekets styrelse har under året utgjorts af docenten, dr Richard Sievers, ordförande, kammarförvandten Leon. v. Pfaler och juris doktor, fri-

Bibliotekets styrelse.

herre Karl Langenskiöld som medlemmar samt som suppleanter: filosofie magistern, friherre H. af Schultén, assessor V. Westzynthius och filosofie doktor P. Nordmann.“

X. Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl.

Den af Direktionen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen innehåller följande:

Sedmigradskys
småbarnsskola.

„Sedmigradskys småbarnsskola började sin verksamhet för året den 15 januari med 66 elever, af hvilka 36 (21 gossar och 15 flickor) tillhörde skolafdelningen och 30 (15 gossar och 15 flickor) barnträdgården. Barnens ålder var i skolafdelningen mellan 7 och 10 år, i barnträdgården mellan 5 och 7 år.

Å skolafdelningen undervisades eleverna i biblisk historie, läsning, räkning, skrifning, ritning, handarbete, sång och gymnastik; uti barnträdgården sysselsattes de små med skrifning, ritning, handarbete, sång, gymnastik och rörelselekar. — Undervisningen omfattade å skolafdelningen 26 och i barnträdgården 18 timmar i veckan.

Skolförsummelserna utgjorde för vårterminen å skolafdelningen ungefär 2 % och i barnträdgården 9 % af lästimmarna.

Skolafgift, en mark i månaden, erlades för sagda termin af 16 gossar och 11 flickor tillsammans å båda afdelningarna.

Den 8 juni afslutades vårterminen. Från skolafdelningen dimitterades 14 elever (9 gossar och 5 flickor), af hvilka 8 gossar afgingo till folkskola, 1 gosse till reallycei förberedande afdelning, 3 flickor till folkskola, 1 flicka till fruntimmersskola och 1 flicka till läroverket för gossar och flickor.

För höstterminen öppnades dessa anstalter den 2 september, då 15 elever (8 gossar och 7 flickor) intogos i barnträdgården, derifrån lika många barn vid vårterminens slut uppflyttats till skolafdelningen. Skolafgift erlades nu för 29 barn (18 gossar och 11 flickor). — Skolförsummelserna för höstterminen uppgingo å skolafdelningen till 2 % och i barnträdgården till 3 % af skoltimmarna.

Undervisningen för året slutade den 19 december med vanlig luciefest, hvarvid kommerserådinnan A. Sinebrychoff lät till barnen utdela rikliga julgåfvor och skolan försåg de fattigaste eleverna med skoplagg.

herre Karl Langenskiöld som medlemmar samt som suppleanter: filosofie magistern, friherre H. af Schultén, assessor V. Westzynthius och filosofie doktor P. Nordmann.“

X. Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl.

Den af Direktionen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen innehåller följande:

Sedmigradskys
småbarnsskola.

„Sedmigradskys småbarnsskola började sin verksamhet för året den 15 januari med 66 elever, af hvilka 36 (21 gossar och 15 flickor) tillhörde skolafdelningen och 30 (15 gossar och 15 flickor) barntädgården. Barnens ålder var i skolafdelningen mellan 7 och 10 år, i barntädgården mellan 5 och 7 år.

Å skolafdelningen undervisades eleverna i biblisk historie, läsning, räkning, skrifning, ritning, handarbete, sång och gymnastik; uti barntädgården sysselsattes de små med skrifning, ritning, handarbete, sång, gymnastik och rörelselekar. — Undervisningen omfattade å skolafdelningen 26 och i barntädgården 18 timmar i veckan.

Skolförsummelserna utgjorde för vårterminen å skolafdelningen ungefär 2 % och i barntädgården 9 % af lästimmarna.

Skolafgift, en mark i månaden, erlades för sagda termin af 16 gossar och 11 flickor tillsammans å båda afdelningarna.

Den 8 juni afslutades vårterminen. Från skolafdelningen dimitterades 14 elever (9 gossar och 5 flickor), af hvilka 8 gossar afgingo till folkskola, 1 gosse till reallycei förberedande afdelning, 3 flickor till folkskola, 1 flicka till fruntimmersskola och 1 flicka till läroverket för gossar och flickor.

För höstterminen öppnades dessa anstalter den 2 september, då 15 elever (8 gossar och 7 flickor) intogos i barntädgården, derifrån lika många barn vid vårterminens slut uppflyttats till skolafdelningen. Skolafgift erlades nu för 29 barn (18 gossar och 11 flickor). — Skolförsummelserna för höstterminen uppgingo å skolafdelningen till 2 % och i barntädgården till 3 % af skoltimmarna.

Undervisningen för året slutade den 19 december med vanlig luciefest, hvarvid kommerserådinnan A. Sinebrychoff lät till barnen utdela rikliga julgåfvor och skolan försåg de fattigaste eleverna med skoplagg.

Undervisningen handhades under året af föreståndarinnan fru E. Skogman med biträde af lärarinnorna N. Lagerblad och A. Helenius.

Marias asyl, en barnträdgård med samma verksamhet som barnträdgårdsafdelningen i Sedmigradskys småbarnskola, öppnades och tillslöts på samma tider som sistnämnda läroanstalt och räknade såväl för vårterminen som för höstterminen 70 elever (gossar och flickor). Af dem erlade under vårterminen 30 och under höstterminen 28 skolafgift, en mark i månaden. Föreståndarinnan för anstalten var fröken M. Hertz och biträdande lärarinna fröken H. Lagerman.

Marias asyl.

Såväl i Sedmigradskys småbarnsskola som i Marias asyl erhöles hvar läsdag 25 de fattigaste elever ett mål varm mat, och vid vårterminens slut insattes för 6 de bästa elever i hvardera af dessa skolor trettio mark i stadens Kapital- och lifrönteförsäkringsanstalt att förräntas och till de belönade utbetalas, när dessa uppnått 25 års ålder.

Af eleverna i Sedmigradskys småbarnsskola voro:

35	barn till handtverkare, trädgårdsmästare, verkmästare, postiljoner, polis-konstaplar, stationskarl,
20	„ „ formän, timmermän, arbetskarlar, drängar, sjömän,
10	„ „ konstförvandter, skrivvare, maskinister, byggmästare, kvartersmän och
1	„ „ icke uppgifven fäder.

Elevernas för-
äldrar.

i Marias asyl voro:

28	elever barn till formän, timmermän, arbetskarlar, soldater, sjömän, fiskare,
18	„ „ „ handtverkare, trädgårdsmästare, vaktmästare, postiljoner, jernvägseldare, vapenmästare, underofficerare,
13	„ „ „ enkor och ouppgifna fäder,
6	„ „ „ konstförvandt, maskinister, bryggare, destillatör, jernvägs-kontrollör och
5	„ „ „ handlande, gårdsegare, sjökaptän.“

TABELLBILAGOR.

Tab. N:o 1. Helsingfors stads yttnehåll vid ingången af år 1888.

	Bebyggda tomter	Obebyggda tomter	Gator och allmänna platser	Öfrig mark inom sta- den	Summa land
Q v a d r a t m e t e r					
Första stadsdelen	314,148	3,720	180,432	2,619	500,919
Andra " 	226,527	2,151	250,632	185,307 ¹⁾)	664,617
Tredje " 	140,653	3,173	157,380	—	301,206
Fjerde " 	486,030	2,874	197,321	—	686,225
Femte " 	226,208	2,133	57,477	—	285,818
Sjette " 	113,571	206,219	140,522	—	460,312
Sjunde " 	220,002	167,360	162,836	80,043	630,241
Åttonde " 	28,090	121,049	128,736	—	277,875
Nionde " 	111,965	—	—	215,443 ²⁾)	327,408
=	1,867,194	508,679	1,275,336	483,412	4,134,621
Stadens juridiktion under- lydande mark utom den egentliga staden	—	—	—	—	10,751,023
Summa	—	—	—	—	14,885,644

Källa: Uppgifter från byggnadskontoret.

¹⁾ Inclusive Kaisaniemi och Botaniska trädgården. — ²⁾ Incl. Brunnsparken.

Tab. No 2. Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1889,

År 1889	Temperaturen i Celsius °				Barometern reducerad till 0° C	Fuktighetstrycket	Relativa fuktigheten i medeltal	
	i medeltal	högst		lägst				
		° C	datum	° C	datum	mm. medeltal		mm. medeltal
Januari	— 4,02	+ 2,9	Jan. 5	— 17,0	Jan. 23	761,52	3,09	86,6
Februari	— 10,13	— 0,2	Febr. 24	— 21,6	Febr. 12	750,29	1,99	89,9
Mars	— 7,09	+ 3,7	Mars 25	— 26,0	Mars 6	757,54	2,34	81,1
April	+ 1,87	+ 13,4	April 29	— 13,8	April 1	757,64	4,05	77,7
Maj	+ 11,30	+ 23,6	Maj 25	— 0,6	Maj 1	763,20	7,12	69,5
Juni	+ 16,63	+ 25,1	Juni 20	+ 7,6	Juni 12	760,60	9,01	65,0
Juli	+ 16,01	+ 26,8	Juli 2	+ 7,8	Juli 13 & 14	754,37	10,12	75,5
Augusti	+ 14,36	+ 20,0	Aug. 4	+ 8,2	Aug. 11	752,79	10,17	84,2
September	+ 9,60	+ 19,4	Sept. 8	± 0,0	Sept. 15	756,97	7,54	83,9
Oktober	+ 7,43	+ 15,1	Okt. 3	— 6,0	Okt. 26	762,74	7,13	87,3
November	+ 2,73	+ 8,6	Nov. 20	— 8,0	Nov. 30	760,45	5,11	90,4
December	— 1,53	+ 5,0	Dec. 19	— 9,5	Dec. 8	766,90	3,72	89,4
Hela året	+ 4,76	+ 26,8	Juli 2	— 26,0	Mars 6	758,75	5,95	81,7
År 1888	+ 2,57	+ 25,6	Juni 21	— 29,6	Jan. 30	757,48	5,13	78,4
„ 1887	+ 5,18	+ 26,6	Juli 17	— 24,8	Dec. 27	756,68	5,72	77,5
„ 1886	+ 4,76	+ 27,1	Juli 19	— 22,2	Febr. 26	758,79	5,94	80,4
„ 1885	+ 4,35	+ 27,2	Juli 15	— 21,8	Dec. 27	756,69	5,70	80,7

Medeldatum för första snöfallet om hösten är enligt 62-åriga observationer den 24 oktober $\pm 1,276$ första snöfallet eller den 29 november $\pm 1,98$ dagar. — *Isläggningen* i södra hamnen eger rum i medeltal 215.

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

jämförda med de under åren 1885—1888 rådande.

Vindens styrka: i meter pro sekund, medeltal	Molnmängd				Nederbörd			
	i medeltal	antal dagar ¹⁾			hela nederbördsmängden i mm.	största nederbördsmängden på en dag		antalet nederbördsdagar ²⁾
		Skala 0—10	klara	halfklara		mulna	mm.	
8,3	7,2	5	8	18	44,1	11,1	Januari 30	16
8,3	6,8	3	11	14	56,1	29,1	Februari 19	17
6,3	5,4	9	10	12	45,2	9,1	Mars 12	13
5,2	5,3	10	9	11	14,6	4,1	April 15	12
4,6	3,7	11	17	3	19,8	13,3	Maj 28	7
4,7	3,5	12	16	2	26,4	12,2	Juni 18	6
7,1	5,8	2	21	8	78,0	21,6	Juli 22	20
6,5	5,9	5	17	9	119,6	29,3	Augusti 10	18
7,3	5,9	6	13	11	65,9	13,1	September 14	17
7,5	7,0	2	13	16	36,1	18,7	Oktober 10	18
7,9	8,1	1	11	18	43,7	10,5	November 3	19
8,8	8,2	2	6	23	53,2	16,7	December 11	12
6,9	6,1	68	152	145	602,7	29,3	Augusti 10	175
6,6	6,0	63	167	136	549,9	34,9	Augusti 4	156
7,7	6,0	48	185	132	498,3	23,9	Augusti 16	162
6,7	5,8	71	165	129	529,0	23,2	Juli 16	152
7,4	6,4	56	160	149	739,4	29,6	September 2	186

dagar. — *Första slödföret* om hösten inträffar i medeltal enligt samma observationsserie 36 dagar efter tal den 4 december $\pm 2,3$ dagar, *islossningen* den 2 maj $\pm 0,9$ dagar; antalet isfria dagar utgör således

¹⁾ Klar dag betecknar att himlen varit betäckt från 0,0—2,5 delar, halfklar dag " " " " " " " 2,6—7,5 " mulen " " " " " " " 7,6—10,0 " hvarvid, då 0 betecknar fullständigt molnfri, 10 betecknar fullständigt molnbetäckt himmel. — ²⁾ Såsom nederbördsdagar hafva upptagits endast de dagar, då nederbörden varit så stor att den kunnat uppmätas.

Tab. No 3. Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad åren 1888—1882 och 1878—1875, jemförd med medeltalen af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder ¹⁾.

6*

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Årsmedeltal	10-års medeltal
1888	— 8,04	— 11,21	— 9,67	+ 0,53	+ 6,29	+ 12,95	+ 15,60	+ 14,70	+ 10,42	+ 3,69	— 1,12	— 3,32	+ 2,57	+ 4,07 ²⁾
1887	— 2,06	— 1,16	— 1,77	+ 2,89	+ 8,99	+ 13,49	+ 16,43	+ 15,02	+ 12,13	+ 3,66	— 0,08	— 5,33	+ 5,18	
1886	— 7,01	— 8,27	— 5,75	+ 3,49	+ 8,30	+ 15,18	+ 17,12	+ 16,42	+ 10,00	+ 5,02	+ 3,57	— 0,93	+ 4,76	
1885	— 4,15	— 3,95	— 3,51	+ 1,28	+ 6,42	+ 12,37	+ 18,62	+ 15,25	+ 9,04	+ 4,22	— 0,82	— 2,54	+ 4,35	
1884	— 3,68	— 4,57	— 3,10	+ 0,52	+ 6,49	+ 13,75	+ 16,93	+ 14,14	+ 12,37	+ 6,86	— 0,79	— 5,64	+ 4,44	
1883	— 8,15	— 7,42	— 6,23	+ 2,05	+ 7,68	+ 16,09	+ 15,89	+ 14,37	+ 11,25	+ 5,81	+ 4,27	— 1,60	+ 4,50	
1882	+ 0,05	— 2,50	— 0,50	+ 2,59	+ 9,13	+ 14,03	+ 17,05	+ 18,20	+ 12,72	+ 5,02	— 3,69	— 7,32	+ 5,40	
1878	— 5,71	— 2,91	— 2,95	+ 3,28	+ 7,14	+ 13,64	+ 14,34	+ 14,86	+ 12,43	+ 8,72	+ 2,34	— 2,21	+ 5,25	
1877	— 8,12	— 8,43	— 6,97	— 0,61	+ 4,88	+ 12,08	+ 15,38	+ 13,92	+ 7,68	+ 5,31	+ 5,10	— 0,27	+ 3,33	
1876	— 8,60	— 8,42	— 1,84	+ 1,79	+ 4,23	+ 17,04	+ 17,28	+ 15,20	+ 11,59	+ 4,89	— 2,85	— 13,21	+ 3,09	
1875	— 13,18	— 6,70	— 5,25	— 0,76	+ 7,57	+ 13,68	+ 17,16	+ 14,68	+ 9,34	+ 1,88	— 3,67	— 12,18	+ 1,88	
1888—82 och 1878—75 } . . .	— 6,24	— 5,96	— 4,32	+ 1,55	+ 7,01	+ 14,03	+ 16,53	+ 15,16	+ 10,82	+ 5,01	+ 0,21	— 4,96	—	—
1874—65	— 5,26	— 8,11	— 3,92	+ 1,54	+ 6,69	+ 13,23	+ 16,93	+ 15,18	+ 10,76	+ 5,77	— 0,26	— 5,08	—	+ 3,95
1864—55	— 6,94	— 6,46	— 3,79	+ 1,38	+ 7,11	+ 13,77	+ 16,81	+ 14,94	+ 10,75	+ 5,57	— 1,39	— 3,97	—	+ 3,98
1854—45	— 7,19	— 8,11	— 4,75	+ 0,53	+ 7,67	+ 13,74	+ 16,34	+ 16,42	+ 10,92	+ 5,47	+ 0,86	— 2,66	—	+ 4,10
1839—29	— 7,86	— 5,93	— 4,55	+ 0,99	+ 7,63	+ 13,92	+ 16,19	+ 14,77	+ 10,77	+ 5,92	+ 0,07	— 4,68	—	+ 3,94 ²⁾
Allmänt medeltal (52 år)	— 6,71	— 6,88	— 4,27	+ 1,20	+ 7,23	+ 13,75	+ 16,55	+ 15,28	+ 10,80	+ 5,54	— 0,09	— 4,29	—	+ 4,01

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

¹⁾ Temperaturobservationerna från åren 1840—44 äro ofullständiga; de som förefinnas äro ej bearbetade. — Observationerna från åren 1879—81 äro ej heller bearbetade. — ²⁾ Perioden omfattar 11 år.

Tab. N:o 4. Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvar femte år från 1810—1880 samt för åren 1881—1889.

	Män		Qvinnor		Summa befolkning
	Antal	% af hela folkmängden	Antal	% af hela folkmängden	
Den 31 december 1810	2,109	51,88	1,956	48,12	4,065
” ” ” 1815	2,374	49,45	2,427	50,55	4,801
” ” ” 1820	4,415	54,01	3,759	45,99	8,174
” ” ” 1825	5,217	52,87	4,650	47,13	9,867
” ” ” 1830	5,253	48,00	5,690	52,00	10,943
” ” ” 1835	7,321	53,46	6,374	46,54	13,695
” ” ” 1840	8,932	54,01	7,604	45,99	16,536
” ” ” 1845	11,042	56,03	8,666	43,97	19,708
” ” ” 1850	10,711	54,05	9,107	45,95	19,818
” ” ” 1855	8,616	50,35	8,494	49,65	17,110
” ” ” 1860	10,882	51,74	10,150	48,26	21,032
” ” ” 1865 ¹⁾	11,650	48,90	12,173	51,10	23,823
” ” ” 1870	14,066	49,32	14,453	50,68	28,519
” ” ” 1875	16,142	48,83	16,915	51,17	33,057
” ” ” 1880	21,132	48,76	22,202	51,24	43,334
” ” ” 1881	21,592	48,43	22,992	51,57	44,584
” ” ” 1882	22,184	48,31	23,735	51,69	45,919
” ” ” 1883	22,775	48,13	24,540	51,87	47,315
” ” ” 1884	23,544	47,91	25,602	52,09	49,146
” ” ” 1885	24,467	47,80	26,717	52,20	51,184
” ” ” 1886	25,433	47,65	27,937	52,35	53,370
” ” ” 1887	26,583	47,69	29,157	52,31	55,740
” ” ” 1888	27,880	47,74	30,522	52,26	58,402
” ” ” 1889	29,305	47,59	32,278	52,41	61,583

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade å qvinqvennitablerna t. o. m. år 1880; för följande år grundade på beräkning enligt mortalitetstabellerna.

¹⁾ För år 1861 saknas uppgifter från grekisk-ryska församlingen, men siffrorna för 1860 hafva inräknats.

Tab. N:o 5. Helsingfors stads mantalsskrifna och mantalspenningar betalande befolkning åren 1886—1889.

Stadsdel	1886		1887		1888		1889	
	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande
Första stadsdelen	4,732	3,325	5,229	3,768	5,447	3,912	5,416	3,879
Andra ”	3,922	2,768	4,140	3,059	4,296	3,157	4,733	3,498
Tredje ”	3,044	2,111	3,237	2,288	3,332	2,349	3,436	2,438
Fjerde ”	8,638	5,751	9,651	6,571	9,819	6,615	11,066	7,556
Femte ”	3,955	2,720	4,331	3,031	4,700	3,228	4,738	3,298
Sjette ”	3,000	1,840	3,217	1,974	3,429	2,115	3,882	2,457
Sjunde ”	3,091	1,985	3,343	2,245	3,524	2,319	3,945	2,617
Attonde ”								
Nionde ”								
Villor och holmar	12,963	5,688	10,686	6,595	11,708	7,218	16,694	8,420
Summa	43,345	26,188	43,834	29,531	46,255	30,913	53,910	34,163

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 6. Helsingfors stads ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 oktober 1880, jemfördt med förhållandet vid folkräkningen den 1 mars 1870.

Stadsdel	Ekonomisk befolkning			Faktisk befolkning			Faktisk befolkning den 1 mars 1870
	m.	qv.	summa	m.	qv.	summa	
Första stadsdelen	2,639	3,122	5,761	2,654	3,131	5,785	5,346
Andra "	1,990	2,296	4,286	2,005	2,279	4,284	4,268
Tredje "	1,987	1,833	3,820	1,926	1,829	3,755	3,633
Fjerde "	5,251	4,295	9,546	5,224	4,296	9,520	7,090
Femte "	2,049	2,236	4,285	2,036	2,239	4,275	3,789
Sjette "	1,386	1,389	2,775	1,353	1,394	2,747	1,654
Sjunde "	1,638	1,923	3,561	1,607	1,901	3,508	2,108
Åttonde "	885	205	1,090	885	206	1,091	1,479
Tölö och villorna vid vestra chausséen	1,466	1,369	2,835	1,463	1,370	2,833	1,601
Broholmen och villorna vid östra chausséen .	2,257	1,732	3,989	2,255	1,734	3,989	1,090
Holmarne	318	205	523	1,054	301	1,355	55
Summa	21,866	20,605	42,471	22,462	20,680	43,142	32,113

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik VI: 8.

Tab. N:o 7. Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 oktober 1880.

Modersmål	Läs- och skrifkunnige			Endast läskunnige			Öfver 10 år och icke läskunnige			Öfriga icke läskunnige barn under 10 år			Hela befolkningen		
	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a
Finska	4,262	2,694	6,956	2,393	3,419	5,812	39	42	81	943	877	1,820	7,640	7,032	14,672
Svenska	6,942	7,194	14,136	1,882	3,216	5,098	51	65	116	1,609	1,587	3,196	10,487	12,062	22,549
Ryska	1,752	608	2,360	248	72	320	964	103	1,067	225	191	416	3,195	974	4,169
Tyska	342	280	622	9	10	19	18	1	19	28	38	66	397	329	726
Öfr. språk	310	112	422	121	62	183	236	37	273	71	72	143	743	283	1,026
Summa	13,608	10,888	24,496	4,653	6,779	11,432	1,308	248	1,556	2,876	2,765	5,641	22,462 ¹⁾	20,680	43,142 ¹⁾

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik VI: 8.

¹⁾ För 17 män saknas uppgift om bildningsgraden.

Tab. N:o 8. Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 oktober 1880.

Stadsdel	Lutheraner			Öfrige protestanter			Grekisk-orthodoxe			Grekiske dissidenters			Romersk-katolske			Israeliter			Mohamedaner			Summa		
	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a
Första stadsdelen	2,415	2,943	5,358	6	9	15	209	168	377	—	—	—	23	10	33	1	1	2	—	—	—	2,654	3,131	5,785
Andra ”	1,743	2,141	3,884	7	5	12	218	103	321	—	—	—	27	16	43	10	14	24	—	—	—	2,005	2,279	4,284
Tredje ”	1,763	1,722	3,485	6	8	14	123	74	197	1	1	2	17	12	29	16	12	28	—	—	—	1,926	1,829	3,755
Fjerde ”	3,486	3,885	7,371	—	4	4	1,419	283	1,702	—	—	—	222	32	254	95	92	187	2	—	2	5,224	4,296	9,520
Femte ”	1,836	2,086	3,922	7	5	12	115	87	202	—	—	—	12	7	19	61	51	112	5	3	8	2,036	2,239	4,275
Sjette ”	1,266	1,335	2,601	1	—	1	76	50	126	—	—	—	5	2	7	5	7	12	—	—	—	1,353	1,394	2,747
Sjunde ”	1,470	1,782	3,252	1	7	8	101	91	192	—	—	—	33	17	50	2	4	6	—	—	—	1,607	1,901	3,508
Åttonde ”	168	167	335	—	—	—	625	33	658	—	—	—	90	6	96	2	—	2	—	—	—	885	206	1,091
Broholmen och villorna vid östra chausséen	2,110	1,653	3,763	11	13	24	116	54	170	—	—	—	4	1	5	14	13	27	—	—	—	2,255	1,734	3,989
Tölö och villorna vid västra chausséen	1,183	1,201	2,384	—	1	1	232	129	361	—	—	—	28	18	46	20	21	41	—	—	—	1,463	1,370	2,833
Holmarne	1,028	294	1,322	1	—	1	15	5	20	—	—	—	10	2	12	—	—	—	—	—	—	1,054	301	1,355
Summa	18,468	19,209	37,677	40	52	92	3,249	1,077	4,326	1	1	2	471	123	594	226	215	441	7	3	10	22,462	20,680	43,142
Summa vid folkräkningen den 1 mars 1870	12,867	14,412	27,279	16	19	35	3,110	990	4,100	3	—	3	344	80	424	123	103	226	41	5	46	16,504	15,609	32,113

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik VI: 8.

Tab. No 9. Födde och döde i Helsingfors för hvarje qvingvennum

Å r	F ö d d e									
	L e f v a n d e f ö d d e									Död- födde
	Inom äktenskap		Utom äktenskap		Summa	Män		Qvinnor		
	Antal	I % af levande födde	Antal	I % af levande födde		Antal	I % af levande födde	Antal	I % af levande födde	
1811—1815 ¹⁾	604	78,85	162	21,15	766	402	52,48	364	47,52	
1816—1820 ¹⁾	909	86,49	142	13,51	1,051	482	45,86	569	54,14	47
1821—1825	1,221	85,50	207	14,50	1,428	701	49,09	727	50,91	44
1826—1830	1,119	80,97	263	19,03	1,382	711	51,45	671	48,55	64
1831—1835	1,685	80,74	402	19,26	2,087	1,054	50,50	1,033	49,50	66
1836—1840	2,105	78,57	574	21,43	2,679	1,432	53,45	1,247	46,55	101
1841—1845	2,457	77,43	716	22,57	3,173	1,637	51,59	1,536	48,41	126
1846—1850 ²⁾										
1851—1855 ²⁾										
1856—1860	2,828	76,58	865	23,42	3,693	1,881	50,93	1,812	49,07	121
1861—1865	3,714	79,85	937	20,15	4,651	2,453	52,74	2,198	47,26	117
1866—1870 ³⁾	3,575	80,35	874	19,65	4,449	—	—	—	—	176
1871—1875	3,992	82,06	873	17,94	4,865	2,491	51,20	2,374	48,80	154
1876—1880 ³⁾	4,813	82,94	990	17,06	5,803	—	—	—	—	180
1881	1,026	82,08	224	17,92	1,250	634	50,72	616	49,28	36
1882	1,104	83,82	213	16,18	1,317	659	50,04	658	49,96	46
1883	1,089	82,31	234	17,69	1,323	678	51,25	645	48,75	54
1884	1,179	83,15	239	16,85	1,418	725	51,13	693	48,87	48
1885	1,198	83,31	240	16,69	1,438	720	50,07	718	49,93	47
1886	1,339	84,59	244	15,41	1,583	788	49,78	795	50,22	54
1887	1,386	84,72	250	15,28	1,636	851	52,02	785	47,98	61
1888	1,502	84,57	274	15,43	1,776	928	52,25	848	47,75	49
1889	1,585	86,43	249	13,57	1,834	951	51,85	883	48,15	50

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade på presterskapets uppgifter, uti hvilka luckor

¹⁾ Uppgifter från 1814 och 1818 saknas, hvarför medeltalen för perioderna beräknats på grund af och då de öfriga församlingarne i förhållande till denna äro obetydliga, hafva alla uppgifter för dessa

från 1811—1880 samt för hvarje af åren 1881—1889.

Naturlig död	Väldsam död utom sjelfmord	Sjelf- mord	Summa	D ö d e				Flere döde än födde	Flere födde än döde	År
				Män		Qvinnor				
				Antal	I % af alla döde	Antal	I % af alla döde			
1,021	28	—	1,049	633	60,34	416	39,66	283	—	1811—1815
1,296	49	2	1,347	777	57,69	570	42,31	296	—	1816—1820
1,184	47	—	1,231	705	57,27	526	42,73	—	197	1821—1825
1,317	63	6	1,386	842	60,75	544	39,25	4	—	1826—1830
3,220	49	15	3,284	2,047	62,33	1,237	37,67	1,197	—	1831—1835
2,678	62	11	2,751	1,675	60,89	1,076	39,11	72	—	1836—1840
2,798	100	15	2,913	1,808	62,07	1,105	37,93	—	260	1841—1845
										1846—1850
										1851—1855
3,380	88	12	3,480	1,988	57,13	1,492	42,87	—	213	1856—1860
3,437	95	9	3,541	1,896	53,54	1,645	46,46	—	1,110	1861—1865
4,242	90	11	4,343	—	—	—	—	—	106	1866—1870
4,147	121	12	4,280	2,357	55,07	1,923	44,93	—	585	1871—1875
4,618	113	23	4,754	—	—	—	—	—	1,049	1876—1880
990	19	5	1,014	555	54,73	459	45,27	—	236	1881
960	29	—	989	493	49,85	496	50,15	—	328	1882
992	27	6	1,025	545	53,17	480	46,83	—	298	1883
1,096	24	7	1,127	611	54,21	516	45,79	—	291	1884
988	31	2	1,021	558	54,65	463	45,35	—	417	1885
1,139	20	3	1,162	637	54,82	525	45,18	—	421	1886
930	20	6	956	506	52,93	450	47,07	—	680	1887
1,114	27	6	1,147	621	54,14	526	45,86	—	629	1888
1,170	32	7	1,209	650	53,76	559	46,24	—	625	1889

dock förefinnas, i det att för åtskilliga år uppgift saknas från en eller annan församling.

de fyra öfriga årens siffror. — ²⁾ Uppgifter saknas från svensk-finska församlingen för åren 1846—1854, tvänne perioder utlemnats. — ³⁾ Uppgifterna ofullständiga.

Tab. N:o 10. Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödseln i Helsingfors åren 1880—1889*).

	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	Summa	Procent af hela antalet
Äktenskap:												
<i>ingångna mellan:</i>												
två ogifta	259	324	318	344	369	373	391	396	453	488	3,715	87,22
enkling och ogift	20	7	15	27	38	26	29	29	33	31	255	5,98
enka och ogift	21	24	16	14	29	33	29	19	33	25	243	5,73
enkling och enka	4	—	2	4	5	5	5	3	10	8	46	1,07
Summa	304	355	351	389	441	437	454	447	529	552	4,259	100
<i>upplösta genom:</i>												
mannens död	127	135	103	143	130	131	140	130	165	173	1,377	61,69
qvinnans död	55	61	106	98	81	74	76	82	94	108	835	37,42
laga skilnad	—	2	2	3	5	2	3	2	1	—	20	0,89
Summa	182	198	211	244	216	207	219	214	260	281	2,232	100
Barnföderskor:												
som födt:												
ett foster	1,165	1,254	1,331	1,345	1,442	1,457	1,581	1,646	1,782	1,828	14,831	98,72
tvillingar	17	16	16	16	12	14	28	24	20	28	191	1,27
trillingar	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	0,01
Summa	1,182	1,270	1,347	1,361	1,454	1,471	1,609	1,671	1,803	1,856	15,024	100
deraf utom äktenskap . .	197	234	223	255	255	248	257	264	287	252	2,472	—
utgörande i procent af hela antalet	16,67	18,42	16,55	18,74	17,54	16,86	15,97	15,79	15,92	13,58	16,45	—
Barn:												
födde:												
dödfödde	43	36	46	54	48	47	54	61	49	50	488	3,21
levfande	1,156	1,250	1,317	1,323	1,418	1,438	1,583	1,636	1,776	1,834	14,731	96,79
Summa	1,199	1,286	1,363	1,377	1,466	1,485	1,637	1,697	1,825	1,884	15,219	100
deraf döde under första året ¹⁾	245	337	326	296	339	277	367	311	395	375	3,268	—
utgörande i procent af döde utaf hela folkmängden ¹⁾ . .	27,80	33,23	32,95	28,87	30,08	27,13	31,58	32,53	34,43	31,01	31,02	—

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Uppgifterna omfatta den till församlingarne i Helsingfors och Sveaborg hörande befolkningen, hvaremot utsocknebor, som i Helsingfors ingått äktenskap eller födt barn, icke äro inberäknade.

Tab. N:o 12. De i Helsingfors åren 1880—1889 döde,

	1 8 8 0						1 8 8 1					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader .	98	20,12	78	19,80	176	19,98	113	20,36	97	21,13	210	20,71
6—12 „	37	7,60	32	8,12	69	7,83	64	11,53	63	13,73	127	12,53
1—5 år	65	13,35	56	14,21	121	13,73	87	15,68	79	17,21	166	16,37
5—10 „	7	1,44	12	3,04	19	2,16	15	2,70	12	2,61	27	2,66
10—20 „	12	2,46	17	4,32	29	3,29	19	3,42	23	5,01	42	4,14
20—40 „	127	26,08	66	16,75	193	21,91	136	24,51	79	17,21	215	21,20
40—60 „	106	21,76	53	13,45	159	18,05	75	13,51	54	11,77	129	12,72
60—80 „	32	6,58	63	15,99	95	10,78	44	7,93	40	8,72	84	8,29
Öfver 80 år	3	0,61	17	4,32	20	2,27	2	0,36	12	2,61	14	1,38
Summa	487	100	394	100	881	100	555	100	459	100	1,014	100
	1 8 8 5						1 8 8 6					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader .	100	17,92	97	20,95	197	19,29	154	24,18	117	22,29	271	23,32
6—12 „	40	7,17	40	8,64	80	7,83	44	6,91	52	9,90	96	8,26
1—5 år	97	17,38	89	19,22	186	18,22	125	19,62	89	16,95	214	18,42
5—10 „	16	2,87	23	4,97	39	3,82	12	1,88	11	2,10	23	1,98
10—20 „	16	2,87	10	2,16	26	2,55	9	1,41	21	4,00	30	2,58
20—40 „	142	25,45	81	17,49	223	21,84	133	20,88	84	16,00	217	18,67
40—60 „	95	17,02	52	11,23	147	14,40	99	15,54	59	11,24	158	13,60
60—80 „	46	8,24	58	12,53	104	10,19	55	8,64	83	15,81	138	11,88
Öfver 80 år	6	1,08	13	2,81	19	1,86	6	0,94	9	1,71	15	1,29
Summa	558	100	463	100	1,021	100	637	100	525	100	1,162	100

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Uppgifterna äro grundade på presterskapets förteckningar samt hänföra sig till hela den till förinom staden eller ej.

ordnade efter kön och åldersklasser ¹⁾).

	1 8 8 2						1 8 8 3						1 8 8 4					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
109	22,11	97	19,56	206	20,83	113	20,73	100	20,83	213	20,78	119	19,47	100	19,38	219	19,43	
62	12,58	58	11,69	120	12,13	40	7,34	43	8,96	83	8,10	70	11,45	50	9,69	120	10,65	
84	17,04	75	15,12	159	16,08	71	13,03	63	13,13	134	13,07	110	18,03	102	19,77	212	18,81	
10	2,03	8	1,61	18	1,82	15	2,75	12	2,50	27	2,63	22	3,60	16	3,10	38	3,37	
13	2,64	15	3,02	28	2,83	18	3,30	12	2,50	30	2,93	12	1,96	13	2,52	25	2,22	
115	23,33	90	18,15	205	20,73	154	28,26	90	18,75	244	23,80	145	23,73	88	17,06	233	20,67	
65	13,18	74	14,92	139	14,06	93	17,06	81	16,87	174	16,97	97	15,87	64	12,40	161	14,29	
33	6,69	70	14,11	103	10,41	34	6,24	64	13,33	98	9,57	33	5,40	69	13,37	102	9,05	
2	0,40	9	1,82	11	1,11	7	1,29	15	3,13	22	2,15	3	0,49	14	2,71	17	1,51	
493	100	496	100	989	100	545	100	480	100	1,025	100	611	100	516	100	1,127	100	
	1 8 8 7						1 8 8 8						1 8 8 9					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
121	23,91	109	24,22	230	24,06	151	24,32	108	20,53	259	22,58	132	19,88	120	20,94	252	20,37	
41	8,10	40	8,89	81	8,47	68	10,95	68	12,93	136	11,86	68	10,24	55	9,60	123	9,94	
76	15,02	61	13,56	137	14,33	83	13,37	76	14,45	159	13,86	88	13,25	82	14,31	170	13,74	
14	2,77	11	2,45	25	2,61	10	1,61	12	2,28	22	1,92	13	1,96	16	2,79	29	2,35	
14	2,77	14	3,11	28	2,93	15	2,41	22	4,18	37	3,22	18	2,71	12	2,10	30	2,43	
116	22,92	81	18,00	197	20,61	137	22,06	84	15,97	221	19,27	165	24,85	102	17,80	267	21,58	
84	16,61	51	11,33	135	14,12	104	16,75	67	12,74	171	14,91	134	20,18	88	15,36	222	17,95	
39	7,71	69	15,33	108	11,30	49	7,89	71	13,50	120	10,46	46	6,93	73	12,74	119	9,62	
1	0,19	14	3,11	15	1,57	4	0,64	18	3,42	22	1,92	—	—	25	4,36	25	2,02	
506	100	450	100	956	100	621	100	526	100	1,147	100	664	100	573	100	1,237	100	

samlingarne i Helsingfors och å Sveaborg hörande befolkningen, oafsedt huruvida dödsfallen inträffat

Tab. N:o 13. Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1880—1889, fördeladt på månader och kvartal¹⁾.

År	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Kvartal				Summa			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	1sta	2dra	3:de	4:de	m.	qv.
1880	79	7,46	75	7,09	98	9,26	89	8,40	104	9,82	84	7,93	82	7,74	107	10,10	89	8,40	82	7,74	90	8,50	80	7,56	252	277	278	252	583	476	1,059	
1881	103	9,38	108	9,83	112	10,20	121	11,02	100	9,11	99	9,01	76	6,92	78	7,10	68	6,20	72	6,56	82	7,47	79	7,20	323	320	222	233	613	485	1,098	
1882	92	8,48	88	8,11	109	10,05	98	9,03	70	6,45	81	7,47	86	7,92	132	12,17	102	9,40	88	8,11	57	5,25	82	7,56	289	249	320	227	558	527	1,085	
1883	103	9,53	95	8,79	113	10,45	103	9,53	71	6,57	93	8,60	88	8,14	92	8,51	74	6,85	74	6,85	84	7,77	91	8,42	311	267	254	249	567	514	1,081	
1884	125	10,27	79	6,50	114	9,36	93	7,64	91	7,48	92	7,56	91	7,48	119	9,78	110	9,04	112	9,20	102	8,38	89	7,31	318	276	320	303	651	566	1,217	
1885	106	9,96	75	7,05	106	9,96	101	9,49	91	8,55	79	7,43	90	8,46	91	8,55	73	6,86	78	7,34	89	8,35	85	8,00	287	271	254	252	566	498	1,064	
1886	96	7,54	100	7,85	124	9,73	124	9,73	118	9,26	103	8,24	120	9,42	132	10,36	85	6,68	100	7,85	66	5,18	104	8,16	320	347	337	270	702	572	1,274	
1887	98	9,40	95	9,10	89	8,53	107	10,26	89	8,53	90	8,63	65	6,23	84	8,06	76	7,29	72	6,90	82	7,86	96	9,21	282	286	225	250	542	501	1,043	
1888	85	7,30	97	8,32	100	8,58	112	9,60	110	9,43	110	9,43	91	7,80	101	8,66	106	9,10	79	6,77	95	8,15	80	6,86	282	332	298	254	625	541	1,166	
1889	102	7,80	96	7,34	102	7,80	96	7,34	114	8,72	117	8,94	136	10,40	121	9,25	83	6,35	78	5,96	86	6,57	177	13,53	300	327	340	341	704	604	1,308	

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Dödfödde inberäknade; likaså utsocknebor som afidit i Helsingfors, hvaremot bortlemnats i staden kyrkskrifne personer, som dödt på annan ort.

Tab. N:o 14. Barndödligheten bland lutherske trosbekännare¹⁾ i Helsingfors åren 1881—1889.

År	Årets totalmortalitet	Åldern 0—1 år ²⁾		Summa	% af hela mortaliteten	Åldern 1—5 år		Summa	% af hela mortaliteten	Summa 0—5 år	% af hela mortaliteten
		mankön	qvinkön			mankön	qvinkön				
1881	1,058	192	161	353	33,5	98	81	179	16,9	532	50,4
1882	1,033	185	147	332	32,1	80	82	162	15,7	494	47,8
1883	1,025	157	145	302	29,5	71	66	137	13,4	439	42,9
1884	1,154	196	163	359	31,1	124	108	232	20,1	591	51,2
1885	997	146	134	280	28,1	92	89	181	18,2	461	46,3
1886	1,209	231	177	408	33,7	124	88	212	17,5	620	51,2
1887	973	182	163	345	35,5	72	70	142	14,6	487	50,1
1888	1,106	218	183	401	36,3	72	74	146	13,2	547	49,5
1889	1,308	209	176	385	29,4	86	84	170	13,0	555	42,4

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Inom staden afidne utsocknebor äro inberäknade, men i staden kyrkskrifna personer, hvilka dödt på annan ort, utelemnade. —
²⁾ Dödfödde oberäknade.

Tab. No 15. Dödsorsakerna bland lutherske trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1889, jemförda med åren 1882—1888¹⁾.

Dödsorsaken.	Under 6 månader	6—12 månader	1—5 år	5—10 år	10—20 år	20—40 år	40—60 år	60—80 år	Öfver 80 år	Obekant	Summa		
											m.	qv.	S:ma
Dödfödde	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	27	56
Medfödd allmän svaghet	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	13	33
Medfödd syflis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Messling & dess följsjukdomar	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5
Skarlakansfeber & d:o	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Tarmtyfus	—	—	1	2	7	9	3	—	—	—	14	8	22
Ikerisk tyfus	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Pyämi, septikämi	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	3	7
Ros	1	—	—	—	—	2	2	—	1	—	3	3	6
Barnsågsfeber	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	6	6
Strupsjuka & halsröta	—	16	1	3	1	1	—	—	—	—	10	12	22
Rödsot	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2
Kikhosta & dess följsjukdomar	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	3
Influenza	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	2	3
Epidemisk hjernhinneinflammation	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2
Akut hjernhinneinflammation	—	—	—	—	1	7	1	1	—	—	8	2	10
Tuberkulos (lungdot, tuberkulos hjernhinneinflammation)	22	20	54	13	12	117	82	13	1	2	195	141	336
Akut lung- & lungsäcksinflammation	15	14	24	3	1	30	36	18	4	—	80	65	145
Hjern-, nerv- & ryggmärgssjukdomar	—	—	1	—	1	2	3	3	—	—	2	8	10
Slag (apoplexi)	—	—	—	—	—	—	10	12	1	1	13	11	24
Lungkatarrh & andra sjukdomar i respirationsorganen	11	11	7	1	—	1	5	6	—	—	25	17	42
Organiskt hjertfel & annat hjertlidande	—	—	2	2	2	5	13	11	1	—	17	17	34
Mag- & tarmkatarrh	126	55	42	4	1	2	5	1	1	—	121	116	237
Bukhinneinflammation	1	—	1	1	—	8	3	2	—	—	7	9	16
Kronisk njurinflammation & andra sjukdomar i urinorganen	—	—	—	—	1	5	6	3	1	—	6	10	16
Carcinom & andra maligna tumörer	—	—	—	—	—	5	21	18	1	—	16	29	45
Hvarjehanda andra sjukdomar	22	5	6	1	1	7	2	1	—	—	20	25	45
Ålderdomsaftning	—	—	—	—	—	—	2	21	14	—	6	31	37
Alkoholism	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Olyckshändelser	2	1	4	3	6	18	5	2	—	3	35	9	44
Lönlagda foster	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
Sjelfmord	—	—	—	—	1	7	3	—	—	—	9	2	11
Dödsorsaken okänd	36	2	6	—	3	11	17	4	—	2	54	27	81
Summa år 1889	330	111	170	32	40	249	223	118	26	9	704	604	1,308
år 1888	324	137	146	18	38	204	154	115	21	9	625	541	1,166

	Under 1 år	1—5 år	5—15 år	15—30 år	30—45 år	45—60 år	60—75 år	Öfver 75 år	Summa		
									m.	qv.	S:ma
Summa år 1887	415	142	35	97	137	101	81	35	542	501	1,043
år 1886	473	212	36	126	171	108	117	31	702	572	1,274
år 1885	347	181	55	99	148	116	85	33	566	498	1,064
år 1884	422	232	48	118	149	126	78	44	651	566	1,217
år 1883	358	137	32	117	186	120	90	41	567	514	1,081
år 1882	384	162	35	106	171	115	86	26	558	527	1,085

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Uppgifterna omfatta både stadsbor och utsocknebor, som afidit i Helsingfors, hvaremot utslutits i staden kyrkskrifne personer, som dött på annan ort.

Tab. N:o 18. Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1889 hos Helsovårdsnämnden ¹⁾, jemfördt med åren 1881—1888.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Messling	19	39	26	40	109	97	8	7	4	23	32	1	405
Skarlakansfeber	12	9	4	8	2	4	—	1	—	3	3	2	48
Rödmessling	—	—	6	—	1	3	2	1	—	1	2	1	17
Vattkoppor	14	12	6	5	3	2	1	1	5	4	10	9	72
Tarmtyfus	9	9	11	8	2	5	26	62	39	30	50	13	264
Frossa	19	14	22	32	36	33	26	23	13	8	15	9	250
Remittent feber	21	15	38	22	20	21	15	18	21	21	35	24	271
Barnsängsfeber	2	1	2	1	—	2	—	—	—	—	1	—	9
Ros	12	17	14	16	10	14	5	5	7	11	6	9	126
Akut ledgångsrheumatism	20	25	32	26	44	23	20	32	28	20	21	23	314
Cholera nostras	2	1	4	1	1	1	14	14	6	—	1	2	47
Rödsot	—	1	—	5	2	3	2	4	—	—	—	—	17
Påssjuka	2	2	—	—	2	2	—	2	2	4	—	2	18
Difteri	6	9	9	3	9	2	4	2	7	5	11	8	75
Croup eller strupsjuka	4	2	3	1	1	—	—	—	1	—	4	2	18
Kikhosta	42	53	96	77	81	94	41	32	24	12	18	46	616
Halsfluss	137	223	214	168	108	62	59	63	75	88	143	117	1,457
Lungkatarrh	289	356	401	313	322	234	117	100	136	125	317	436	3,146
Lunginflammation	63	74	93	74	50	37	19	34	18	11	35	110	618
Lungsäcksinflammation	6	11	13	5	6	10	13	15	6	2	11	23	121
Mag- och tarmkatarrh	243	177	237	216	226	356	800	787	314	261	302	199	4,118
Bukhinneinflammation	4	5	1	3	3	1	2	1	1	—	5	1	27
Blindtarmsinflammation	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Akut hjernhinneinflammation	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3
Influenza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	3,087	3,167
Septikæmi, pyæmi	—	—	1	1	1	—	—	1	—	1	1	—	6
Summa år 1889	926	1,055	1,234	1,025	1,039	1,006	1,174	1,207	708	630	1,103	4,125	15,232
år 1888	715	601	793	837	925	1,301	643	763	1,043	685	809	964	10,079
år 1887	648	805	905	998	801	611	549	558	664	709	725	1,045	9,018
år 1886	808	959	962	1,042	1,290	605	752	865	614	689	682	749	10,025
år 1885	795	921	1,156	774	766	445	397	852	518	649	586	930	8,789
år 1884	746	636	854	620	700	337	445	686	564	477	708	613	7,386
år 1883	748	704	944	607	494	397	275	401	467	495	503	879	6,914
år 1882	542	651	582	689	419	345	565	1,083	798	423	488	599	7,184
år 1881	851	748	633	709	439	326	358	407	427	475	459	604	6,436

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ För åren 1881—1883 hos Finska läkaresällskapet. — Uppgifterna äro aflemnade vid utgången af hvarje vecka för hela veckan och angifva derför icke noggrant förhållandet pr månad.

Tab. N:o 19. Antalet och beskaffenheten af de å Helsingfors kommunala sjukhus behandlade sjukdomsfall under år 1889.

Sjukdomar	Antal fall			Tillfrisknade	Läke botade; utgånga före tillfrisknandet	Öfverförde till annat sjukhus	Döde	Qvarliggande till 1890	Antal sjukvårdsdagar
	Män	Qvinnor	Summa						
Morbilli	8	5	13	13	—	—	—	—	193
Varicellae	—	2	2	2	—	—	—	—	30
Malaria intermittens	—	2	2	2	—	—	—	—	35
Scarlatina	—	6	6	6	—	—	—	—	157
Typhus abdominalis	37	25	62	51	—	—	4	7	2,131
Febricula	7	3	10	10	—	—	—	—	95
Erysipelas	1	6	7	7	—	—	—	—	149
Diphtheria	2	6	8	7	—	—	1	—	89
Septicæmia	1	—	1	—	—	—	1	—	4
Phthisis pulmonum, tuberculosis	36	15	51	—	14	5	26	6	2,239
Pneumonia acuta	26	13	39	32	—	—	6	1	677
Hyperæmia cerebri	1	—	1	1	—	—	—	—	26
Meningitis acuta	2	—	2	—	—	—	2	—	6
Apoplexia	3	—	3	—	—	—	3	—	19
Bronchitis	6	—	6	3	2	1	—	—	129
Pleuritis	—	1	1	1	—	—	—	—	14
Stenosis laryngis	—	1	1	—	1	—	—	—	57
Vitium cordis	—	1	1	—	1	—	—	—	49
Icterus catarrhalis	—	1	1	1	—	—	—	—	30
Catarrhus ventriculi chronicus	1	2	3	3	—	—	—	—	72
” ” acutus	2	1	3	3	—	—	—	—	41
Enteritis	2	2	4	2	1	—	1	—	116
Peritonitis	1	—	1	—	—	—	1	—	1
Perityphlitis	1	—	1	1	—	—	—	—	28
Nephritis chronica	2	—	2	—	—	—	1	1	275
Anasarca	—	1	1	—	—	—	1	—	46
Rheumatismus artic. acutus	3	4	7	6	—	—	—	1	201
Rheumatismus chron.	1	1	2	2	—	—	—	—	54
Synovitis	—	1	1	1	—	—	—	—	77
Marasmus senilis	2	7	9	—	4	—	3	2	823
Anæmia	—	2	2	1	1	—	—	—	72
Cancer faciei	1	—	1	—	—	—	1	—	7
Carcinoma ventriculi	1	1	2	—	—	—	2	—	82
” vesicæ	—	1	1	—	—	—	1	—	210
” uteri	—	1	1	—	1	—	—	—	152
Tumor uteri	—	1	1	—	1	—	—	—	57
Psychosis	—	3	3	—	1	2	—	—	262
Hysteria	—	1	1	—	1	—	—	—	76
Crampi tetanici	1	—	1	1	—	—	—	—	13
Alcoholismus, delirium	3	1	4	3	—	—	—	1	35
Abscessus	4	—	4	4	—	—	—	—	219
Contusiones, vulnura	2	1	3	3	—	—	—	—	38
Ulcera crurum, ulcerationes var.	4	3	7	6	—	—	—	1	332
Fracturæ	1	2	3	3	—	—	—	—	72
Influenza	3	2	7	5	—	—	—	2	119
Diagnosis incerta	3	2	5	1	1	—	2	1	211
Simulatio morbi; nihil	12	3	15	15	—	—	—	—	145
Summa	182	130	312	196	29	8	56	23	9,965
Sjukvårdsdagar summa				4,846	1,486	392	1,914	1,327	9,965

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. No 20. Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1880—1889.

	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Qvarliggande från föregående år	26	34	34	34	29	34	36	37	40	41
Under året intagne	83	84	85	119	131	120	118	128	108	130
Summa	109	118	119	153	160	154	154	165	148	171
Af desse utskrifne som friske eller förbättrade	35	51	18	39	42	54	46	65	61	56
Af desse utskrifne som obotade										
" " " " döde										
" " " " qvarliggande till följande år	34	34	34	29	34	36	37	40	41	37
Summa	109	118	119	153	160	154	154	165	148	171
De vårdade ledo af:										
nervsystemets sjukdomar	—	11	25	26	17	21	21	37	28	26
respirationsorganens d:o	—	50	36	54	49	56	53	49	58	74
digestionsorganens d:o	—	7	2	7	7	12	10	13	14	8
cirkulationsorganens d:o	—	4	4	5	3	1	2	1	5	12
urogenitalorganens d:o	—	6	5	4	11	8	7	9	7	7
konstitutionela d:o	—	14	27	35	52	29	39	24	18	21
akuta febrila d:o	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—
ögon- d:o	—	—	—	—	—	—	1	5	3	4
öfriga d:o	—	26	20	22	21	26	18	22	14	16
obestämda d:o	—	—	—	—	—	1	1	2	1	3
Summa	—	118	119	153	160	154	154	165	148	171

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. No 21. Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik¹⁾ behandlade sjukdomsfall jemte antalet polikliniska sjukbesök under år 1889.

Månad	Afd. för invärtes sjukdomar				Afd. för barnsjukdomar			Afd. för kvinno- sjukdomar			Afd. för ögon- sjukdomar			Afd. f. veneriska o. hudsjukdomar						
	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagnings- dagar	Medeltal be- sök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagnings- dagar	Medeltal be- sök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagnings- dagar	Medeltal be- sök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagnings- dagar	Medeltal be- sök pr dag				
Juli	85	115	18	6,4	82	115	18	6,4	11	16	13	1,2	43	98	8	12,25	15	19	9	2,1
Augusti . .	76	124	18	6,9	105	132	18	10,1	10	17	14	1,2	30	175	9	19,44	11	18	9	2,0
Septemb. .	68	99	17	5,8	63	113	17	6,6	4	7	13	0,5	45	246	8	30,75	19	22	8	2,7
Oktober . .	75	106	19	5,6	61	110	18	6,1	14	18	13	1,4	43	288	9	32,0	10	20	9	2,2
November .	79	162	17	9,5	83	163	17	9,6	7	8	13	0,6	74	348	9	38,67	31	49	9	5,4
December .	151	235	18	13,0	84	154	17	9,0	4	14	12	1,2	33	288	9	32,0	6	10	9	1,1
Summa	534	841	107	7,9	478	837	105	8,0	50	80	78	1,0	268	1,443	52	27,75	92	138	53	2,6

¹⁾ Öppnad den 1 juli.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 22. Antalet af de å enskilda sjukvårdsanstalter i Helsingfors vårdade sjuke¹⁾ under år 1889.

	Hemmet för obotligt sjuke	Diakoniss- anstalten	Sinebryhoff- ska sjuk- huset	Fru Lybecks privata sjukhem
Qvarliggande från föregående år	17	—	—	8
Under året intagna	—	—	—	60
Summa	17	316	107	68
Af dessa utskrifne som friska eller förbättrade	—	212	93	31
” ” ” ” obotade	—	46	7	3
” ” ” ” döde	2	23	3	5
” ” ” ” som öfverflyttade till andra sjukhus	—	—	—	16
” ” qvarliggande till följande år	15	35	4	13
Summa	17	316	107	68
Antal sjukvårdsdagar	6,172	10,217	1,646	5,256
Medeltal sjukvårdsdagar pr patient	363	32,3	15,4	77,3

¹⁾ Å garnisonssjukhusets kirurgiska poliklinik behandlades dessutom 419 patienter från staden, hvilka inalles gjorde 1,403 besök.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 23. Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1885—1889.

	1885	1886	1887	1888	1889
Å svinkött	—	—	—	—	3,209
” öfriga slag af kött	—	—	—	—	13
” mjölk	—	—	—	—	48
” vatten	—	—	—	—	79
” öfriga slag af lifsmedel	—	—	—	—	27
Arsenikprof	—	—	—	—	75
Öfriga undersökningar	—	—	—	—	8
Summa	2,114	3,001	2,939	3,176	3,459
Af dessa hafva myndigheter föranledt	325	63	24	43	88
” ” ” enskilda personer föranledt	1,789	2,938	2,915	3,133	3,371

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. No 24. Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1889.

Ställen der syner m. m. verkstälts	Stadsdelar								Utom staden		Summa	Totalsumma
	I	II	III	IV	V	VI	VII & IX	VIII	Vester om jernvägen	Öster om jernvägen		
Gårdar	311	272	261	796	395	267	219	6	192	218	2,937	
Bostäder	41	87	14	198	94	58	28	—	96	112	728	
Hotell och värdshus	11	25	40	21	8	4	6	—	1	—	116	
Herbergen och bondqvarter	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	7	
Fabriker	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
Stall för hästar, nöt & svin	16	5	11	42	19	12	3	—	3	6	117	
Lump-, hud- och benupplag	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	5	3,911
Brunnar	38	26	21	60	5	—	—	—	—	12	162	
Slagthus och korfmakeri	—	2	52	34	—	—	3	—	8	1	100	
Bageri	79	111	52	97	41	2	20	—	23	33	458	
Salutorg	—	—	316	—	—	—	—	—	—	—	316	
Salubodar för födoämnen	462	378	269	1,114	389	297	398	—	242	494	4,043	
Fartyg der födoämnen säljas	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	5,080
Afloopstrummor och diken	—	—	2	2	—	—	—	—	5	—	9	
Slaskbrunnar	182	127	116	328	197	131	92	2	29	47	1,251	
Latriner	256	201	180	503	239	188	191	7	112	164	2,041	
Pissoirer	18	18	16	14	3	2	2	—	—	—	73	
Afstjelpningsplatser	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	3,376
Verkställda desinfektioner	6	7	4	68	4	1	6	2	—	5	103	103
Antal dagar vid köttbesigtning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7
Summa	1,421	1,263	1,358	3,283	1,395	962	968	17	711	1,092	—	12,477

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 25. Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1889.

Månad	Dag	Nummer	100 liter vatten innehålla i gram:							Anmärkingar	
			Fasta ämnen	Organiska ämnen	Organiska ämnen	Syreförbrukning	Klor	Ammoniak	Salpetersyra		Salpetersyra-ligheit
Jan.	3	1)	8,16	4,40	3,76	5,86	0,74	spår	spår	0	
"	19	I ²⁾	8,04	4,64	3,40	4,14	0,74	svaga spår	"	"	
"	"	II ²⁾	7,84	4,84	3,00	3,99	0,74	"	"	"	
Febr.	2	I	8,60	5,00	3,60	3,49	0,74	0	"	"	
"	"	II	8,44	4,80	3,64	3,46	0,73	0	"	"	
"	16	I	8,72	5,12	3,60	2,89	0,71	ytt. sv. sp.	"	"	
Mars	2	I	9,00	5,48	3,52	2,85	0,71	0	"	"	
"	23	I	8,96	5,88	3,08	2,53	0,73	"	"	"	
April	6	I	9,20	6,28	2,92	2,88	0,66	"	"	"	Obedydligt grumligt
"	"	II	8,48	5,60	2,88	2,88	0,65	"	"	"	d:o d:o
"	27	I	6,86	4,42	2,44	3,16	0,54	"	svaga spår	"	d:o d:o
"	"	II	6,36	4,00	2,36	2,96	0,43	"	"	"	d:o d:o
Maj	18	I	9,16	4,86	4,30	5,32	0,62	ytt. sv. sp.	spår	"	d:o d:o
"	"	II	7,34	3,88	3,46	4,07	0,63	"	"	"	d:o d:o
Juni	12	I	7,44	4,10	3,34	4,42	0,69	"	"	"	
"	"	II	7,08	4,16	2,92	3,83	0,69	"	"	"	
"	15	3)	4,94	2,60	2,34	2,35	0,84	svaga spår	"	"	
"	26	I	7,70	4,10	3,60	3,67	0,60	0	svaga spår	"	
"	"	II	6,52	3,34	3,18	3,01	0,67	"	"	"	
Juli	16	I	7,42	4,30	3,12	2,79	0,71	"	"	"	
"	"	II	6,92	4,04	2,88	2,39	0,72	"	"	"	
"	30	I	8,82	5,80	3,02	3,28	0,86	"	"	"	Nästan färglöst, svagt grumligt
"	"	II	7,48	4,48	3,00	2,72	0,89	"	"	"	d:o d:o, svagare grumling
Aug.	13	I	12,96	8,30	4,66	5,81	1,42	"	spår	"	Grumligt
"	"	II	11,22	6,68	4,54	4,55	1,21	"	"	"	Klarare än föregående
"	27	I	13,52	8,70	4,82	6,60	0,81	"	"	"	Något grumligt
"	"	II	12,80	8,56	4,24	5,75	0,80	"	"	"	d:o d:o
Sept.	10	I	8,16	5,46	2,70	2,54	0,61	"	"	"	Klart, nästan färglöst
"	"	II	7,32	4,56	2,76	2,22	0,61	0	"	"	d:o d:o
"	24	I	12,60	7,36	5,24	4,90	0,73	spår	"	"	Grumligt
"	"	II	9,88	5,76	4,12	4,00	0,73	"	"	"	Svagt grumligt
Okt.	8	I	8,60	4,44	4,16	3,23	0,72	"	"	"	Klart och gulaktigt
"	"	II	7,80	4,34	3,44	2,89	0,72	"	"	"	d:o d:o
"	22	I	9,64	5,34	4,10	5,68	0,84	"	"	"	d:o d:o
"	"	II	8,86	5,04	3,82	5,12	0,83	"	"	"	d:o d:o
Nov.	5	I	11,04	7,52	3,52	4,99	0,68	0	"	"	Svagt gruml., nästan färglöst
"	"	II	9,64	6,36	3,28	4,49	0,68	"	"	"	Klart, nästan färglöst
"	19	I	9,82	5,04	4,80	5,65	0,62	svaga spår	"	"	Klart, svagt gult
"	"	II	8,12	5,04	3,10	3,53	0,62	"	"	"	d:o d:o
Dec.	3	I	10,48	6,52	3,96	5,54	0,67	"	"	"	Opaliserande
"	"	II	8,20	5,28	2,92	5,18	0,67	"	"	"	d:o
"	17	I	9,26	5,94	3,32	3,95	0,65	"	"	"	Nästan klart och färglöst
"	"	II	8,02	5,30	2,72	3,56	0,62	"	"	"	Klart, svagt färgadt

1) Från Undersökningsstationens kran.

2) N:o I betecknar vatten från Wanda å, N:o II filtrerad vatten från filterbassinen i Gammelstaden.

3) Vatten från Träskända träsk i Thusby.

Källa: Helsingfors stadsrådets tryckta årsberättelse.

Tab. No 26. Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten år 1889.

Tiden då vattenprovvet togs	Ofiltrerad vatten				Filtrerad vatten						I bruk varande filtra och tiden för deras användning
	Ans vattenstånd i fot	Vattnets temperatur. 0° C.	Antal kolonier i 1 cc.	Anmärkningsgar	I Gammelstaden			I staden			
					Vattnets temp. 0° C.	Antal kolonier i 1 cc.	Anmärkningsgar	Vattnets temp. 0° C.	Antal kolonier i 1 cc.	Anmärkningsgar	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
1888 $\frac{3}{12}$ 1)	+ 0,8	0,6	324		0,8	215		8,5	155		} Filtrum 2 & 3 i bruk från $\frac{10}{10}$ 0. $\frac{2}{11}$ 1888 till $\frac{12}{2}$ 1889
$\frac{10}{12}$	+ 1,5	0,6	181		0,8	103			—		
$\frac{17}{12}$	+ 0,5	0,6	112		0,8	61		7,0	158		
1889 $\frac{19}{1}$	+ 0,2	0,6	977		0,8	103		4,0	993		
$\frac{26}{1}$	+ 0,2	0,6	37		0,8	80		5,0	77		
$\frac{2}{2}$	+ 0,0	0,6	90		0,8	14		3,5	39		
$\frac{9}{2}$	— 0,4	0,6	16		0,8	112		4,0	16		
$\frac{16}{2}$	— 1,2	0,6	88		—	—		2,8	138		
$\frac{23}{2}$	— 0,1	0,6	106		—	—		3,0	224		
$\frac{2}{3}$	— 1,7	0,6	118		—	—		4,0	367		
$\frac{9}{3}$	— 0,1	0,6	19		—	—		3,5	298		
$\frac{16}{3}$	— 0,2	0,6	51		—	—		3,5	109		
$\frac{23}{3}$	— 0,1	0,6	28		—	—		4,0	142		
$\frac{30}{3}$	— 0,6	0,6	578		—	—		3,0	268		
$\frac{6}{4}$	+ 0,0	0,6	154		0,8	107		2,5	48		
$\frac{13}{4}$	+ 0,7	0,6	3,431		0,8	9,102		2,0	8,038		
$\frac{27}{4}$ 2)	+ 4,4	4,4	1,739		3,4	1,632		3,0	1,511		
$\frac{4}{5}$	+ 3,2	9,6	199		8,4	56		4,0	55		
$\frac{11}{5}$	+ 2,1	12,4	321		12,1	51		3,5	75		
$\frac{18}{5}$	+ 1,5	13,0	1,013		12,2	23		5,0	56		
$\frac{25}{5}$	+ 0,6	17,6	964		16,6	90		8,5	62		
$\frac{1}{6}$	+ 0,5	21,8	90		20,8	86		8,0	40		
$\frac{12}{6}$	+ 0,1	20,6	130		19,8	107		10,5	291		
$\frac{26}{6}$	— 0,2	20,4	106		20,0	2		14,8	12		
$\frac{16}{7}$	— 0,3	18,8	69		17,8	6		13,2	142		
$\frac{23}{7}$	— 0,2	18,4	75		17,6	6		12,0	30		
$\frac{39}{7}$	+ 0,5	20,7	19		20,4	5		14,0	46		
$\frac{6}{8}$	+ 0,5	19,8	89		19,4	8		—	—		
$\frac{13}{8}$	+ 0,8	18,0	284		17,8	14		—	—		
$\frac{20}{8}$	+ 0,6	16,8	138		16,6	15		15,6	252		
$\frac{27}{8}$	+ 1,4	15,5	360		15,2	41		14,0	33		
$\frac{3}{9}$	+ 0,7	15,3	44		14,8	2		14,5	2		
$\frac{10}{9}$	+ 0,3	15,1	101		14,8	2		13,0	6		
$\frac{17}{9}$	+ 0,7	8,4	133		9,2	16		14,0	10		
$\frac{24}{9}$	+ 1,2	9,8	3,399		9,8	494		13,6	200		
$\frac{1}{10}$	+ 2,5	11,2	7,026		11,0	218		13,0	335		
$\frac{8}{10}$	+ 1,0	11,8	73		11,8	13		13,0	136		
$\frac{15}{10}$	+ 1,5	11,2	334		11,4	78		13,0	88		
$\frac{22}{10}$	+ 0,8	7,0	109		6,6	10		11,5	43		
$\frac{29}{10}$	+ 0,4	1,4	148		1,4	22		12,0	22		
$\frac{5}{11}$	+ 1,5	3,0	6,045		3,0	3,293		9,5	595		
$\frac{12}{11}$	+ 1,1	1,8	1,875		2,0	2,694		10,0	512		
$\frac{19}{11}$	+ 0,9	1,8	845		1,6	136		7,0	176		
$\frac{27}{11}$	+ 0,9	3,2	728		3,1	132		8,5	103		
$\frac{3}{12}$ 3)	+ 0,6	0,7	889		0,8	666		9,0	452		
$\frac{10}{12}$	+ 0,5	0,6	393		0,8	148		5,5	170		
$\frac{17}{12}$	+ 0,5	0,8	408		0,8	108		6,5	38		

1) Ån isbelagd den 2 nov. 1888. — 2) Islossning den 24 april 1889. — 3) Ån isbelagd ofvan bron den 1 dec. 1889.

Källa: Sundhetsinspektören Dr V. Sucksdorffs redogörelse, åtföljande Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. No 27. Antalet intagna och afgångna samt inskrifna och närvarande elever vid Helsingfors stads folkskolor under läsåren 1882—1889.

	Läsåret 1882—1883			Läsåret 1883—1884		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
Intagna:						
Till lägsta afdelning	441	382	38	403	504	69
Till högre afdelning	16	113	17	19	99	17
Summa	457	495	55	422	603	86
Af dessa innehade: inga förkunskaper	—	378	38	—	509	62
” ” ” innanläsningsfärdighet	20	117	17	10	94	24
” ” ” förkunskaper motsvarande lägre folkskolas kurs	420	—	—	390	—	—
” ” ” förkunskaper öfver lägre folkskolas kurs	17	—	—	22	—	—
Afgångna:						
Efter fulländad skolkurs	127	228	42	142	330	50
Före ” ” , döde	5	1	1	2	2	—
” ” ” skilda på grund af förseelser	3	—	—	7	3	—
” ” ” ” målsmäns önskan	114	45	6	99	44	12
” ” ” uteblifna utan anmälan	18	—	6	20	7	1
Summa	267	274	55	270	386	63
Inskrifna¹⁾:						
Gossar	648	369	63	645	493	64
Flickor	650	383	47	703	445	65
Summa	1,298	752	110	1,348	938	129
Af dessa besökt skolan: mer än 150 dagar	1,157	695	74	1,206	843	91
” ” ” ” 121—150 ”	33	15	18	38	37	16
” ” ” ” 91—120 ”	54	12	10	53	26	11
” ” ” ” högst 90 ”	54	30	8	51	32	11
Närvarande:						
Vid höstterminens början	1,259	675	83	1,294	867	104
” ” ” slut	1,218	703	78	1,269	884	99
” ” ” vårterminens början	1,227	715	99	1,277	883	118
” ” ” slut	1,162	706	98	1,218	882	114
Första måndagen: i oktober	1,246	700	110	1,269	869	96
” ” ” i november	1,236	694	80	1,260	873	92
” ” ” i februari	1,208	707	100	1,247	873	111
” ” ” i mars	1,195	708	99	1,244	872	109
” ” ” i april	1,178	698	99	1,230	869	112
Procenttal skolförsummelser ²⁾	3,4	4,5	8,6	4,1	5,2	7,2

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

¹⁾ D. v. s. hela antalet elever, som under längre eller kortare tid besökt skolan. — ²⁾ Beräknad samt sedermera uträknats, huru stor procent af dessa „elevtimmar“, som af dessa elever försumrats. För-

Antalet intagna och afgångna samt inskrifna och närvarande elever vid Helsingfors stads folkskolor under läsåren 1882—1889.

	Läsåret 1884—1885			Läsåret 1885—1886			Läsåret 1886—1887			Läsåret 1887—1888			Läsåret 1888—1889		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
	483	623	40	547	608	44	579	761	37	668	672	31	700	747	20
	25	116	27	45	92	23	28	94	21	23	118	21	32	108	32
	508	739	67	592	700	67	607	855	58	691	790	52	732	855	52
	—	623	40	—	608	44	—	740	37	—	669	21	—	739	18
	10	116	27	10	92	23	4	115	21	14	121	31	19	116	34
	473	—	—	518	—	—	571	—	—	641	—	—	679	—	—
	25	—	—	64	—	—	32	—	—	36	—	—	34	—	—
	161	404	61	166	486	44	183	498	41	220	586	32	270	527	36
	3	2	1	4	1	—	5	5	—	5	2	—	4	1	—
	3	1	—	6	2	—	5	1	1	5	—	—	9	—	—
	82	53	13	113	47	13	71	78	5	120	81	2	124	62	4
	26	5	2	27	5	3	12	3	5	23	5	1	29	9	2
	275	465	77	316	491	60	276	585	52	373	674	35	436	599	42
	718	587	55	809	623	56	889	691	49	1,026	718	40	1,103	717	41
	761	493	74	798	575	53	856	682	53	963	690	34	1,119	685	34
	1,479	1,080	129	1,607	1,198	109	1,745	1,373	102	1,989	1,408	74	2,222	1,402	75
	1,363	985	106	1,461	1,117	78	1,632	1,247	81	1,864	1,306	65	2,047	1,306	61
	36	37	12	50	21	5	34	34	12	36	35	2	50	36	8
	37	27	4	44	39	17	38	35	4	42	30	4	56	23	5
	43	31	7	52	21	9	41	57	5	47	37	3	69	37	1
	1,435	1,017	110	1,568	1,165	81	1,689	1,314	77	1,937	1,347	64	2,178	1,350	66
	1,411	1,008	111	1,535	1,150	90	1,663	1,285	83	1,900	1,331	64	2,117	1,324	64
	1,417	1,017	116	1,529	1,161	95	1,687	1,298	97	1,912	1,345	68	2,128	1,343	69
	1,352	1,006	108	1,459	1,141	92	1,659	1,251	89	1,838	1,320	68	2,049	1,323	68
	1,430	1,015	113	1,549	1,161	90	1,677	1,304	77	1,908	1,333	61	2,166	1,346	66
	1,417	1,014	112	1,538	1,155	90	1,667	1,293	78	1,903	1,325	62	2,128	1,329	65
	1,408	1,020	118	1,511	1,147	93	1,670	1,296	94	1,894	1,335	71	2,106	1,336	69
	1,395	1,004	117	1,502	1,145	96	1,655	1,293	90	1,884	1,303	73	2,093	1,328	68
	1,374	1,003	110	1,486	1,146	97	1,663	1,284	85	1,857	1,312	72	2,077	1,328	68
	3,5	4,3	6,6	3,1	4,1	6,3	2,7	3,5	7,7	2,6	3,6	7,6	2,5	3,4	7,5

sälunda att hela antalet verkliga undervisningstimmar multiplicerats med antalet elever som besökt skolan samt sedermera uträknats, huru stor procent af dessa „elevtimmar“, som af dessa elever försumrats. För-

Tab. No 28. De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevers
1882—1889, enligt

	1883			1884		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
Af folkskoleeleverna voro barn till:						
embets- och tjenstemän m. m.	15	5	3	9	1	1
fabrikanter, handlande m. m.	23	10	—	16	14	2
gårdsegare, handtvarkare, betjente m. m.	444	221	20	398	268	20
arbetare, sjömän, soldater m. m. samt ouppgifne	689	478	76	805	599	93
Summa	1,171	714	99	1,228	882	116
Af dessa undervisades:						
på svenska	775	436	56	794	513	62
„ finska	396	278	43	434	369	54
På grund af sina framsteg voro dessa fördelade:						
å första klassens första afdelning	477	447	52	436	479	—
„ „ „ andra „	357	267	47	389	403	—
„ andra „ första „	196	—	—	253	—	—
„ „ „ andra „	141	—	—	150	—	—
Af cleverna voro:						
sitt första läseår i skolan	405	407	52	378	526	80
„ andra „ „ „	331	284	42	361	323	20
„ tredje „ „ „	233	23	1	249	29	15
„ fjerde „ „ „	148	—	3	179	4	—
„ femte „ „ „	46	—	—	52	—	—
„ sjette „ „ „	8	—	1 ¹⁾	8	—	—
„ sjunde „ „ „	—	—	—	1	—	1 ¹⁾
O. s. v.						
Förenämnde elevers ålder var:						
medelåldern i skolan	11,4	8,4	10,5	11,6	8,4	10,3
lägsta åldersåret	8	7	7	8	7	7
högsta „	19	14	15	17	13	16
Af hela antalet elever:						
erlade skolafgift	490	332	4	447	384	2
motsvarande i procent af hela antalet	41,84	46,50	4,44	36,40	43,53	1,72

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

lefnadsstånd, undervisningsspråk, fördelning på klasser m. m. åren
förhållandet den 1 maj.

	1885			1886			1887			1888			1889		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
	16	7	—	13	5	—	10	6	—	11	8	—	6	4	—
	18	22	—	30	15	—	36	22	2	40	22	2	41	22	—
	481	275	19	492	335	17	571	360	20	636	370	15	875	457	21
	850	708	96	931	791	79	1,044	900	70	1,163	922	53	1,144	840	47
Summa	1,365	1,012	115	1,466	1,146	96	1,661	1,288	92	1,850	1,322	70	2,066	1,323	68
	876	575	64	901	641	55	1,027	671	59	1,084	695	42	1,161	688	49
	489	437	51	565	505	41	634	617	33	766	627	28	905	635	19
	543	537	65	622	616	35	667	725	51	750	649	35	758	706	28
	370	475	50	389	530	61	513	563	41	532	673	35	660	617	40
	255	—	—	282	—	—	283	—	—	345	—	—	375	—	—
	197	—	—	173	—	—	198	—	—	223	—	—	273	—	—
	465	608	65	511	743	61	559	771	54	641	711	45	690	777	43
	318	385	45	395	386	17	401	505	25	492	560	19	555	517	19
	282	18	3	259	17	16	375	12	5	371	48	4	403	27	3
	223	1	2	220	—	1	218	—	8	257	3	2	313	2	3
	72	—	—	69	—	1	84	—	—	75	—	—	90	—	—
	5	—	—	10	—	—	23	—	—	12	—	—	14	—	—
	—	—	—	2	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—
	11,6	8,4	11,0	11,4	8,4	10,6	11,5	8,5	10,5	11,4	8,5	10,8	11,4	8,5	9,8
	8	7	8	8	7	7	8	7	7	8	7	8	8	7	7
	18	14	16	18	13	14	18	14	16	16	13	15	17	14	14
	425	429	7	423	436	3	471	483	5	530	455	3	560	455	7
	31,13	42,39	6,09	28,85	38,04	3,12	22,33	37,50	5,43	28,65	34,41	4,29	27,10	34,39	10,29

¹⁾ Idiot.

Tab. N:o 29. Anlitaudet af folkbiblioteket och läsesalen åren 1884—1889.

	Bibliotekslån										Läsalsbesök				
	Antal dagar	Lån, betalta för gången		Lån, abonnerade		Summa		Summa Summarum	Medeltal per dag			Antal dagar	Antal besök	Medeltal per dag	
		Svenska	Finska	Svenska	Finska	Svenska	Finska		Svenska	Finska	Summa				
1889:															
Januari	31	2,230	1,055	1,364	467	3,594	1,522	5,116	116	49	165	31	6,921	223	
Februari	28	2,112	948	1,235	449	3,347	1,397	4,744	119	50	169	28	6,540	234	
Mars	31	2,221	1,108	1,473	449	3,694	1,557	5,251	119	50	169	31	6,807	220	
April	30	1,890	869	1,234	290	3,124	1,159	4,283	104	39	143	30	6,017	200	
Maj	31	968	490	740	166	1,708	656	2,364	55	21	76	31	3,360	108	
Juni	16	489	175	308	86	797	261	1,058	50	16	66	28	1,802	64	
Juli	9	638	199	422	95	1,060	294	1,354	118	32	150	31	2,018	65	
Augusti	21	683	246	482	130	1,165	376	1,541	55	18	73	31	2,584	83	
September	30	1,159	453	679	237	1,838	690	2,528	61	23	84	30	4,803	160	
Oktober	31	1,888	827	960	396	2,848	1,223	4,071	92	39	131	31	7,963	256	
November	30	2,160	1,188	1,318	570	3,478	1,758	5,236	116	58	174	30	10,212	340	
December	29	1,862	1,242	1,307	555	3,169	1,797	4,966	109	62	171	29	6,903	238	
Summa för år 1889	317	18,300	8,800	11,522	3,890	29,822	12,690	42,512	94	40	134	361	65,930	183	
år 1888	316	16,996	6,738	7,732	2,360	24,728	9,098	33,826	79	28	107	360	47,283	131	
år 1887	297	19,552		7,503		20,085	6,970	27,055	68	23	91	338	30,016	89	
år 1886	270	15,754		5,408		15,254	5,908	21,162	56	22	78	271	25,732	95	
år 1885	252	8,437	4,705	2,416	1,187	10,853	5,892	16,745	43	23	66	284	25,502	90	
år 1884	261	6,996	4,289	2,211	1,361	9,207	5,650	14,857	35	21	56	267	24,150	90	

Källa: Styrelsens för folkbiblioteket och läsesalen årsberättelser.

Tab. N:o 30. Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1881, 1884 och 1887.

	1881 (Den 22 september)					1884 (Den 22 september)					1887 (Den 15 september)									
	Valkrets				Hela staden	Valkrets				Hela staden	Valkrets				Hela staden					
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV						
Antal landtdagsmän, som skulle väljas . . .	—	—	—	—	7	—	—	—	—	7	—	—	—	—	8					
Aflemnade röstsedlar	113	155	142	98	508	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951					
Af de röstande voro:																				
Arkitekter, artister, ingenjörer, literatörer, tidningsutgivare, läkare, lärare	12	16	13	11	52	15	15	19	27	76	15	14	17	29	75					
Arbetsföreståndare, gesäller & arbetare . . .	—	1	—	—	1	—	2	—	—	2	1	4	—	2	7					
Bokhållare, handelsbetjente	—	—	2	2	4	10	11	18	11	50	8	17	15	17	57					
Bruksegare, landtbrukare & husegare . . .	2	3	5	11	21	4	4	7	27	42	2	6	3	35	46					
Bolags-, korporations-, kommunens tienstemen	7	8	17	7	39	13	15	21	24	73	17	17	29	17	80					
Civile & militäre tienstemen	58	38	46	26	168	66	55	49	49	219	55	56	53	51	215					
Fabrikanter & handlande	17	55	27	14	113	30	56	48	44	178	24	51	40	41	156					
Handverkare	13	26	27	24	90	24	58	49	65	196	30	57	43	99	229					
Sakförare, agenter, kommissionärer	2	—	1	—	3	3	2	—	1	6	3	—	—	1	4					
Näringsidkare utom ofvan angifna	2	8	4	2	16	9	17	7	16	49	6	14	11	4	20					
Underbefäl, poliskommissarier & konstaplar m. fl.	—	—	—	1	1	2	1	8	7	18	1	4	11	4	20					
Obekante	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3	1	2	1	1	5					
	Summa					113	155	142	98	508	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951
Af de röstande egde:																				
1 röst	—	—	1	—	1	6	2	9	5	22	5	9	19	28	61					
2 röster	4	—	4	1	9	7	9	10	13	39	10	19	12	32	73					
3 "	3	—	6	3	12	—	1	—	—	1	—	—	—	—						
4 "	9	3	4	4	20	8	10	11	16	45	8	18	10	30	66					
5 "	1	5	3	3	12	12	13	11	21	57	12	14	10	26	62					
6 "	5	10	13	5	33	7	8	8	13	36	7	13	10	13	43					
7 "	2	5	2	6	15	4	15	11	24	54	9	10	10	21	50					
8 "	5	10	14	9	38	4	4	10	16	34	8	7	8	16	39					
9 "	4	2	3	2	11	—	5	5	10	20	1	2	5	9	17					
10 "	4	6	8	5	23	13	17	16	18	64	12	13	23	23	71					
11 "	2	1	7	5	15	1	4	5	5	15	1	4	3	5	13					
12 "	7	15	7	1	30	12	16	13	13	54	5	10	9	13	37					
13 "	1	7	3	3	14	2	—	4	5	11	2	3	3	3	11					
14 "	5	2	5	4	16	1	1	2	2	6	2	—	1	3	6					
15 "	8	8	3	10	29	9	17	10	18	54	8	13	7	11	39					
16 "	7	1	3	3	14	3	4	3	7	17	4	7	3	6	20					
17 "	1	5	3	1	10	4	7	6	5	22	2	4	3	6	15					
18 "	4	4	2	5	15	3	2	1	3	9	6	5	2	2	15					
19 "	1	—	3	2	6	3	5	8	1	17	2	1	3	4	10					
20 "	3	7	5	6	21	11	7	11	7	36	8	10	16	9	43					
21 "	1	2	1	3	7	3	—	4	3	10	2	1	1	4	8					
22 "	3	4	2	2	11	7	5	6	6	24	3	1	2	1	7					
23 "	3	1	1	—	5	1	1	1	2	5	2	2	—	4	8					
24 "	2	5	1	—	8	—	—	—	—	6	—	3	1	4	8					
25 "	28	52	38	15	133	56	80	62	56	254	44	73	62	50	229					
	Summa					113	155	142	98	508	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951
Högsta röstetal hvarmed landtdagsman blifvit vald	—	—	—	—	6,349	—	—	—	—	10,125	—	—	—	—	8,853					
Lägsta d:o d:o	—	—	—	—	4,203	—	—	—	—	6,416	—	—	—	—	7,257					
Dens röstetal som varit närmast att väljas	—	—	—	—	3,110	—	—	—	—	6,356	—	—	—	—	5,223					
Antal personer som erhållit röster	—	—	—	—	69	—	—	—	—	50	—	—	—	—	49					
" " " " mindre än 100 r.	—	—	—	—	45	—	—	—	—	31	—	—	—	—	29					

Källa: Magistratens protokoll och vallängderna.

Tab. N:o 31. Antalet civila mål och ärenden, behandlade af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1884—1889.

	1884				1885				1886				1887				1888				1889			
	Äldre	Nya	Summa	Afsljorda	Äldre	Nya	Summa	Afsljorda	Äldre	Nya	Summa	Afsljorda	Äldre	Nya	Summa	Afsljorda	Äldre	Nya	Summa	Afsljorda	Äldre	Nya	Summa	Afsljorda
Konkursmål	30	58	88	78	9	81	90	56	34	103	137	101	36	79	115	87	28	128	156	99	57	121	178	130
Mål angående årsstämming	18	11	29	18	11	11	22	11	11	24	35	10	25	11	36	25	11	9	20	11	9	16	25	10
Mål angående boskilnad	—	—	—	—	1 ¹⁾	1	2	2	—	—	—	—	—	3	3	2	1	4	5	3	2	8	10	8
Vexelmål	17	279	296	284	12	334	346	323	23	428	451	416	35	367	402	375	27	481	508	501	7	448	455	439
Sjörättsmål	1	3	4	3	1	8	9	9	—	3	3	3	—	8	8	8	—	6	6	4	2	3	5	5
Lagfartsärenden	—	63	63	63	—	47	47	47	—	38	38	38	—	85	85	84	1	120	121	120	1	136	137	137
Inteckningsärenden	2	321	323	323	—	321	321	319	2	354	356	356	—	408	408	402	6	518	524	520	4	609	613	613
Förmyndarskapsärenden	—	82	82	82	—	83	83	83	—	96	96	96	—	98	98	98	—	81	81	81	—	129	129	128
Äktenskapsförordsärenden	—	13	13	13	—	14	14	14	—	16	16	16	—	13	13	13	—	33	33	33	—	39	39	39
Öfriga civila mål och ärenden	47	787	834	794	40	630	670	623	47	891	938	901	37	394	431	408	23	365	388	350	38	282	320	266
Summa	115	1,617	1,732	1,658	74	1,530	1,604	1,487	117	1,953	2,070	1,937	133	1,466	1,599	1,502	97	1,745	1,842	1,722	120	1,791	1,911	1,775

Källa: Prokuratorsembetets i Kejsrerliga Senaten tryckta årsberättelser samt förteckningar förda vid Rådstufvurättens första afdelning.

1) Under föregående år upptaget bland konkursmål.

Tab. N:o 32. Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1880—1889.

	1880		1881		1882		1883		1884		1885		1886		1887		1888		1889	
	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren
Antalet mål:																				
äldre	102	—	70	—	75	—	53	—	57	—	78	—	101	—	84	—	34	—	49	—
nya	805	855	900	1,024	753	950	799	1,361	946	1,723	1,324	1,770	1,118	1,759	1,312	1,585	1,369	1,273	1,503	1,613
Summa	907	855	970	1,024	828	950	852	1,361	1,003	1,723	1,402	1,770	1,219	1,759	1,396	1,585	1,403	1,273	1,552	1,613
Af dessa afgjorda . .	837	855	895	1,024	775	950	795	1,361	925	1,723	1,301	1,770	1,135	1,759	1,362	1,585	1,354	1,273	1,460	1,613
uppskjutna	70	—	75	—	53	—	57	—	78	—	101	—	84	—	34	—	49	—	92	—
Antalet angifna personer:																				
män	774	962	822	1,179	631	1,027	680	1,586	896	1,927	1,309	1,953	1,068	1,828	1,181	1,903	1,264	1,400	1,419	1,919
qvinno	327	66	298	106	282	85	234	136	316	172	422	208	384	114	387	60	328	66	354	82
Summa	1,101	1,028	1,120	1,285	913	1,112	914	1,722	1,212	2,099	1,731	2,161	1,452	1,942	1,568	1,963	1,592	1,466	1,773	2,001
Af dessa sakfælde . .	656	843	713	1,158	531	1,046	530	1,507	789	1,998	942	2,052	814	1,883	1,049	1,834	1,091	1,376	1,181	1,902
frikände ¹⁾	340	185	310	127	328	66	325	215	324	101	631	109	533	59	476	129	445	90	477	99
om hvilka slutligt utlåtande ej fallit	105	—	97	—	54	—	59	—	99	—	158	—	105	—	43	—	56	—	115	—

☞ *Källa:* Prokuratorsembetets i Kejslerliga Senaten tryckta årsberättelser.

¹⁾ Innefattande dem, som ej kunnat åt saken fällas.

Tab. N:o 33. Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfælde af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1880—1889.

	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Gröfre brott:										
Mord eller dråp	1	2	1	—	—	—	1	2	—	4
Barnamord eller fosters lönläggning	2	1	1	1	1	1	—	2	3	2
Rån	1	—	—	—	1	—	—	1	1	3
Mordbrand	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
Stöld eller inbrott	119	167	155	151	193	169	155	174	176	196
Kyrkotjufnad eller annan kvalificerad stöld ¹⁾	—	—	1	—	—	34	19	18	28	32
Förskingring af anförtrodda medel	—	—	—	—	—	6	2	4	8	5
Groft vållande till fånges löskomst	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Väld å militärvakt, patrull eller brandvakt	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkning eller utprängling af falskt mynt	2	1	2	1	2	2	—	—	1	4
Förfalskningsbrott	2	4	5	9	3	6	9	6	7	9
Mened eller falskt vittnesmål	2	—	—	—	—	—	—	1	3	1
Falsk angivelse	—	2	5	6	9	2	2	—	1	3
Blodskam	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Hor	—	—	—	—	—	—	4	13	10	2
Väldtäkt	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1
Koppleri eller skörlefnad	—	—	—	1	4	5	5	7	1	1
Fridsbrott	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Ocker	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Vårdslöshet eller lättsinnighet mot borgenärer	—	—	—	—	—	—	—	1	3	3
Dödsvållande	2	—	1	—	4	—	2	—	2	—
Grof misshandel å person	—	—	—	—	35	—	8	13	—	—
Summa sakfælde för gröfre brott	132	177	172	169	253	225	210	244	249	267
Mindre brott:										
Fylleri	59	37	24	43	62	76	125	203	261	279
Lurendrejeri, tullförsmilning eller seglationsbrott	7	8	4	3	11	3	2	2	1	—
Andra förbrytelser	1,301	1,649	1,377	1,822	2,461	2,690	2,361	2,433	1,956	2,537
Summa sakfælde för mindre brott	1,367	1,694	1,405	1,868	2,534	2,769	2,488	2,638	2,218	2,816
Summa	1,499	1,871	1,577	2,037	2,787	2,994	2,698	2,882	2,467	3,083

Källa: Prokuratorsombetet i Kejs. Senaten tryckta årsberättelser.

¹⁾ Under de tidigare åren äro kvalificerade stöldbrott ej afskiljda från öfriga stölder och äfven i öfrigt är indelningen af brotten något olika under olika år.

Tab. N:o 34. Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1889, jemfördt med åren 1886—1888.

Målens beskaffenhet	Till behandling af fattigsakföraren öfverlemnade			Såvidt på fattigsakförarens åtgärd ankommer, slutligen afgjorda och afförda								Icke slutligen afgjorda					S u m m a		
	Beroende från föregående år	Under året inkomna	Summa	Afgjorda genom förhåring	Af särskilda orsaker lemnade	Afgjorda genom rättgång	Vägrat biträde	Mål i hvilka inlagor gifvits eller råd meddelats	Hänvisade till aktör	Mål i hvilka brev affärits för mera än 1 år sedan	Mål i hvilka stämning uttagits för mera än 1 år sedan	Beroende		Mål i hvilka brev affärits		Mål i hvilka stämning uttagits			
												på åtgärd	på rättgång	på inbärande af upplysningar	före den 1 juli	efter den 1 juli		före den 1 juli	efter den 1 juli
Ersättningstvister	7	9	16	2	2	—	—	—	—	3	3	—	1	1	—	1	2	1	16
Tvister om arbetslön	32	28	60	10	3	—	—	—	—	24	6	—	—	3	—	7	—	1	60
Andra fordringsmål	11	9	20	2	1	2	—	—	—	7	2	—	—	1	4	—	—	—	20
Arfstvister	2	4	6	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	6
Tvister med husbonde eller arbetsgivarare	8	29	37	12	3	—	2	—	—	6	—	—	—	—	4	9	—	1	37
Hyrestvister	3	2	5	1	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	5
Äktenskapstvister	7	9	16	1	2	1	1	2	—	—	4	—	1	2	—	2	—	—	16
Barnfödomål	15	17	32	6	2	2	—	1	—	5	4	—	—	2	3	4	1	2	32
Misshandel och ärekränkning	3	7	10	—	—	—	1	—	1	3	—	—	1	3	—	—	—	1	10
Andra brottmål	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Aterfående af egendom	7	8	15	2	1	—	—	—	—	6	1	—	—	3	2	—	—	—	15
Redovisningstvister	2	3	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5
Besvärinlagor, ansökningar m. m.	4	9	13	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	13
Diverse	—	6	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	6
Summa år 1889	101	142	243	40	17	12	7	15	1	56	21	—	5	13	16	29	4	7	243
„ „ 1888 och 1887	48	435	483	148	51	61	20	40	2	42	18	4	9	9	23	34	12	10	483
„ „ 1886	—	176	176	36	—	21	21	46	6	—	—	1	18	29	—	—	—	—	176

Källa: Fattigsakförarens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 35. Antalet af de personer, som blifvit tagna i fängsligt förvar samt hållna i läns- och stadshäktet i Helsingfors, äfvensom orsaken till deras hållande i häkte, under åren 1885—1889.

Orsaken till häktandet	1885	1886	1887	1888	1889
Under ransakning för:					
mord och dråp	26	29	12	13	14
barnamord	11	14	15	14	14
förgifning	—	1	—	—	—
tidelag	1	2	—	—	1
hor och koppleri	14	18	11	2	1
våldtäkt	1	2	—	—	—
blodskam	1	1	1	3	2
mordbrand	3	4	6	3	2
rån och rövveri	13	15	2	3	6
stöld	368	351	289	256	277
förfalskningsbrott	15	12	9	12	17
tillverkning och utprägling af falskt mynt	4	7	3	3	4
falsk angivelse	—	1	—	—	1
kronobalans	—	—	1	1	—
edsöre och fridsbrott	—	2	—	3	—
misshandel	44	29	12	8	3
andra förbrytelser	34	49	1	9	4
Bysättningsfångar	32	29	47	60	40
Insatte till böters försonande och fängelsestraff	612	623	823	649	610
Rymmare och lösdrivvare	450	459	490	489	375
Tukthus- och arbetsfångar	3	10	82	76	116
Summa	1,632	1,658	1,804	1,604	1,487
deraf män	1,168	1,234	1,303	1,162	1,080
„ qvinnor	464	424	501	442	407

Källa: Prokuratorsembetets i K. Senaten tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 36. Antalet af de genom detektiva polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendomen under åren 1887—1889.

År	Antalet brott	Upptäckta brott		Antalet brottslingar	Förkommen egendom	Tillrättaskaffad	
		Antal	% af de anmälda			egendom <i>Fmç.</i>	% af den förkomna
1887	904	405	48,80 %	326	37,367	25,662	68,68 %
1888	1,032	593	57,46 %	520	34,836	24,830	71,29 %
1889	1,426	822	57,64 %	575	46,225	33,419	72,12 %

Källa: Poliskammarens tryckta årsberättelse.

Tab. No 37. Polispersonalens i Helsingfors antal, bildningsgrad, ålder m. m. åren 1885, 1887—1889¹⁾.

	1885				1887				1888				1889			
	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa
Vid årets ingång voro anstälde	11	80	5	95	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112
Af dessa afgingo under året	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
genom döden	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	2	—	2	—	2
afsked på egen begäran	—	5	1	6	1	12	1	14	—	9	3	12	1	12	4	17
” för olämplighet ell. dåligt uppförande	—	9	—	9	1	6	1	8	2	10	1	13	—	10	2	12
Deremot antogos eller befordrades under året	—	26	1	27	2	19	7	25	3	20	3	26	1	24	6	31
Vid årets utgång voro därför anstälde	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112	12	91	9	112
Yrke före inträdet i polistjenst:																
militärer	3	47	2	52	5	44	7	56	4	53	6	63	6	60	6	72
handverkare	1	17	—	18	—	13	1	14	1	10	—	11	1	15	—	16
sjömän	1	7	2	10	2	3	—	5	2	3	—	5	—	—	—	—
landbrukare	3	19	1	23	1	2	1	4	1	2	1	4	—	2	1	3
bro- eller skalfogdar	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	2
betjenter eller drengar (ej vid jordbruk)	1	—	—	1	1	10	—	11	—	12	—	12	—	5	1	6
handelsbiträden	1	—	—	1	1	—	—	2	1	—	1	2	2	—	1	3
kuskar	—	1	—	1	—	4	—	4	—	3	1	4	—	1	—	1
sjuk- och dävårdare	—	1	—	1	—	5	—	5	—	2	—	2	—	2	—	2
arbetskarlar	—	—	—	—	—	10	1	11	1	7	—	8	1	6	—	7
Summa	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112
Åtnjuten undervisning:																
vid universitetet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1
” lyceum eller gymnasium	—	2	1	3	—	2	1	3	—	—	2	2	1	—	—	1
” elementar- eller realskola	2	8	1	11	3	1	—	4	2	1	—	3	2	—	1	3
” högre folkskola	1	18	1	20	1	6	1	8	1	8	1	10	2	11	2	15
” lägre ”	1	18	1	20	3	16	—	19	4	11	1	16	3	16	1	20
” ambulatorisk d:o	2	15	1	18	—	15	—	15	—	14	—	14	—	22	—	22
” söndagsskola	3	5	—	8	1	13	3	17	2	14	2	18	—	23	2	25
” handverks- eller jordbruksskola	—	3	—	3	—	2	—	2	—	3	—	3	—	3	—	3
” underofficers- eller militärskola	1	18	—	19	2	19	4	25	1	19	2	22	3	15	2	20
utan skolundervisning ²⁾	2	23	1	26	1	18	1	20	1	22	—	23	—	2	—	2
Summa	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112
Ålder:																
mellan 20 och 25 år	—	5	1	6	—	1	2	3	—	4	3	7	—	5	3	8
” 25 ” 30 ”	1	38	1	40	4	32	4	40	4	37	4	45	4	34	5	43
” 30 ” 35 ”	4	23	2	29	3	25	2	30	2	23	—	25	3	22	—	25
” 35 ” 40 ”	1	10	—	11	1	13	—	14	3	9	1	13	—	11	—	11
” 40 ” 45 ”	2	8	—	10	—	9	—	9	—	9	—	9	2	12	—	14
” 45 ” 50 ”	1	4	—	5	1	6	1	8	1	5	—	6	1	5	—	6
över 50 år	2	4	1	7	2	6	1	9	1	5	1	7	1	3	1	5
Summa	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112
Familjeförhållanden:																
gifte	10	79	3	92	10	72	4	86	10	67	3	80	10	70	2	82
ogifte	—	12	2	14	—	19	6	25	1	24	6	31	1	22	7	30
enklingar	1	1	—	2	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—
Summa	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112
Antal tjenstear vid polisnrättningen:																
1 år	—	27	3	30	—	16	7	23	1	12	6	19	—	18	6	24
2 ”	—	14	—	14	1	15	1	17	1	17	1	19	1	22	1	24
3 ”	1	17	1	19	—	7	—	7	1	10	1	12	2	12	1	15
4 ”	—	8	1	9	2	8	1	11	2	7	—	9	2	7	—	9
5 ”	—	7	—	7	1	8	—	9	1	3	—	4	2	17	—	19
5—10 år	6	10	—	16	3	28	—	31	2	30	—	32	1	9	—	10
10—15 ”	1	5	—	6	1	5	—	6	2	6	—	8	1	2	—	3
15—20 ”	2	2	—	4	2	4	—	6	1	6	—	7	1	4	—	5
20—25 ”	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25—30 ”	1	1	—	2	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1
30—35 ”	—	—	—	—	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1
Summa	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112

Källa: Anteckningar förda vid polisnrättningen.

¹⁾ För 1886 saknas uppgifter. — ²⁾ Alla dock läs- och skrifkunnige.

Tab. N:o 38. Prostitutionen i Helsingfors år 1889.

	A.	B.	C.	Summa
A: offentligt prostituerade, hvilka undergå regelbunden besigtning				
B: offentligt prostituerade, hvilka blott tidtals besigtigas . .				
C: qvinnor, hvilka veterligen utöfva prostitution, utan att hafva underkastats besigtning ¹⁾				
<i>Antal</i> vid utgången af året	82	277	364	723
<i>Ålder:</i>				
under 17 år	—	5		
mellan 17 och 21 år	15	74		
" 21 " 40 "	67	191		
öfver 40 år	—	7		
<i>Ålder vid inskrifningen</i> hos de inom landet födde:				
under 17 år	—	21		
mellan 17 och 21 år	20	99		
" 21 " 40 "	30	154		
öfver 40 år	—	1		
<i>Nationalitet:</i>				
infödde	50	276		
svenskor	29	1		
norskor	2			
tyskor	1			
<i>Af de inom landet födde äro inflyttade:</i>				
från andra städer	14	47		
" landsorten	21	120		
<i>Familjeförhållanden:</i>				
ogifta	82	262		
hustrur	—	5		
enkor	—	2		
<i>Af de ogifta hafva födt barn:</i>				
före inskrifningen	7	43		
efter	24	22		
<i>Från allmoge- eller arbetarehem hafva utgått</i>	78	275		
" mera bildade hem	4	2		
<i>Yrke</i> uppgifvet eller eljes känt:				
tjenstehjon	10	23	56	89
butikbiträden		3	22	
uppasserskor	2	4	28	59
sömmerskor	10	38	42	90
fabriksarbeterskor	11	40	76	127
baderskor	—	4	48	52
idkare af andra yrken	—	24	26	50
utan känt eller uppgifvet yrke	49	141	66	256
<i>Tiden</i> för näringens utöfvande:				
mindre än 1 år	16	27		
från 1 till 3 år	28	124		
" 3 " 6 "	20	81		
" 6 " 9 "	9	34		
" 9 " 12 "	8	11		
mer än 12 år	1			

Källa: Uppgifter från polisinrättningen.

¹⁾ Uppgifterna beträffande denna grupp äro sjelffallet endast approximativa.

Tab. No 39. Antalet personer hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1879—1889.

	Första polisdistriktet ¹⁾		Andra polisdistriktet ²⁾		S u m m a		Summa personer
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	
1879	1,118	45	1,976	148	3,094	193	3,287
1880	1,199	41	1,988	172	3,187	213	3,400
1881	1,009	40	2,046	217	3,055	257	3,312
1882	1,143	69	1,642	268	2,785	337	3,122
1883	1,488	40	2,279	366	3,767	406	4,173
1884	2,265	55	2,396	453	4,661	508	5,169
1885	2,679	90	3,147	288	5,826	378	6,204
1886	2,479	77	3,136	412	5,615	489	6,104
1887	2,031	81	3,182	352	5,213	433	5,646
1888	2,083	146	3,591	320	5,674	466	6,140
1889	2,644	208	3,369	259	6,013	467	6,480

Källa: Anteckningar förda vid Polisinrättningen.

¹⁾ Omfattande staden norr och öster om esplanaderna och jernvägslinien. — ²⁾ Omfattande staden söder och vester om esplanaderna och jernvägslinien.

Tab. No 40. Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försålda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats, under åren 1880—1888.

	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Inteckningar:										
Beviljade å <i>Фмс.</i>	3,898,915 68	4,902,452 — ³⁾	3,492,600 — ⁹⁾	3,966,672 32 ⁹⁾	4,446,182 —	5,515,096 4	6,221,632 52	7,185,986 13	7,433,643 72	13,627,173 40
Förnyade „ „	266,700 — ¹⁾	566,937 — ⁴⁾	725,800 — ⁷⁾	697,964 1 ¹⁰⁾	1,490,188 56 ¹²⁾	1,052,207 97 ¹³⁾	1,091,708 46 ¹⁵⁾	428,524 45 ¹⁷⁾	702,674 34 ¹⁹⁾	1,761,174 3 ²⁰⁾
Dödade „ „	1,459,781 23 ²⁾	1,525,250 — ⁵⁾	1,070,200 — ⁸⁾	1,174,054 — ¹¹⁾	1,262,551 45	1,966,400 — ¹⁴⁾	2,495,510 27 ¹⁶⁾	3,077,402 — ¹⁸⁾	2,031,724 43	2,730,764 25 ²¹⁾
Lagfarter:										
Beviljade å fastigheter till ett värde af <i>Фмс.</i>	2,453,261 11	3,464,084 25	1,541,199 95	1,929,060 —	2,912,385 94	3,234,511 45	2,349,220 60	3,287,572 71	5,486,075 36	9,344,442 10

Källa: Förteckningar förda vid Rådstufvurättens första afdelning.

¹⁾ Samt 19,000 rubel. — ²⁾ Samt 6,900 rubel. — ³⁾ Samt 20,000 rubel. — ⁴⁾ Samt 2,500 rubel och 12,000 kronor. — ⁵⁾ Samt 60,370 rubel. — ⁶⁾ Samt 62,150 rubel. — ⁷⁾ Samt 12,300 rubel. — ⁸⁾ Samt 20,600 rubel. — ⁹⁾ Samt 15,000 rubel. — ¹⁰⁾ Samt 3,500 rubel. — ¹¹⁾ Samt 1,500 rubel och 12,000 kronor. — ¹²⁾ Samt 4,200 rubel. — ¹³⁾ Samt 5,200 rubel. — ¹⁴⁾ Samt 2,200 rubel. — ¹⁵⁾ Samt 6,600 rubel. — ¹⁶⁾ Samt 4,100 rubel. — ¹⁷⁾ Samt 7,700 rubel. — ¹⁸⁾ Samt 16,450 rubel. — ¹⁹⁾ Samt 8,857 rubel. — ²⁰⁾ Samt 24,600 rubel. — ²¹⁾ Samt 12,700 rubel.

Tab. No 41. Eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1889.

A: der brandkåren påkallats B: der den ej påkallats	1881 1882 1883 1884 1885 1886 1887 1888 1889										Medeltal											
	A B		A B		A B		A B		A B		A B		A B		A	B	Alla eldsvådor					
													antal	pro.								
Tiden för eldsvådorna:																						
<i>Månad:</i> Januari	1	—	1	1	2	—	3	1	3	—	3	—	3	—	9	2	9	2	3,80	0,72	4,52	14,47
Februari	1	2	—	1	2	—	4	—	1	—	1	—	3	—	4	1	5	3	2,35	0,48	2,83	9,06
Mars	—	1	2	—	2	—	2	—	1	—	4	—	3	—	4	—	2	1	2,24	0,25	2,49	7,97
April	2	—	1	—	1	2	1	—	2	—	3	—	5	—	2	1	6	2	2,58	0,60	3,18	10,25
Maj	1	—	1	—	3	—	2	—	1	—	1	—	1	—	2	1	2	—	1,58	0,12	1,70	5,44
Juni	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	4	—	2	—	3	—	9	1	2,46	0,12	2,58	8,26
Juli	2	1	1	—	1	—	3	—	1	—	—	—	2	—	2	—	2	—	1,58	0,12	1,70	5,44
Augusti	1	—	1	—	—	—	—	1	4	—	2	—	4	—	3	1	—	—	1,69	0,25	1,94	6,21
September	3	—	2	—	2	—	2	—	2	—	3	—	—	—	2	1	4	—	2,24	0,12	2,36	7,55
Oktober	1	—	1	—	1	—	2	—	—	—	2	—	1	—	1	1	1	—	1,12	0,12	1,24	3,97
November	—	—	2	—	2	2	3	1	4	—	3	—	1	—	2	2	5	—	2,24	0,60	2,84	9,08
December	1	—	3	—	1	1	5	—	5	—	3	—	—	—	2	3	8	2	3,12	0,72	3,84	12,30
Summa	14	4	16	2	18	5	28	3	24	—	29	—	25	—	36	13	53	11	27,00	4,22	31,22	100,00
	18	18	23	31	24	29	25	49	64													
<i>Dag:</i> Söndag	2	—	4	1	4	—	5	—	3	—	6	—	6	—	5	1	12	—	5,22	0,22	5,44	17,43
Måndag	4	—	2	—	3	2	2	—	4	—	7	—	3	—	4	1	7	1	4,00	0,44	4,44	14,22
Tisdag	—	1	2	1	—	—	10	1	1	—	2	—	4	—	6	5	6	2	3,44	1,11	4,55	14,57
Onsdag	2	—	2	—	4	—	6	1	5	—	1	—	1	—	4	—	5	—	3,33	0,11	3,44	11,02
Torsdag	2	1	2	—	3	1	3	—	1	—	7	—	2	—	8	1	5	3	3,67	0,67	4,34	13,90
Fredag	2	—	3	—	2	2	1	—	5	—	5	—	3	—	4	2	6	1	3,44	0,56	4,00	12,81
Lördag	2	2	1	—	2	—	1	1	5	—	1	—	6	—	5	3	12	4	3,90	1,11	5,01	16,05
Summa	14	4	16	2	18	5	28	3	24	—	29	—	25	—	36	13	53	11	27,00	4,22	31,22	100,00
<i>Timme:</i> kl. 12—3 f. m.	4	—	1	—	1	—	4	—	3	—	2	—	6	—	11	—	4	—	4,00	—	—	14,81
„ 3—6 „ „	1	—	2	—	2	—	—	—	4	—	5	—	2	—	3	—	4	—	2,57	—	—	9,52
„ 6—9 „ „	1	—	1	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—	1	—	3	—	1,33	—	—	4,93
„ 9—12 „ „	—	—	2	—	3	—	4	—	3	—	3	—	1	—	3	—	11	—	3,33	—	—	12,33
„ 12—3 e. m.	3	—	4	—	2	—	5	—	3	—	3	—	3	—	5	—	10	—	4,22	—	—	15,63
„ 3—6 „ „	4	—	1	—	2	—	3	—	3	—	4	—	2	—	4	—	5	—	3,11	—	—	11,52
„ 6—9 „ „	—	—	3	—	1	—	5	—	3	—	6	—	5	—	4	—	12	—	4,33	—	—	16,04
„ 9—12 „ „	1	—	2	—	5	—	5	—	4	—	6	—	5	—	5	—	4	—	4,11	—	—	15,22
Summa	14	—	16	—	18	—	28	—	24	—	29	—	25	—	36	—	53	—	27,00	—	—	100,00

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 42. Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1889.

	Skadans storlek eller brandskade- ersättnings belopp						Värdet eller hela försäkringsbeloppet för den egendom, som till större eller mindre del skadats.						Ersättningen i % af hela försäkrings- beloppet
	för lös egen- dom <i>Fmf.</i>		för fast egen- dom <i>Fmf.</i>		Summa <i>Fmf.</i>		för lös egen- dom <i>Fmf.</i>		för fast egen- dom <i>Fmf.</i>		Summa <i>Fmf.</i>		
1881	27,214	—	24,274	—	51,488	—	115,000	—	414,000	—	529,000	—	9,73
1882	30,732	—	87,244	—	117,976	—	156,000	—	365,600	—	521,600	—	22,62
1883	46,733	—	40,177	—	86,710	—	334,740	—	516,000	—	850,740	—	10,19
1884	44,611	—	60,142	—	104,752	—	588,900	—	541,600	—	1,130,500	—	9,27
1885	40,050	—	81,159	—	121,209	—	132,000	—	1,299,350	—	1,431,350	—	8,47
1886	47,247	51	100,629	16	147,876	67	251,500	—	1,887,640	—	2,139,140	—	6,41
1887	126,266	54	56,598	—	182,864	54	813,500	—	1,398,989	80	2,212,489	80	8,27
1888	93,395	24	68,664	50	162,059	74	480,725	—	1,766,950	—	2,247,675	—	7,21
1889	46,300	18	93,276	76	139,576	94	—	—	—	—	1,029,620	—	13,55

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 43. Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 oktober 1880.

Stadsdel	Antal gårdar	Antal boningshus och andra hus med uppvärm- ningsapparater, upp- förda af				Antal uthusbyggnader			Summa byggnader	Gårdar tillhörande												
		sten eller tegel	trä af sten och trä	nederkämn- gen af sten och trä	trä m. m.	Summa	af sten el- ler tegel	af trä m. m.		Summa	Finska kronan	Ryska kronan	Staden	Särskilda korpo- rationer och bolag	enskilda							alle andre
															embets- och fönsternän samt deras enkor	In- och ut- rikes hand- lande	fabrikanter och hand- verkare	förige nä- ringsdrifare	sjöfä- rande	ande	ande	
Första stadsdelen . . .	173	154	13	255	422	69	191	260	682	13	4	9	6	52	15	11	—	2	61			
Andra " . . .	107	127	14	182	323	68	134	202	525	8	4	2	3	9	11	29	1	—	40			
Tredje " . . .	113	79	6	177	262	32	132	164	426	6	1	7	3	21	19	18	—	3	35			
Fjerde " . . .	233	94	19	432	545	53	262	315	860	5	2	6	23	40	19	45	3	2	88			
Femte " . . .	146	38	—	310	348	20	176	196	544	4	—	4	1	21	20	32	2	5	57			
Sjette " . . .	96	1	3	185	189	6	113	119	308	—	—	2	1	12	9	10	3	6	53			
Sjunde " . . .	142	30	9	194	233	16	150	166	399	2	—	1	6	32	35	13	3	2	48			
Åttonde " . . .	13	20	—	11	31	9	34	43	74	3	—	3	—	1	3	2	—	—	1			
Tölö och villorna vid vestra chausséen . . .	77	11	19	132	162	9	142	151	313	1	—	4	3	6	9	10	8	—	36			
Broholmen och villorna vid östra chausséen . .	74	16	8	159	183	2	185	187	370	6	—	7	6	7	7	22	2	1	16			
Holmarne	20	—	—	54	54	—	47	47	101	—	—	1	—	2	8	3	—	—	6			
Summa	1,194	570	91	2,091	2,752	284	1,566	1,850	4,602	48	11	46	52	203	155	195	22	21	441			

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik VI: 8.

Tab. N:o 42. Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1889.

	Skadans storlek eller brandskade- ersättnings belopp						Värdet eller hela försäkringsbeloppet för den egendom, som till större eller mindre del skadats.						Ersättningen i % af hela försäkrings- beloppet
	för lös egen- dom <i>Fmf.</i>		för fast egen- dom <i>Fmf.</i>		Summa <i>Fmf.</i>		för lös egen- dom <i>Fmf.</i>		för fast egen- dom <i>Fmf.</i>		Summa <i>Fmf.</i>		
1881	27,214	—	24,274	—	51,488	—	115,000	—	414,000	—	529,000	—	9,73
1882	30,732	—	87,244	—	117,976	—	156,000	—	365,600	—	521,600	—	22,62
1883	46,733	—	40,177	—	86,710	—	334,740	—	516,000	—	850,740	—	10,19
1884	44,611	—	60,142	—	104,752	—	588,900	—	541,600	—	1,130,500	—	9,27
1885	40,050	—	81,159	—	121,209	—	132,000	—	1,299,350	—	1,431,350	—	8,47
1886	47,247	51	100,629	16	147,876	67	251,500	—	1,887,640	—	2,139,140	—	6,41
1887	126,266	54	56,598	—	182,864	54	813,500	—	1,398,989	80	2,212,489	80	8,27
1888	93,395	24	68,664	50	162,059	74	480,725	—	1,766,950	—	2,247,675	—	7,21
1889	46,300	18	93,276	76	139,576	94	—	—	—	—	1,029,620	—	13,55

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 43. Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 oktober 1880.

Stadsdel	Antal gårdar	Antal boningshus och andra hus med uppvärm- ningsapparater, upp- förda af				Antal uthusbyggn- nader			Summa byggnader	Gårdar tillhörande												
		sten eller tegel	trä m. m.	nederkämn- gen af sten och trä	Summa	af sten el- ler tegel	af trä m. m.	Summa		Finska kronan	Ryska kronan	Staden	Särskilda korpo- rationer och bolag	enskilda							alle andre	
														embets- och fönsternän samt deras enkor	In- och ut- rikes hand- lande	fabrikanter och hand- verkare	förige nä- ringsdrifare	stifts- rände	ande	ande		
Första stadsdelen . . .	173	154	13	255	422	69	191	260	682	13	4	9	6	52	15	11	—	2	61			
Andra " . . .	107	127	14	182	323	68	134	202	525	8	4	2	3	9	11	29	1	—	40			
Tredje " . . .	113	79	6	177	262	32	132	164	426	6	1	7	3	21	19	18	—	3	35			
Fjerde " . . .	233	94	19	432	545	53	262	315	860	5	2	6	23	40	19	45	3	2	88			
Femte " . . .	146	38	—	310	348	20	176	196	544	4	—	4	1	21	20	32	2	5	57			
Sjette " . . .	96	1	3	185	189	6	113	119	308	—	—	2	1	12	9	10	3	6	53			
Sjunde " . . .	142	30	9	194	233	16	150	166	399	2	—	1	6	32	35	13	3	2	48			
Ättonde " . . .	13	20	—	11	31	9	34	43	74	3	—	3	—	1	3	2	—	—	1			
Tölö och villorna vid vestra chausséen . . .	77	11	19	132	162	9	142	151	313	1	—	4	3	6	9	10	8	—	36			
Broholmen och villorna vid östra chausséen . .	74	16	8	159	183	2	185	187	370	6	—	7	6	7	7	22	2	1	16			
Holmarne	20	—	—	54	54	—	47	47	101	—	—	1	—	2	8	3	—	—	6			
Summa	1,194	570	91	2,091	2,752	284	1,566	1,850	4,602	48	11	46	52	203	155	195	22	21	441			

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik VI: 8.

Tab. N:o 44. Antalet boningshus och rum i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 oktober 1880.

Stadsdel	Boningshus af sten eller tegel						Boningshus af trä				Antal rum med upp- värmningsapparater		
	1 vånings	2 vånings	3 vånings	4 vånings	5 vånings	Summa	1 vånings	2 vånings	3 vånings	Summa	i stenhus	i trähus	Summa
Första stadsdelen	36	73	39	6	—	154	239	29	—	268	2,861	1,839	4,700
Andra ”	24	57	33	11	2	127	182	14	—	196	2,611	1,546	4,157
Tredje ”	10	42	25	2	—	79	121	62	—	183	1,441	1,485	2,926
Fjerde ”	7	36	21	—	—	94	430	17	4	451	1,470	3,511	4,981
Femte ”	16	11	7	4	—	38	297	13	—	310	415	1,784	2,199
Sjette ”	1	—	1	—	—	2	186	1	—	187	45	901	946
Sjunde ”	16	11	3	—	—	30	168	35	—	203	277	1,737	2,014
Åttonde ”	9	7	4	—	—	20	11	—	—	11	256	43	299
Tölö och villorna vid vestra chausséen . .	6	4	—	—	1	11	121	26	4	151	96	1,073	1,169
Broholmen och villorna vid östra chausséen	8	6	2	—	—	16	119	45	3	167	126	1,241	1,367
Holmarne	—	—	—	—	—	—	50	4	—	54	—	171	171
Summa	163	247	135	23	3	571	1,924	246	11	2,181	9,598	15,331	24,929

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik VI: 8.

Tab. N:o 45. Telegramvexlingen å Helsingfors telegrafstation åren 1884—1889.

	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Telegram till och ifrån orter inom Finland och Ryssland.						
<i>Afgångna</i> : betalda telegram	29,049	30,724	27,172	29,373	35,392	34,761
" obetalda " { meteorologiska	712	712	712	712	712	} 2,815
{ tjenste-	2,013	1,832	1,865	2,186	2,080	
Summa	31,774	33,268	29,749	32,271	38,184	37,576
<i>Ankomna</i> : betalda telegram	33,973	34,983	34,062	34,557	37,706	38,818
" obetalda " { meteorologiska	4,272	4,272	4,272	4,272	4,272	} 7,410
{ tjenste-	424	483	669	3,292	3,339	
Summa	38,669	39,738	39,003	42,121	45,317	46,228
Telegram till och ifrån utlandet.						
<i>Afgångna</i> : betalda telegram	6,811	7,260	6,957	8,053	9,676	11,510
" obetalda " { meteorologiska	356	356	356	356	356	} 518
{ tjenste-	85	79	88	114	139	
Summa	7,252	7,695	7,401	8,523	10,171	12,028
<i>Ankomna</i> : betalda telegram	7,268	7,778	7,580	8,172	9,573	11,615
" obetalda " { meteorologiska	712	712	712	712	712	} 2,128
{ tjenste-	472	484	486	741	934	
Summa	8,452	8,974	8,778	9,625	11,219	13,743
<i>Genomgående telegram</i> , emottagna och afgifna å Helsingfors station	107,955	114,314	123,468	135,182	157,458	160,700
Hela antalet telegram	194,102	203,989	208,399	227,722	262,349	270,275

Källa: Uppgifter från Telegrafstyrelsen.

Tab. N:o 46. Fabriker och handtverkerier i Helsingfors åren 1885—1888.

	1885					1886							
	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmk.	Antal arbetsställen	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmk.				
	Under 18 år		Öfver 18 år			Under 18 år		Öfver 18 år					
	m.	qv.				m.	qv.						
Mekaniska verkstäder och gjuterier .	7	—	—	—	468 ²⁾	1,353,894	8	19	379	398	630,600 ³⁾		
Grof- och finsmide	8	2	—	50	—	89,140	15	18	130	150	465,495		
Stilgjuterier	2	4	—	3	—	12,500	2	4	4	8	10,121		
Guld- och silfversmide	5	4	1	26	1	100,800	6	3	33	36	114,885		
Koppar-, plåt- och bleckslagerier . .	12	19	1	54	1	185,970	18	23	78	101	257,528		
Urmakerier	10	4	—	22	—	34,000	12	7	30	37	55,135		
Elektriska affärer	1	1	—	14	—	?	1	2	21	23	20,000		
Pianofabriker	1	2	—	6	—	32,000	1	2	8	10	45,000		
Stenhuggerier och -sliperier	5	1	—	69	—	145,410	5	—	95	—	162,330		
Kalkbrännerier	1	—	—	10	—	17,500	1	—	19	—	75,000		
Kalk- och fajansfabriker	2	2	—	78	22	187,200	2	2	76	21	193,000		
Skulpturatelierer och gipsgjuterier . .	1	—	—	4	—	26,330	2	—	6	—	22,540		
Färgerier	3	—	—	2	3	7,540	3	—	5	1	6	7,940	
Asfaltfabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gasverk	1	—	—	30	—	255,750	1	—	30	—	255,450		
Elektrisk belysningsaffär	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	10,000		
Parfym- och tekniska fabriker	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	1,487		
Benqvarnar	1	—	—	4	2	15,000	1	—	4	—	12,000		
Garfverier	6	1	—	54	—	313,940	6	—	59	—	269,380		
Sadelmakerier	2	1	—	8	—	16,860	2	—	9	—	17,790		
Borstbinderier	1	4	1	2	1	20,435	1	4	2	3	22,197		
Trikotfabriker	1	—	18	1	6	25,000	—	—	—	—	—		
Konstväfveri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Snörmakerier	2	3	5	9	5	34,310	2	3	6	12	5	26	43,700
Asfaltfabriker	—	—	—	—	—	—	1	—	8	—	8	55,795	
Tapetfabriker	1	—	—	75	75	752,000	1	—	7	4	11	66,500	
Påsfabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Bokbinderier	9	8	24	46	18	147,115	10	5	7	35	22	69	52,300
Ångsågar	2	5	—	59	—	72,000	2 ³⁾	—	9	—	9	90,600	
Snickerier	12	5	—	89	—	182,500	12	2	87	—	89	121,755	
Ångsnickerier	1	—	—	34	—	88,600	2	4	79	—	83	367,000	
Likkistfabriker	2	3	—	12	5	36,130	2	4	9	5	18	44,500	
Svarfverier	4	2	—	5	—	5,720	3	1	4	—	5	5,055	
Tunnbinderier	2	—	—	2	—	2,500	3	—	9	—	9	11,700	
Korkfabriker	1	—	1	4	1	28,000	—	—	—	—	—		
Vide- och rottingsfabriker	1	—	—	3	2	9,530	1	—	3	2	5	8,635	
Kammakerier	1	—	—	1	—	730	1	—	1	—	1	650	
Kautschuk- och gummiarbeten	2	1	—	3	—	11,080	2	1	6	—	7	16,200	
Åkdonsfabriker	2	6	—	43	—	91,820	2	5	45	—	50	105,500	
Transport	112	—	—	—	—	1,551	134	—	—	—	1,496	3,637,768	

	1887					1888								
	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmk.	Antal arbetsställen	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmk.					
	Under 18 år		Öfver 18 år			Under 18 år		Öfver 18 år						
	m.	qv.				m.	qv.							
Mekaniska verkstäder.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Grof- och finsmide.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Stilgjuterier.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Guld- och silfversmide.	61	75	1	770	7	853	2,212,900	68	111	2	1,030	9	1,152	2,942,910
Koppar-, plåt- och bleckslagerier.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urmakerier.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektriska affärer.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pianofabriker.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stenhuggerier och sliperier.	6	1	—	104	—	105	158,535	6	1	—	62	—	63	117,940
Kalkbrännerier.	1	—	—	22	—	22	100,000	1	—	—	25	—	25	125,000
Kakel- och fajansfabriker.	2	2	—	75	20	97	189,550	2	2	—	83	15	100	200,800
Skulpturatelierer & gipsgjuterier.	2	—	—	11	—	11	33,280	2	—	—	6	—	6	14,665
Färgerier.	3	—	—	4	—	4	8,700	3	—	—	6	1	7	11,320
Asfaltfabriker.	1	—	—	35	—	35	60,000	1	—	—	50	2	52	179,000
Gasverk.	1	—	—	36	—	36	270,295	1	—	—	42	—	42	303,545
Elektrisk belysningsaffär.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parfym- & teknokemiska fabriker.	2	—	—	2	1	3	7,575	3	1	2	3	1	7	22,100
Benqvarnar.	1	—	—	9	—	9	9,000	2	—	—	34	6	40	97,310
Garfverier.	6	1	—	56	—	57	244,570	6	—	—	60	—	60	235,880
Sadelmakerier.	3	9	—	35	—	44	84,995	4	4	—	48	—	52	127,200
Borstbinderier.	1	4	3	4	—	11	23,395	1	5	3	4	—	12	29,860
Trikotfabriker.	1 ³⁾	—	—	—	—	—	18,000	1	—	18	—	4	22	24,000
Konstväfveri.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	4	10,540
Snörmakerier.	2	6	8	9	6	29	41,500	1	7	9	7	8	31	25,000
Asfaltfabriker.	1	—	—	10	—	10	34,500	1	—	—	10	—	10	34,500
Tapetfabriker.	1	2	—	14	8	24	180,000	1	—	—	12	6	18	100,000
Påsfabriker.	1	—	1	—	1	2	1,710	3	1	8	5	13	27	27,940
Bokbinderier.	10	4	13	35	22	74	70,500	12	6	5	42	32	85	102,280
Ångsågar.	2	—	—	11	—	11	152,000	2	—	—	13	—	13	275,215
Snickerier.	16	14	—	105	—	119	146,000	19	9	—	100	—	109	169,610
Ångsnickerier.	2	5	—	96	—	101	361,000	2	2	—	111	—	113	313,800
Likkistfabriker.	2	—	—	8	5	13	32,800	2 ³⁾	—	—	6	4	10	36,700
Svarfverier.	3	1	—	5	—	6	5,125	3	2	—	4	—	6	4,940
Tunnbinderier.	2	2	—	12	—	14	31,000	3	1	—	7	—	8	25,900
Korkfabriker.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vide- och rottingsfabriker.	1	—	—	3	2	5	9,205	1	—	—	3	2	5	7,350
Kammakerier.	1	—	—	1	—	1	600	1	—	—	1	—	1	600
Kautschuk- och gummiarbeten.	2	2	—	9	—	11	22,400	2	2	1	7	—	10	32,000
Åkdonsfabriker.	3	8	—	43	—	51	98,500	3	6	—	51	—	57	130,600
Transport	140	—	—	—	—	1,758	4,607,635	150	—	—	—	—	2,147	5,728,505

Fortsättning.

	1885						1886						1887						1888												
	Antal arbetsställen		Arbetspersonal ¹⁾				Produktions- värde Fmk.	Antal arbetsställen		Arbetspersonal ¹⁾				Produktions- värde Fmk.	Antal arbetsställen		Arbetspersonal ¹⁾				Produktions- värde Fmk.										
			Under 18 år		Öfver 18 år					Summa	Under 18 år		Öfver 16 år				Summa	Under 18 år		Öfver 18 år		Summa									
			m.	qv.	m.	qv.					m.	qv.	m.					qv.	m.	qv.			m.	qv.							
Transport	112	—	—	—	—	1,551	4,301,304	134	—	—	—	—	1,496	3,637,768	140	—	—	—	—	1,758	4,607,635	158	—	—	—	—	2,147	5,728,505			
Målareverkstäder	26	13	—	196	—	209	306,020	27	17	—	227	1	245	326,400	31	22	—	271	—	293	467,165	37	25	—	191	—	216	391,510	Målareverkstäder.		
Tapetserare	3	3	1	7	1	12	12,550	2	3	1	9	1	14	21,890	4	1	—	18	2	21	34,080	4	6	1	11	4	22	30,450	Tapetserare.		
Glasmästare	2	—	—	6	—	6	11,300	3	1	—	7	—	8	19,200	3	1	—	8	—	9	21,000	4	1	—	10	—	11	23,230	Glasmästare.		
Skorstensfejare	4	5	—	11	—	16	15,400	4	6	—	10	—	16	21,400	7	5	—	21	—	26	38,150	6	5	—	16	—	21	43,150	Skorstensfejare.		
Gatläggare	1	—	—	18	—	18	6,870	2	15	—	82	—	97	132,910	2	11	—	55	—	66	61,695	3	12	—	49	—	61	55,140	Gatläggare.		
Murare och byggnadsentreprenörer ³⁾	9	49	6	480	86	621	1,447,160	12	106	40	841	140	1,127	1,317,535	11	87	—	460	151	698	555,975	13	68	10	652	130	860	974,160	Murare & byggnadsentreprenörer ³⁾ .		
Mjölqvarnar	1	—	—	8	—	8	28,440	1	—	—	8	—	8	27,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mjölqvarnar.	
Sockerbruk	1	2	—	98	—	100	1,721,640	1	1	—	95	—	96	1,891,780	1	1	—	95	—	96	2,283,700	1	1	—	95	—	96	1,434,245	Sockerbruk.		
Kaffesurrogatfabrik	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	2	4,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bagerier	19	16	3	67	28	114	629,620	22	27	3	81	24	135	664,538	23	28	2	64	31	125	713,555	24	19	2	94	31	146	790,795	Bagerier.		
Konditorier	4	4	—	14	11	29	106,325	4	4	—	11	4	19	113,345	4	2	—	13	9	24	114,490	4	2	1	12	5	20	126,805	Konditorier.		
Slakterier	24	—	—	53	—	53	453,245	29	—	—	51	7	58	471,951	30	—	1	52	4	57	447,170	31	—	—	55	—	55	498,115	Slakterier.		
Korfmakerier	2	2	—	7	3	12	106,750	3	—	—	18	3	21	86,300	4	3	5	22	15	45	91,075	5	3	3	28	13	47	138,935	Korfmakerier.		
Ölbryggerier	2	2	—	196	58	256	1,160,000	2	2	—	195	58	255	1,083,000	2	1	—	203	62	266	1,339,100	2	2	—	203	72	272	1,509,620	Ölbryggerier.		
Porterbryggerier	1	—	—	7	5	12	54,480	1	—	—	10	8	18	62,000	1	—	—	31	—	31	121,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bränvinsbrännerier	2	—	—	31	—	31	579,100 ⁴⁾	2	—	—	31	—	31	272,120	7	—	—	25	—	25	105,500	6	1	—	23	—	24	113,810	Bränvinsbrännerier.		
Spritfabriker	8	1	—	21	8	30	1,720,000 ⁵⁾	7	—	—	24	5	29	210,000	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	30,000	Spritfabriker.	
Ättikfabriker	1	—	—	2	—	2	19,200	1	—	—	2	—	2	18,080	2	—	—	13	—	13	32,000	2	—	—	4	—	4	43,940	Ättikfabriker.		
Mineralvattenfabriker	5	—	—	12	—	12	52,850	5	—	3	25	2	30	91,329	5	—	—	22	2	24	93,310	5	—	—	25	3	28	99,600	Mineralvattenfabriker.		
Tobaksfabriker	4	4	20	53	259	336	1,255,610	4	6	9	51	271	337	1,346,851	6	3	8	58	300	369	1,282,735	7	7	18	68	345	438	1,459,930	Tobaksfabriker.		
Skjortfabriker ³⁾	1	—	—	—	—	—	?	2	—	3	—	27	30	29,490	2	—	10	1	24	35	32,480	2	1	—	1	26	28	42,400	Skjortfabriker ³⁾ .		
Mansskrädderier	27	20	—	185	5	210	546,820	32	23	—	204	3	230	637,305	33	25	2	214	41	282	704,095	38	27	—	211	4	242	691,305	Mansskrädderier.		
Fruntimmersskrädderier ³⁾	2	—	—	18	18	18	44,100	5	—	16	—	33	49	53,765	5	—	2	—	38	40	31,610	6	—	5	—	34	39	37,000	Fruntimmersskrädderier ³⁾ .		
Hattmakerier	2	3	—	14	14	31	74,200	2	3	—	15	17	35	87,300	2	3	4	16	30	53	137,150	2	3	4	16	30	53	138,140	Hattmakerier.		
Bundtmakerier	2	—	—	13	4	17	51,140	2	1	—	11	5	17	63,350	4	2	—	15	14	31	113,700	3	—	—	14	14	28	123,800	Bundtmakerier.		
Handskmakeri- och bandagefabriker	2	—	—	3	4	7	9,850	2	—	—	2	5	7	8,800	2	—	—	2	6	8	6,300	2	—	—	6	9	15	7,015	Handskmakerier & bandagefabrik.		
Paraplyfabriker	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	2,600	1	—	—	2	—	2	2,600	1	—	—	1	—	1	230	Paraplyfabriker.		
Skomakerier	56	20	—	168	8	196	236,430	63	30	—	163	10	283	269,430	69	25	—	182	11	218	245,700	82	31	—	199	9	239	262,760	Skomakerier.		
Perukmakerier	3	4	—	14	2	20	17,550	6	4	—	17	2	23	19,800	9	7	—	24	3	34	48,150	11	8	—	29	4	41	50,705	Perukmakerier.		
Badinrättningar	12	1	—	7	38	46	76,250	19	1	—	17	84	102	77,780	18	1	—	18	91	110	102,325	21	1	—	17	94	112	102,965	Badinrättningar.		
Boktryckerier	7	72	9	194	30	305	681,900	7	13	18	217	36	284	535,000	7	73	16	230	46	365	737,050	8	87	45	269	52	453	1,042,900	Boktryckerier.		
Stentryckerier	4	22	16	38	5	81	194,730	3	10	11	35	5	61	85,000	3	16	20	42	8	86	179,000	3	15	21	45	6	87	199,000	Stentryckerier.		
Xylografiska atelierer	2	—	—	6	1	7	4,540	1	—	—	1	—	1	2,500	1	—	—	1	—	1	1,600	1	—	—	1	—	1	1,900	Xylografiska atelierer.		
Fotografiska atelierer	4	—	—	6	13	19	113,500	4	—	1	7	13	21	93,000	3	1	—	7	12	21	97,350	4	1	—	6	14	21	100,740	Fotografiska atelierer.		
Summa	355	—	—	—	—	4,385	16,038,874	416	—	—	—	—	5,109	13,806,017	444	—	—	—	—	5,252	14,906,445	498	—	—	—	—	5,860	16,392,800			

Källa: Industristyrelsens tryckta publikationer.

¹⁾ Innefattande jemväl mästare och kontorspersonal. — ²⁾ Deribland 12 under 15 år. — ³⁾ Uppgifterna synnerligt ofullständiga. — ⁴⁾ Bränvinskatten inberäknad i produktionsvärdet. — ⁵⁾ För detta år är värdet af den förbrukade råspriten inberäknadt, men ej för de följande åren.

Tab. N:o 47. Passagerarerörelsen å Helsingfors bangård åren 1884—1889.

	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Anlände passagerare: ¹⁾						
I klass	1,019	1,107	886	807	941	818
II „	19,812	20,410	19,394	20,687	21,814	23,846
III „	63,585	67,340	67,942	79,366	87,537	92,085
Summa	84,416	88,857	88,222	100,860	110,292	116,749
Afgångne passagerare: ¹⁾						
I klass	966	1,141	841	813	816	807
II „	19,283	19,809	17,456	19,586	20,906	24,297
III „	65,625	66,256	67,142	71,348	79,839	96,895
Summa	85,874	87,206	85,439	91,747	101,561	121,999
Summa personverst eller -kilometer för anlände och afgångne passagerare ²⁾ .	13,207,592	14,044,590	18,128,504	21,763,792	24,683,559	27,718,062
hvilket af samtliga statsjernvägars .	121,793,102	122,885,618	131,004,174	171,501,152	175,193,396	190,989,700
utgör i procent	10,84	11,43	13,84	12,69	14,04	14,51
Inkomst af passageraretrafiken å Hel- singfors station <i>Fmk.</i>	327,131,63	363,206,87	543,352,69	502,371,86	604,447,13	623,454,47
utgörande af samtl. statsjernvägars <i>Fmk.</i>	3,301,968,24	3,417,463,55	3,445,251,59	3,597,035,32	3,914,293,36	4,265,512,43
i procent	9,91	10,63	15,77	13,97	15,44	14,61

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Förutom trupper och fångar. — ²⁾ För åren 1884—1886 person- eller passagerareverst, för 1887—1889 personkilometer.

Tab. N:o 48. Antal samtal och abonnenter i Helsingfors telefonförening under åren 1882—1889.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Antal samtal:								
Januari	—	48,541	78,348	115,042	125,112	211,416	303,970	358,688
Februari	—	60,625	96,568	136,234	126,674	214,456	343,960	376,440
Mars	—	73,491	111,964	138,040	143,138	240,202	363,230	436,718
April	—	68,544	106,440	148,754	137,110	244,436	351,990	454,880
Maj	—	83,893	134,392	153,705	167,402	258,061	398,712	520,002
Juni	13,662	83,326	107,411	109,324	134,310	232,958	345,270	420,966
Juli	25,580	83,450	116,502	151,875	136,992	223,980	291,002	346,914
Augusti	27,738	82,838	124,905	125,498	132,924	232,008	296,564	363,854
September	35,944	103,916	127,658	151,785	186,822	280,084	279,888	449,704
Oktober	41,352	117,150	132,415	141,524	173,448	270,538	365,262	545,178
November	41,844	93,356	111,892	124,888	176,000	296,302	343,260	536,966
December	34,692	81,524	125,359	127,524	208,996	229,098	348,916	504,820
Summa	220,812	980,654	1,373,854	1,624,193	1,848,928	2,933,539	4,032,024	5,315,130
Antal abonnenter:								
Vid årets början . .	—	194	323	443	597	742	924	1,106
Tillkomna und. året	194	137	143	190	200	227	244	373
Afgångna under året	—	8	23	36	55	45	62	77

Källa: Uppgifter från telefonföreningen.

Tab. N:o 49. Anmälde resande i Helsingfors åren 1884—1889.

	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Januari	702	778	660	854	992	952
Februari	613	604	655	792	726	768
Mars	706	720	822	923	891	898
April	730	639	627	726	887	926
Maj	698	726	851	851	923	1,177
Juni	990	715	890	1,020	1,122	1,125
Juli	977	943	923	987	1,119	1,238
Augusti	891	1,282	988	892	1,250	1,477
September	1,003	1,054	1,022	1,175	1,221	1,390
Oktober	790	811	825	840	1,117	1,162
November	584	590	756	733	854	982
December	591	609	754	707	828	845
Summa	9,275	9,471	9,773	10,500	11,930	12,940

Källa: Uppgifter från Poliskammaren.

Tab. No 50. Godsrörelsen å Helsingfors och

	1885			1886		
	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa
Ankommet gods, centner ¹⁾ och kilogram	3,212,391	1,291,811	4,504,202	3,241,389	1,427,924	4,669,313
Afgånget d:o d:o d:o	408,509	332,764	741,273	415,795	353,391	769,186
Summa centnerverst ¹⁾ och tonkilometer ²⁾ för ankommet gods	220,294,525	130,614,870	350,909,395	249,264,723	160,255,016	409,519,739
D:o d:o för afsändt gods	42,745,070	31,501,580	74,246,650	56,662,100	34,046,111	90,708,211
Summa	263,039,595	162,116,450	425,156,045	305,926,823	194,301,127	500,227,950
hvilket af samtliga statsjernvägars utgör i procent	—	—	3,180,341,596	—	—	3,097,446,534
			13,37			16,57
Inkomst af godstrafiken <i>Fin.</i>	208,457,11	67,625,82	276,082,93	325,802,36	99,461,96	425,264,32
hvilket af samtliga statsjernvägars <i>Fin.</i>	—	—	4,905,981,06	—	—	4,631,900,83
utgör i procent	—	—	5,63	—	—	9,18
Totalinkomsten ³⁾ <i>Fin.</i>	578,592,53	69,867,93	648,460,46	876,964,10	101,018,31	977,982,41
hvilket af samtliga statsjernvägars utgör i procent	—	—	8,450,773,41	—	—	8,200,459,14
			7,67			11,93

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ För åren 1885—1886. — ²⁾ För åren 1887—1889. — ³⁾ Omfattande såväl inkomsten från person- och

Tab. No 51. Rörelsen vid Helsingfors

	1885				1886			
	inrikes		internationela		inrikes		internationela	
	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända
Fribref och pakett	63,528	13,755 ¹⁾	—	—	76,880	23,721 ¹⁾	—	—
Enkla privata bref	358,678	399,856 ³⁾	200,160	77,972	384,850	597,009 ³⁾	223,048	93,553
Postkort	44,654	29,796	17,524	14,456	50,539	45,084 ⁶⁾	23,296	19,760
Bandförsändelser ²⁾	71,338	76,726	74,464	44,122	132,178	130,832	90,038	51,064
Prenumererade tidningar och tidskrifter (antal n:r ⁴⁾)	172,905	348,624 ⁷⁾	100,722	275,712	81,391	2,909,886	96,707	275,640
Rekommenderade o. assurerade försändelser	44,629	9,578 ⁸⁾	24,313	23,566	108,149	10,555 ⁸⁾	22,795	26,629
Varupakett	4,208	12,368	5,829	1,830	5,515	14,400 ⁴⁾	5,715	855
Innehållet i afgångna assurerade försändelser	<i>Fin.</i> 31,309,710,—				<i>Fin.</i> 35,534,189,—			
utgörande af i landet afsända	" 91,242,857,—				" 91,743,972,—			
i procent	34,30				38,73			
Uppböörden ¹⁰⁾	<i>Fin.</i> 274,414,34				<i>Fin.</i> 269,556,96			
utgörande af totaluppbörden	" 1,075,294,05				" 1,084,077,76			
i procent	25,52				24,86			

Källa: Poststyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Förutom bref utan angifvet värde. — ²⁾ Endast sådana utan angifvet värde. — ³⁾ Endast fullständig Helsingfors kontor jemte underlydande poststationer samt tidningsexpeditionen vid poststyrelsen. — ⁴⁾ För bref. — ⁵⁾ Uppgiften omfattar Helsingfors kontor jemte underlydande poststationer samt poststyrelsen.

Sörnäs jernvägsstationer åren 1885—1889.

	1887			1888			1889		
	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa
126,616,125	63,372,813	189,988,938	172,426,794	81,344,320	253,771,114	178,857,757	100,564,574	279,422,331	
20,225,516	20,649,148	40,874,664	22,902,757	21,473,783	44,376,540	26,994,385	24,906,951	51,901,336	
10,389,728	7,831,585	18,221,313	14,081,302	10,259,887	24,341,189	13,707,035	12,566,195	26,273,230	
2,836,693	3,607,924	6,444,617	3,417,357	3,164,042	6,581,399	4,029,336	2,846,169	6,875,505	
13,226,421	11,439,509	24,665,930	17,498,659	13,423,929	30,922,588	17,736,371	15,412,864	33,148,735	
—	—	143,712,644	—	—	177,947,284	—	—	194,864,770	
—	—	17,16	—	—	17,37	—	—	17,01	
361,894,10	158,134,74	520,028,84	406,557,58	159,612,92	566,170,50	431,668,52	151,951,41	583,619,93	
—	—	4,665,382,58	—	—	5,564,535,09	—	—	6,079,840,93	
—	—	11,14	—	—	10,17	—	—	9,60	
873,365,31	159,269,31	1,032,634,62	1,020,122,81	161,710,74	1,181,833,55	1,065,021,74	155,615,55	1,220,637,29	
—	—	8,381,905,45	—	—	9,625,974,92	—	—	10,489,326,60	
—	—	12,32	—	—	12,28	—	—	11,63	

godstrafiken som diverse inkomster utom trafiken.

postkontor åren 1885—1889.

	1887				1888				1889			
	inrikes		internationela		inrikes		internationela		inrikes		internationela	
	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända
74,707 ²⁾	23,748 ¹⁾	—	—	101,567	33,822	—	—	114,202	32,134	—	—	
— ⁴⁾	367,976	231,175	115,194	— ⁴⁾	402,168	253,994	119,470	— ⁴⁾	482,716	232,868	106,444	
— ⁴⁾	65,546	25,376	24,544	— ⁴⁾	73,034	32,630	27,872	— ⁴⁾	61,074	24,388	29,068	
— ⁴⁾	143,493	98,696	88,994	— ⁴⁾	173,600	105,768	70,862	— ⁴⁾	170,170	108,004	57,278	
77,946	2,958,815	142,624	276,058	91,742	— ⁴⁾	111,509	293,899	90,406	— ⁴⁾	116,480	314,879	
40,691 ⁹⁾	10,072 ⁸⁾	24,340	30,158	60,205	42,834	31,009	35,262	69,030	40,214	29,536	35,962	
— ⁴⁾	14,086 ¹⁾	6,411	734	5,516	16,227	8,196	831	6,193	16,266	7,259	945	
<i>Fin.</i>	32,215,404,75				<i>Fin.</i> 29,599,919,26				<i>Fin.</i> 31,148,408,35			
"	93,612,067,18				" 94,263,781,51				" 108,961,251,48			
"	34,41				" 31,40				" 28,58			
<i>Fin.</i>	272,132,94				<i>Fin.</i> 299,765,05				<i>Fin.</i> 325,727,12			
"	1,154,132,91				" 1,263,105,02				" 1,414,055,91			
"	23,58				" 23,73				" 23,03			

frankerade. — ⁴⁾ Uppgift saknas. — ⁵⁾ Utom prenumererade periodiska skrifter. — ⁶⁾ Uppgiften omfattar detta år saknas uppgift från tidningsexpeditionen. — ⁸⁾ Endast assurerade bref. — ⁹⁾ Endast rekommenderade

Tab. No 52. Värdet af Helsingfors stads

	1 8 8 7			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>
Importerade varor:				
Apoteksvaror och färdiga läkemedel	47,176	1,028	22,500	70,704
Asfalt	91,087	—	—	91,087
Barnleksaker	50,921	192	22,663	73,776
Benmjöl	—	89,967	8,335	98,302
Boktryckeri-stilar och svärta	98,297	—	—	98,297
Bomull och bomullsvadd	3,156	6,173	7,600	16,929
Cement	141,075	755	—	141,830
Cikorie	—	123,305	11,805	135,110
” rötter	—	35,565	6,060	41,625
Fajans och porslin	41,582	11,816	8,750	62,148
Fisk, inlagd	25,421	885	—	26,306
” torkad, äfven gräsidor eller sey	40,195	—	—	40,195
” saltad eller rökt	94,700	9,526	45,635	149,861
Frukter och bär	316,707	41,183	22,822	380,712
Frö, alla slag	85,599	7,475	1,340	94,414
Färger och färgämnen samt krita	551,779	98	3,802	555,679
Garn, alla slag	308,672	1,060	6,200	315,932
Glas- och kristallarbeten	128,203	3,475	16,993	148,671
Guano	14,736	—	4,357	19,093
Gummi, kåda och hartz	98,543	3,554	11,414	113,511
Hudar, råa	123,198	—	—	123,198
” beredda och tillverkningar	222,719	18,672	121,975	363,366
Jern: bleckplåt och jerntråd	57,108	7,941	1,470	66,519
” arbeten af plåt och jern	52,679	1,000	—	53,679
” gröfre arbeten af gjut- eller smidjern samt plåt	404,152	—	—	404,152
” filadt smide, finsmidesarbeten och klenare gjutgods	408,373	10,834	8,120	427,327
” jern- och stålplåt	213,996	802	1,440	216,238
” jernmalm och tackjern	64,403	—	39	64,442
” jernvägsskenor	1,595,813	—	—	1,595,813
” spik	40,313	8,540	2,475	51,328
” stångjern, finjern, tuber och rör	187,981	—	287	188,268
” öfriga jern- och stålartiklar	26,486	—	1,463	27,949
Kaffe	1,931,105	—	—	1,931,105
Kemikalier	510,920	3,497	398	514,815
Kläder, färdiga	294,476	7,400	648,560	950,436
Kol, sten-	302,800	—	—	302,800
Kryddor	138,775	8,702	367	147,844
Ljus	4,261	117,553	21,079	142,893
Maltdrycker	3,509	—	473	3,982
Manufaktur-, korta- och galanterivaror	1,610,373	70,640	1,175,340	2,856,353
Maskinfilt och pressduk	120,955	—	—	120,955
Maskiner och jordbruksredskap samt brandredskap	764,767	2,457	10,045	177,269
Metaller samt arbeten deraf, utom jern	265,036	12,313	44,004	321,353
Oljor, skilda slag	189,680	173,947	73,486	437,113
Ost	11,550	12,359	6,850	30,759
Papper, papp, tapeter och andra papperstillverkningar	99,046	9,101	24,840	132,987
Petroleum	6,830	68,042	88,152	163,024
Rep och tåg	9,734	40,575	18,495	68,804
Salt	145,725	2,341	—	148,066
Transport	11,944,612	912,773	2,449,634	15,307,019

import och export¹⁾ under åren 1887—1889.

	1 8 8 8				1 8 8 9			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	
	42,716	311	39,129	82,156	79,792	183	28,341	108,316
	95,299	—	—	95,299	245,439	46	—	245,485
	52,074	—	28,994	81,068	80,126	691	18,401	99,218
	—	40,218	9,063	49,281	—	68,444	7,423	75,867
	158,780	1,028	—	159,808	110,884	136	—	111,020
	11,869	1,937	6,579	20,385	5,385	7,051	5,378	17,814
	164,613	—	—	164,613	201,052	—	6	201,058
	—	42,495	7,658	50,153	—	16	75,743	91,405
	—	17,970	8,642	29,545	7,689	22,689	—	30,378
	37,196	16,146	11,193	64,535	47,191	58,628	10,655	116,474
	28,904	—	487	30,819	44,395	—	—	44,395
	82,474	72	—	82,546	66,684	456	2,846	69,986
	279,095	2,105	66,346	347,546	370,716	5,675	58,456	434,847
	290,931	41,729	42,155	374,815	292,734	38,836	19,576	351,146
	52,652	15,090	36,176	103,918	115,534	20,538	78,440	214,512
	565,750	10,177	21,420	597,347	651,440	20,822	5,565	677,827
	323,163	21,752	11,511	356,426	448,968	24,702	1,040	474,710
	166,477	5,385	20,047	191,909	780,267	7,497	20,362	808,126
	47,011	—	—	47,011	167,759	—	3,184	170,943
	157,322	10,270	29,484	197,076	206,485	22,317	62,935	291,737
	139,127	—	—	139,127	163,931	—	—	163,931
	190,039	11,777	383,886	585,702	285,869	27,511	194,223	507,603
	112,388	4,585	1,131	118,104	223,710	2,518	1,739	227,967
	53,692	126	—	53,818	54,106	964	—	55,070
	357,371	639	2,192	360,202	373,571	8,447	1,573	383,591
	478,484	5,372	16,196	500,052	507,886	5,491	19,069	532,446
	220,163	7,603	4,926	232,692	230,603	777	4,171	235,551
	103,005	—	84	103,089	107,264	—	148	107,412
	388,339	163	—	388,502	766,906	—	—	766,906
	36,935	22,256	5,968	65,159	41,865	13,945	2,485	58,295
	225,589	457	1,370	227,416	475,110	—	688	475,798
	21,667	703	—	22,370	10,197	531	—	10,728
	2,371,487	—	29,720	2,401,207	2,329,360	—	—	2,329,360
	607,235	2,597	148	609,980	629,267	11,978	118	641,363
	300,897	10,603	1,073,434	1,386,934	311,415	8,435	1,021,844	1,341,694
	402,962	—	—	402,962	158,291	9,467	813	168,571
	149,281	4,241	2,318	155,840	313,547	1,943	27,713	343,203
	3,782	101,319	33,737	138,838	154,736	7,083	24,756	186,575
	5,311	16	—	5,327	4,344	28	—	4,372
	1,849,980	64,052	1,673,043	3,587,075	2,118,567	67,538	1,226,096	3,412,201
	129,139	—	—	129,139	183,359	—	—	183,359
	1,033,435	155	31,900	1,065,490	940,771	24,002	6,888	971,661
	325,188	19,988	27,371	372,547	424,586	10,687	23,796	459,069
	191,627	121,645	512,596	267,678	238,017	107,387	613,082	
	18,106	5,454	7,991	31,551	15,436	12,169	7,589	35,194
	134,805	17,850	51,634	204,289	152,652	7,357	30,038	190,047
	4,986	231,180	36,354	272,520	2,499	410,693	39,846	453,038
	33,380	37,612	24,284	95,276	37,032	49,422	29,702	116,156
	203,882	—	—	203,882	234,744	—	16	234,760
	12,659,238	967,547	3,871,157	17,497,942	15,294,205	1,441,110	3,108,952	19,844,267

Fortsättning.

	1 8 8 7			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
Transport	11,944,612	912,773	2,449,634	15,307,019
Skoplagg	89,003	6,913	337,415	433,331
Socker, rå-	1,412,942	—	—	1,412,942
” raffineradt	913,800	20,697	235	934,732
” sirap	36,600	—	—	36,600
” tillverknningar	16,420	54,408	132,332	203,160
Spanmål, korn	26,011	28,868	—	54,879
” hafre	832	1,760	1,404	3,996
” ärter	4,450	9,522	8,532	22,504
” öfriga slag	3,230	1,606	—	4,836
” malen, hvete	185	815,624	211,560	1,027,369
” ” råg och malt	—	475,192	26,176	501,368
” ” korn och malt	35,308	45,534	—	80,842
” ” hafre	56	—	—	56
” ” majs	283	—	—	283
” ” öfriga slag	425	33,989	—	34,414
” ” kli	—	10,051	3,883	13,934
” gryner, ris	93,228	—	—	93,228
” ” öfriga slag	5,661	87,176	9,564	102,401
Spirituosa i fat	153,958	—	—	153,958
” i buteljer	87,986	627	—	88,613
Stenkolstjära	120,948	2,840	—	123,788
Tegel, elffasta äfvensom lera och dräneringsrör	139,580	—	—	139,580
” mur-	—	75,860	—	75,860
The	32,350	784	41,660	74,794
Tobak, oarbetad	84,050	167,300	54,747	306,097
” arbetad	80,828	675	72,795	154,298
Tvål och såpa	8,397	13,705	2,885	24,987
Urmakeriarbeten	118,896	458	1,845	121,199
Viner, ej mousserande, i fat	562,470	3,473	14,982	580,925
” ” mousserande, i buteljer	44,791	1,419	—	46,210
” ” mousserande, i buteljer	93,831	7,200	—	101,031
Ångfartyg	—	—	—	—
Ägg	—	43,800	95,257	139,057
Öfriga varor	1,380,684	310,013	516,259	2,206,956
Summa	17,491,815	3,132,267	3,981,165	24,605,175

Fortsättning.

	1 8 8 8				1 8 8 9			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	
	12,659,238	967,547	3,871,157	17,497,942	15,294,205	1,441,110	3,108,952	19,844,267
	81,497	202,068	542,529	826,094	119,777	112,305	4,414	236,496
	232,017	—	—	232,017	1,717,991	—	—	1,717,991
	924,597	17	793	925,407	861,662	47	9,742	871,451
	45,300	—	16	45,316	30,697	52	61	30,810
	9,642	43,075	155,380	208,097	25,046	70,038	150,764	245,848
	212,506	83,027	1,475	297,008	223,154	90,737	869	314,760
	—	673	7,870	8,543	6	1,849	—	1,855
	4,680	18,684	5,310	28,674	6,419	4,921	2,994	14,334
	1,630	348	—	1,978	4,708	77,579	—	82,287
	420	732,307	226,465	959,192	114	1,293,996	232,901	1,527,011
	—	525,915	89,681	615,596	10,391	417,564	10,112	438,067
	40,737	12,459	—	53,196	34,580	27,000	—	61,580
	178	—	—	178	135	—	—	135
	189	—	—	189	194	—	—	194
	11	33,080	—	33,091	—	3,644	—	3,644
	—	13,383	5,926	19,309	—	63,406	5,194	68,600
	126,996	34	—	127,030	117,428	4,692	—	122,120
	2,484	52,960	34,617	90,061	7,367	74,139	12,711	94,217
	209,890	—	—	209,890	210,125	—	—	210,125
	112,544	500	—	113,044	129,226	1,090	—	130,316
	62,632	3,304	—	65,936	80,992	700	—	81,692
	114,983	—	—	114,983	154,842	82,628	384	237,854
	—	88,020	—	88,020	—	—	—	—
	42,819	549	52,264	95,632	47,833	710	90,541	139,084
	119,855	117,721	127,105	364,681	92,894	150,591	37,512	280,997
	102,146	141	73,822	176,109	46,148	67	61,144	107,359
	7,313	12,368	1,645	21,326	12,154	54,767	8,369	75,290
	161,823	328	2,268	164,419	202,092	380	2,058	204,530
	649,021	4,732	8,208	661,961	734,986	12,379	12,424	759,789
	32,688	777	144	33,609	50,321	4,215	—	54,536
	84,171	—	—	84,171	91,278	1,176	—	92,454
	—	—	—	—	1,520,000	—	—	1,520,000
	—	60,236	133,382	193,618	—	71,093	129,158	200,251
	1,589,671	426,232	892,575	2,908,478	1,535,075	504,915	811,031	2,851,021
	17,631,678	3,400,485	6,232,632	27,264,795	23,361,840	4,567,790	4,691,335	32,620,965

Fortsättning.

	1 8 8 7			
	Till utlan- det sjöledes	Till Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	
Exporterade varor:				
Fajans och porslin	6	111,883	70,405	182,294
Fisk	708	6,900	2,432	10,040
Garn och väfnader	3,220	265,369	114,585	383,174
Hudar, läder och tillverkningar	2,535	—	78,732	81,267
Höfrö	3,320	—	—	3,320
Jern, stål och arbeten deraf	180,152 ¹⁾	37,702	19,539	237,393
Kläder	6,500	564	59,240	66,304
Kummin	29,239	—	—	29,239
Maskiner	9,045	4,395	9,942	23,382
Papper, papp och trämassa	638,951	71,627	1,404	711,982
Smör	623,332	—	5,160	628,492
Säckar, toma	4,825	5,268	—	10,093
Trådrullar	44,993	—	—	44,993
Trävaror	2,262,720	—	—	2,262,720
Tunnbindare- och snickarearbeten	838	11,212	2,374	14,424
Diverse varor	83,944	45,549	138,901	268,394
Summa	3,894,328	560,469	502,714	4,957,511

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export, m. m.

1) Värdeuppskattningen, tillkommen på enskild väg, gäller för importen cif-pris, för exporten fob-

Tab. No 53. Helsingfors stads trävaru-

T i l l	1 8 8 7					
	Plankor, battens och bräder	Bjolk och sparrar	Bärlin- gar och spiror	Props	Stäf	Öfrigt trävirke
England kub.fot	459,983	—	—	211,780	16,750	149,040 ²⁾
Frankrike "	726,735	—	—	—	—	—
Spanien "	954,063	4,865	1,097	—	—	—
Italien "	57,186	12,835	—	—	—	—
Belgien "	409,763	—	—	—	—	—
Holland "	53,210	37,150	650	—	—	—
Tyskland "	239,342	—	—	—	—	—
Danmark "	278,027	—	—	—	—	—
Sverige "	—	—	—	—	—	35,570 ³⁾
Afrika "	—	—	—	—	—	—
Summa kub.fot	3,178,309	54,850	1,747	211,780	16,750	184,610
Värde <i>Fmk.</i>	2,090,031	39,200	442	79,425	8,251	45,171

Fmk. 2,262,720

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export, m. m.

1) Värdeuppskattningen, tillkommen på enskild väg, afser fob-pris. — 2) Utgörande plank- och

Fortsättning.

Till utlan- det sjöledes	1 8 8 8			Summa	Till utlan- det sjöledes	1 8 8 9		Summa
	Till Ryssland		Summa			Till Ryssland		
	Sjöledes	Per jernväg				Sjöledes	Per jernväg	
<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	
863	74,310	86,604	161,777	30	2,095	241,364	243,489	
490	96,346	528	97,364	387	29,578	1,296	31,261	
5,266	240,985	83,175	329,426	35,790	397,189	159,918	592,897	
856	12,800	6,659	20,315	970	319	2,375	3,664	
385	1,099	—	1,484	2,201	749	—	2,950	
2,231	35,238	36,909	74,378	876	31,425	1,955	34,256	
9,489	1,287	71,127	81,903	9,329	1,728	34,506	45,563	
110,858	—	—	110,858	94,433	—	—	94,433	
12,229	1,701	1,297	15,227	11,762	3,749	9,360	24,871	
883,022	74,658	397	958,077	966,094	235,412	58	1,201,564	
441,672	—	10,988	452,660	285,276	940	4,751	290,970	
3,671	21,778	—	25,449	9,246	8,375	—	17,621	
88,322	—	—	88,322	88,926	—	—	88,926	
3,682,712	—	—	3,682,712	4,501,977	—	—	4,501,977	
1,212	11,838	760	13,810	1,810	189	12,814	14,813	
148,359	192,153	118,414	458,926	221,059	90,469	95,945	407,473	
5,391,637	764,193	416,858	6,572,688	6,230,166	802,217	564,345	7,596,728	

pris. — 2) Deribland förslitna jernvägsskenor för Fmk 179,244.

export¹⁾ under åren 1887—1889.

Plankor, battens och bräder	1 8 8 8					Öfrigt trä- virke	1 8 8 9				
	Bjolk och sparrar	Bärlin- gar och spiror	Props	Stäf	Öfrigt trä- virke		Plankor, battens och bräder	Bjolk och sparrar	Bärlin- gar och spiror	Props	Stäf
1,168,230	—	—	120,968	30,357	57,833 ²⁾	1,556,088	—	—	75,590	10,270	365,903 ³⁾
692,189	—	—	71,935	—	—	773,054	—	—	—	—	—
941,439	5,452	272	—	—	—	1,305,707	481	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
986,194	—	—	—	—	2,693 ²⁾	625,054	—	—	—	—	790
148,743	121,054	792	—	—	—	216,469	—	—	—	—	—
170,339	—	—	—	—	—	295,180	—	—	—	—	60
269,100	—	—	—	—	—	271,992	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	47,133	—	—	—	—	—
4,376,234	126,506	1,064	192,953	30,357	60,531	5,090,677	481	—	75,590	10,270	366,753
3,447,900	101,205	432	72,350	18,400	42,425	4,327,075	385	—	22,680	5,135	146,702

Fmk. 3,682,712*Fmk.* 4,501,977

brädstump eller björk-käppar eller ribbor. — 3) Utgörande aspvirke.

Tab. N:o 54. Uppgift öfver några artiklar, som sjöledes inkommit

	1879	1880	1881	1882
Bräder, tolfter	1)	1)	1)	1)
Kalk, tunnor	51,507	49,780	69,569	57,579
Strömming, tunnor	8,368	7,807	8,359	8,245
Tegel, antal	1,550,950	2,411,900	2,653,618	3,185,534
Tjära, tunnor	829	926	810	1,096
Ved, famnar	25,335	27,182	25,586	24,504

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

1) Uppgift saknas.

Tab. N:o 55. Helsingfors stads import och export samt uppbörden vid

	I m p o r t		E x p o r t		Tulluppbörden	
	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
1872	81,521,028	27,711,316	50,548,998	4,619,931	8,443,696	2,446,395
1873	101,172,175	33,754,873	74,355,971	8,939,803	9,388,521	2,436,425
1874	148,130,526	41,086,764	93,319,393	9,684,887	12,032,228	3,572,582
1875	157,670,673	50,009,378	85,379,658	8,161,493	12,755,510	3,732,030
1876	140,001,211	38,788,881	98,691,376	9,056,205	12,344,719	3,419,375
1877	149,202,342	38,291,690	104,582,405	8,507,296	13,326,759	3,124,652
1878	128,349,782	35,593,051	88,347,123	10,600,268	10,910,353	2,741,199
1879	114,627,564	28,068,591	94,114,270	6,002,152	10,154,643	2,332,565
1880	138,764,650	35,512,808	123,075,627	8,000,665	12,980,338	2,643,367

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

1) Förutom Rbl. 165,043:30. — 2) D:o d:o 178,388:07. — 3) D:o d:o 76,014:72. — 4) D:o d:o 121:60

till Helsingfors från inhemska orter under åren 1879—1889.

1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
1)	1)	1)	34,055	3,260	11,234	20,579
60,203	90,595	84,775	81,987	79,190	78,175	65,872
6,403	7,685	8,851	10,069 ^{1/2}	8,164 ^{1/2}	9,964 ^{1/2}	8,590
3,143,946	6,175,550	4,792,950	3,798,855	5,617,750	5,990,300	7,558,200
722	1,204	1,167	—	—	—	—
27,436	27,338	24,805	30,061 ^{1/2}	37,010 ^{1/2}	38,429	35,005

dess tullkammare i förhållande till hela landets under åren 1872—1889.

	I m p o r t		E x p o r t		Tulluppbörden	
	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
1881	154,842,529	37,403,203	107,270,449	7,922,272	13,598,734	3,318,937
1882	167,054,388	40,066,065	119,873,130	10,897,130	15,319,519	3,655,971
1883	148,106,864	34,188,392	115,673,544	6,864,903	15,151,200 ¹⁾	3,721,424
1884	137,701,413	28,707,226	112,746,805	6,249,628	16,577,476 ²⁾	3,732,936
1885	108,775,775	24,687,409	89,852,956	5,021,431	15,495,931 ³⁾	3,636,366
1886	98,300,355	25,370,857	77,368,230	4,546,286	14,996,936 ⁴⁾	3,756,260
1887	185,865,873	24,605,247	77,066,434	4,957,511	16,403,869 ⁵⁾	4,795,087
1888	112,218,884	27,264,795	90,484,386	6,572,688	18,818,953 ⁶⁾	4,821,816
1889	133,479,685	32,620,965	102,737,123	7,596,728	20,016,521 ⁷⁾	5,814,109

— 1) D:o d:o 73:01. — 2) D:o d:o 56:56. — 3) D:o d:o 27:24.

Tab. N:o 56. Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inklarerade fartyg under år 1889, jemfördt med åren 1884—1888.

	Främmande farkoster betalande för resa						Stadens farkoster									Summa antal	
							betalande för resa						betalande för vecka		betalan- de för år		
	å 20 p. pr ton		å 40 p. pr ton		å 60 p. pr ton		å 20 p. pr ton		å 40 p. pr ton		å 60 p. pr ton		antal	ton			
	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton			antal		ton
Januari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Februari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mars	2	257	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
April	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maj	563	9,417	113	11,023	15	5,141	24	458	9	1,879	9	3,355	1	36	90	824	
Juni	747	17,764	181	25,108	40	13,494	49	2,037	23	5,468	12	5,037	—	—	78	1,130	
Juli	806	17,854	188	26,466	44	14,500	51	1,961	23	5,133	13	4,744	—	—	19	1,144	
Augusti	784	19,156	155	23,059	27	12,208	45	1,592	19	4,790	12	4,956	—	—	8	1,050	
September	696	18,144	183	21,601	26	9,718	36	1,139	17	3,699	12	4,888	1	128	1	972	
Oktober	720	16,667	188	21,208	42	13,861	32	1,794	16	4,049	10	4,181	—	—	1	1,009	
November	377	12,310	69	8,423	25	9,029	19	1,349	11	2,354	10	3,868	1	96	—	512	
December	73	2,474	9	937	6	1,848	16	3,229	2	179	6	1,971	22	7,106	1	135	
Summa för år 1889	4,768	114,043	1,086	137,825	225	79,799	272	13,559	120	27,551	84	33,000	25	7,366	198	6,778	
” ” ” 1888	4,506	103,460	1,022	113,639	200	70,659	187	14,538	108	25,842	55	20,991	26	6,665	232	6,336	
” ” ” 1887	4,891	104,880	1,110	118,356	211	69,162	210	11,765	108	26,623	49	17,481	23	277	223	6,825	
” ” ” 1886	U p p g i f t e r s a k n a s																
” ” ” 1885	4,866	85,213	957	108,323	174	58,952	297	10,637	79	17,892	41	15,120	22	233	190	6,626	
” ” ” 1884	4,589	87,104½	1,031	100,235	136	50,509	391	15,493	82	20,295	42	15,406	24	245	186	6,481	

Källa: Uppgifter från Hamnkotoret.

Tab. N:o 57. Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1884—1889.

	Ångare		Segelfartyg		Summa	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton
1884	33	3,086.57	20	2,187.98	53	5,274.55
1885	33	3,069.58	20	2,271.38	53	5,340.96
1886	u	ppgift	s	aknas.		
1887	32	3,127.45	18	2,376.17	50	5,503.62
1888	36	4,071.99	22	2,462.30	58	6,534.29
1889	40	6,613.99	18	1,673.06	58	8,287.05

Källa: Uppgifter från hamnkontoret.

Tab. N:o 58. Antalet fartyg af främmande nationalitet, som besökt Helsingfors under åren 1887—1889.

	1887						1888						1889					
	Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton
Ryska	13	1,357	74	3,518	87	4,875	13	3,236	62	5,312	75	8,548	6	2,262	92	5,406	98	7,668
Tyska	40	11,401	5	1,481	45	12,882	23	7,354	3	531	26	7,885	37	13,743	9	2,297	46	16,040
Svenska	7	2,081	29	5,278	36	7,359	2	733	26	5,463	28	6,196	13	2,549	16	3,352	29	5,901
Norska	1	383	43	13,135	44	13,518	4	1,381	28	8,577	32	9,958	4	2,257	29	8,319	33	10,576
Engelska	29	20,095	4	2,716	33	22,811	36	14,233	3	623	39	14,856	41	28,185	5	1,408	46	29,593
Danska	3	1,722	14	1,983	17	3,705	10	3,027	9	1,357	19	4,384	9	4,506	11	1,727	20	6,233
Holländska	—	—	7	2,444	7	2,444	2	1,214	1	347	3	1,561	3	1,865	3	651	6	2,516
Franska	—	—	1	140	1	140	—	—	3	354	3	354	—	—	2	779	2	779
Italienska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1,485	2	1,485
Spanska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	881	1	881
Summa	93	37,039	177	30,695	270	67,734	90	31,178	135	22,564	225	53,742	113	55,367	170	26,305	283	81,672

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors import och export m. m.

Tab. N:o 59. Helsingfors Hamnkontors uppbörd under år 1889.

	A f g i f t e r																			
	Våg-		Kokhus-		Hamn-		Bro-		Närings-		Marknads-		Fiske-		Ballast-		Beviljadt		Summa	
	<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>		<i>Fmg.</i>	
Januari	136	09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	—	—	—	—	—	210	09
Februari	132	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	138	83
Mars	117	13	—	—	51	40	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	171	53
April	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129	20	—	—	—	—	235	20
Maj	95	02	23	25	12,328	80	588	82	157	56	—	—	447	20	10	—	2,663	60	10,990	05
Juni	119	55	32	10	27,387	20	1,128	43	253	25	—	—	36	80	150	20	5,110	88	23,999	65
Juli	160	03	31	10	28,168	—	1,157	82	167	12	—	—	28	40	140	40	5,733	12	24,119	75
Augusti	268	91	33	95	25,595	60	1,260	01	51	—	—	—	12	40	99	—	5,199	52	22,121	35
September	337	54	35	05	22,760	40	1,129	34	105	93	1,132	80	—	—	80	—	4,635	68	20,945	38
Oktober	377	85	23	65	24,621	20	1,246	94	112	37	382	80	—	—	163	—	3,728	56	23,202	25
November	354	40	8	30	14,795	20	989	25	20	20	—	—	—	—	91	40	2,252	16	14,006	59
December	280	18	3	75	4,945	30	885	67	1	—	—	—	1	—	6	—	511	44	5,611	46
Summa	2,485	53	191	15	160,633	10	8,386	28	868	43	1,515	60	738	—	740	—	29,834	96	145,752	13

Källa: Hamnkontorets årsuppgift.

Tab. N:o 60. Helsingfors stads gator och allmänna platser jemte dertill hörande gångbanor, fördelade efter de underhållsskyldige, samt huruvida de äro stenlagda eller ej, enligt förhållandet år 1886.

	Gator och allmänna platser		Gångbanor		Summa qv. fot	I procent af hela arealen
	Stenlagda qv. fot	Olagda qv. fot	Stenlagda qv. fot	Olagda qv. fot		
Underhållna af kommunen	1,816,479	521,274	73,994	70,192	2,481,939	35,43
" " finska statsverket	422,009	76,602	61,588	11,204	581,403	8,30
" " ryska kronan	98,831	11,750	14,916	3,560	129,057	1,84
" " enskilda tomter	3,153,820	366,414	187,851	105,484	3,813,569	54,43
Summa	5,491,139	976,040	348,349	190,440	7,005,968	100

Källa: Stfgs utskottsbetänkande i fråga om gatuunderhållets i staden ombesörjande genom kommunens försorg (Stfgs tryckta handl. N:o 37 för 1887.)

Fortsättning.

N a m n	Längd i fot	Bredd i fot	Stenläggnings-																
			före 1880		1880		1881		1882										
			st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.									
Transportplatser	137,883,6	—	4,191,656	1,438,397	305,107	158,160	163,398	185,457	62,695	19,050									
122) Ulrikasgatan jemte tillstötande öppna platser	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,070									
123) Ulrikasborgsgatan	303,440	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
124) Unionsgatan	4,848 330	60 30	288,480	—	—	—	—	—	—	—									
125) Vestra Hamngatan	385	80	—	30,800	—	—	—	—	—	—									
126) Vestra Kajen med kajarmarne	—	—	231,620	—	—	—	—	—	—	—									
127) Wilhelmsgatan mellan Mikaelsg. och Jernvägsområdet	480	50	—	—	24,000	—	—	—	—	—									
mellan Fabians- och Mikaelsg.	661	50	33,050	—	—	—	—	—	—	—									
128) Villavägen	990	16	—	* 15,840	—	—	—	—	—	—									
129) Vinkelgatan	516	40	20,640	—	—	—	—	—	—	—									
130) Väfvaregatan	498,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
131) Wladimirsgatan	3,801,150	—	142,610	—	—	—	—	—	—	—									
132) Öppna platsen mellan Simonsg. och Ryska kasernen	490	160	—	—	—	—	—	78,400	—	—									
Summa	151,186,3	—	4,908,056	1,485,037	329,107	158,160	163,398	263,857	62,695	63,120									

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

1) Plantering.

eller planeringsytornas arealer i kvadratfot.																
1883		1884		1885		1886		1887		1888		1889		Total areal		
st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	stenl.	plan.	
22,625	47,930	163,744	—	308,400	98,688	16,800	51,020	28,945	89,525	40,510	279,866	385,585	413,476	5,689,465	2,174,526	
44,070	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,070	—	
12,136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,136	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	288,480	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,800	
—	—	—	*11,100	—	—	—	—	—	—	—	—	11,100	—	242,720	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57,050	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	* 15,840	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,640	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,875	10,875	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,845	39,845	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,400	
73,831	47,930	163,744	11,100	308,400	98,688	16,800	51,020	28,945	89,525	40,510	279,866	396,685	464,196	6,497,171	2,350,286	

Tab. N:o 63. Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1879—1889.

Å r	Anslutningarnes antal	Medeltal timmar i dygnet för pumparnes verksamhet	Medeltal af pumparnes slag i minuten	Medeltalet uppfordradt vatten i dygnet, kubikmeter
1879	171	10 tim. 20 min.	—	801
1880	247	12 " 10 "	8,06	1,023
1881	354	15 " 32 "	9,41	1,555
1882	429	19 " 5 "	8,70	1,728
1883	520	24 " 40 "	8,09	1,858
1884	609	26 " 40 "	8,05	2,228
1885	693	25 " 35 "	8,05	2,151
1886	770	27 " 28 "	8,06	2,314
1887	837	26 " 47 "	8,86	2,478
1888	923	33 " 48 "	9,05	3,393
1889	1,012	36 " 21 "	10,33	3,930

Källa: Vattenledningsingenjörens årsberättelser.

Tab. N:o 64. Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1879—1889.

Å r	Inkomsten oafkortad				Drift- och underhållskostnad			Inkomsten med afdrag af drift- och underhållskostnad				
	Totalbelopp		pr m ³	% af anläggningskapitalet	Totalbelopp		pr m ³	Totalbelopp		pr m ³	% af anläggningskapitalet	
	<i>Fm.</i>	<i>kl.</i>	<i>kl.</i>		<i>Fm.</i>	<i>kl.</i>	<i>kl.</i>	<i>Fm.</i>	<i>kl.</i>	<i>kl.</i>		
1879	42,872	90	14,88	—	32,400	—	—	10,472	90	—	—	
1880	56,994	87	15,22	—	24,435	35	5,42	32,559	72	9,80	—	
1881	72,591	10	14,04	6,1	22,792	36	3,64	50,158	74	10,40	4,2	
1882	91,002	26	16,02	7,6	26,234	49	4,62	64,767	77	11,40	5,8	
1883	104,127	53	13,83	8,1	20,793	10	2,76	83,334	43	11,07	6,5	
1884	120,440	5	14,70	9,1	20,704	65	2,53	99,735	40	12,17	7,5	
1885	140,480	26	17,81	10,0	31,705	57	4,02	108,774	69	13,79	7,8	
1886	160,782	12	18,95	11,1	26,702	27	3,15	134,079	85	15,80	9,3	
1887	183,294	48	20,17	11,8	21,711	51	2,39	161,582	97	17,78	10,5	
1888	194,992	84	15,70	11,6	41,349	50	3,33	153,643	34	12,37	9,2	
1889	229,681	8	16,01	11,9	46,826	23	3,26	182,854	85	12,75	9,5	

Källa: Vattenledningsingenjörens årsberättelser.

Tab. N:o 65. Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1880—1889.

	Privat, kub. fot.	Gatu- belysningen, kub. fot	Summa kub. fot
Januari	3,679,932,17	910,993,20	4,590,925,37
Februari	2,656,441,33	708,006,83	3,364,448,16
Mars	2,229,212,00	640,471,23	2,869,683,23
April & Maj	2,642,876,50	524,398,00	3,167,274,50
Juni—Augusti	1,893,371,66	483,372,71	2,376,744,37
September	1,811,450,33	799,537,61	2,610,987,94
Oktober	2,756,015,83	1,087,873,71	3,843,889,54
November	3,994,313,33	1,234,864,43	5,229,177,76
December	3,928,048,00	1,359,644,82	5,287,692,82
Summa för år 1889	25,591,661,15	7,749,162,54	33,340,823,69
år 1888	24,960,477,12	6,861,293,04	31,821,770,16
år 1887	21,701,238,18	6,660,317,31	28,361,555,49
år 1886	20,527,651,38	6,281,506,56	26,809,157,94
år 1885	19,873,333,14	5,701,569,17	25,574,902,31
år 1884	20,266,105,07	5,353,522,19	25,619,627,26
år 1883	20,461,233,59	5,188,533,31	25,649,766,90
år 1882	19,157,513,40	4,828,284,87	23,985,798,27
år 1881	16,691,091,00	4,221,997,00	20,913,088,00
år 1880	15,339,149,00	4,146,416,00	19,485,565,00

Källa: Gaslysningsaktiebolagets årliga uppgifter till stadsmyndigheterna.

Tab. N:o 66. Lysgasens medelljusstyrka i Helsingfors under lysåren 1882—1889.

	1882—1883 normalljus ¹⁾	1883—1884 normalljus ¹⁾	1884—1885 normalljus ¹⁾	1885—1886 normalljus ¹⁾	1886—1887 normalljus ¹⁾	1887—1888 normalljus ¹⁾	1888—1889 normalljus ¹⁾
Augusti	—	12,61	11,80	11,80	12,22	12,19	12,40
September	13,1	12,51	11,88	11,40	11,53	11,40	11,84
Oktober	11,8	12,20	11,41	11,89	11,75	11,48	11,25
November	12,1	12,44	11,46	10,98	11,81	11,16	11,26
December	10,9	11,71	10,91	11,73	11,42	10,66	11,17
Januari	9,8	11,44	11,54	11,00	11,83	9,85	10,70
Februari	11,8	12,28	11,34	11,54	11,70	10,71	11,41
Mars	12,2	11,02	11,90	11,70	12,49	10,26	12,77
April	11,5	12,22	11,53	11,48	12,51	9,92	12,05
Maj (förra hälften)	—	—	—	11,16	12,35	11,00	11,55
Medelljusstyrka för året	11,5	12,15	11,53	11,48	11,94	10,86	11,46

Källa: Gaskontrollörens årsberättelser.

¹⁾ Enligt gaslysningskontraktet vaxljus af $\frac{1}{6}$ Ø vigt och 13 tums längd samt förtärande $\frac{3}{5}$ lod vax i timmen. — Vid kontrollen användas dock med bolagets bifall såsom normalljus engelska spermacetiljus.

Tab. No 67. Antalet personer, intagna å Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1882—1889, fördeladt efter månader.

	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Summa	
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	män	qv.
1889:																										
Från 1 till 10 års ålder . . .	7	5	4	6	3	5	3	4	5	5	7	5	6	1	5	3	6	3	7	3	5	4	5	3	63	47
" 10 " 20 " " . . .	16	4	19	4	18	4	17	4	16	3	16	4	16	5	16	4	15	4	17	5	17	6	18	5	201	52
" 20 " 40 " " . . .	21	19	22	19	24	20	23	21	23	22	24	21	25	18	20	19	20	17	19	19	20	20	24	23	285	238
" 40 " 50 " " . . .	24	16	25	18	27	19	26	18	24	17	22	14	20	13	20	14	22	16	25	19	26	20	29	23	290	207
" 50 " 70 " " . . .	74	28	79	28	76	28	79	29	79	27	74	36	73	31	72	29	75	32	76	35	77	38	80	41	914	382
" 70 " 80 " " . . .	9	13	9	13	9	12	9	14	8	13	7	11	7	10	6	13	8	14	9	13	10	11	11	10	102	147
Öfver 80 år	1	6	1	5	1	5	1	4	1	3	1	4	1	4	1	3	1	4	2	5	2	6	2	6	15	55
Summa för år 1889	152	91	159	93	158	93	158	94	156	90	151	95	148	82	140	85	147	90	155	99	157	105	169	111	1,850	1,128
år 1888	141	83	151	81	148	83	142	88	133	84	128	96	125	76	132	77	128	79	137	82	134	89	139	84	1,638	1,002
år 1887	130	99	133	98	138	99	136	92	129	96	126	96	114	104	116	100	118	95	122	95	130	102	134	104	1,526	1,180
år 1886	138	84	139	81	139	80	131	84	113	85	114	82	109	70	109	70	106	74	116	83	128	88	135	86	1,477	967
år 1885	136	75	139	86	137	85	139	88	133	78	123	82	113	75	104	72	109	71	112	71	114	76	131	83	1,490	942
år 1884	134	75	138	82	137	87	134	73	122	78	116	76	81	76	102	70	109	73	113	75	127	81	131	79	1,444	925
år 1883	132	64	129	61	132	64	125	64	111	58	101	59	93	57	87	58	90	55	107	58	116	64	120	73	1,343	735
år 1882	109	75	109	72	111	74	102	64	110	61	87	54	87	55	92	55	102	59	112	53	119	52	128	54	1,258	728

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. N:o 68. Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg utackorderade personer under åren 1874—1889.

År	Inom staden			På landet			Summa		
	Äldre personer	Barn öfver 10 år	Barn under 10 år	Äldre personer	Barn öfver 10 år	Barn under 10 år	Äldre personer	Barn öfver 10 år	Barn under 10 år
1874 . . .	10	26	30	63	46	47	73	72	77
1875 . . .	9	49	19	67	66	34	76	115	53
1876 . . .	8	40	33	69	61	42	77	101	75
1877 . . .	8	31	30	69	67	45	77	98	75
1878 . . .	7	31	30	78	49	52	85	80	82
1879 . . .	6	24	37	91	40	55	97	64	92
1880 . . .	5	26	26	100	35	50	105	61	76
1881 . . .	5	19	25	104	31	55	109	50	80
1882 . . .	6	24	33	112	37	67	118	61	100
1883 . . .	8	23	32	119	40	60	127	63	92
1884 . . .	10	22	47	140	32	85	150	54	132
1885 . . .	7	36	38	162	43	93	169	79	131
1886 . . .	12	32	47	154	45	95	166	77	142
1887 . . .	15	37	36	141	63	58	156	100	94
1888 . . .	17	35	38	134	60	71	151	95	109
1889 . . .	18	47	45	130	84	56	148	131	101
Summa	151	502	546	1,733	799	965	1,884	1,301	1,511
Medeltal för åren 1874—1889	9	31	34	108	50	60	117	81	94

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. N:o 69. Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg vårdade och understödda personer jemte utgifterna härför under åren 1874—1889.

Å r	Antal intagna personer i arbets- och fattiggården				Antal understöds-tagare				Kost-hållning		Understöd		Fattigvårdens samtliga ordinarie utgifter			
	Totalantalet	Högsta antalet på en gång	I medeltal	Minsta antalet på en gång	Minsta antalet understödd	samt siffve från uppbära sina understödd	utackorderade i staden	utackorderade på landet			samt erhållit tillfälligt hjälp	Fm.:		Fm.:	Fm.:	
									ständiga	tillfälliga						Fm.:
1874	209	118	90	75	396	66	156	335	15,139	70	40,706	17	3,189	20	104,096	78
1875	218	126	114	103	390	77	167	390	16,389	41	40,554	24	3,267	50	103,715	55
1876	211	120	112	100	305	81	172	262	16,279	70	39,182	80	2,677	7	98,790	80
1877	211	128	114	98	307	69	181	253	17,187	79	37,375	31	3,040	22	109,734	53
1878	246	141	110	97	298	68	179	252	17,494	74	37,744	51	3,130	—	95,293	35
1879	270	171	142	118	285	67	186	241	17,688	27	39,169	3	3,477	30	95,134	61
1880	258	164	135	112	284	57	185	229	17,987	61	37,090	46	2,433	80	93,629	29
1881	288	172	146	120	237	49	190	293	21,453	53	42,178	53	3,078	30	106,810	71
1882	318	174	147	123	309	63	216	332	20,851	42	40,316	33	3,780	—	105,622	9
1883	354	186	160	145	301	63	219	289	17,906	59	44,171	80	3,936	17	108,251	43
1884	402	205	181	158	331	79	257	287	19,848	11	47,232	93	4,329	12	112,141	99
1885	398	209	180	160	351	81	298	314	20,761	27	50,012	70	5,166	7	115,160	60
1886	395	212	192	172	385	91	294	321	19,336	66	51,295	41	5,439	12	118,102	4
1887	390	220	202	184	457	88	262	370	17,337	77	52,680	14	6,668	17	122,656	40
1888	358	223	200	185	557	90	265	397	16,540	93	57,884	59	6,355	—	128,164	11
1889	426	227	205	184	588	110	270	434	19,535	73	60,672	51	7,643	50	149,255	40 ¹⁾

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

¹⁾ Incl. 3,145 mk 64 pi organisationskostnader för arbetsinrättningen.

Stadsdel.	Af Taxeringsnämnden påfordra skattören				Kronans hus	Afgär				Återstående		
	för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa		Af Pröfningsnämnden ned-satta skattören				för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst
						för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan in-komst	Summa			
Första stadsdelen . . .	2,839	3,817	7,218	13,320	—	79	393	81	550	2,760	3,424	7,137
Andra " . . .	3,146	5,751	5,304	13,724	—	44	417	92	551	3,102	5,334	5,212
Tredje " . . .	1,891	3,352	3,952	8,875	—	27	82	108	223	1,864	3,270	3,844
Fjerde " . . .	2,944	3,293	6,373	11,416	—	29	67	162	254	2,915	3,116	6,211
Femte " . . .	1,412	1,761	2,163	4,826	—	30	1	14	45	1,382	1,760	2,149
Sjette " . . .	522	241	742	1,419	—	3	1 ¹⁾	8	10	519	242	734
Sjunde " . . .	779	951	1,886	3,249	—	8	4	19	34	771	947	1,867
Attonde o. nionde . . .	1,915	1,986	3,511	6,615	—	34	68	38	141	1,881	1,918	3,473
Summa	15,448	21,152	31,149	63,204	—	254	1,031	522	1,808	15,194	20,121	30,627

Å r

Första stadsdelen . . .	2,897	3,935	7,992	14,205	—	36	70	104	210	2,861	3,865	7,889
Andra " . . .	3,162	6,092	5,665	14,367	—	15	136	25	178	3,147	5,956	5,640
Tredje " . . .	1,933	3,609	3,795	9,003	—	21	56	16 ¹⁾	61	1,912	3,553	3,811
Fjerde " . . .	2,991	3,559	7,161	12,337	—	33	33	242	311	2,958	3,526	6,919
Femte " . . .	1,493	1,887	2,164	5,068	—	7	7	13	28	1,486	1,883	2,159
Sjette " . . .	508	325	841	1,248	—	—	—	1	1	508	332	832
Sjunde " . . .	843	1,071	1,785	3,324	—	1	24	2	27	842	1,047	1,783
Attonde " . . .	153	21	424	568	—	—	—	—	—	153	21	424
Brunnsparken	275	296	900	1,429	—	4	—	17	21	271	296	883
Villor & holmar	1,479	2,079	2,750	5,262	—	7	—	6	13	1,472	2,079	2,744
Summa	15,734	22,874	33,477	66,811	—	124	326	394	850	15,610	22,558	33,084

Å r

Första stadsdelen . . .	2,802	4,138	8,925	15,248	—	94	36	469	598	2,708	4,102	8,456
Andra " . . .	3,456	7,135	6,947	17,053	—	10	281	565	851	3,446	6,854	6,382
Tredje " . . .	1,950	3,837	3,903	9,334	—	7	128	159	295	1,943	3,709	3,744
Fjerde " . . .	3,117	3,531	6,621	11,978	—	50	147	83	287	3,067	3,384	6,538
Femte " . . .	1,537	2,054	2,564	5,628	—	23	48	152	222	1,514	2,006	2,412
Sjette " . . .	490	412	638	1,235	—	5	10	1	18	485	402	637
Sjunde " . . .	857	1,194	1,701	3,406	—	3	38	6	50	854	1,156	1,695
Attonde " . . .	436	413	1,405	2,178	—	—	25	15	39	436	388	1,390
Nionde " . . .	1,510	2,022	2,206	5,034	—	52	57	164	276	1,458	1,965	2,042
Summa	16,155	24,736	34,910	71,094	—	244	770	1,614	2,636	15,911	23,966	33,296

Å r

Första stadsdelen . . .	2,700	4,626	8,686	15,422	—	22	51	199	273	2,678	4,575	8,487
Andra " . . .	3,534	7,565	6,908	17,398	—	57	403	502	961	3,477	7,162	6,406
Tredje " . . .	1,947	3,695	4,914	10,173	—	1	46	68	117	1,946	3,649	4,846
Fjerde " . . .	3,324	4,202	7,288	13,604	—	28	84	261	376	3,296	4,118	7,027
Femte " . . .	1,603	2,083	2,402	5,700	—	19	74	51	144	1,584	2,009	2,351
Sjette " . . .	525	576	436	1,353	—	1	6 ²⁾	44	14	524	607	392
Sjunde " . . .	923	1,180	2,018	3,778	—	—	12	126	138	923	1,168	1,892
Attonde " . . .	153	31	451	611	—	—	—	—	—	153	31	451
Nionde " . . .	315	396	1,354	2,019	—	—	—	116	116	315	396	1,238
Tionde " . . .	1,543	2,296	1,570	5,042	—	41	80	60	185	1,502	2,216	1,510
Summa	16,567	26,650	36,027	75,100	—	169	719	1,427	2,324	16,398	25,931	34,600

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

1) Af Pröfningsnämnden tillagda skattören. — 2) Tillkommer af Pröfningsnämnden åsatta 37 skattören.

skattören	Uttaxerad belopp												Lönören		Debesedlat-gifter		Summa	
	Summa				å privilegie-rade skatt-ören		å från inqvart-föring be-frjade skatt-ören		å privilegie-rade skatt-ören		Summa		Smc.	ni.	Smc.	ni.	Smc.	ni.
	privilegie-rade	från inqvart-föring be-frjade	privilegie-rade	betalande	Smc.	ni.	Smc.	ni.	Smc.	ni.	Smc.	ni.	Smc.	ni.	Smc.	ni.	Smc.	ni.
1 8 8 6.	394	—	12,376	12,770	4,156	70	—	—	136,136	—	140,292	70	359	5	43	76	140,695	51
	139	—	13,034	13,173	1,466	15	—	—	143,374	—	144,840	45	317	73	40	56	145,198	74
	253	—	8,399	8,652	2,669	15	—	—	92,389	—	95,058	15	202	45	29	28	95,289	88
	187	—	11,005	11,192	1,972	85	—	—	121,055	—	123,027	85	482	39	71	12	123,581	36
	99	—	4,682	4,781	1,044	45	—	—	51,502	—	52,546	45	297	73	30	48	52,874	66
	—	—	1,139	1,139	—	—	—	—	12,529	—	12,529	—	87	17	17	92	12,634	9
	12	—	3,203	3,215	—	60	—	—	35,233	—	35,359	60	195	31	22	8	35,576	99
	24	—	6,450	6,474	253	20	—	—	70,950	—	71,203	20	9	47	45	32	71,257	99
	1,108	—	60,288	61,396	11,689	40	—	—	663,168	—	674,857	40	1,951	30	300	52	677,109	22

1 8 8 7.

283	345	13,367	13,995	2,479	8	3,167	10	126,318	15	131,964	33	368	67	47	92	132,380	92
171	662	13,356	14,189	1,497	96	6,077	16	126,214	20	133,789	32	315	3	44	20	134,148	55
247	267	8,428	8,942	2,163	72	2,451	6	79,644	60	84,259	38	195	60	30	20	84,485	18
172	172	11,682	12,026	1,506	72	1,578	96	110,394	90	113,480	58	464	79	80	80	114,026	17
116	120	4,811	5,047	1,016	16	1,101	60	45,463	95	47,581	71	196	13	30	24	47,808	8
—	22	1,218	1,240	—	—	201	96	11,510	10	11,712	6	77	55	20	64	11,810	25
6	37	3,254	3,297	52	56	339	66	30,750	30	31,142	52	171	86	22	72	31,337	10
—	—	568	568	—	—	—	—	5,367	60	5,367	60	5	93	2	24	5,375	77
28	—	1,380	1,408	245	28	—	—	13,041	—	13,286	28	—	—	4	28	13,290	56
—	—	5,249	5,249	—	—	—	—	49,603	5	49,603	5	—	—	53	28	49,656	33
1,023	1,625	63,313	65,961	8,961	48	14,917	50	598,307	85	622,186	83	1,795	56	336	52	624,318	91

1 8 8 8.

251	340	14,059	14,650	2,120	95	3,029	40	127,936	90	133,087	25	346	26	47	92	133,481	43
163	657	15,382	16,202	1,377	35	5,853	87	139,976	20	147,207	42	315	3	41	80	147,564	25
218	267	8,551	9,039	1,842	10	2,378	97	77,841	40	82,062	47	206	13	30	76	82,299	36
172	172	11,347	11,691	1,453	40	1,532	52	103,257	70	106,243	62	465	79	77	52	106,786	93
90	120	5,196	5,406	760	50	1,069	20	47,283	60	49,113	30	249	75	32	—	49,395	5
—	—	1,217	1,217	—	—	—	—	11,074	70	11,074	70	78	47	15	80	11,168	97
—	37	3,319	3,356	—	—	329	67	30,202	90	30,532	57	169	91	22	36	30,724	84
29	—	2,110	2,139	245	5	—	—	19,201	—	19,446	5	6	26	6	88	19,459	19
—	—	4,758	4,758	—	—	—	—	43,297	80	43,297	80	—	—	39	84	43,337	64
923	1,593	65,942	68,458	7,799	35	14,193	63	600,072	20	622,065	18	1,837	60	314	88	624,217	66

1 8 8 9.

260	109	14,780	15,149	1,976	—	1,049	67	144,252	80	147,278	47	339	70	46	52	147,664	69
304	153	15,980	16,437	2,310	40	1,473											

Tab. No 72. Helsingfors stadskassas inkom-

Inkomster:	1880		1881		1882		1883	
	Räntor	86,168	86 ¹⁾	40,847	45	30,580	81	108,926
Tomtlösen	141,618	6	22,893	35	39,258	53	7,399	—
Stadens fasta egendom	114,965	23	129,871	65	131,026	37	140,655	62
Tomtören	1,590	66	1,586	66	1,610	11	1,850	38
Inkomstgifvande rättigheter	330,593	53	363,254	62	399,264	7	368,411	49
Diverse och inkomster utom budget	48,747	8	65,472	44	34,484	57	49,285	19
Ersatt inqvartering	187,762	33	175,313	30	—	—	—	—
Statsbidrag	148,083	92	141,601	33	130,270	60	132,890	52
Vattenledningen	102,708	82	73,387	60	91,002	26	104,127	53
Uttax ering	616,274	80	585,765	37	518,272	20	552,555	98
Lån	—	—	68,600 ⁴⁾	—	—	—	—	—
Summa	1,778,513	29	1,668,593	77	1,375,799	52	1,466,101	93
Utgifter:								
Stadens skulder	378,905	14 ⁷⁾	294,538	81	359,436	31	219,044	33
D:o embetsverk	117,082	19	119,216	43	118,684	35	133,865	76
Kommunalförvaltningen	108,708	26	115,167	4	118,204	63	127,063	8
Gatubelysningen	66,145	29	69,779	11	75,392	4	82,858	23
Brandverket	50,281	18	54,958	17	58,157	14	55,058	65
Polis- och fängvården	126,849	23	127,945	65	129,101	73	132,800	32
Sundhets- och sjukvården	28,086	8	34,435	14	28,099	51	28,897	89
Fattigvården	91,153	66	104,207	9	102,839	10	109,194	36
Undervisningsväsendet	121,703	36	131,845	74	147,992	4	170,140	77
Staden åliggande allmänna onera	315,363	72 ⁸⁾	303,914	89 ⁹⁾	6,389	4	13,089	91
Vattenledningen	1,319,468	53	46,137	79	47,324	78	90,435	44
Saluhallen	—	—	—	—	—	—	—	—
Allmänna arbeten	259,031	96	275,685	75	252,207	91	508,454	29
Pensioner	3,606	66	3,606	67	3,489	99	3,281	67
Diverse	99,508	40	93,383	10	139,715	65	195,054	37
Summa	3,088,893	66	1,778,121	38	1,587,034	52	1,869,239	7

Källa: Årliga revisionsberättelserna jemte uppgifter från drätselkontoret.

¹⁾ Deribland beloppet af kuponger, som detacherats från icke utgifna obligationer med Fmk 46,250. å några donerade fonder, hvilka annars icke ingå i räkenskaperna. — ²⁾ Statslån för folkskolhuset vid kas genom framdeles upptagande lån. — ³⁾ Ränta å vattenledningslånet 327,500 mark. — ⁴⁾ Inqv. kostnad vid Malmgatan med Fmk 306,409:41 samt nya proviantmagasinet med Fmk 422,597:32. — ⁵⁾ Deribland — ⁶⁾ Deribland för inlösen af f. d. Lagus'ska gården Fmk 132,000 samt för regleringsarbeten till genom-

ster och utgifter under åren 1880—1889.

1884		1885		1886		1887		1888		1889	
68,180	64 ³⁾	43,577	55	22,391	29	23,559	9	40,805	14	54,689	37
27,164	45	1,544	15	53,434	33	241,819	40	856,613	98	526,974	48
139,922	80	150,059	96	167,735	40	171,946	72	179,299	36	191,607	07
1,924	55	1,930	77	1,924	47	—	—	1,795	56	1,900	—
392,913	51	470,045	75	425,279	20	487,808	22	508,699	28	580,399	99
51,276	83	51,454	80	39,855	97	43,888	93	79,837	88	84,052	37
—	—	—	—	—	—	244,756	29	247,822	39	248,132	87
139,397	51	141,863	3	147,595	24	145,897	57	156,838	76	173,936	38
120,576	80	140,480	26	160,782	12	183,294	48	194,992	84	229,681	08
767,676	8	652,683	46	689,966	58	677,109	22	613,788	2	611,615	65
1,550,000 ⁵⁾	—	—	—	—	—	633,303	93 ⁶⁾	—	—	452,054	70 ⁶⁾
3,259,033	17	1,653,639	73	1,708,964	60	2,853,383	85	2,880,493	21	3,155,043	96
172,799	63	172,927	45	189,604	34	211,499	20	212,472	32	216,721	—
159,768	37	196,090	88	173,744	24	169,746	86	168,523	17	168,886	85
128,415	21	126,560	57	135,594	53	144,094	75	140,336	72	151,518	01
77,670	23	72,639	89	78,846	31	78,820	57	90,079	28	98,111	27
57,220	72	54,522	98	54,849	73	63,206	57	56,527	5	65,884	59
147,568	22	150,946	93	164,092	23	164,649	41	164,102	90	157,731	37
36,712	60	39,559	93	40,966	75	38,395	22	41,987	37	41,026	85
112,735	66	115,632	16	119,529	4	125,515	40	128,961	61	145,994	76
187,345	35	205,834	43	251,605	96	283,290	78	296,118	15	319,834	01
6,419	4	6,449	4	6,449	4	250,203	33	260,320	58	252,611	96
58,455	29	67,101	93	48,229	27	180,507	47	52,243	42	579,468	96
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,162	28
304,700	57	297,415	38	1,121,483	28 ¹⁰⁾	748,446	—	318,017	74	553,195	87
2,806	67	4,006	68	3,706	68	4,540	1	4,306	68	4,026	68
267,373	27 ¹¹⁾	242,156	98	145,838	9	357,898	13 ¹²⁾	540,028	85 ¹³⁾	132,944	53
1,719,990	83	1,751,845	23	2,534,539	49	2,820,813	70	2,474,025	84	2,889,648	99

— ²⁾ Incl. kuponger från icke utgifna obligationer, med Fmk 77,152:50. — ³⁾ Innefattande jemväl räntor Malmgatan. — ⁴⁾ 1882 års nybyggnads- och regleringslån. — ⁵⁾ Förskottade utgifter, bestämda att täckas Fmk 306,634:68. — ⁶⁾ Inqv. kostnader Fmk 296,355:85. — ⁷⁾ Deribland kostnaderna för folkskolehuset vid Malmgatan med Fmk 34,864:78. — ⁸⁾ Incl. inlösen af Brunnsparken med Fmk 287,000. förändring af 1887 års stadsplan Fmk 272,288:30.

Tab. N:o 73. Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppbiterade och uppburna afgifter under år 1889.

	Debet-sedelafgift		Tolag		Trafik-afgift		Mätning-afgift		Transito-magasins-hyra		Summa debiterade		Summa uppburna	
	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>
Januari	28	72	4,269	91	1,859	54	—	—	4	—	6,162	17	6,162	17
Februari	14	76	3,320	02	1,213	43	—	—	—	—	4,548	21	4,548	21
Mars	17	52	3,906	06	1,476	98	—	—	—	—	5,400	56	5,400	56
April	26	32	3,591	67	2,581	47	—	—	—	—	6,199	46	6,199	46
Maj	98	76	13,992	84	33,416	63	553	81	—	56	48,062	60	47,824	51
Juni	89	16	9,987	96	36,281	73	382	70	—	—	46,741	55	43,980	44
Juli	86	72	9,348	27	25,388	25	788	08	—	—	35,611	32	35,390	33
Augusti	91	96	10,797	11	28,027	99	232	36	4	20	39,153	62	36,434	53
September	104	40	14,570	18	38,197	68	141	44	4	—	53,017	70	52,639	04
Oktober	118	92	12,783	47	47,019	86	225	82	5	—	60,153	07	59,107	88
November	106	16	10,418	81	42,899	54	654	83	12	12	54,091	46	54,061	51
December	62	20	7,420	99	12,156	74	401	89	22	—	20,063	82	18,878	21
Slutsumma för året	845	60	104,407	29	270,519	84	3,380	93	51	88	379,205	54	370,626	85

Källa: Trafikkontorets årsberättelse.

Tab. N:o 74. Uppgift öfver trafiken åhvålfda, af Helsingfors stad uppburna afgifter under åren 1880—1889.

	1880		1881		1882		1883		1884	
	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>
Tolag (nedsatt till 2% under 1883)	74,973	24	100,157	60	110,655	11	92,434	34	72,919	18
Trafikafgift	147,761	15	156,342	06	172,294	07	157,011	59	179,488	75
Mätningafgift	2,406	70	3,851	58	2,412	66	3,665	38	2,688	27
Hamnafgift	73,635	19	74,197	42	86,226	55	79,046	32	87,100	41
Broafgift	4,716	57	4,948	30	5,326	99	5,554	97	6,324	49
Ballastafgift	721	60	651	80	627	40	472	60	601	40
Summa	304,214	45	340,148	76	377,542	78	338,185	20	349,122	50
	1885		1886		1887		1888		1889	
	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>
Tolag	67,954	05	69,252	41	79,739	66	98,350	56	109,250	14
Trafikafgift	189,279	59	191,333	82	231,152	55	229,544	79 ¹⁾	270,519	84
Mätningafgift	2,972	50	3,002	68	1,233	30	2,815	43	3,380	93
Hamnafgift	93,400	79	106,008	28	108,919	78	110,832	63	130,870	02
Broafgift	5,778	59	7,111	86	7,348	56	8,421	76	8,386	28
Ballastafgift	706	—	574	—	881	40	722	—	740	—
Summa	360,091	52	377,283	05	429,275	25	450,869	57	523,147	21

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

1) Ny taxa med nedsatta satser tillämpad hela detta år.

(Fortsättning.)

	UtgifTERS och Inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra UtgifTERS och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	883,534 17	15,188 95	12,265 99
Helsopolisen och desinfektionsinrättningen	7,050 —	— —	32 53
Undersökningsstationen för lifsmedel	5,830 —	75 34	— —
VIII. Fattigvården:			
Aflöningar	13,480 —	— —	432 30
Hyra och städning	960 —	— —	12 —
Ständiga understöd	58,000 —	2,672 51	— —
Tillfälliga d:o	7,760 —	473 50	— —
Beklädnadskostnader	4,800 —	1,662 87	— —
Kosthållning	21,000 —	— —	2,041 89
Sjuk- och dörvård	17,500 —	— —	80 19
Läkemedel	3,500 —	— —	685 46
Inventarier	1,000 —	196 34	— —
Eldningsämnen	3,500 —	580 89	— —
Stallet	900 —	— —	406 12
Remontarbeten	2,900 —	2,770 47	— —
Diverse utgifter	5,880 —	116 14	— —
Underhåll och drift af arbetsinrättningen	5,000 —	— —	5,000 —
IX. Undervisningsväsendet:			
Navigationsskolan	2,800 —	72 50	— —
Realskolan, hyra och hyresmedel	10,500 —	— —	— —
eldnings- och lysningsämnen	850 —	— —	91 55
inventarier och diverse	1,000 —	— —	747 45
Handverksskolor	14,629 —	— —	— —
Handelsinstitutet	4,000 —	— —	— —
Slöjdskolan	1,500 —	— —	— —
Folkskolorna, aflöningar	202,520 64	— —	2,983 38
matrikelföring	500 —	— —	— —
fortsättningsskolor	1,200 —	— —	1,050 —
hyror och hyresmedel	15,790 —	1,743 —	— —
undervisningsmateriel	5,600 —	1,311 49	— —
material för handarbeten	3,500 —	216 16	— —
möbel	4,300 —	1,779 54	— —
eldningsämnen	7,900 —	127 70	— —
belysning	9,600 —	— —	1,838 20
beklädnad för medellösa elever	5,000 —	17 20	— —
renhållning	5,500 —	— —	382 40
underhåll och reparationskostnader för gårdarna	7,300 —	— —	3,221 67
bidrag till lärarepersonalens pensionering	4,000 —	— —	500 —
Eolkbiblioteket och läsesalen	17,230 —	161 43	— —
X. Allmänna onera:			
Skjutshållning	3,800 —	— —	— —
Kronoutlagor	629 04	— —	— —
Utskylder till Helsinge kommun	80 —	— 05	— —
Inqvarteringskostnader	268,386 —	— —	28,353 13
Inqvarteringsnämnden	8,100 —	— —	— —
XI. Vattenledningen:			
Förvaltning och drift	18,290 —	1,350 74	— —
Remont af byggnader och öfrigt underhåll	8,250 —	7,048 41	— —
Remont af filterbassiner	600 —	— —	126 15
Transport	1,675,948 85	37,565 23	60,250 41

(Fortsättning.)

	UtgifTERS och Inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra UtgifTERS och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	1,675,948 85	37,565 23	60,250 41
Tvättning och komplettering af sanden i en filterafdelning . .	2,800 —	632 70	
Ombyggnad af locket öfver tilloppsrännan till turbinerna . . .	600 —	—	44 45
Påfyllning af tilloppsrör till filtra	900 —	—	
Underhåll af elektriska vattenmätaren	200 —	12 —	
Uppförande af ny gångbro af jern öfver Wanda å	3,800 —	165 31	
Inköp af vattenmätare	7,500 —	—	246 96
Reparation och justering af vattenmätare	800 —	32 90	
Anslag till utrikes resa åt vattenledningsingenjören	2,000 —	—	
Utvidgning af vattenuppfodringsverket i Gammelstaden med en ångpump	117,000 —	—	
Anläggning af tilloppsrör från tryckkröret genom Ås längs östra chausséen öfver Broholmarne och under Unions- gatan till Alexandersgatan	165,300 —	—	
Införande af vattenledning i lasarett- och barnhemsbyggnad- en å Fattiggården	6,853 —	—	1,339 44
Hafsgatan, vattenledning, planering & kanal	15,200 —	—	
Skeppsredaregatan d:o d:o d:o	18,240 —	—	
Jungfrustigen d:o d:o d:o	22,100 —	—	
Sandvikskajen d:o d:o	5,300 —	—	
Sandviksgatan d:o d:o & kanal	7,900 —	—	
Wladimirsgatan d:o d:o d:o	21,000 —	—	
Eriksgatan d:o d:o d:o	28,900 —	—	
Gräsviksgatan d:o d:o d:o	20,800 —	—	
Repslagaregatan d:o d:o d:o	34,800 —	—	
Arbetaregatan d:o d:o d:o	19,100 —	—	
Smedsgatan d:o d:o d:o	32,200 —	—	
Kampgatan d:o & kanal	9,400 —	—	
Diverse mindre arbeten	3,600 —	—	549 10
XII. Saluhallen:			
Belysning, renhållning & uppsigt	5,000 —	—	2,837 72
XIII. Allmänna arbeten:			
<i>Byggnader och lägenheter.</i>			
Brädfodring af kommunala sjukhuset	5,000 —	—	
Insättning af nytt tak i auktionskammaren	640 —	—	82 44
Underhåll	15,000 —	8,100 05	
Folkskolehus å Berghåll	80,000 —	—	
Ombyggnad af rådhusets östra flygel	50,000 —	—	
Tillskottsanslag för saluhallen	50,000 —	4,888 83	
Källare vid kommunala sjukhuset	1,400 —	454 38	
<i>Gator och allmänna platser.</i>			
Underhåll	8,000 —	2,488 83	
Brobergsgatan, nyläggning	2,180 —	—	1 61
Brobergskajen d:o	3,300 —	—	109 15
Gräsviksgatan d:o	8,900 —	—	986 80
Barnhemsgatan d:o	7,200 —	—	565 21
Folkskolegatan d:o	4,250 —	—	730 78
Stenhuggaregatan d:o	830 —	—	276 70
Sandvikstorget d:o	10,000 —	1,532 74	
Planering och stenläggning af en del af f. d. Lagus'ska gården och en del af Skilnaden	12,800 —	—	3,711 74
Albertsgatan, planering	3,600 —	—	
Transport	2,490,341 85	55,872 97	71,732 51

(Fortsättning.)

	Utgifters och Inkomsters konto. Anslag enligt budget		Extra Utgifters och Inkomsters konto			
			Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget		
Transport	2,490,341	35	55,872	97	71,732	51
Väfvaregatan, planering	19,400	—	—	—	—	—
Docksgatan d:o	8,315	—	1,140	28	—	—
Skepparegatan d:o	5,000	—	—	—	—	—
Ersättning åt arrendatorer för undanskaffade byggnader	50,000	—	—	—	29,500	—
<i>Kanaler och afloppsdiiken.</i>						
Underhåll	12,000	—	—	—	1,339	79
Afloppsledning från lasarets- och barnhemsbyggnaderna å Fattiggården	7,800	—	—	—	1,520	20
Malmgatan, afloppskanal	5,790	—	—	—	44	83
Arbetaregatan d:o	1,000	—	—	—	72	46
Afloppskanal under Högbergs-, Ulrikasborgs- o. Sjomansgatorna	20,450	—	—	—	—	—
Afloppskanal från N:o 39 Norra Esplanadgatan till Mikaelsgatan	1,900	—	—	—	1,900	—
Afloppskanal genom Skeppsdockans område	8,250	—	—	—	—	—
Täckt kloak genom villan Hagasund	19,600	—	—	—	220	95
Afloppskanaler i förstaden Berghäll	31,100	—	—	—	—	—
<i>Vägar.</i>						
Underhåll och remont	6,000	—	619	54	—	—
Vägar genom förstaden Berghäll	10,150	—	—	—	—	—
Väg längs allmanningen mellan villorna Hörneberg och Fogelvik	1,590	—	—	—	208	14
<i>Chausséer.</i>						
Gångbana längs vestra chausséen	4,500	—	—	—	516	66
Underhåll	12,000	—	3,705	92	—	—
<i>Hamnar.</i>						
Omläggning af brolocket å Magasinskajen	10,000	—	—	—	890	20
Upptagning af sjunkna vrak i hamnarna	1,200	—	—	—	—	—
Underhåll af kajer, bojar m. m.	5,000	—	—	—	2,316	68
Vägbrytare i Sandvikshamnen	6,000	—	—	—	—	—
Förberedande arbeten för fiskarhamnen vid Hafsgatan	5,000	—	—	—	—	—
Ångbåtsbrygga i Sörnäs	400	—	—	—	133	05
<i>Brunnar.</i>						
Underhåll	2,000	—	287	06	—	—
<i>Planteringar.</i>						
Underhåll	24,500	—	240	37	—	—
Anslag för påbörjande af planteringar i Brunnsparcken	5,000	—	314	20	—	—
<i>Renhållningsväsendet.</i>						
Underhåll af afstjelningsplatser m. m., aflöning af vakter, prämkarlar etc.	6,400	—	994	68	—	—
Renhållning af latriner och pissoirer	3,700	—	3,773	—	—	—
D:o af hamnar och kajer	1,500	—	—	—	395	05
D:o af allmänna platser och gatuandelar	12,300	—	200	—	—	—
<i>Arbetsredskap.</i>						
Inköp och remont af arbetsredskap	5,000	—	2,030	42	—	—
Transport	2,803,186	85	69,178	44	110,790	52

(Fortsättning.)

	UtgifTERS och Inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra UtgifTERS och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	2,803,186 85	69,178 44	110,790 52
<i>Diverse.</i>			
Underhåll af tvättbryggor, vedmätt m. m. samt oförutsedda utgifter	4,000 —	— —	996 99
XIV. Pensioner	4,026 67	— 01	
XV. Diverse:			
Taxerings- och pröfningsnämnden	2,500 —	14 —	
Revision af stadens räkenskaper	2,100 —		
Eldnings- och lysningsämnen	8,000 —	— —	3,166 20
Anslag för signalering af middagstimmen o. stormvarningstele- gram	550 —	— —	410 —
Brandstodsafgifter	6,000 —	702 07	
Arvode åt mantalsskrifvaren för tillägg till mantalslängden . ³⁾	100 —	— —	100 —
Bidrag till Finska trädgårdsföreningen	1,000 —		
D:o till Länefängelsets ombyggnad	10,000 —		
Register till vallängden	900 —		
Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500 —	— —	— 04
Anslag till arbetshuset för fattiga barn	3,200 —		
Anslag till Fängelseföreningens skyddsherberge	600 —		
Omkostnader för hundskatteu	200 —		149 —
Inventarier till särskilda stadens hus	2,000 —	1,859 24	
Anslag för upprättande af ny tomtbok	1,000 —		
Afkortningar å uttaxerade medel	40,000 —	— —	777 66
Stadsfullmäktiges dispositionsmedel:			
Anslag till gratifikation åt G. W. Nordberg	300 —		
D:o åt vakträstaren A. E. Wahlström	45 —		
D:o för en poliklinik	4,500 —		
D:o för branddepot vid östra chausséen	1,000 —	— —	5 33
D:o för skjul å packhusgården	2,000 —	— —	389 42
D:o för Helsovårdsnämndens expenser	1,000 —	— 51	
D:o för inventarier till arbetsgården	13,560 —		
D:o för kanal under Unionsgatan	1,044 58		
D:o åt mantalsskrifvaren	2,000 —		
D:o för bakteriologisk undersökning af vattenledningsvattnet	800 —		
D:o åt värnepl. K. Wiljanens hustru	180 —		
D:o för löneförhöjning åt bibliotekarien vid Folkbiblioteket	291 62		
D:o för löner och lönetillskott åt distriktsläkare	4,083 33		
D:o för införande af vattenledning till logementsbyggn. å fattiggården	700 —		
Anslagstillskott för kommunala sjukhuset	1,800 —		
Anslag till illuminationskostnader	1,434 85		
D:o för vattenledning under 2:dra linien å Berghäll	3,450 —		
Anslagstillskott i Poliskammarens expenser	500 —		
Anslag för undersökning af jernväg till Skatudden	1,310 62	1,927 93	
Från föregående år balanserande arbeten m. m.			
Uppförande af allmänt afträde i teateresplanaden	— —	6,837 02	
Nyläggning af Abrahamsgatan	— —	329 41	
Gångbana längs vestra chausséen	— —	887 95	
Chausserad väg längs Brunnsparkens sydvestra strand	— —	1,275 51	
Transport	2,931,863 52	83,012 09	116,785 16

(Fortsättning.)

	Utgifters och Inkomsters konto. Anslag enligt budget		Extra Utgifters och Inkomsters konto			
			Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget		
Transport	2,931,863	52	83,012	116,785	16	
Utfallsdiket i de s. k. Janssonska odlingarne	—	—	135	61		
Inredning af proviantmagasinet	—	—	1,677	53		
Utan anslag bestridda utgifter:						
Restituerade utskylder	—	—	1,645	40		
	<i>Fm.</i>	2,931,863	52	86,470	116,785	16
Till inkomstsidan öfverföres						
Besparing å anslag	—	—	—	—	116,785	16
Tillkommer: Brist å beräknade inkomster	—	—	31,495	95		
	<i>Fm.</i>	2,931,863	52	117,966	58	
Till utgifters och inkomsters konto öfverföres	117,966	58	117,966	58		
	<i>Fm.</i>	3,049,830	10			
Behållning till år 1890	1,333,942	85				
	<i>Fm.</i>	4,383,772	95			

¹⁾ Anslaget ej användt under 1889, balanseras. — ²⁾ Anslaget ej användt, besparas.

	Utgifters och Inkomsters konto. Inkomst enligt budget		Extra Utgifters och Inkomsters konto			
			Brist	Öfverskott		
Inkomster:						
Behållning från år 1888	1,080,447	88				
I. Räntor:						
Å chausséobligationer	1,800	—	—	1,760	64	
” tomtlösen	20,000	—	—	12,645	48	
” tomtlösen i Brunnsparcken	7,000	—	—	1,892	36	
” donationsfonder	8,600	—	—	990	89	
II. Tomtlösen:						
För arrende- och odisponerade tomter	160,000	—	—	366,974	48	
III. Stadens fasta egendom:						
Räntor och arrenden från donerade hemman	14,000	—	113	06		
Arrendemedel	113,000	—	—	1,811	89	
Arrenden från Brunnsparksområdet	11,800	—	371	63		
Chausséearrende	17,475	—	—	—		
Hyra för lokaler i Folkbibliotekshuset	2,500	—	—	—		
Bod- och diskhyror	9,000	—	2,055	75		
Hyror från Saluhallen	10,000	—	—	4,777	64	
Hyror från fiskförsäljningsplatser	3,000	—	—	689	33	
Transport	1,458,622	88	2,540	44	391,542	71

(Fortsättning.)

	Utgifters och Inkom- sters konto. Inkomst en- ligt budget	Extra Utgifters och In- komsters konto	
		Brist	Öfverskott
Transport	1,458,622 88	2,540 44	391,542 71
Simhusafgifter	400 —	— —	37 —
Hötägt	1,000 —	559 —	— —
Mulbetesafgift	200 —	— —	30 —
Tillfälliga arrenden och planhyror	2,800 —	— —	2,185 65
<i>Anm.</i> Fiskevattensafgifterna ingå bland hamn- och vågafgifter.			
IV. Tomtören	1,900 —		
V. Inkomstgifvande rättigheter:			
Tolags- och trafikafgifter	315,150 —	— —	68,398 50
Hamn- och vågafgifter m. m.	112,450 —	— —	33,302 13
Auktionsprovision	700 —	— —	81 22
Stadskällarerättigheter	1,052 09	— —	197 91
Biljardafgifter	224 —	— —	158 —
Bouppteckningsprocenter	30,000 —	— —	7,037 59
Kollektmedel	200 —	— —	108 15
Sakören	3,000 —	— —	738 62
Böter för försummad betalning af kronoutskylder	1,500 —	— —	25 50
Diverse böter	200 —	— —	359 43
Arrende för Gammelstadsqvarnen	3,000 —	— —	500 —
Fattigafgifter af i Ryssland vistande personer	1,800 —	— —	125 57
Börsprovision	50 —	— —	41 28
VI. Diverse:			
Personel fattigafgift	21,000 —	— —	1,632 —
Sjukvård i kommunala sjukhuset	700 —	— —	490 57
Fattigvårdens diverse inkomster	5,050 —	— —	955 04
Folkskolornas elevafgifter	4,600 —	— —	257 35
D:o försålda handarbeten	450 —	43 38	— —
Boklån	1,000 —	— —	2,783 44
Hundskatt	3,500 —	— —	1,150 —
Afgifter för klosetterna	4,000 —	— —	993 93
D:o för spillningsafstjelpning	500 —	— —	55 15
Bidrag till brandverket af ryska teatern och ryska Alexan- dersgymnasium	490 —	— —	— —
Ersatta inqvarteringskostnader	276,486 —	28,353 13	— —
VII. Statsbidrag:			
Till folkskolorna	52,000 —	— —	— —
” polisinrättningen	84,000 —	— —	— —
” gatubelysningen	12,000 —	— —	— —
” brandverket	8,210 —	— —	— —
Bränvinsskatt	7,805 23	— —	9,921 15
VIII. Vattenledningen:			
Vattenkonsumtionsafgifter	195,300 —	— —	34,381 08
IX. Lån:			
Till förskotterade lånemedel öfverfördt	392,193 —	— —	— —
X. Uttaxering:			
Kommunala utskylder	608,778 20	— —	2,837 45
Transport	3,612,311 40	31,495 95	560,331 42

(Fortsättning.)

	Utgifters och Inkomsters konto.		Extra Utgifters och Inkomsters konto				
	Inkomst enligt budget		Brist	Öfverskott			
Transport	3,612,311	40	31,495	95	560,331	42	
Extra Inkomster, ej observerade i budgeten:							
Diverse räntor	—	—	—	—	501	76	
Från tidigare år balanserade anslagsbelopp, hvilka ej kommit till användning eller besparats:							
Folkskolornas grundfond för ett skolbibliotek	—	—	—	—	600	—	
D:o anslag för skolbibliotekets förökande	—	—	—	—	200	—	
Remont af makadamiseringen i Brunnsparkens stora allée	—	—	—	—	78	25	
Stenläggning af norra kajarmen i södra hamnen	—	—	—	—	74	56	
Planering af ballastplatsen i Sörnäs	—	—	—	—	141	28	
Stenläggning af Vestra Henriksgatan	—	—	—	—	269	85	
Afoppskanal i Östra Brunnsparken	—	—	—	—	15,530	24	
Anslag för elektriska brandklockor vid Timmermangsgatan och Diakonissanstalten	—	—	—	—	34	48	
Till förskotterade lånemedels konto öfverföres tidigare bestridda utgifter, som enligt Stadsfullmäktiges beslut böra med lånemedel bekostas	—	—	—	—	59,861	70	
Restituerade tullumgälder	—	—	—	—	6,945	75	
D:o pensionsbidrag	—	—	—	—	320	—	
Tomtlösen från Brunnsparken	—	—	—	—	9,000	—	
Försäld diverse lösegendom	—	—	—	—	782	10	
1888 års oliqviderade räkningar	—	—	—	—	5	—	
	<i>Fmg.</i>	3,612,311	40	31,495	95	654,676	39
Till utgiftssidan öfverföres brist i beräknade inkomster	—	—	—	31,495	95	—	—
Tillkommer: Besparing i anslag	—	—	—	—	116,785	16	—
	<i>Fmg.</i>	3,612,311	40	—	—	771,461	55
Till utgifters och inkomsters konto öfverföres	771,461	55	—	—	771,461	55	—
	<i>Fmg.</i>	4,383,772	95	—	—	—	—

Helsingfors Stadskassas ställning den 31 December 1889.

Aktiva:					
Kassa	<i>Fmg.</i>	—	—	4,197	63
Obligationer	—	—	—	22,455	—
Tomtlösen	—	—	—	677,244	46
D:o från Brunnsparken	—	—	—	179,596	54
Inlösen af byggnaderna å holmen Knekten	—	—	—	5,263	41
Byggnadsmaterialier	—	—	—	89,449	13
Förskotterade lånemedel	—	—	—	1,292,916	05
Förskotterade inqvarteringskostnader	—	—	—	1,255	59
Trafikkontorets uppördskonto	—	—	—	2,305	33
Olyftade statsbidrag:					
Inqvarteringskostnader	—	—	—	60,924	89
Transport	—	—	—	2,335,608	03

(Fortsättning.)

	Transport	—	—	2,335,608	03
Förskott mot redovisningsskyldighet:					
Emil af Forselles		—	70		
G. A. Wendell		1,642	36		
C. Qvist			3 49		
E. Aberg			351 87		
Wilh. Malmberg			562 23		
G. Tallgren			272 13		
A. Pehrsson		2,000	—	4,832	78
Diverse fordringar:					
Förskotts konto			821 80		
Makadamiseringskostnader för Parkgatan			436 10		
Kostnad för vägunderhåll i Brunnsparken			630 49	1,888	39
Utestående rester:					
1889 års Tolagsmedel			8,922 29		
Kollektmedel			308 15		
Legosängsavgifter			1,190 57		
1889 års vattenkonsumtionsavgift			63,143 25		
Diverse rester			64,792 80	138,357	06
Under året påbörjade arbeten för hvilka anslag anvisats i 1890 års budget:					
Aflopskanal fr. N:o 13 b vid Rödbergsgatan			1,691 26		
Vattenledning under Nikolaigatan			3,848 70	5,539	96
Netto gäld			—	3,120,984	27
	<i>Fms.</i>	—	—	5,607,210	49
Passiva:					
Lån af Statsverket:					
Lånet för stadens reglering af 1812			36,568 —		
Lånet för chausséebyggnaden af 1863			33,532 34		
Lånet för folkskolehuset vid Annegatan			31,352 68	101,453	02
Obligationslån:					
Chausséobligationslånet af 1865			110,000 —		
Vattenledningslånet af 1876			1,465,810 —		
Nybyggnads- och regleringslånet af 1882			1,452,971 25	3,028,781	25
Utelöppande kuponger:					
Chausséelånepuonger			144 —		
Vattenledningskuponger			2,997 50		
Nybyggnads- och regleringslånets kuponger			4,432 50	7,574	—
Olyftade anslag:					
Ritarebiträde för uppgörande af generalkarta			1,930 —		
Vattenledningens påfyllning af tillöppsröret till filtern			900 —		
Utvidgning af vattenuppfördringsverket i Gammelstaden			43,302 36		
Anläggning af tillöppsrör från tryckröret genom As längs östra chausséen öfver Broholmarna och under Unionsgatan till Alexandersgatan			46,418 58		
Hafsgatan, vattenledning, planering & kanal			3,136 88		
Skeppsredaregatan, d:o d:o d:o			6,365 83		
Jungfrustigen, d:o d:o d:o			3,011 10		
Sandvikskajen, d:o & planering			3,825 41		
Sandviksgatan, vattenledning, planering & kanal			3,066 18		
Wladimirsgatan, d:o d:o d:o			7,945 24		
Eriksgratan, d:o d:o d:o			11,220 51		
	Transport	131,122	09	3,137,808	27

(Fortsättning.)

	Transport	131,122 09	3,137,808 27
Gräsviksgatan, vattenledning, planering & kanal		7,799 68	
Repslagaregatan d:o d:o d:o		14,732 08	
Arbetaregatan d:o d:o d:o		8,928 19	
Smedsgatan d:o d:o d:o		6,246 55	
Kampgatan d:o & kanal		1,937 15	
Albertsgatan, planering		566 02	
Väfvaregatan d:o		16,117 11	
Skepparegatan d:o		1,596 50	
Brädfodring af kommunala sjukhuset		192 77	
Folkskolehus å Berghäll		46,080 —	
Ombyggnad af rådhusets östra flygel		45,559 20	
Aflopskanal under Högbergs-, Ulrikasborgs- & Sjömansgatorna samt Skepparebrinken		8,807 84	
Aflopskanal genom Skeppsdockans område		8,218 50	
Uptagande af sjunkna vrak i hamnarna		669 35	
Vägbrytare i Sandvikshamnen		6,000 —	
Förberedande arbeten för fiskarhamn vid Hafsgatan		5,000 —	
Anslag för uppgörande af ny tomtbok		1,000 —	
Aflopskanaler å Berghäll		8,040 71	
Vägar å Berghäll		3,514 51	
Uppställande af pissoir i Kapellesplanaden		302 83	
Realskolans hus, nybyggnad		177,700 —	
Grusning af lekplatsen och uppförande af hägnad kring folkskolehuset vid Annegatan		1,651 12	
Anslag för tillbyggnader å fattiggården samt uppförande af arbetsinrättning		19,794 90	
Anslag för en poliklinik		1,500 —	
D:o för inventarier till arbetsinrättningen		10,414 36	
D:o åt fru S. L. Lybeck		500 —	
D:o till fonden för vanartade barn		10,000 —	
D:o åt orkesterföreningen		6,000 —	
D:o åt svenska teaterns garantiförening		2,000 —	
D:o åt sällskapet „Turva		5,000 —	
D:o åt finska teatern		1,600 —	
D:o för observatoriibergens planering		5,750 28	
Förskottsinsbetalningar:			
Arrendemedel		1,063 12	
Bod- och diskhyror		74 75	565,479 61
Diverse kreditorer:			
Chausséelånets amorteringsfond		18,690 —	
Inlösen af Brunnsparken		14,141 15	
Vanhäfd å Mejlans		1,141 20	
Kassakreditiv i Nordiska aktiebanken		400,000 —	
1889 års oliqviderade räkningar		130,544 59	
Uttaxerade landtdagskostnader		116 19	
O. Aschan		— 08	
Söndagsskolan		320 48	
S. Smirnoff		1,742 28	
J. Lindén		6 19	
T. Croll		1,600 —	
H. Karjalainen		1,500 —	
J. Ahde		20 —	
E. Furuholm		20 85	
A. H. Kivekäs		136 75	569,979 76
Behållning till år 1890		— —	1,333,942 85
<i>Fm.c.</i>		— —	5,607,210 49

Tab. No 76. Kostnaderna för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1878—1889.

	1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Löner och arvoden	68,025 28	75,244 40	80,291 98	87,407 17	97,079 50	104,754 29	113,645 84	127,436 66	143,294 22	168,198 16	183,365 56	200,187 26
Undervisningsmateriel . . .	1,980 61	2,047 32	2,024 30	3,317 57	3,097 36	2,492 87	4,754 54	691 06	8,349 80	11,101 77	7,703 83	6,911 49
Material för handarbeten .	265 85	—	432 98	566 63	721 60	1,000 30	1,005 57	934 70	378 80	1,369 27	2,193 54	3,716 16
Möbler och inventarier . .	1,255 85	287	1,327 30	1,940 85	1,421 35	3,144 80	3,898 50	3,559 40	8,940 70	3,301 03	4,248 94	6,079 54
Beklädnad åt medellösa elever	—	—	—	—	1,775 75	2,560 05	3,001 85	14,571 67	4,011 71	4,710 25	4,471 10	5,017 20
Hyror	2,530	2,980	3,295 55	5,200	6,916 67	8,292 50	10,955 83	3,496 16	14,728 35	12,968 34	14,213 13	17,533
Ved och belysning	4,687 20	4,440 10	5,089 60	6,046 55	5,758 20	6,145 35	7,103 75	7,456 44	11,118 85	12,847 30	15,435 20	15,789 50
Renhållning	—	—	—	—	—	—	—	2,154 77	4,682 98	4,669 77	4,548 38	5,117 60
Remont af skolornas egna gårdar	3,955 23	6,905 83	6,174 19	3,970 50	4,883 48	5,209 17	7,504 21	5,330 52	17,148 88	4,876 07	6,437 21	4,078 33
Pensioner	—	—	—	—	—	—	—	666 67	800	1,860	4,270	3,500
Diverse	—	—	—	—	—	—	—	1,609 74	900	—	—	—
Summa	82,700 02	91,904 65	98,635 90	108,449 27	121,653 91	133,599 33	151,870 09	167,907 79	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08
Deraf betäckta:												
1) genom statsbidrag . . .	26,000	26,000	26,000	26,000	26,000	26,000	32,000	32,000	32,000	32,000	52,000	52,000
2) „ räntor å done- rade medel	2,042 76	2,042 76	2,042 76	2,042 76	2,042 76	1,532 07	1,532 07	1,532 07	3,285	1,532 07	1,532 07	3,059
3) genom inb. skolafgifter	—	3,516 35	3,026 25	3,085 25	3,282 50	3,618 25	3,610 05	3,756 90	4,017 25	4,346 85	4,415 05	4,857 35
4) „ försålda handar- beten	4,163 40	281 50	224 30	279 35	304	249 75	302 80	409 35	390 38	393 41	291 49	406 62
5) genom uttaxerade medel	50,493 86	60,064 04	67,342 59	77,041 91	90,024 65	102,199 26	114,425 17	130,209 47	174,661 66	187,629 63	188,648 28	207,607 11
Summa	82,700 02	91,904 65	98,635 90	108,449 27	121,653 91	133,599 33	151,870 09	167,907 79	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

b. N:o 77. Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1889 jemte uppgift å försäkringsgifvarne.

Byggnaden	Försäkrings- belopp	Försäkringsgifvare
Äldhusbyggnaden	262,000	— Ståd. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Sansembyggnaderna	21,000	— D:o d:o
Umla Packhuset	57,200	— D:o d:o
Apellet	40,000	— D:o d:o
Byggnaderna å Hesperia	35,000	— D:o d:o
Drinkbodarna	31,000	— D:o d:o
Älkskolegården N:o 7 Kaserngatan	100,400	— D:o d:o
D:o N:o 10 Nikolaigatan	16,650	— D:o d:o
D:o N:o 8 & 10 Rödbergsgatan	40,200	— D:o d:o
Älksbiblioteksbyggnaden	176,500	— D:o d:o
D:o	75,000	— Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Östra Brandtornet	20,850	— Ståd. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Västra Brandtornet	21,000	— D:o d:o
Bets- & Fattiggården å Edet	374,000	— D:o d:o
Statenledningens pumphus	29,000	— D:o d:o
Örnmunala sjukhuset	70,000	— D:o d:o
Ämmelstadsqvarnen	20,000	— D:o d:o
Ärskjulen å v. kajen	27,000	— D:o d:o
Älkskolehuset vid Malmgatan	310,000	— D:o d:o
Byggnader i Brunnsparken	28,500	— D:o d:o
Desinfektionshuset	10,000	— D:o d:o
Öll- och Packhuset	180,000	— D:o d:o
Bets- och materialskjul å materialgården N:o 13 Gasverksgatan	38,000	— Phœnix Fire Insurance Companu.
Örsvaktarebostaden å Grejus	5,000	— D:o d:o
Västra Parkvaktstugan i Djurgården	4,500	— D:o d:o
Östra d:o i d:o	2,500	— D:o d:o
Östraduktionshuset å villan Lugnet	4,500	— D:o d:o
Östra chausséeuppördshuset	4,000	— D:o d:o
Västra d:o	4,500	— D:o d:o
Östrikarlsbostaden	1,350	— D:o d:o
Östhusbyggnaden	4,000	— D:o d:o
Östhuset	80,500	— Brandförsäkrings Aktiebolaget Fennia.
Äldhusbyggnaden i Brunnsparken	70,000	— D:o d:o
Östuhallen	170,000	— Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Östräde i Teateresplanaden	9,000	— D:o d:o
Summa	2,343,150	—

a: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 78. Värdet af Helsingfors stads lösegendom under åren 1884—1889.

	1884		1885		1886		1887		1888		1889	
Rådhuset	24,700	20	29,463	94	29,232	44	31,908	38	37,976	27	39,348	07
Trafikkontoret	—	—	—	—	—	—	—	—	8,557	66	9,967	01
Tolagskontoret	1,992	—	1,988	—	2,537	—	2,810	—	2,810	—	—	—
Hamnkontoret, våg- och kokhuset . . .	5,007	11	4,965	11	4,971	06	5,002	31	5,725	06	6,108	06
Byggnadskontoret	141,027	69	146,851	21	142,446	95	166,938	39	180,337	32	237,734	94
Brandverket	67,047	—	67,734	66	69,293	86	71,853	91	77,057	31	78,678	31
Andra Polisvaktkontoret	1,614	—	3,480	—	3,516	—	3,472	25	3,677	25	3,978	—
Feberlasarettet	10,136	62	10,279	36	11,373	16	11,016	88	10,795	13	10,546	33
Obduktionshuset	57	75	57	75	49	55	49	55	49	55	49	55
Undersökningsstationen för lifsmedel .	1,966	85	2,443	17	2,535	65	2,687	40	2,980	50	3,883	45
Fattigvården	25,782	35	28,294	27	28,084	41	30,022	31	30,602	53	40,087	29
Realskolan	3,390	40	3,398	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40
Folkskolorna	18,741	—	20,720	—	30,821	90	32,700	90	33,192	90	38,623	65
Folkbiblioteket	8,296	95	8,565	65	8,877	05	8,935	90	10,130	55	10,114	55
Inqvarteringsnämnden	2,364	64	2,032	77	1,819	96	1,747	26	1,687	09	1,647	32
Brunnsparken	—	—	—	—	14,278	36	13,572	11	10,835	32	10,835	32
Summa	312,124	56	330,274	29	353,254	75	386,134	95	419,834	84	495,019	25

Källa: Inventeringslängderna.

Sakregister.

	Sid.
Aflopskanal , under Stenhuggaregatan	93.
" " Unionsgatan	25.
Aflopskanaler , anlagda under 1889	79.
" beslutna för 1890	32.
" statistik öfver	72*.
Aflopsledning från astromiska observatoriet	93.
Afslag å ansökan om kostnadsfri vattenförbrukning	26.
" " " om nedsatta hamnumgälder	35.
" " " om plats för zoologisk trädgård	13.
" " " om tomtutvidgning	7.
" " " om understöd ,	42.
" " " om utsträckning af vattenledningen	91.
" " " om vattenpost vid Södra hamnen	26.
" " " donation af fröken Kiseleffs arfvingar	40.
Aftonskolans kassa , förvaltningen af	38.
Afträden , allmänna	82.
Andesvaga , anslag för undervisning af	41.
Apotek , tomtplats å Berga för	8.
Arbets- och fattiggården , statistik öfver personer intagna i	76*.
Arbetsinrättningens uppförande	82.
" " " verksamhet	110.
Arrendeförlängning för en del af Råholmen	12.
Arrendeförminskning för plantagen å Humleberg	69.
Arrendeöfverlåtelse , särskilda	71.
Arrendetomter , försäljning af	5.
" " " reglering af	1.
" " " utlegning af	8.
Aspnäs , utarrendering af	8.
Astronomiska observatoriets tomt , reglering af	7.
Bangårdens utvidgning	15.
Barndödligheten , statistik öfver	16*.
Barnfödseln , statistik öfver	12*.
Belysning , elektrisk	20, 44, 93.
" " " gas-	44, 59.
" " " petroleumgas	93.

<i>Berga</i> , apotekstomt å	8.
<i>Berghäll</i> , bostadstomter å	8.
" folkskolehus å	23, 83.
" kyrka å	8.
<i>Bevattning af gatorna</i>	26.
" " Parkgatan	93.
" " Vestra chausséen	"
<i>Bidrag till brandverket, ryska teaterns befriande från</i>	37.
<i>Boningsrum</i> , statistik öfver	42*.
<i>Bobiner</i> , nedsättning af trafikafgiften för	34.
<i>Blekholmen, Norra</i> , utarrendering af plats för båtvarf å	9.
<i>Borgesförbindelser</i> , godkända	71.
<i>Bortskaffande af benmjölsqvarn å Grejus</i>	69.
" " badstuga i Sörnäs	"
" " brygga i "	"
<i>Boulevardsgatan</i> , öfvertagande af trädplanteringarna å	27.
<i>Branddepot å Necken</i>	25, 83, 122.
<i>Brandkonstaplarnes</i> aflöning, ökning af	44.
<i>Brandområde</i> , utvidgning af stadens	53.
<i>Brandtelegrafens</i> underhåll	98, 122.
<i>Brandverkshus</i> , uppförande af	22.
<i>Brandväsende</i> , förstärkning af stadens	54.
<i>Broberget</i> , tillstånd till fasad mot	51.
<i>Brottmål</i> , statistik öfver	33*, 34*, 36*.
<i>Brunnsparken</i> , omreglering af	27, 96.
" uthus för badhuset i	30.
" vägaunderhållets fördelning i	93.
<i>Bryderen</i> , fråga om engagerande af	63.
<i>Budgeten för 1890</i>	42.
<i>Byggnadsordning</i> , ifrågasatt ny, för staden	51.
" för bostadsvillor	52.
" " fabrikstomter	"
<i>Båtvarf å Blekholmen</i>	9.
<i>Byggnadskontorets</i> anslag och arbeten	75.
<i>Byggnadsritningar</i> , godkända	71.
Chausséarbeten , byggnadskontorets	80.
Desinfektionshuset , anslag för remont af	30.
<i>Detektivpolisen</i> , statistik öfver brott m. m. upptäckta af	36*.
<i>Dispositionsmedel</i> , minskning af Stadsfullmäktiges	45.
<i>Dispositionsrätt</i> , beviljande af friare	70.
<i>Distriktsläkare</i> , anställande af ökad antal	44, 56.
" instruktion för	57.

<i>Djurgårdsvillor</i> , förändring af arrendevilkor för	10.
” reglering af gränser för	69.
” utarrendering af	10.
<i>Donation</i> , afslagen, af fröken Kiseleffs arfvingar	40.
<i>Donationsfond</i> , makarne Silfvius	102.
<i>Dryckenskap</i> , statistik öfver personer, tillvaratagna för	39*.
<i>Drätselkammaren</i> , ökning af arvodet för ordföranden i	44.
<i>Dygdigt tjänstefolk</i> , understöd för	40.
<i>Döde</i> , statistik öfver	10*, 14*, 16*.
<i>Dödsorsakerna</i> , statistik öfver	17*.
Eldsvådor , beskaffenheten af	121.
” statistik öfver	40*, 41*.
<i>Elektrisk belysning</i> , vilkor för anläggning af	20.
<i>Ersättning</i> för bortflyttade äbyggnader	1, 73.
” åt arrendatorn af qvarnen i Gammelstaden	91.
<i>Exekutionsbetjenter</i> , ökning af antalet	44.
<i>Export</i> , statistik öfver	53*, 56*, 58*.
<i>Expropriation</i> af Melkö	7.
Fabriker , statistik öfver	44*.
<i>Fabriksparken</i> , växthus och trädskolor i	33.
<i>Fabrikstomter</i> , byggnadsordning för	52.
<i>Fartyg</i> , statistik öfver i Helsingfors hemmahörande	61*.
” ” ” inklarerade	60*.
” ” ” staden besökande utländska	61*.
<i>Fasad</i> mot Broberget, tillstånd till	51.
<i>Fasta försäljningsplatser</i> för torghandel	35.
<i>Fattige</i> , antalet å kommunens bekostnad vårdade	105.
” i fattiggården intagna	106.
” statistik öfver	76*, 77*, 78*.
<i>Fattiggårdens</i> tillbyggnad	82.
<i>Fattiggårdens</i> anslag, inkomster och utgifter	44, 107.
<i>Fattigsakföraren</i> , statistik öfver mål, handlagda af	35*.
<i>Filtrering</i> , förbättrad, af vattenledningsvatten	28.
<i>Fiske</i> , stadgar för idkande af	60.
<i>Fiskförsäljningsplatsernas</i> utarrendering	101.
<i>Folkbiblioteket</i> , förhöjning af aflöningen för bibliotekarien vid	42.
” inkomster och utgifter vid	124.
” statistik öfver anlitaudet af	30*.
<i>Folkmängd</i> , statistik öfver ekonomisk och faktisk	8*, 9.
” ” ” kyrskrifven och mantalsskrifven	7*.
<i>Folkskolehus</i> å Berghäll	23, 83.
<i>Folkskolereglementet</i> , förändrad tolkning af	54.

<i>Folkskoleväsendet</i> , statistik öfver	26*, 28*, 97*.
<i>Folkskolorna</i> , anslag för	45.
" antal och beskaflenhet	117.
" donerade fonder till	120.
<i>Fyrverkeri</i> , anslag för, vid Kejsarbesöket	42.
<i>Fångknektarnes</i> vid förra stadshäktet ansökan om understöd	42.
<i>Födde</i> och döde, statistik öfver	10*, 14*.
<i>Förlisön</i> , dispositionen af	11.
<i>Förbud</i> , ifrågasatt, mot bärande af knif	50.
<i>Förmyndare</i> , antalet	150.
<i>Försäkringsbelopp</i> , statistik öfver brandskadad egendoms	41*.
" " " kommunens assurerade fastigheters	98*.
<i>Försäljning</i> af K. O. Rosengrens testamentsfond tillhörig fastighet	41, 102.
" af tomter	5, 65.
" af åbyggnaderna å Lagus'ska gården	74.
<i>Försäljningsplatser</i> , fasta, för torghandel	35.
<i>Förtullning</i> i äldre packhuset	63.
Gammelstadsqvarnen , ersättning åt arrendatorn af	91.
<i>Gasbelysningen</i> , statistik öfver	75*.
<i>Gaskontrollörens</i> årsberättelse	59.
<i>Gasledningen</i> , utvidgning af	92.
<i>Gatuarbeten</i> , byggnadskontorets	77.
" statistik öfver	64*.
<i>Gatubelysningen</i> , förbättring af	44, 59.
<i>Gatubevatning</i> , åtgärder för	26, 122.
<i>Gatuunderhållet</i> , statistik öfver	63*.
<i>Gatuunderhållsskyldighetens</i> öfverflyttande på kommunen	33.
<i>Gåftiga ämnen</i> , rätt till handel med	50.
<i>Grejus</i> , bortskaffande af benmjölsqvarn å	69.
<i>Gångbro</i> , ny, öfver Vanda å	91.
<i>Gårdar</i> , statistik öfver i staden befintliga	41*.
Hamnafgift , nedsättning af, för reguliera ångfartyg	35.
<i>Hamnarbeten</i> , byggnadskontorets	80.
<i>Hamnbanan</i>	94.
<i>Handtverkerier</i> , statistik öfver	44*.
<i>Handverksskolan</i> , ökad anslag för	44.
<i>Helsopolisen</i> , statistik öfver syner m. m., verkställda af	23*.
<i>Helsovårdsnämndens</i> expenser, tillskott i	42.
<i>Humbleberg</i> , minskning af arrendet på plantagen å	69.
" utarrendering af N:o 20 å	11.
<i>Hyrkuskarne</i> , ändring af taxa och ordningsregler för	59.

Illumination , anslag för, vid Kejsarebesöket	42.
Inkomst af arrenden	45.
" " fasta försäljningsplatser	"
" " saluhallen	"
" " tomtförsäljningar	"
" stadskassans	85*, 87*.
Inqvartering , anskaffande af stallrum för militärhästar vid	48.
" kostnader för	112.
" regler för	46.
" tillfällig	49.
Inteckningar , statistik öfver	39*.
Inventeringar af stadskassan	102.
Isbrytareångfartyget Bryderens beordrande till Helsingfors	63.
Kaisaniemi vårdshus , utarrendering af	14.
Kajanläggningar , nya	25.
Kanalarbeten , byggnadskontorets	79.
Kapellet , ifrågasatt ombyggnad af	74.
Kassakreditiv , stadens	43, 98.
Klyfning af tomter	51.
Knifbärande , ifrågasatt förbud mot	50.
Kommunala sjukhuset , tillskott i anslaget för	42.
Konvertering af lånet för folkskolan vid Annegatan	43.
Kyrka , plats för, å Berghäll	8.
Lagarter , statistik öfver	39*.
Ländtdagsmannavalen , statistik öfver	31*.
Lastningsbrygga i Gräsviken	14.
" i Norra hamnen	15.
" i Sörnäs	14.
" å Skatudden	15.
Läder för brandredskap å Necken	25, 83.
Lysgasens svafvelhalt, bestämmande af maximum för	59.
Lånemedel för budgetens reglering	45.
" för vattenledningen	"
Löneförhöjning för bibliotekarien vid folkbiblioteket	42.
Löseendom , statistik öfver värdet af kommunens	99*.
Mantalsskrifvare , aflöning åt särskild	42.
Marias asyl	127.
Medborgarerätt , beviljande af	50.
Melkö , vederlag för expropriation af	7.
Mjölkhandeln , stadgar angående	54.

<i>Mobilisering</i> , anskaffande af stallrum vid	48.
” regler för inqvartering vid	46.
<i>Mudderverk</i> , inköp af	25.
<i>Mullbetesmark</i> , utlegning af	75.
N <i>arinkbodarnes</i> utarrendering	74.
<i>Necken</i> , lider för brandredskap å	25, 83.
<i>Nedsättning</i> , af hamnavgift för reguliera ångfartyg	35.
” af trafikavgift för bobiner	34.
” vägrad, af löseskillingar för arrendetomter	5.
<i>Norra Blekholmen</i> , utarrendering af plats för båtvarf å	9.
<i>Norra Esplanadgatan</i> , nubbstensbeläggning å	30.
<i>Nubbstensbeläggning</i> å <i>Norra Esplanadgatan</i>	30.
” -typer, fastställande af	103.
<i>Näringsrätt</i> , beviljande af	50.
<i>Nätholmarne</i> , utfyllning vid	12.
O <i>bligationer</i> , utlottning af	99.
<i>Ombyggnad</i> af rådhuset	23.
P <i>ackhuset</i> , förtullning i äldre	63.
<i>Packhusomtens</i> , skjul å	24.
<i>Parkgatans</i> bevättning	93.
<i>Pension</i> åt förre sprutmästarna	42.
<i>Planeringsarbeten</i> , anslag för, under 1890	30.
<i>Planteringar</i> , underhåll af	95.
<i>Poliklinik</i> , anslag för allmän	41.
” statistik öfver sjukdomsfall, behandlade å	21*.
<i>Polisens beväpning</i> , anslag för	44.
<i>Polisinrättningen</i> , statistik öfver	37*.
<i>Poliskammarens</i> expenser, tillskott i	42.
<i>Polisordningen</i> , tillägg till	54.
<i>Poströrelsen</i> , statistik öfver	51*.
<i>Prostitutionen</i> , statistik öfver	38*.
R <i>edskapslider</i> för brandverket å <i>Necken</i>	25.
<i>Reglering</i> af arrendetomter	1.
” af astronomiska observatoriets tomt	7.
<i>Regleringsarbeten</i> för genomförande af 1887 års stadsplan	29, 31, 78, 85.
<i>Renhållningsväsendet</i> , byggnadskontorets åtgärder för	80.
<i>Resande</i> , statistik öfver anmälde	49*.
<i>Reseberättelse</i> , vattenledningsingenjörens	28.
<i>Reservsjukhus</i> , anslag för	44.
<i>Riddarhussqärens</i> underhåll, öfvertagande af	27, 95.

<i>Rådhusets</i> ombyggnad	23.
<i>Rådstufvurätten</i> , statistik öfver mål behandlade af	32*, 33*, 34*.
<i>Råholmen</i> , arrendeförlängning för en del af	12.
S alubref, utfärdade	66.
<i>Saluhallen</i> , anslag för belysning m. m.	45.
„ uppförande af	81.
„ utarrendering af butiker	74.
<i>Saluhallar</i> , förberedelser för nya	30.
<i>Salutorget</i> , omläggning af	”
<i>Sammanbyggande</i> af tomter, tillstånd till	50.
<i>Sedmigradskys</i> småbarnsskola	126.
<i>Silfvius'</i> donationsfond	102.
<i>Simhus</i> , anslag för nytt, vid Brobergskajen	30.
„ utarrendering af	75.
„ åtgärder för åstadkommande af nya	”
<i>Spukdomsfall</i> , statistik öfver	18*, 19*, 20*, 21*.
<i>Skjul</i> å packhustomten	24.
<i>Skolråd</i> , val af	49.
<i>Spritvaror</i> , rätt till handel med	50.
<i>Spårvägar</i> , kontrakt ang. anläggning af	16.
<i>Stadgar</i> angående mjölkhandeln	54.
„ för fiskes idkande	60.
<i>Stadskällarerättighetens</i> utarrenderande	102.
<i>Stadsmissionen</i> , efterskänkande af priset för dess tomt	6.
<i>Stallrums</i> anskaffande för militärhästar vid mobilisering	48.
<i>Statsjernvägarnes</i> bangård, utvidgning af	15.
„ skyldighet att erlægga trafikafgift	101.
„ tomtplats inom N:o 22 i Sörnäs	12.
<i>Stenläggningsarbeten</i> , anslag för, under 1890	30.
„ statistik öfver	63*.
<i>Sundhetsinspektör</i> , anställande af	44, 57.
<i>Svafvelhalt</i> , åtgärder för bestämmande af lysgasens	59.
<i>Sveaborgs krigshamn</i> , lastningsbrygga i	15.
<i>Svinkött</i> , inlösen af trikinhaltigt	59.
<i>Syner</i> å särskilda lägenheter	75.
<i>Sörnäs arbetarekök</i> , ansökan om kostnadsfri vattenförbrukning för	26.
<i>Sörnäs</i> , utarrendering af N:o 22 i	12.
„ <i>vårdshus</i> , bortskaffande af brygga, hörande till	69.
„ „ „ „ badstuga, „ „	”
T axeringslängdernas tryckning, anslag för	44.
<i>Teater</i> , ryska, befrielse från bidrag till brandverket för	37.
<i>Telefonrörelsen</i> , statistik öfver	49*.

<i>Telegramvexlingen</i> , statistik öfver	43*.
<i>Temperatur</i> , statistik öfver luftens	6*.
<i>Testamentsfond</i> , K. O. Rosengrens, försäljning af fastighet, tillhörande	41.
<i>Tjenstefolk</i> , dygdigt, understöd för	40.
<i>Tolagsafgiften</i> , grunden för beräkning af	34.
<i>Tomter</i> , försäljning af	65.
" klyfning af	51.
" sammanbyggande af	"
<i>Tomtutvidgning</i> , afslagen	7.
<i>Torghandelns</i> ordnande	35.
<i>Trafikafgift</i> , nedsättning af, för bobiner	34.
<i>Trafikkontorets</i> berättelse	100.
<i>Translator</i> , finsk, uteslutning af anslaget för	44.
<i>Trikinhaltigt</i> svinkött, inlösen af	59.
<i>Trådullor</i> , nedsättning af trafikafgiften för	34.
<i>Trädskola</i> i Fabriksparken	33.
<i>Trävarurörelsen</i> , statistik öfver	56*.
<i>Tullhubbörden</i> , statistik öfver	58*.
<i>Tölö</i> , frågan om zoologisk trädgård i	13.
<i>Tölövikens utfyllning</i>	15.
Understöd för dygdigt tjenstefolk	40.
" åt hamnvaktmästaren Hagman	45.
" " värnepligtiges hustrur	42.
<i>Undersökningsstation</i> för lifsmedel, statistik öfver undersökningar å	33*.
<i>Unionsgatan</i> , anläggning af aflöppskanal under	25.
<i>Utarrendering</i> af Aspnäs	8.
" " Blekholmen, norra	9.
" " Djurgårdsvillor	10.
" " Fölisön	11.
" " Humleberg N:o 20	"
" " Kaisaniemi värdshus	14.
" " N:o 22 i Sörnäs	12.
" " särskilda lägenheter	66.
" " fiskförsäljningsplatser	102.
" " narinkbodor	74.
" " saluhallsbutiker	"
" " simhus	"
<i>Utfyllning</i> vid Nätholmarne	15.
" i Tölövik	15.
<i>Utmünsteringsbolagets</i> vinstmedel, fördelning af	39.
<i>Utskänkningsrätt</i> , beviljande af	50.
<i>Utvidgning</i> af statsjernvägarnes bangård	15.

Vanda å , ny gångbro öfver	91.
" remont af körbron öfver	92.
Vattenfiltrering , åtgärder för förbättrad	28.
Vattenkonsumtion , afslag å ansökan om kostnadsfri	35.
Vattenledningen , anslag för förvaltning, drift m. m. för	28, 29.
" inkomst af	89.
" kol- och vedplan för	28.
" kostnaderna för	87.
" ny taxa och reglemente för	103.
" nytt sug- och tryckrör för	28.
" " tillloppsrör för	84.
" pumpverket vid	88.
" remont af pumpverket för	28.
" statistik öfver	74*.
" utsträckande af, till Berghäll	25.
" " " till Brunnsparken	84.
" " " till nybyggnad å fattiggården	26.
" " " till särskilda gator	29, 83.
" utvidgning af vattenuppfodringsverket för	84, 91.
Vattenledningsingenjörens reseberättelse	28.
Vattenledningsvattnet , anslag för undersökning af	41.
" statistik öfver undersökningen af	24*, 25*.
Vattenpost , afslagen ansökan om, vid södra hamnen	26.
Vederlag för expropriation af Melkö	7.
Vinkelgatan , ifrågasatt uträtning af	74.
Väderleksförhållandena , statistik öfver	4*.
Vägar , beslutna för 1890	32.
" utförda under 1889	80.
Vägunderhållets i Brunnsparken fördelning	93.
Värnepligtiges hustrur, understöd åt	42.
Växthus i Fabriksparken	33.
Yttnehåll , statistisk uppgift å stadens	3*.
Zoologisk trädgård i Tölö	13.
Åbyggnader , ersättning för bortskaffande af	1, 73.
Ångfartyg , reguliera, nedsatt hamnafgift för	35.
Äktenskapen , statistik öfver	12*.
Öfverlätelser af arrenderätt	71.